

Gemeente Almere

6 oktober 2026

Programmabegroting 2027

We brengen de basis op orde

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	6
2	FINANCIËLE POSITIE	8
2.1	Perspectief	8
2.2	Stelposten en taakstellingen	10
2.3	We werken op basis van de volgende financiële afspraken	12
2.4	Vorming investeringsreserve	14
2.5	Leeswijzer	17
3	PROGRAMMAPLAN	19
3.1	Wonen	19
3.2	Openbare ruimte	23
3.3	Veiligheid, handhaving en toezicht	29
3.4	Stedelijke en economische ontwikkeling en duurzaamheid	36
3.5	Jeugd en onderwijs	47
3.6	Wmo, welzijn en gezondheid	60
3.7	Werk, inkomen en participatie	70
3.8	Sport, kunst en cultuur	79
3.9	Dienstverlening en bedrijfsvoering	84
3.10	Financiën	92
4	BEZUINIGINGSMONITOR	99
4.1	Inge vulde bezuinigingen	99
4.2	Terugdraaide bezuinigingen	101
4.3	Openstaande bezuinigingen	102
4.4	Nieuwe bezuinigingen	105
5	PARAGRAFEN	108
5.1	Risicoparagraaf	108
5.2	Lokale heffingen	121
5.3	Grondbeleid	131
5.4	Financiering	143
5.5	Verbonden partijen	148
5.6	Bedrijfsvoering	166
5.7	Openbaarheid	171
5.8	Onderhoud kapitaalgoederen	173
5.9	Fonds Verstedelijking Almere	181
6	BIJLAGEN	212
6.1	Opvolging aanvaarde moties	212
6.2	Uitgangspunten en eenheden	218
6.3	Overzicht incidentele en structurele baten en lasten	220
6.4	Neutrale bijstellingen	228
6.5	Wijzigingen vastgesteld door college	232
6.6	Kredieten	237
6.7	Onderuitputting kapitaallasten	240
6.8	Reserves	242

6.9	Voorzieningen.....	243
6.10	Afkortingen.....	244

1 Inleiding

Dit is de eerste begroting van ons nieuwe college

Kort voor het zomerreces zijn wij als nieuw college van Almere aangetreden. Met het hoofdlijnenakkoord '[Almere Vooruit](#)' in de hand zijn wij ambitieus van start gegaan met onze bestuursperiode. De Programmabegroting 2027 die nu voor u ligt is de eerste (financiële) vertaling van deze ambities.

Financieel brengen we de basis op orde.

We dekken structurele kosten met structurele inkomsten en presenteren we een structureel sluitende begroting. Daarnaast brengen we de basis verder op orde door extra inzet op veiligheid (€ 1,8 miljoen), cultuur (€ 2 miljoen) en in het tegengaan van afvaldumpingen (€ 0,2 miljoen). Daartegenover staan wel structurele bezuinigingen op bijvoorbeeld diversiteit en inclusie (€ 0,4 miljoen), economie (€ 1 miljoen) en klimaatmiddelen (€ 1,3 miljoen).

Van hoofdlijnen naar uitvoering

Op basis van het hoofdlijnenakkoord en deze begroting werken wij in de komende periode aan de invulling van onze ambities. Dit doen wij niet alleen aan de colleegetafel, maar nadrukkelijk in samenwerking met onze inwoners, partners in de stad en de raad. In deze begroting zetten we een aantal stappen om snel aan de slag te kunnen met de grote opgaven zoals woningbouw, veiligheid, de bestaande stad en de financiële positie.

De financiële positie blijft uitdagend

We kunnen voor 2027 een begroting presenteren waarbij de structurele inkomsten en uitgaven in balans zijn. Dit is inclusief de structurele investeringen in veiligheid en cultuur. De bezuinigingen op economie, diversiteit en inclusie en klimaatmiddelen zijn nodig om de begroting sluitend te houden. Toch blijft onze financiële positie uitdagend, want er moet de komende tijd veel geld worden bespaard om de begroting in evenwicht te houden en om onze ambities te kunnen betalen.

We zijn in gesprek met het rijk over 'gezonde groei' van Almere

We zijn in overleg met het Rijk over een grotere betrokkenheid vanuit de landelijke overheid bij de specifieke vraagstukken waar Almere voor staat. Dankzij de intentieovereenkomst 'Gezonde Groei Almere, Opmaat uitvoeringsconvenant nationaal grootschalige woningbouw Almere' hebben we een basis. Met onze alliantie van New Towns en met het adviesrapport 'Samen bouwen aan de kansen voor jeugd' in de hand voeren we het gesprek.

We stemmen onze ambities af op de financiële mogelijkheden

De financiële mogelijkheden zijn op dit moment beperkt. Met de financiële spelregels willen we meer grip krijgen op de financiën van de gemeente. Ook willen we dat binnen de jeugdzorg een beweging op gang komt die het mogelijk maakt de tekorten op te lossen. Daarmee moeten in eerste instantie de huidige bezuinigingen worden ingevuld en nieuwe tekorten worden voorkomen. Zolang de financiële mogelijkheden beperkt zijn stemmen we onze ambities hierop af en doen wat nodig en mogelijk is.

We zoeken dekking voor de extra beleid door herprioritering van onze activiteiten

Deze herprioritering houdt in dat we kijken of we oud beleid kunnen inruilen voor nieuw beleid. In de voorjaarsnota komen we hier zonodig op terug. Ook zal er bij de Voorjaarsnota 2028 meer inzicht zijn in het jaarresultaat 2026 en ligt er naar verwachting een nieuw advies van de commissie van Ark over de jeugdhulp. We kunnen dan een nieuwe inschatting maken van de financiële ruimte bij de Programmabegroting 2028.

We investeren in de bestaande en toekomstige stad

Geld dat overblijft gaat naar de spaarpot en met de grondopbrengsten, een belangrijke inkomstenbron van de gemeente, wordt zorgvuldig omgegaan. We werken aan de eerder aangekondigde investeringsreserve,

gevoed vanuit de winstafracht van het grondbedrijf. Hiermee willen we geld sparen voor vervangingsinvesteringen van ons maatschappelijk vastgoed en voor voorzieningen die komen kijken bij de stedelijke ontwikkeling van Almere. Bij de voorjaarsnota willen we een voorstel doen om de verwachte winstafracht 2026 van € 36 miljoen toe te voegen aan de investeringsreserve. We leggen u dan ook een voorstel voor de governance en inrichting van de investeringsreserve voor. Tot de voorjaarsnota houden we dit bedrag gereserveerd in onze algemene reserve (buffer).

2 Financiële positie

2.1 Perspectief

We verwachten een overschot in 2026 en 2027

Zoals blijkt uit de tabel hieronder verwachten we de jaren 2026 en 2027 af te sluiten met een overschot. We storten deze bedragen in de algemene reserve (buffer). Voor 2028 verwachten we een tekort van € 3,9 miljoen. De jaren daarna verwachten we ongeveer een begrotingsevenwicht.

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
saldo begroting na het 2e kwartaal	-29,1	-10,1	-15,6	-9,3	-7,4
inzet buffer incidentele baten en lasten	35,5	18,9	8,5	0,6	0,5
<i>structureel resultaat voor mutaties</i>	<i>6,4</i>	<i>8,8</i>	<i>-7,1</i>	<i>-8,7</i>	<i>-6,9</i>
1a. onvermijdelijke bijstellingen	2,8	5,1	1,1	5,9	6,2
1b. vrijval kapitaallasten	0,0	0,0	3,4	4,0	2,4
1c. tarieven	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
hoofdlijnenakkoord	0,0	-4,3	-5,7	-5,7	-5,7
hoofdlijnenakkoord - bezuinigingen	0,0	4,2	4,4	4,4	4,4
saldo begroting na het 3e kwartaal 2026	9,2	13,9	-3,9	-0,1	0,4

De derde financiële kwartaalrapportage 2026 is geïntegreerd in deze begroting

We hebben dus geen apart document van de derde kwartaalrapportage gemaakt. Op de programma's, onder het kopje financiën, worden de regels uit bovenstaande tabel gespecificeerd en toegelicht. U ziet daar dus ook de veranderingen van de begroting van het derde kwartaal, wat voorheen in de derde kwartaalrapportage zelf stond. In het verleden moest u hiervoor zowel naar de begroting als de kwartaalrapportage kijken. We hebben deze informatie nu in één document opgenomen.

Algemene reserve/buffer

De buffer is onderdeel van de algemene reserves van de gemeente. De buffer kan ingezet worden om onverwachte tegenvallers op te vangen, en om incidentele baten en lasten te betalen. Na aftrek van het gerealiseerde resultaat 2025 zit er per begin 2026 € 88,4 miljoen in de buffer.

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
beginstand per 1 januari	133,7	98,0	57,0	48,4	47,8
a. gerealiseerd resultaat 2025	-45,3				
<i>saldo na resultaat 2025</i>	<i>88,4</i>				
resultaat grondbedrijf 2026	36,0	0,0	0,0	0,0	0,0
voeding investeringsreserve	0,0	-36,0	0,0	0,0	0,0
begrotingsoverschot 2026 en 2027	9,2	13,9	0,0	0,0	0,0
inzet buffer incidentele baten en lasten	-35,5	-18,9	-8,5	-0,6	-0,5
eindstand buffer na incidentele baten en lasten	98,0	57,0	48,4	47,8	47,3

- *Gerealiseerd resultaat 2025*
Het tekort van de jaarrekening 2025 van € 45,3 miljoen moet nog uit de buffer worden betaald.
- *Resultaat grondbedrijf 2026*
De verwachte winstafracht van het grondbedrijf over 2026 begroten we op € 36 miljoen. Voor de toelichting verwijzen wij naar de paragraaf grondbeleid.
- *Voeding investeringsreserve*
Bij de Voorjaarsnota 2027 hebben we afgesproken om een voorstel voor het vormen van een investeringsreserve voor te leggen bij deze begroting. Dit voorstel is opgenomen in deze inleiding. Voor 2026 verwacht het grondbedrijf een winst van € 36 miljoen. Omdat de algemene reserve ook zonder

deze winst aan ons spaardoel voldoet, kan deze winst volledig worden toegevoegd aan deze nieuwe investeringsreserve. Op deze manier dragen opbrengsten uit grondverkoop en woningbouw direct bij aan investeringen in een complete, aantrekkelijke en leefbare stad. Bij de voorjaarsnota willen we verder doorpraten over deze reserve. We kunnen u dan ook de notitie Almere 2050 presenteren. In deze notitie geven we een vooruitblik op de financiën tot 2050. Deze analyse onderstreept het belang om te gaan sparen voor vervanging van ons maatschappelijk vastgoed en de toekomstige stedelijke ontwikkeling. Voor een verdere toelichting verwijzen we u naar het onderdeel 'Vorming investeringsreserve'.

- *Begrotingsoverschot 2026 en 2027*

Het begrotingsoverschot over deze twee jaren kunnen we in de buffer storten. Hiermee brengen we de buffer over de hele periode 2026 tot en met 2030 boven het gewenste minimale bedrag van € 45 miljoen. Dat betekent dus ook dat we de winstafdracht van het grondbedrijf in deze begroting niet nodig hebben voor tekorten in de begroting en dus volledig ingezet kan worden voor de investeringsreserve.

- *Inzet buffer incidentele baten en lasten*

In de begroting zitten diverse tijdelijke uitgaven. In de bijlage Overzicht incidentele en structurele baten en lasten geven we u daarvan een detailoverzicht. Deze uitgaven worden uit de buffer betaald.

2.2 Stelposten en taakstellingen

Onderstaande tabel geeft inzicht in de 'onzekere' posten uit deze begroting. Dit zijn posten die we niet hebben verwerkt omdat het Rijk hiervoor een oplossing moet vinden (categorie a) of stelposten die we zelf nog nader moeten invullen de komende jaren (categorie b).

bedragen x € 1 miljoen

Onderwerp	2027	2028	2029	2030
a. Beleid waarvoor het rijk een oplossing moet zoeken				
taakdifferentiatie brandweer Veiligheidsregio		-2,5	-2,5	-2,5
aanvullende maatregelen jeugd		-3,9	-3,9	-3,9
inkomensafhankelijke bijdrage Wmo		-2,6	-2,6	-2,6
geen huishoudelijke hulp via de Wmo			-8,9	-9,3
uitvoeringskosten Wet inburgering		-1,2	-1,2	-1,2
		-10,2	-19,1	-19,5
b. Taakstellingen en stelposten				
inverdietaakstelling jeugd	-1,0	-5,1	-6,2	-6,2
JGZ Ondersteuningsstructuur onderwijs		-0,6	-0,6	-0,6
sturing op kosten: bijdrage Veiligheidsregio Flevoland 2026	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
onderuitputting kapitaallasten		-3,4	-4,0	-2,4
Totaal eigen taakstellingen en stelposten	-2,0	-10,1	-11,8	-10,2
Totaal onzekere posten	-2,0	-20,3	-30,9	-29,7

In de tabel laten we zien welke posten we niet in de begroting hebben verwerkt, terwijl deze wel tot tekorten kunnen leiden.

Beleid waarvoor het Rijk met een oplossing zou moeten komen

Dit zijn allemaal posten waarvan wij vinden dat deze door het Rijk moeten worden opgelost. De eerste twee punten achten wij kansrijk, de laatste twee zijn risicovol.

- Voor de **Wmo** heeft het Rijk bezuinigingen ingeboekt op de eigen bijdrage en de huishoudelijke hulp. Dit is gekort op het gemeentefonds. Het Rijk zal met wetgeving moeten komen om deze maatregelen daadwerkelijk door te voeren. Als dat niet gebeurt zullen ze het geld weer terug moeten geven.
- De **aanvullende maatregelen jeugd** komen voort uit het eerste adviesrapport van de Commissie-Van Ark. Hiervan vindt de Commissie, maar ook onze toezichthouder, dat het Rijk deze moet oplossen.
- Ten aanzien van de **taakdifferentiatie brandweer Veiligheidsregio** lopen al jaren gesprekken tussen het Veiligheidsberaad en het kabinet. Het kabinet heeft nog niks concreet toegezegd.
- Voor de **uitvoeringskosten van de Wet Inburgering** geldt dat het Rijk in de septembercircularis 2026 heeft toegezegd tot 2028 met € 0,3 miljoen per jaar te komen. Probleem is dat het Rijk met te weinig geld komt en dat dit niet structureel is. De gemeente staat dan voor de keuze om zelf bij te betalen of minder inburgeraars te helpen.

Taakstellingen en stelposten

a) Inverdietaakstelling jeugd

Zoals uit de tabel hierboven blijkt staan er een forse 'inverdietaakstellingen' open bij de jeugdhulp. Komend voorjaar verwachten we dat de Commissie-Van Ark met haar tweede, voor het kabinet 'zwaarwegende', advies komt. Dit kan leiden tot extra inkomsten vanuit het Rijk, waarmee een deel van de problematiek kan worden opgelost. Verder komt er komend voorjaar ook een bijgesteld investeringsplan jeugd. Om de jeugdhulp betaalbaar te houden zetten we in grip en sturing, een sterke lokale basis en een passend en beheersbaar aanbod. Concrete maatregelen zijn: het oprichten van de stevige lokale teams in de hele stad en het aanscherpen van de verordening jeugd om de formele zorg in te kaderen en te beperken. Deze maatregelen dienen er in de eerste plaats toe de groei van de kosten binnen de begroting te houden en de inverdietaakstelling in te vullen. Dit moet nog wel concreet worden uitgewerkt en is een grote opgave.

b) JGZ Ondersteuningsstructuur Onderwijs

Voor de inzet van schoolmaatschappelijk werk en jeugdverpleegkundigen op school is in 2026 incidenteel budget beschikbaar gesteld. Omdat deze functies sterk samenhangen met andere ontwikkelingen op het gebied van onderwijs en jeugdhulp worden deze activiteiten ook incidenteel in 2027 voortgezet. Vanaf 2028 is er geen geld voor deze activiteit. Er moet een keuze gemaakt worden of deze activiteit wordt voortgezet, doorontwikkeld of gestopt. Dit is onderdeel van de verdere uitwerking van ondersteuningsstructuur op scholen en de versterking van de sociaal pedagogische basis in het investeringsfonds jeugd. Dit betekent dat de activiteit alleen kan worden voortgezet als deze zichzelf terugverdient. Om de taakstelling van € 0,6 miljoen in beeld te houden, hebben we de taakstelling vanaf 2028 toegevoegd aan de bezuinigingsmonitor.

c) Sturing door de Veiligheidsregio Flevoland op de kosten

De Veiligheidsregio heeft in de bestuursrapportage een tekort gemeld van € 1,4 miljoen. Ons aandeel is € 1 miljoen. Afsproken is dat de Veiligheidsregio gaat onderzoeken hoe ze dit kunnen oplossen.

d) Stelpost onderuitputting kapitaallasten

We hebben een stelpost van € 5 miljoen opgenomen, voor lagere kapitaallasten doordat investeringen later worden gerealiseerd dan begroot. De vertraging komt door interne en externe omstandigheden zoals afhankelijkheid van derden, aanbestedingsprocedures en beperkte uitvoeringskracht. We sturen zelf niet aan op deze vertraging, want we vinden het belangrijk dat voorzieningen tijdig worden gerealiseerd. In deze begroting hebben zich inmiddels twee concrete voorbeeld voorgedaan, waardoor een deel van dit bedrag al is ingevuld. Het betreft de vertraging van De Meergronden en lagere rentekosten, doordat we minder investeren. Hiermee is de helft van de taakstelling ongeveer ingevuld. Deze vertraging heeft overigens ook nadelige financiële effecten. Dit komt omdat de bouwkosten van investeringen de afgelopen jaren harder stijgen dan de reguliere inflatie. In de bijlage hebben we een onderbouwing van deze stelpost opgenomen.

Herprioriteren voor beleid hoofdlijnenakkoord

We willen onderzoeken of we een deel van het beleid uit hoofdlijnenakkoord gaan afdekken door een herprioritering van beleid ('oud beleid inruilen voor nieuw beleid'). We gaan dit via de voorjaarsnota (april 2027) aan u voorleggen.

Uiteindelijk zal dan ook de vraag op tafel liggen of we het nieuwe beleid belangrijker vinden dan het oude beleid waarmee we dan dus moeten stoppen. Dan kan ook worden besloten om iets minder nieuw beleid te doen, zodat er ook minder bestaande activiteiten (en budgetten) hoeven te worden afgebouwd.

2.3 We werken op basis van de volgende financiële afspraken

- a) We betalen structurele uitgaven met structurele inkomsten.
- b) We hanteren het uitgangspunt dat heffingen en leges zoveel mogelijk kostendekkend zijn, extra kosten door wetswijzigingen of autonome kostenstijgingen vertalen we wel door in het tarief. Ook gaan we door met het jaarlijks verhogen van de rioolheffing (2,5%) om te sparen voor de vervanging van ons rioolstelsel.
- c) Daarnaast stellen we de lokale lasten alleen bij met inflatie.
- d) We lossen knelpunten eerst op binnen de programmalijnen, en daarna binnen de volledige begroting, waarbij we sturen op de gehele stad en het hele akkoord. We dragen de opgaven gezamenlijk.
- e) We laten meevallers door vertraging of externe ontwikkelingen vrijvallen binnen de begroting. In dit kader hebben we een bedrag van € 17,9 miljoen aan projectvertraging niet doorgeschoven naar 2027. Daarnaast beoordelen we of twee bestemmingsreserves kunnen vrijvallen voor een bedrag van € 4,3 miljoen. Deze middelen laten we bij de vierde kwartaalrapportage 2026 vrijvallen ten gunste van de algemene reserve (buffer), tenzij de komende periode blijkt dat dit om beleidsmatige redenen onwenselijk is. Hiervoor hanteren we het principe van integrale afweging. De verschillende onderwerpen worden in het programmaplan toegelicht.
- f) We gebruiken meevallers uit de circulaires van het Rijk en andere financiële afspraken met het Rijk – voor zover ze vrij besteedbaar zijn – om de financiële ruimte te vergroten. Als ze toegekend worden voor onderdelen waarvoor al middelen zijn vrijgemaakt, worden ze integraal afgewogen. Het gaat in deze begroting om een bedrag van € 0,45 miljoen wat incidenteel vrij kan vallen (onderdeel van de projectvertraging zoals genoemd onder e). Daarnaast onderzoeken we of we aanvullend nog een bedrag van structureel € 0,6 miljoen kunnen laten vrijvallen. Dit verwerken we ook bij de vierde kwartaalrapportage 2026.
- g) We zetten incidentele middelen in om structurele opgaven een eenmalige impuls te geven.
- h) We gebruiken daarbij de winstafracht van het grondbedrijf om geld te sparen voor de vervanging en/of uitbreiding van ons maatschappelijk vastgoed en stedelijke vernieuwing. Als de buffer kleiner is dan € 45 miljoen, vullen we eerst de buffer aan.
- i) We brengen in beeld wat nodig is en op welke termijn als het gaat om zowel onderhoud als de vervangings- en groeiopgave rond maatschappelijke voorzieningen. Op basis hiervan wordt de raad een investeringsplan en financieringsvoorstel voorgelegd. Onderdeel hiervan is het verkennen van de mogelijkheden en voorwaarden voor een investeringsreserve maatschappelijke voorzieningen wat wordt gevuld vanuit de winstafracht van het grondbedrijf.

Voor de algemene reserve/buffer willen we minder afhankelijk worden van de winst van het grondbedrijf

De afgelopen jaren zijn winsten van het grondbedrijf regelmatig ingezet om de algemene reserve (buffer) aan te vullen. Daarmee konden financiële tegenvallers rondom bijvoorbeeld Floriade, Oosterwold en jeugdhulp worden opgevangen. We willen deze afhankelijkheid van deze tijdelijke inkomstenbron voor onze reguliere uitgaven afbouwen.

Met deze begroting zetten we een belangrijke stap in die richting door de winst van het grondbedrijf in te zetten voor investeringen in de stad. Om dit ook in de toekomst mogelijk te maken hanteren we twee belangrijke uitgangspunten die bijdragen aan een gezonde begroting en een gevulde algemene reserve.

We streven naar een sluitende begroting

In eerdere begrotingsdocumenten werden de financiële resultaten van ons meerjarenperspectief verwerkt in de ontwikkeling van de algemene reserve (buffer). De begrotingstekorten werden feitelijk betaald uit deze buffer. In deze begroting kiezen we ervoor om dit niet langer te doen. Dat betekent dat de begroting structureel sluitend moet zijn. Alleen zo voorkomen we dat toekomstige tekorten alsnog worden gedekt uit de algemene reserve.

Structurele uitgaven betalen we uit structurele inkomsten

Een sluitende begroting betekent dat structurele uitgaven worden betaald uit structurele inkomsten. Als er sprake is van tegenvallers, noodzakelijke uitgaven of nieuwe wensen zullen daar structurele oplossingen tegenover moeten staan.

Het is daarom van groot belang dat de in de begroting opgenomen bezuinigingen daadwerkelijk worden gerealiseerd. Alleen dan blijft de begroting duurzaam in evenwicht en kan de algemene reserve de functie als financiële buffer behouden.

2.4 Vorming investeringsreserve

Aanleiding

In de voorjaarsnota hebben we de contouren van een investeringsplan gepresenteerd. Dit investeringsplan is bedoeld voor:

- Stedelijke ontwikkeling (waaronder bovenwijkse voorzieningen en stedelijke vernieuwing);
- Gemeentelijk vastgoed (zowel vervanging als uitbreiding, waaronder inhalen van achterstand).

Hieronder gaan we hier verder op in. Vooraf willen we benadrukken dat er nu nog geen besluiten worden genomen. We gaan graag eerst met u in gesprek over de governance van deze investeringsreserve(s). Hierbij is het voor ons een keiharde randvoorwaarde dat de raad het budgetrecht kan uitoefenen en in positie is en blijft.

We willen de winst van het grondbedrijf hiervoor reserveren

In 2026 wordt vanuit het grondbedrijf een winstafracht verwacht van € 36 miljoen. We willen dit bij de Voorjaarsnota 2028 reserveren voor:

- a) **Stedelijke ontwikkeling.** Hierbij ligt er een directe relatie met de gebiedsontwikkeling. Voor de werking en inzet hiervan komt een apart raadsvoorstel in samenhang met het nieuwe financiële kader van de gebiedsexploitatie. Daarin worden de spelregels nader uitgewerkt.
- b) **Maatschappelijk vastgoed.** Dit is bestemd voor vervangingsinvesteringen in bestaand vastgoed en voor uitbreiding van maatschappelijke voorzieningen. Ook hiervoor komt een integraal voorstel aan de raad.

Hieronder gaan we nader in op de wenselijkheid van deze reservering. Over welk deel van de reservering voor welk onderdeel wordt ingezet wordt nu nog geen keuze voorgelegd.

a. Omvang van de opgave stedelijke ontwikkeling en dekking

Tot 2050 willen we ruim 15.000 woningen toevoegen in Almere Centrum. Om dat mogelijk te maken zijn veel investeringen nodig. Dit zijn bijvoorbeeld investeringen in het Mobiliteitsplan Hart van de Stad of in het Stadsweteringpark. We werken aan een financieel kader zodat een integraal beeld ontstaat van deze investeringsopgave en de daarvoor beschikbare dekkingsbronnen. Dat financiële kader noemen we de *gebiedsexploitatie Almere Centrum*. Een deel van deze investeringen kunnen we dekken met subsidies en bijdragen uit kostenverhaal. Als gemeente zullen we zelf echter ook fors moeten investeren. De netto investeringen worden nu ingeschat op € 125 miljoen. In de meest optimistische variant kunnen de kosten binnen dit gebied op termijn worden terugverdiend. Dat kan als we kosten maximaal kunnen verhalen, en als we winsten uit grondexploitaties in dit gebied ook inzetten in dit gebied. In een meer voorzichtig scenario bedraagt het tekort € 45 miljoen.

Voor andere delen van de bestaande stad zullen ook (bovenwijkse) investeringen nodig zijn, en ook daar is volledige dekking niet zeker. Dit geldt in ieder geval voor de stedelijke vernieuwing in Almere Haven en Buiten. Daarom worden daarvoor aparte gebiedsexploitatie opgesteld.

Daarnaast zullen we steeds meer nieuwe plannen moeten uitwerken om onze ambities te kunnen realiseren. Denk bijvoorbeeld aan Overgooi, Odeonpark en Pampushout. Dat brengt ook risico's van voorinvesteringen met zich mee, waaronder plankosten.

Verder willen we een complete stad ontwikkelen. Dat vraagt ook om investeringen in de economische ontwikkeling, de groenstructuur en de sociale structuur. Met het Rijk zijn we in gesprek over structurele bijdragen hiervoor. Of deze er komt is onzeker en dit zal naar verwachting ook niet toereikend zijn. Ook als gemeente zullen we hier dus fors in moeten investeren.

Om deze ontwikkelingen mogelijk te maken stellen we voor geld te reserveren voor deze stedelijke ontwikkeling. Hiervoor zal een apart raadsvoorstel worden opgesteld, met daarbij zaken zoals de reikwijdte, governance, risicobeheersing, investeringsplan, dekking, enzovoorts. Hierin zullen ook de

gebiedsexploitaties en de specifieke fondsen die zijn ingesteld bij het Programma Kostenverhaal Almere worden meegenomen.

b. Omvang gemeentelijk maatschappelijk vastgoedinvesteringen tot 2050 en dekking

In de voorjaarsnota hebben we een eerste indicatie gegeven van de omvang van de benodigde vastgoedinvesteringen. We kwamen toen voor het vastgoed op een bedrag van circa € 0,8 miljard tot 2050. We hebben inmiddels de inventarisatie compleet gemaakt voor de hele stad. We komen nu dus uit op een bedrag van bijna € 1,4 miljard. Voor € 0,6 miljard gaat het om scholen en voor € 0,77 miljard om het overige maatschappelijk vastgoed. Het bedrag is nu hoger omdat we nu bijvoorbeeld ook zicht hebben op het inhalen van de achterstand en de groei in de overige stadsdelen.

De noodzakelijke investeringen in onderwijshuisvesting regelen we via de reguliere begroting en dus niet via deze reserve. Dit is namelijk een wettelijke verplichting. Voor de overige maatschappelijke investeringen is nu nauwelijks geld geregeld in de begroting. Daarom richt de investeringsreserve zich op deze investeringen.

Onderstaande tabel geeft een beeld van de opgave voor de periode 2030-2050:

bedragen x € 1 miljoen

beleidsterrein	achterstand	groei	vervanging	eindtotaal
Kunst en Cultuur	14,3	64,5	119,9	198,7
Sport en Bewegen	15,1	53,7	189,2	258,1
Zorg en Welzijn	34,3	40,7	101,2	176,2
Commercieel vastgoed			49,1	49,1
Ambtenarenhuisvesting			95,4	95,4
<i>eindtotaal</i>	<i>63,8</i>	<i>159,0</i>	<i>554,8</i>	<i>777,5</i>
dekking uit vrijval kapitaallasten			66,7	66,7
Commercieel vastgoed verdient zich terug			49,1	49,1
<i>reeds gedekt</i>			<i>115,8</i>	<i>115,8</i>
nog te dekken	63,8	159,0	438,9	661,7

Het is onmogelijk om ook dit investeringspakket uit de lopende begroting te betalen. In de wetenschap dat we de komende jaren een substantiële winstafracht van het grondbedrijf krijgen, hebben we in de Voorjaarsnota 2027 voorgesteld om met een investeringsreserve te gaan werken. We willen beginnen met de komende vijf jaar € 80 miljoen te sparen voor het maatschappelijk vastgoed.

Daarmee is zijn we er nog lang niet helemaal, maar hiervoor hebben we nog tot 2050. Uiteindelijk zal de oplossing uit drie delen bestaan:

- dekking uit de investeringsreserve;
- dekking uit de lopende begroting;
- en een deel zal afvallen, omdat er geen geld voor is.

Uitgangspunten bij de investeringsreserve voor maatschappelijk vastgoed

Hiervoor denken we in elk geval aan de volgende spelregels:

- De investeringen in onderwijshuisvesting (zowel groei als vervanging) worden altijd ten laste van de lopende begroting gebracht. Deze worden geactiveerd en afgeschreven ten laste van de algemene middelen, zodat deze ook structureel geborgd zijn. Vervanging vindt niet automatisch plaats zodra een school theoretisch afgeschreven is, er wordt altijd kritisch gekeken naar de werkelijke staat.
- Overige vastgoedinvesteringen kunnen in aanmerking komen voor een (gedeeltelijke) bijdrage uit de investeringsreserve. Dit kan als dekking worden ingezet naast dekking uit overige bronnen, zoals de lopende begroting, subsidies of bijdragen uit bijvoorbeeld het Fonds Verstedelijking Almere.
- De afweging tussen uitbreidings- en vervangingsinvesteringen vindt integraal plaats. We zetten dus geen schot tussen deze twee doelstellingen. Dat komt omdat de behoefte aan nieuwe maatschappelijke

voorzieningen deels samenhangt met de groei van de woningvoorraad, en die groei voor een steeds groter deel in de bestaande stad plaatsvindt.

- De afweging tussen nieuwbouw en investeren in bestaand vastgoed is daarom niet eenduidig. Het gaat er om dat op de meest effectieve en efficiënte wijze per wijk het gewenste voorzieningenniveau wordt gerealiseerd. Het inhalen van de achterstand van ontbrekende voorzieningen in bestaande wijken zien we in dit kader ook als uitbreiding.
- We maken, mede op basis van de inventarisatie van de gebiedsprogramma's maatschappelijke voorzieningen en de integrale huisvestingsplannen vastgoed, een investeringslijst.
- Uitbreidingsinvesteringen worden in nauwe samenhang bekeken met een reëel groeitempo van de stad. Er wordt daarbij een evenwichtige balans gezocht tussen het moment van oplevering van de voorziening en de oplevering van de nieuwe woningen.
- Een investering ten laste van de investeringsreserve vindt alleen plaats als de structurele exploitatiekosten (eigenaarslasten) van de gebouwen gedekt zijn in de lopende begroting. Voor vervangingsinvesteringen is dit veelal het geval.
- Ook de programmering/activiteiten die in het te realiseren vastgoed moeten plaatsvinden dienen structureel gedekt te zijn in de lopende begroting (bijvoorbeeld welzijnswerk en cultuurvoorzieningen).

2.5 Leeswijzer

De programmabegroting bestaat uit de volgende onderdelen:

De mutatiebegroting (PDF)	In de digitale omgeving via https://almere.pcportal.nl/
Inleiding	Zelfde informatie als de mutatiebegroting (PDF);
Programmaplan	Aangevuld met:
Bezuinigingsmonitor	• De totaalbegroting
Paragrafen	• Begroting per taakveld
Bijlagen	• Detailinformatie verbonden partijen • Bestedingsplannen per reserve en voorziening • Indicatoren

De (mutatie)begroting

Dit is de 'officiële' programmabegroting zoals de wet die voorschrijft. Hierin staan alle financiële veranderingen ten opzichte van de tweede kwartaalrapportage toegelicht. We vragen u om deze veranderingen goed te keuren via begrotingswijzigingen.

Programmaplan

De (financiële) beleidsvoornemens van het college staan in het programmaplan. Het programmaplan bestaat uit de volgende onderdelen:

- *Ambitie*
We beschrijven onze doelstellingen en welke acties we daar komend jaar voor uitvoeren. Met ingang van de begroting 2024 hebben we daar per onderwerp ook de doelstellingen naar aanleiding van de motie 'maak verantwoording concreet' opgenomen. Dit jaar hebben we voor een aantal programma's de doelen en te bereiken resultaten al in de hoofdtekst verwerkt. Bij de programma's Wmo, Gezondheid en welzijn, Jeugdhulp en Werk, inkomen en participatie presenteren we dus geen apart kopje met 'doelstellingen' meer.
- *Financiën*
In het programmaplan krijgt u een overzicht van alle financiële veranderingen van de begroting. Het gaat zowel om de onvermijdelijke veranderingen als de beleidsmatige keuzes.

Paragrafen

Er zijn negen paragrafen. Deze geven extra informatie over een specifiek onderwerp, bijvoorbeeld over het grondbeleid of het Fonds Verstedelijking Almere (FVA). De meeste paragrafen zijn wettelijk verplicht. We vragen speciaal aandacht voor de paragraaf lokale heffingen. Als u de begroting goedkeurt, keurt u ook de belastingmaatregelen goed. De juridische uitwerking van die veranderingen staan in het raadsvoorstel 'Tarievennota 2027 en belastingverordeningen'. Ook die moet u vaststellen. We bieden deze tegelijkertijd aan u aan zodat u in één keer over beide documenten kunt besluiten.

Bijlagen

In de begroting zitten ook nog bijlagen. In de bijlage 'opvolging aanvaarde moties' kunt u lezen wat we doen met de moties die u heeft aangenomen bij Planning en control - documenten. Ook is in een bijlage toegelicht welke uitgangspunten en eenheden we toegepast hebben in deze begroting. In de bijlage incidentele en structurele baten en lasten laten we zien of onze begroting structureel in evenwicht is en wat de incidentele baten en lasten per programma zijn. Verder zijn ook de neutrale begrotingswijzigingen, de begrotingswijzigingen die zijn vastgesteld door het college en de kredieten opgenomen in de bijlage. Verder is er ook een totaal tabel van de reserves en voorzieningen en een afkortingenlijst opgenomen.

Digitale omgeving van de begroting

Zoals in de tabel te lezen is er daarnaast nog veel extra informatie opgenomen in de digitale omgeving.

- Totaalbegroting: per programma de budgetten en een toelichting welke activiteiten we uitvoeren
- Begroting per taakveld, zoals voorgeschreven door het BBV.
- Reserves en voorzieningen: de bestedingsplannen per reserve en voorziening en de begrote mutaties.

3 Programmaplan

3.1 Wonen

Dit raadsprogramma betreft dezelfde activiteiten en informatie als in het raadsprogramma Wonen in de vorige programma-indeling.

Ambitie

We bouwen aan een stad waarin iedereen kan wonen, werken en leven

Onze ambitie is een moderne stad met voldoende en passende woningen en voorzieningen in een gevarieerd woonmilieu. Een stad met een goede woon-werk balans, waar Almeerders hun vrije tijd kunnen besteden en zich veilig en verbonden voelen. Een stad waarin je kan opgroeien, blijven en gezond oud worden. Een complete stad dus waar het prettig leven en aangenaam wonen is voor iedereen.

We zetten vol in op betaalbare woningen en een evenwichtige woningvoorraad

Almere heeft plannen om tot 2040 circa 45.000 woningen aan de stad toe te voegen en ook daarna is er ruimte om te groeien. Hiermee dragen we voor een belangrijke mate bij aan het terugdringen van de woningnood in de stad en regio. Het toevoegen van voordeuren is echter geen doel op zich, maar een middel om maatschappelijke opgaven op te lossen. Daarom kiezen we voor inzet op het betaalbare segment, waarbij we toewerken naar 30% sociale huur stadsbreed. Ook versnellen we de bouw van middeldure huurwoningen en koopwoningen die bereikbaar zijn voor middeninkomens. Bij uitbreidingen van de stad zorgen we voor een evenwichtige opbouw van de woningvoorraad in het sociale, midden en duurdere segment, met ruimte voor maatwerk per wijk, buurt en/of project. We benutten de rijksbijdrage Realisatiestimulans om onrendabele investeringen in dit kader te dekken.

We maken gebruik van de mogelijkheden in de bestaande stad en woningvoorraad

Naast het bouwen van compleet nieuwe woningen, kunnen we woonruimte toevoegen door slim gebruik te maken van bestaande gebouwen en de ruimte er omheen. Optoppen en woningsplitsen of -delen zijn kansrijke instrumenten die we met partijen in de stad verkennen en waar nodig onze beleidsregels op aanpassen. Daarnaast willen we inzetten op het transformeren of vernieuwen van wijken door gericht woningen toe te voegen die aansluiten bij de veranderende behoeften. OV-knooppunten en centra zien we als de meest geschikte plekken voor verdichten, in samenhang met het versterken van de leefbaarheid.

We werken aan doorstroming en gevarieerde woonvormen, voor en door bewoners

De Almeerse bevolking wordt steeds diverser en met de dubbele vergrijzing ontstaan er nieuwe woonwensen. Hieraan willen we tegemoetkomen door meer in te zetten op regelingen die verhuizen naar een passende woonruimte ondersteunen – zoals Van Groot naar Beter en Van Hoog naar Laag. Ook vertalen we de Woonzorgvisie in een programmering per stadsdeel met levensloopbestendige en geclusterde woonvormen. Tevens bieden we op diverse locaties ruimte aan vormen van collectief bouwen door bewoners en woonzorginitiatieven van corporaties en zorgaanbieders. Om de wachtlijsten te verkleinen ontwikkelen we enkele tijdelijke voorzieningen in het sociale segment, waardoor ook extra mensen met een urgente woonvraag aan woonruimte worden geholpen.

We implementeren de Wet regie op de Volkshuisvesting

Sinds 1 juli 2026 is er nieuwe landelijke wetgeving die overheden meer regie geeft op wat, voor wie en waar er wordt gebouwd. Daarbij is er bijzondere aandacht voor zogenaamde aandachtsgroepen en voldoende betaalbare woningen. De wet legt hiervoor diverse nieuwe taken en processen op aan de gemeente, waarvoor we vaak ook regionale afstemming zullen moeten zoeken. In 2026 zijn we gestart met het opstellen van een Almeers Volkshuisvestingsprogramma wat als uitwerking van de Omgevingsvisie op 1 juli 2027 door het college vastgesteld moet zijn. Onderdeel van dit traject zijn afspraken met gemeenten in de

regio over de woningbouwprogrammering en verdeling van woningen voor kwetsbare woningzoekenden. Op basis van het volkshuisvestingsprogramma zullen in 2027 de prestatieafspraken met de corporaties worden aangepast en wordt de huisvestingsverordening herzien met een urgentieregeling die voldoet aan de nieuwe wettelijke kaders. De verplichtingen onder deze wet willen we ook aangrijpen om de monitoring van alle volkshuisvestelijke opgaven en inspanningen in Almere te verbeteren.

Doelstellingen

We werken aan voldoende, betaalbare en passende woningen voor alle inwoners. Daarbij zetten we in op het verhogen en versnellen van nieuwbouw samen met het beter benutten van ruimte in de bestaande woningvoorraad en wijken. We hebben bijzondere aandacht voor leefbare en gemengde wijken, huisvesting van ouderen, mensen met een urgente woonvraag en vormen van collectief bouwen en wonen.

In 2027 werken we concreet aan:

- Vaststellen van het Volkshuisvestingsprogramma Almere voor 1 juli
- Implementeren van de Uitvoeringsagenda Woonzorgvisie
- Actualisatie van beleidsregels voor kamerverhuur en woningsplitsing
- Uitvoeren Almeerse aanpak collectief bouwen en wonen middels ruimte voor CPO-initiatieven
- Opzetten van integrale monitoring op opgaven met nieuwe rapportage
- Actualiseren van de Huisvestingsverordening en urgentieregeling naar wettelijke kaders en regionale afspraken
- Het ontwikkelen van locaties voor tijdelijke woningbouw
- Het zoeken naar locaties voor - en zo mogelijk ontwikkelen - van maatschappelijke woon-zorg voorzieningen conform het spreidingsplan huisvesting aandachtsgroepen.

Financiën

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
actualisatie van de begroting					
Van Groot naar Beter		-25	-25	-63	-63
resultaat grondbedrijf 2026	36.000				
projectvertraging waarover bij de vierde kwartaalrapportage 2026 wordt besloten					
taskforce huisvesting urgenten	3.500				
versnelling woningbouw en regie volkshuisvesting	1.070				
projectvertraging die doorschuift					
bommenregeling 2026	-100	100			
totaal	40.470	75	-25	-63	-63

Hoofdpijnenakkoord

Niet van toepassing op dit programma.

Hoofdpijnenakkoord - bezuinigingen

Niet van toepassing op dit programma.

3e Kwartaalrapportage

Van Groot naar Beter

Bij de vaststelling van de Programmarekening 2025 is de motie "Houd senioren in beweging op de woningmarkt: borg Van Groot naar Beter" aangenomen (26088.003). In de motie wordt het college opgedragen bij de Programmabegroting 2027 een voorstel voor te leggen om 'Van Groot naar Beter' structureel te borgen op ten minste het niveau van 2025. In 2025 was het budget eenmalig verhoogd naar € 137.500. Hiermee konden meer subsidies worden verstrekt, en het subsidiebedrag worden verhoogd van € 1.250 naar € 3.000 per aanvraag.

Voor de jaren 2026-2028 is in de begroting een bedrag van € 37.500 per jaar beschikbaar. Dit was gebaseerd op de oorspronkelijke regeling van € 1.250 per aanvraag voor maximaal 30 aanvragers per jaar. In 2026 zijn er in de eerste 8 maanden totaal 19 subsidies toegekend.

Om uitvoering te geven aan de motie is structureel extra geld nodig. Hiervoor ontbreekt dekking binnen de huidige begroting. We verhogen het budget naar structureel € 63.000. Hiermee kunnen jaarlijks maximaal 50 subsidies van € 1.250 worden verstrekt. We gaan de regeling evalueren, waarbij we gaan kijken wat de meest effectieve invulling is in de gehele breedte van de regeling.

resultaat grondbedrijf 2026

De verwachte winstafracht van het grondbedrijf over 2026 bedraagt ongeveer € 36 miljoen. Dit is na aftrek van te betalen Vennootschapsbelasting. De hoge winstafracht komt vooral doordat een groot deel van de eerder gereserveerde winst kan vrijvallen. We reserveren de winst als de voortgang van een project minder dan 50% is. In 2026 gaan een aantal projecten over deze 50%-grens heen. Bij de Programmarekening 2026 (voorjaar 2027) weten we wat de definitieve winstafracht over 2026 is. Dit baseren we dan op het MPGA 2027, waarin we alle grondexploitaties en het weerstandsvermogen integraal actualiseren.

Projectvertraging waarover bij de vierde kwartaalrapportage 2026 wordt besloten

We hanteren de spelregel "we laten meevallers door vertraging of externe ontwikkelingen vrijvallen binnen de begroting." Voor posten waar nu nog geen bestedingsplan is of onduidelijk is of deze juridisch zijn verplicht wordt bij de vierde kwartaalrapportage 2026 besloten of deze vrij kunnen vallen.

taskforce huisvesting urgenten

We hebben als gemeente een wettelijke taak om vergunningshouders (voorheen statushouders) huisvesting te bieden. Via de taskforce huisvesting urgenten werken we hieraan, zodat voor deze doelgroep als ook andere urgent woningzoekenden voldoende huisvesting beschikbaar is. Vanuit de algemene middelen is hier incidenteel € 6,7 miljoen voor beschikbaar gesteld. Daarnaast is vanuit rijksmiddelen vooralsnog € 4,8 miljoen beschikbaar. Het totaal beschikbare budget voor 2026 en 2027 samen komt daarmee op € 11,5 miljoen. Ook komende jaren verwachten we nog aanvullende rijksmiddelen te ontvangen.

De uitgaven zijn sterk afhankelijk van afspraken met derden, de beschikbaarheid van locaties en de verdere inzet van specifieke uitkeringen. Dit maakt het lastig een goede inschatting te maken. Van het in 2026 begrootte bedrag verwachten we € 3,5 miljoen niet uit te geven. Dit geld valt vrij, tenzij uit een bestedingsplan blijkt dat het geld later alsnog hiervoor ingezet moet worden.

versnelling woningbouw en regie volkshuisvesting

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
algemene middelen versnelling woningbouw	420				
rijksbijdrage wet regie volkshuisvesting 2025	200				
rijksbijdrage wet regie volkshuisvesting 2026	450				
totaal	1.070				

Als gemeente werken we hard aan de versnelling van de woningbouw om daarmee het grote woningtekort op te lossen. Hiervoor is structureel geld in de begroting beschikbaar. Via het Rijk ontvangen we sinds 2025 ook geld voor de uitvoering van de Wet versterking regie volkshuisvesting. Deze wet moet bijdragen aan de versnelling van de (betaalbare) woningbouw en versterking van de regierol van de gemeente hierin.

In 2026 verwachten we een bedrag van € 1.070.000 niet uit te geven. Voor € 450.000 komt dit omdat we dit geld pas bij de septembercirculaire 2026 van het gemeentefonds hebben ontvangen. Het geld dat in 2026 over blijft valt vrij, tenzij uit een bestedingsplan blijkt dat het geld later alsnog hiervoor ingezet moet worden.

Projectvertraging die doorschuift

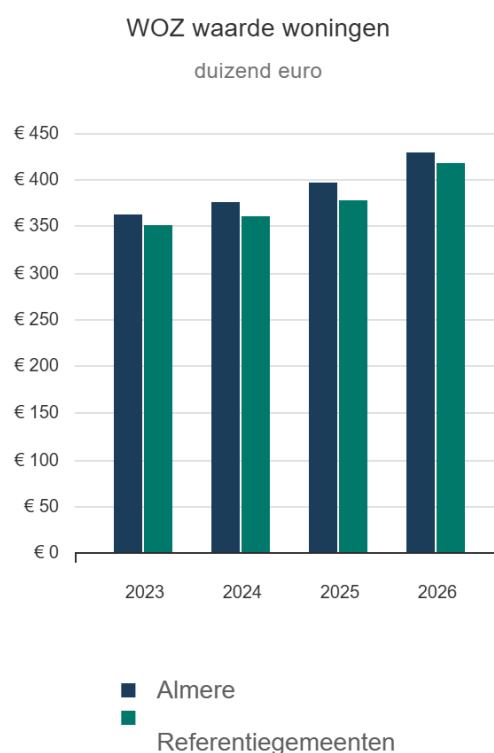
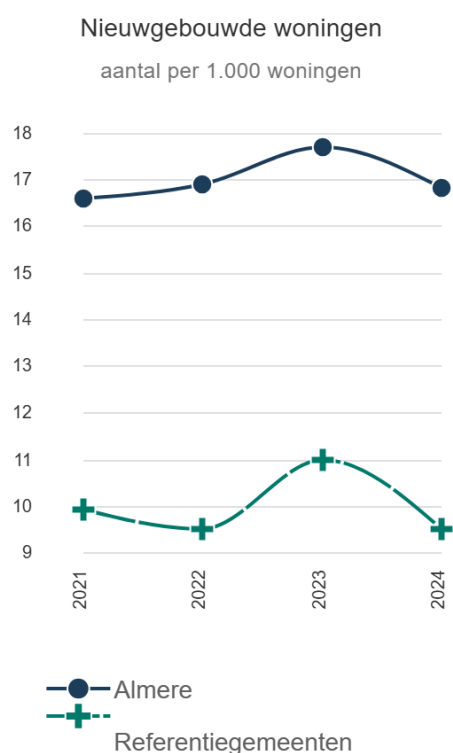
bommenregeling 2026

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
68% van de gemaakte kosten	-100				
rijksbijdrage		100			
totaal	-100	100			

Via de zogeheten 'bommenregeling' van het gemeentefonds kunnen gemeenten een bijdrage aanvragen bij het Rijk voor 68% van de gemaakte kosten voor het opsporen en ruimen van ontplofbare oorlogsresten en explosieven opsporingskosten. De overige 32% van de kosten komt ten laste van de grondexploitaties. Op basis van de verwachte kosten in 2026 vragen we een bijdrage aan van € 0,1 miljoen bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties. Deze wordt dan in 2027 via het gemeentefonds uitgekeerd. Per saldo is dit neutraal.

Indicatoren

Nieuwgebouwde woningen

Deze grafiek geeft het aantal nieuwbouwwoningen per 1.000 bestaande woningen aan. Hierin zijn andere toevoegingen aan het woningaanbod zoals transformatie niet meegenomen. Er zijn geen cijfers bekend over 2025 op het moment van schrijven.

WOZ waarde woningen

Deze grafiek laat de gemiddelde WOZ waarde van woningen zien. Deze is de afgelopen jaren flink toegenomen.

3.2 Openbare ruimte

Dit raadsprogramma bevat op hoofdlijnen dezelfde activiteiten en informatie als in het raadsprogramma Openbare ruimte in de vorige programma-indeling.

Ambitie

Beheer en onderhoud

De ruim opgezette inrichting van onze openbare ruimte, met haar groen-blauwe karakter zorgt voor een prettige leefomgeving. Tegelijkertijd zien wij dat het onderhouden en behouden van deze kwaliteit van onze stad aan nieuwe inzichten en vereisten moet voldoen. Hierdoor ontstaat de noodzaak om steeds vaker keuzes te maken hoe wij de stad beheerbaar houden. Dit vraagt het stellen van prioriteiten op basis van de inzichten en opgaven voor de aankomende jaren.

Wij werken verder aan het stapsgewijs beheersbaar krijgen van de onderhoudsopgaven door onze taken en voorwaarden aan de openbare ruimte inzichtelijk te maken.

We krijgen meer grip op beheer

We werken aan het op orde brengen van het beheer van de openbare ruimte. Zo kunnen we langer vooruitkijken en hebben we meer grip op het verwachte werk en de kosten. Hiervoor worden beheerdata geactualiseerd, inspecties uitgevoerd en assets beter geregistreerd in het beheersysteem. Ook wordt assetmanagement verder geïmplementeerd, zodat keuzes steeds beter kunnen worden onderbouwd. De actualisatie van het Strategisch Assetmanagementplan (SAMP), dat in 2026 wordt aangeboden, en de 10-jarenraming geven inzicht in wat er op lange termijn nodig is en wat op korte en middellange termijn uitvoerbaar is.

We werken aan inzicht in de consequenties van de (oplopende) achterstanden

Op verschillende onderdelen zijn de afgelopen jaren achterstanden ontstaan. Dit komt onder meer door beperkt inzicht in de opgave, beperkte middelen met betrekking tot personele capaciteit en financiën en ontwikkelingen zoals bodemdaling en klimaatverandering. Hierdoor is onderhoud regelmatig uitgesteld en is vaker gekozen voor herstelmaatregelen dan voor planmatig onderhoud. Onderdeel van grip op beheer is daarom het beter in beeld brengen van deze achterstanden en daarmee inzicht in de gevolgen voor de kwaliteit en veiligheid van de openbare ruimte en voor de stad als geheel.

We zetten in op een toekomstbestendige openbare ruimte

In het op orde brengen van de basis, ligt de focus op de instandhouding van het areaal. Daarom zijn de budgetten in het SAMP en de 10-jarenraming primair gericht op instandhouding. Echter, het beheer van de openbare ruimte draait niet alleen om 'heel en veilig'. Vanuit beleid worden ook ambities meegegeven op het gebied van bijvoorbeeld klimaatadaptatie, ecologie, toegankelijkheid, gezondheid en leefbaarheid. Hiervoor zijn echter niet altijd structurele middelen beschikbaar. Waar we kansen zien nemen we aanvullende ambities mee tijdens groot onderhoud en vervangingen, of als afweging in prioritering van beheer (waardegericht werken). Het gaat hierbij om organische kansen vanuit andere projecten, kansen die de markt mogelijk maakt binnen het budget of subsidiemogelijkheden.

We gaan bij grootschalig onderhoud woonwijken en riolering van voorbereiding naar uitvoering

Almere staat voor een groeiende opgave in het grootschalig onderhoud van woonwijken en bedrijventerreinen. Door de veroudering van de stad neemt de behoefte toe aan ophogingen, rioolvervanging en vernieuwing van de openbare ruimte. Tegelijkertijd is de uitvoeringskracht de afgelopen jaren achtergebleven bij de omvang van deze opgave. Op termijn zijn naar verwachting 10 tot 15 grootschalige onderhoudsprojecten gelijktijdig nodig. Door de voorbereidingstijd van gemiddeld twee tot drie jaar kan deze opgave alleen stapsgewijs worden opgeschaald. Het streven is om aan het einde van deze raadsperiode zes tot acht projecten in uitvoering te hebben.

De komende jaren staan in het teken van het verder opbouwen van een voorspelbare werkwijze en een meerjarige programmering, zodat beheerknelpunten, investeringen en maatschappelijke ambities integraal kunnen worden afgewogen. Dit moet bijdragen aan een structureel beter onderhouden stad. Tegelijkertijd kost het tijd om de opgelopen achterstanden in te lopen. Daarom is het realistisch dat de effecten van deze aanpak pas op langere termijn zichtbaar worden en dat achterstanden in sommige wijken eerst nog verder kunnen oplopen.

Doelstellingen

- Beheerkeuzes baseren op actueel inzicht en assetmanagement
- Onderhoudsachterstanden inzichtelijk maken en planmatig aanpakken
- Het groot onderhoud van woonwijken en riolering stapsgewijs opschalen: in 2027 gaat De Hoven van de voorbereidingsfase naar uitvoer, gaan we verder of starten we met de voorbereiding van Muziekwijk Noord, De Marken, Danswijk, Landgoederenbuurt en De Meenten.

Dierenwelzijn

Uitvoeringsagenda Nota Dieren en toekomstbestendig dierenasiel

Eind 2025 is de uitvoeringsagenda Nota Dieren gedeeld met de raad. De jaren 2026, 2027 en 2028 staan in het teken van het realiseren van alle acties uit de uitvoeringsagenda. Er wordt een geüpdatet versie van de uitvoeringsagenda opgesteld, waarin moties en amendementen zijn verwerkt.

Daarnaast worden de eerste stappen gezet richting een toekomstbestendige dierenopvangvoorziening.

Reiniging, afval en hergebruik

Een schone stad en maximaal behoud van grondstoffen

Almere groeit en verandert. Dat vraagt om een benadering die niet alleen zorgt voor een schone en leefbare stad, maar ook bijdraagt aan de transitie naar een circulaire economie. In 2027 zetten we daarom verdere stappen in de ontwikkeling van Stadsreiniging van traditionele afvalinzamelaar naar regisseur van grondstoffen en een schone openbare ruimte. We geven daarbij invulling aan een nieuwe grondstoffenvisie richting 2035. Dat doen we samen met de gemeenteraad. Afval dat nog waarde heeft, willen we zoveel mogelijk behouden. Dat betekent minder verspilling, meer hergebruik en hoogwaardige recycling. Tegelijkertijd blijven we investeren in een betrouwbare dienstverlening en een schone openbare ruimte.

Meer waarde uit huishoudelijk afval

In 2027 versnellen we de omslag van afvalverwerking naar grondstoffenbehoud. Bij fijn huishoudelijk afval richten we ons op betere scheiding van waardevolle grondstoffen, zodat minder materiaal in het restafval terechtkomt en de kwaliteit van recycling verbetert. Bij grof huishoudelijk afval zetten we nadrukkelijk in op hergebruik, reparatie, demontage en hoogwaardige recycling. We maken de ervaringen uit de pilots structureel en versterken de samenwerking tussen het Upcyclecentrum, de demontagehal, milieustraten en maatschappelijke en circulaire partners. Zo verminderen we restafval en verspilling, behouden we meer grondstoffen en creëren we tegelijkertijd kansen voor maatschappelijke participatie, innovatie en lokale werkgelegenheid.

Slimmer inzamelen

In 2027 maken we de inzameling steeds meer datagedreven. Het dynamisch inzamelen van ondergrondse containers wordt verder uitgerold en geoptimaliseerd. We stemmen de inzet van mensen en materieel beter af op het daadwerkelijke gebruik van de stad.

Een efficiëntere inzameling zorgt voor minder onnodige ritten, een betere dienstverlening en minder risico op volle containers en bijplaatsingen. Daarmee combineren we een schone stad met een doelmatige inzet van publieke middelen.

Een schone stad door een gezamenlijke aanpak

Afvaldumpingen en zwerfafval blijven een belangrijk aandachtspunt. In 2027 schalen we de gebiedsgerichte aanpak verder op. We combineren reiniging, afvalcoaching, toezicht en handhaving en richten de beschikbare capaciteit op locaties waar de overlast het grootst is.

De uitbreiding van de boa-capaciteit biedt hierbij de mogelijkheid om de aanpak van zwerfafval en afvaldumpingen verder te versterken. We werken daarnaast samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners.

Door gebruik te maken van data en de effecten van interventies te meten, kunnen we succesvolle maatregelen gericht opschalen. Zo werken we toe naar een aanpak waarbij we niet alleen afval opruimen, maar vooral voorkomen dat het ontstaat of op straat terechtkomt. Dit moet de opwaartse spiraal van de afgelopen jaren keren en leiden tot stabilisatie en vervolgens vermindering van het aantal dumpingen.

Doelstellingen

- Minder restafval en betere afvalscheiding
Doel voor 2027 is dan ook om te komen tot 47% daadwerkelijke recycling en maximaal 189 kg resterend huishoudelijk afval per inwoner. Deze ontwikkeling is mede afhankelijk van tijdige vaststelling van de nieuwe grondstoffenvisie door de gemeenteraad, uiterlijk voor het zomerreces van 2027.
- Meer hergebruik en grondstoffenbehoud
In 2027 vergroten we het aandeel grof huishoudelijk afval dat wordt hergebruikt, gerepareerd, gedemonteerd of hoogwaardig gerecycled in plaats van verbrand. Doelstelling daarbij is om minimaal 400 ton grof brandbaar afval hoogwaardig te hergebruiken of demonteren.
- Een schone en efficiënte inzameling
Doelstelling is om in 2027 de groei van het aantal afvaldumpingen te stoppen en het aantal dumpingen ten opzichte van 2026 te stabiliseren.

Financiën

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
hoofdlijnenakkoord					
twee extra Boa's zwerfafval		-200	-200	-200	-200
hoofdlijnenakkoord - bezuinigingen					
langzamere groei budget vervangingsinvesteringen		500	500	500	500
actualisatie van de begroting					
meer opbrengsten rioolheffing door meer aanslagen	158				
niet uitgegeven geld dierenwelzijnsbeleid	500				
nutskosten riolering	400				
omvormen gras naar bosplantsoen	250				
pilot laden uit de meterkast	100				
naheffing parkeren	729	531	517	517	517
vertraging Hospitaalgarage blok 5.2	305				
nieuwe marktconforme tarieven liggelden		35	35	35	35
projectvertraging waarover bij de vierde kwartaalrapportage 2026 wordt besloten					
toegankelijkheid busperrons	100				
projectvertraging die doorschuift					
afvalwater Oosterwold	3.158	30	-1.405	-337	-1.446
wijkgericht werken	262	-262			
Fonds Verstedelijking Almere	0	0	0	0	0
totaal	5.962	633	-553	515	-594

Hoofdpijnenakkoord

twee extra Boa's zwerfafval

De stad verdient een veilige, prettige en toegankelijke leefomgeving voor mens en dier. Afval wordt tijdig opgehaald, afvaldumpers worden aangepakt. Waar het misgaat, wordt gehandhaafd. Hiervoor stellen we twee extra Boa's aan. We gaan de afvalstoffenheffing hiervoor niet verhogen.

Hoofdpijnenakkoord - bezuinigingen

langzamere groei budget vervangingsinvesteringen

Door uitstel van investeringen (projectvertraging) in de afgelopen jaren in de openbare ruimte hoeft het budget minder hard te groeien. De verwachting is dat deze bezuiniging ingevuld kan worden.

3e Kwartaalrapportage

meer opbrengsten rioolheffing door meer aanslagen

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
inkomsten	158	159	162	165	141
uitgaven		-159	-162	-165	-141
totaal	158				

Het aantal objecten welke een aanslag voor de rioolheffing ontvangen is in 2026 hoger dan verwacht. Het gaat om ongeveer 600 objecten meer waardoor we € 158.000 meer opbrengsten verwachten. Voor 2026 is dit een voordeel. Voor 2027 en verder zullen hier ook meer kosten tegenover staan. In totaal ontvangen ruim 100.000 objecten een aanslag voor de rioolheffing. Zie de paragraaf lokale heffingen van deze begroting voor de aanpassing in het tarief voor 2027.

niet uitgegeven geld dierenwelzijnsbeleid

Wij hebben ongeveer € 0,5 miljoen voor het dierenwelzijnsbeleid niet uitgegeven. Dit geld valt vrij in de algemene middelen.

nutskosten riolering

Wij verwachten dit jaar € 0,4 miljoen over te houden op de nutskosten voor de riolering.

omvormen gras naar bosplantsoen

Vanuit 2025 is € 0,35 miljoen doorgeschoven naar 2026 voor het omvormen van gras naar bosplantsoen. Wij hebben onderzoek gedaan naar geschikte locaties om gras om te vormen naar bosplantsoen. Uit het onderzoek is gebleken dat het aantal locaties om gras om te zetten naar bosplantsoen beperkt is. Inmiddels hebben we de geschikte locaties beplant. Het resterende budget laten wij vrijvallen.

pilot laden uit de meterkast

Het project wordt in 2026 afgerond en wij verwachten € 0,1 miljoen over te houden.

naheffing parkeren

In 2026 is het aantal naheffingen meer dan verwacht. In het eerste kwartaal was er nog een daling, maar door de invoering van de digitale gehandicaptenparkeerkaart is het aantal no shows beperkt. No shows zijn naheffingen die niet opgelegd werden doordat niet op papieren gehandicaptenkaart gecontroleerd kon worden (dit was ongeveer 30%). Wel zien we meer bezwaren waardoor we meer kosten in de afhandeling maken en onze voorziening naar boven bijstellen. Door de inbreiding zullen de komende jaren een aantal betaalde parkeerplekken verdwijnen. In 2027 gaat het Tegelzetterdek dicht waardoor ongeveer 4.000 naheffingen wegvallen. Op basis van de het aantal naheffingen dit jaar hebben we voor 2027 het aantal naar boven bijgesteld. Ondanks het feit dat door inbreiding in 2027 naheffingen wegvallen.

Voor 2027 is een vernieuwde onderbouwing voor het tarief naheffing parkeren opgesteld. Door de

indiensttreding van de Boa's, aanschaf van eigen scanauto, invoering digitale gehandicaptenparkeerkaart en herijking van verschillende kosten van uitvoering is voor 2027 een nieuwe kostenopstelling gemaakt. Bij deze opstelling kijken we welke kosten wij uit onze begroting kunnen toerekenen aan de naheffing voor het parkeren. Bij deze opstelling is ook de overheadtoerekening opnieuw bepaald op basis van het uitgangspunt dat 50% van de directe personeelskosten toegerekend worden. Dit is in lijn met de berekeningswijze van andere tarieven binnen de gemeente. Doordat we meer overhead toerekenen ontstaat een voordeel voor de gemeente.

vertraging Hospitaalgarage blok 5.2

Als gevolg van de ontwikkeling van de Campus in de Binnenstad realiseren we een nieuwe parkeergarage, aangrenzend aan de huidige hospitaalgarage (zogenoeten blok 5.2). De realisatie hiervan is nog in voorbereiding, de bouw is nog niet gestart. We verwachten dat de garage in 2030 klaar is. Het voor 2026 beschikbare budget voor exploitatiekosten wordt dan ook niet uitgegeven.

nieuwe marktconforme tarieven liggelden

In 2017 is besloten dat de gemeente de drie jachthavens voor een periode van negen jaar exploiteert in het algemeen belang, waarbij tarieven worden gehanteerd die lager zijn dan de kostprijs. Dit besluit loopt af in 2026. Omdat dit besluit afloopt, is de situatie opnieuw onderzocht door een extern bureau. Daarbij is gekeken naar de regels van de Wet Markt en Overheid. De drie havens zijn relatief klein, maar de kosten voor het beheer zijn hoog. Als alle kosten volledig worden doorberekend, moeten de tarieven voor ligplaatsen flink omhoog.

Daarom wordt voorgesteld om tarieven te hanteren die aansluiten bij de markt, maar lager zijn dan de werkelijke kosten. Deze marktconforme tarieven zijn hoger dan de huidige tarieven. Hierdoor verwachten wij ongeveer € 35.000 extra inkomsten per jaar te ontvangen. Zie hiervoor ook de paragraaf lokale heffingen van deze programmabegroting.

Projectvertraging waarover bij de vierde kwartaalrapportage 2026 wordt besloten

We hanteren de spelregel "we laten meevallers door vertraging of externe ontwikkelingen vrijvallen binnen de begroting." Voor posten waar nu nog geen bestedingsplan is of onduidelijk is of deze juridisch zijn verplicht wordt bij de vierde kwartaalrapportage 2026 besloten of deze vrij kunnen vallen.

toegankelijkheid busperrons

Het hoofdlijnenakkoord geeft aan dat we geld wat overblijft door projectvertraging niet automatisch doorschuiven naar het nieuwe jaar. Voor deze middelen ontbreekt een concreet bestedingsplan. Wij zijn bezig met een subsidieaanvraag voor toegankelijke OV-haltes vanuit Provincie Flevoland. De subsidieaanvraag bedraagt € 0,5 miljoen. Wij hebben nog € 0,1 miljoen over voor toegankelijkheidsmaatregelen. Als de subsidieaanvraag wordt goedgekeurd kunnen we werk met werk maken. We voegen deze vrijvallende middelen nu toe aan de reserve. Mocht de subsidieaanvraag niet gehonoreerd worden vallen de middelen vrij.

Projectvertraging die doorschuift

afvalwater Oosterwold

Op basis van het raadsvoorstel Fasering, verrekening en dekking afvalwaterzorg Oosterwold (23225) is geld beschikbaar gesteld voor de afvalwaterzorg in Oosterwold. Er waren toen nog veel onzekerheden, bijvoorbeeld over wanneer welke kosten zich zullen voordoen. We stellen deze inschatting nu bij, op basis van de actuele inzichten. We verwachten het geld dat in 2026 overblijft de komende jaren alsnog nodig te hebben voor deze taken en daarmee aan onze verplichte taken ten aanzien van de afvalwaterzorg te kunnen voldoen.

wijkgericht werken

De impuls wijkgericht werken is gericht op het versterken van vertrouwen en samenwerking tussen inwoners, maatschappelijke partners en de gemeente. Hiervoor is de afgelopen jaren geïnvesteerd in

participatie, wijkagenda's, bewonersinitiatieven en projecten die bijdragen aan leefbaarheid, veiligheid en ontmoeting in de wijk. Een deel van de geplande activiteiten vraagt meer tijd doordat er veel moet worden afgestemd met alle betrokken partijen en procedures die de nodige tijd vergen. Daarom wordt voorgesteld € 0,26 miljoen van het programmabudget van € 0,4 miljoen door te schuiven naar 2027. Hiermee blijven middelen beschikbaar voor reeds gezamenlijk ontwikkelde plannen en wordt de oorspronkelijke doelstelling van de impuls geborgd. Naar verwachting wordt ongeveer de helft van dit bedrag in het eerste kwartaal van 2027 besteed.

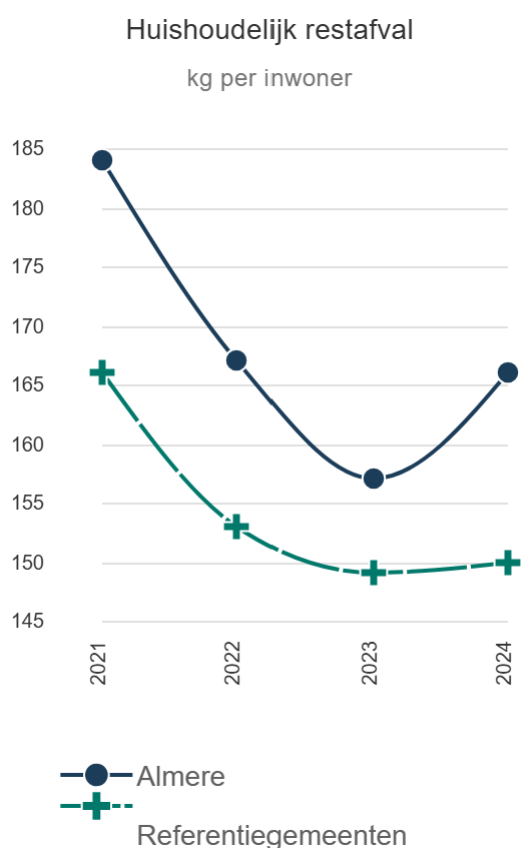
Fonds Verstedelijking Almere

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
De groene en duurzame stad					
Unieke landschappen	9.040	-3.702	-5.283	-49	
Natuurinclusieve stad	479	-454	-65	-4	
totaal	9.519	-4.156	-5.348	-53	

We hebben de budgetten van het Fonds Verstedelijking Almere (FVA) geactualiseerd op basis van de voortgang van de projecten. Deze projecten worden toegelicht in de paragraaf Fonds Verstedelijking Almere van deze begroting. Door vertraging in de uitvoering van de projecten zijn de kosten van de projecten die vallen onder het programma Openbare Ruimte in 2026 ruim € 9 miljoen lager dan eerder begroot. Dit geld schuiven we door naar volgende jaren zodat de projecten alsnog gerealiseerd kunnen worden. Doordat deze projecten gedekt worden uit de reserve FVA heeft dit per saldo geen financieel effect voor de begroting.

Indicatoren

Huishoudelijk restafval

Deze grafiek laat het aantal kilo niet gescheiden huishoudelijk afval zien. In Almere daalde dit een aantal jaar totdat deze in 2020 fors steeg. Inmiddels is de ingezette dalende lijn vanaf 2021 doorbroken en zien we in 2024 een stijging naar het niveau van 2022. Er zijn op moment van schrijven van deze begroting nog geen cijfers over 2025 gepubliceerd.

3.3 Veiligheid, handhaving en toezicht

Dit raadsprogramma bevat op hoofdlijnen dezelfde activiteiten en informatie als in het raadsprogramma Veiligheid en Handhaving in de vorige programma-indeling. Hierbij is enkel Toezicht toegevoegd in de titel van het programma.

Ambitie

Veiligheid

Gerichte versterking van veiligheid en leefbaarheid

Almere groeit en daarmee worden ook de veiligheidsvraagstukken omvangrijker en complexer. Jeugdcriminaliteit, ondermijning, ernstige overlast en onveiligheid door complexe zorgproblematiek vragen om een stevige en langdurige aanpak. In 2027 zetten wij daarom extra in op Jeugd en Veiligheid, Zorg en Veiligheid en Ondermijning. Daarnaast blijven wij onder meer werken aan digitale veiligheid, de aanpak van straatintimidatie en huiselijk geweld en een professionele, zichtbare en wendbare handhavingsorganisatie. We werken verder aan een Almere waarin inwoners zich veilig voelen in hun woning, buurt en op straat. Deze vraagstukken pakken we samen met onze partners op door signalen eerder te delen en maatregelen goed op elkaar af te stemmen.

De extra structurele middelen uit het Hoofdlijnenakkoord vormen een belangrijke versterking van onze veiligheidsaanpak. Daarmee kunnen we de uitvoeringskracht vergroten en op de belangrijkste knelpunten extra inzet organiseren. Tegelijkertijd zijn de veiligheidsopgaven groter dan binnen de beschikbare capaciteit en middelen volledig kan worden aangepakt. Daarom maken we scherpe keuzes. We zetten de beschikbare middelen in waar de veiligheidsrisico's het grootst zijn en waar onze inzet naar verwachting het meeste effect heeft. Dat betekent ook dat niet alle gewenste versterkingen direct of volledig kunnen worden gerealiseerd.

Veiligheidsagenda 2027-2030

Eind 2026 bieden wij de Veiligheidsagenda 2027–2030 ter vaststelling aan de raad aan. Na vaststelling in 2027 starten we met de uitvoering. In de voorgestelde agenda richten we de extra inzet op drie prioriteiten: Jeugd en Veiligheid, Zorg en Veiligheid en Ondermijning. De aanvullende middelen uit het hoofdlijnenakkoord vertalen we naar concrete maatregelen en extra uitvoeringskracht binnen deze prioriteiten. Over de volle breedte werken we informatiegestuurd en gebiedsgericht. We brengen signalen van inwoners, ondernemers en professionals sneller samen en stellen vast waar risico's zich opstapelen. Zo zetten we capaciteit, middelen en bestuurlijke bevoegdheden doelgericht in op de plekken waar de veiligheid en leefbaarheid onder druk staan.

Meer uitvoeringskracht in stad en wijken

We versterken het gebiedsgericht werken, zodat veiligheidsvraagstukken mét en dichtbij inwoners kunnen worden aangepakt. Wij bieden daarbij ruimte voor de stem van de Almeerder. De extra middelen zetten we in voor meer uitvoeringskracht op straat, onder meer door de inzet van boa's en veiligheidsmanagers op die plekken en problemen waar de veiligheidsrisico's het grootst zijn. Daarbij werken we samen met professionals die ook in de wijken actief zijn, zoals (specialistisch) jongerenwerkers. Zo krijgen we beter zicht op wat er leeft en speelt in onze wijken en kunnen we signalen snel vertalen naar concrete interventies.

Aanpak van jeugdcriminaliteit

We versterken de brede stedelijke aanpak van jeugdcriminaliteit. Daarbij combineren we het vroegtijdig signaleren van problemen met duidelijke grenzen en gerichte repressie. Met de extra middelen uit het Hoofdlijnenakkoord versterken we onder meer onze informatiepositie, de samenwerking tussen betrokken professionals en de mogelijkheden om gericht in te grijpen bij jongeren en groepen die dreigen af te glijden naar criminaliteit.

Daarnaast is Preventie met Gezag een belangrijk onderdeel van de aanpak. Almere neemt sinds 2024 deel aan dit landelijke programma. Het Rijk heeft tot en met 2028 opnieuw middelen beschikbaar gesteld voor het voorkomen en tegengaan van jeugdcriminaliteit. Daarmee zetten we de noodzakelijke langdurige aanpak met onder meer het onderwijs, jongerenwerk, de zorg, politie en het OM voort. De tijdelijke looptijd van deze rijksmiddelen blijft daarbij een aandachtspunt.

Aanpak van complexe zorg- en veiligheidsproblemen

We versterken de gezamenlijke aanpak van situaties waarin problemen rond zorg, wonen en veiligheid leiden tot ernstige overlast, gevaar of maatschappelijke onrust. Door signalen eerder te verbinden en duidelijke regie te organiseren, kunnen we samen met onze partners sneller handelen, escalatie voorkomen en de leefbaarheid in wijken versterken.

Stevigere bestuurlijke aanpak van ondermijning

In 2027 intensiveren we de bestuurlijke aanpak van ondermijnende criminaliteit. We brengen signalen eerder samen en zetten gemeentelijke instrumenten, zoals vergunningverlening, toezicht (waaronder de integrale controles), handhaving en de Wet Bibob risicogericht en in samenhang in. Met de extra middelen uit het hoofdlijnenakkoord vergroten we de capaciteit om signalen te onderzoeken en waar nodig bestuurlijke maatregelen te treffen tegen personen, ondernemingen en locaties die de openbare orde, veiligheid of integriteit van het gemeentelijk handelen onder druk zetten.

De Beleidsregel Wet Bibob 2026 wordt gefaseerd in de organisatie geïmplementeerd. We geven voorrang aan aanvragen, branches en activiteiten met verhoogde integriteitsrisico's en waar signalen aanleiding geven tot nader onderzoek. Verbreding naar vastgoedtransacties, subsidies en overheidsopdrachten vindt plaats voor zover de beschikbare capaciteit en middelen dat toelaten. Daarmee verkleinen we het risico dat de gemeente onbedoeld criminele activiteiten faciliteert. Volledige toepassing op alle daarvoor in aanmerking komende terreinen is binnen de huidige capaciteit nog niet mogelijk.

Ook zorgfraude en zorgcriminaliteit krijgen binnen de aanpak van ondermijning nadrukkelijk aandacht. In het Hoofdlijnenakkoord is afgesproken hier actief tegen op te treden, onder meer door de Wet Bibob toe te passen bij nieuwe zorgcontracten. In de aan de raad aangeboden verkenning zijn drie scenario's uitgewerkt voor versterking van deze aanpak. Na behandeling van de verkenning in de raad bepalen we hoe en in welk tempo we de aanpak versterken.

Doelstellingen

- De gemeenteraad stelt de Veiligheidsagenda 2027-2030 vast.
- We versterken onze integrale aanpak van jeugdcriminaliteit.
- We intensiveren de bestuurlijke aanpak van ondermijning, onder andere door de Wet Bibob risicogericht en breder toe te passen.

Handhaving en toezicht

We vereenvoudigen het vergunningstelsels

Omgevingsvergunningen

We verkennen de mogelijkheden om vergunningverlening (nog) verder te versnellen en slimmer te werken met data om de uitvoeringskracht en voorspelbare samenwerking vorm te geven. We onderzoeken welke bovenwettelijke eisen we kunnen schrappen om de woningbouw te versnellen en te sturen op omgevingskwaliteit in plaats van beeldkwaliteit.

Evenementenvergunning

Het makkelijk kunnen organiseren van evenementen die bijdragen aan ontmoeting en verbondenheid heeft prioriteit. We maken een uitvoeringsprogramma evenementen, met actuele doelstellingen voor het makkelijk en verantwoord mogelijk maken om evenementen te organiseren in Almere. Duidelijke regels, minder onnodige regeldruk en heldere aanspreekpunten voor organisatoren horen daarbij.

We werken verder aan een wendbare en weerbare handhavingsorganisatie

Veiligheid is een prioriteit voor de gemeente. Om de sociale en fysieke veiligheid in Almere te versterken is een handhaving- en toezichtbudget nodig dat past bij de omvang en groei van Almere als grote stad. We maken datagestuurde keuzes en zetten daarmee verdere stappen in het flexibel inzetten van handhaving en toezicht.

Nieuw boa-bestel

In de komende jaren worden er stapsgewijs veranderingen doorgevoerd in de nationale afspraken over taken en bevoegdheden van Boa's. Gemeenteboa's krijgen hierdoor meer mogelijkheden om op te treden tegen strafbare feiten.

Het nieuwe Boa bestel kan gevolgen hebben voor de organisatie en inzet als gevolg van nieuwe taken die bij de gemeente komen te liggen. In aansluiting hierop is het van belang dat we een heldere lokale visie hebben op de gewenste inzet van onze handhavers en samenwerking in de veiligheidsketen: Discussie over taken zullen gepaard gaan met discussies over knaken!

Wij brengen in 2027 de keuzeoptyes en afwegingen in beeld, zodat we richtinggevende keuzes kunnen maken voor het lokale veiligheidsbeleid en handhavingsuitvoeringsprogramma's voor de openbare ruimte.

Wijkboa's

We versterken het wijkgericht werken, waarbij bewoners actief worden betrokken bij veiligheid en leefbaarheid in hun buurt. In 2027 starten we in enkele wijken met de inzet van een vaste Wijkboa, als aanvulling op de handhavingskoppels die al gebiedsgericht worden ingezet in de hele stad.

Afvaldumpingen

Almere verdient een veilige, prettige en toegankelijke leefomgeving voor mens en dier. Het dumpen van (zwerf)afval in de openbare ruimte past daar niet bij. We versterken de huidige aanpak afvaldumpingen vanaf 2027 met extra formatieplekken voor handhaving openbare ruimte (Boa's).

Aanpak ondermijning en uitvoering wet bibob

Binnen de versteviging van de risicogestuurde aanpak van ondermijning zetten we meer capaciteit in op de VTH-taken op het gebied van Bibob.

Registratiesysteem vaartuigen

Op 2 juli 2026 is besloten een registratiesysteem voor gemotoriseerde vaartuigen in te voeren vanaf 1 januari 2027. Invoering per 1 januari is niet mogelijk. Er is meer tijd nodig om te zorgen dat het proces goed wordt ingericht. In 2027 wordt het registratiesysteem, inclusief een voorstel voor de tarievennota uitgewerkt. Het registratiesysteem kan dan worden ingevoerd vanaf 1 januari 2028.

Doelstellingen

- We maken een uitvoeringsprogramma evenementen, met concrete doelstellingen voor het makkelijk en verantwoord mogelijk maken om evenementen te organiseren in Almere. Duidelijke regels, minder onnodige regeldruk en heldere aanspreekpunten voor organisatoren.
- Wij brengen in 2027 de keuzeoptyes en afwegingen omtrent het nieuwe landelijke Boa-bestel in beeld, zodat we richtinggevende keuzes kunnen maken voor het lokale veiligheidsbeleid, handhavingsuitvoeringsprogramma's voor de openbare ruimte en de middelen die daarbij horen.
- In 2027 starten we in enkele wijken met de inzet van een vaste Wijkboa met als doel dat het aantal openstaande meldingen in de wijken waar een Wijkboa wordt ingezet afneemt.
- We versterken de huidige aanpak afvaldumpingen vanaf 2027, met als doel dat de stad schoner blijft op plaatsen waar wij de extra Boa's inzetten.
- Binnen de versteviging van de risicogestuurde aanpak van ondermijning zetten we meer capaciteit in op de VTH-taken op het gebied van ondermijning.

- We voeren een registratieplicht in voor gemotoriseerde vaartuigen, zodat we effectiever kunnen optreden tegen situaties van verwaarlozing. De voorgenomen invoeringsdatum van de registratieplicht is 1 januari 2028.

Financiën

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
hoofdlijnenakkoord					
investeren in veiligheid		-1.715	-1.800	-1.800	-1.800
actualisatie van de begroting					
bijdrage Veiligheidsregio Flevoland	-1.000				
extra kapitaallasten cameratoezicht				-8	-38
programma Omgevingswet afgerond	218				
vacatureruimte Boa's niet volledig ingevuld	250				
leges Omgevingswet blijven achter	-382				
projectvertraging die doorschuift					
inzet extra Bibob middelen	600	-600			
totaal	-314	-2.315	-1.800	-1.808	-1.838

Hoofdlijnenakkoord

investeren in veiligheid

We investeren € 1,8 miljoen structureel in veiligheid, handhaving en toezicht. Deze extra middelen uit het Hoofdlijnenakkoord vormen een belangrijke versterking van onze veiligheidsaanpak. Daarmee kunnen we de uitvoeringskracht vergroten en op de belangrijkste knelpunten extra inzet organiseren. In onze ambitieteksten op dit programma lichten we verder toe hoe we deze middelen gaan inzetten.

In 2027 valt er eenmalig € 85.000 vrij omdat de investeringen in camera's in 2027 pas vanaf 2028 als kapitaallast in de begroting terugkomen.

Hoofdlijnenakkoord - bezuinigingen

Niet van toepassing op dit programma.

3e Kwartaalrapportage

bijdrage Veiligheidsregio Flevoland

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
tekort 2026	-700				
tekort BDuR	-300				
totaal	-1.000				

We verwachten een tekort van € 1,0 miljoen op de bijdrage aan de Veiligheidsregio Flevoland (VRF) in 2026. Dit heeft twee oorzaken. De eerste is dat de VRF zelf een tekort van € 1,4 miljoen verwacht over 2026, waarin het aandeel van Almere € 0,7 miljoen bedraagt. De VRF zet net als voorgaande jaren in op het beperken van dit tekort. Het definitieve tekort wordt pas bekend bij de jaarrekening, eind eerste kwartaal 2027. We reserveren de € 0,7 miljoen in onze risicoreservering van de VRF. De tweede oorzaak is het uitblijven van de rijkscompensatie op de 10% korting die is doorgevoerd op de brede doeluitkering rampenbestrijding (BDuR). Deze compensatie komt nu pas vanaf 2027, waardoor er een tekort van € 0,3 miljoen ontstaat. Per saldo is het nadeel dus € 1,0 miljoen.

Het tekort over 2026 staat los van de discussie over de taakdifferentiatie vrijwilligers bij de brandweer. Dit lost de VRF tot 2028 zelf op vanuit haar reserves. Vanaf 2028 is dit wel een risico, waarvan wij en de VRF vinden dat het Rijk dit probleem moet oplossen. We hebben nog een risicoreservering opgenomen van € 2,8

miljoen, voldoende om de kosten één jaar op te vangen. Het Veiligheidsberaad heeft onlangs een brief gestuurd naar het ministerie om dit probleem nogmaals onder de aandacht te brengen.

extra kapitaallasten cameratoezicht

Onze camera's zijn afgeschreven en moeten vervangen worden. Door prijsstijgingen zijn de nieuwe camera's ongeveer € 0,3 miljoen duurder dan de huidige camera's (€ 0,9 miljoen). Dit leidt tot € 38.000 extra kapitaallasten per jaar.

programma Omgevingswet afgerond

In 2026 wordt het programma Omgevingswet afgerond met het vaststellen van de omgevingsvisie. De laatste afrondende zaken vinden in het tweede halfjaar plaats. Niet al het budget is daar voor nodig, waardoor € 218.000 over blijft.

vacatureruimte Boa's niet volledig ingevuld

De kosten voor het Stads- en cameratoezicht blijven achter doordat we de vacatures niet ingevuld krijgen. Bij indiensttreding van de Boa's kregen we al minder Boa's over dan begroot en het is tot nu toe niet gelukt om deze achterstand in te lopen. We hebben moeite om Boa's in dienst te nemen. Dit komt onder andere doordat omliggende gemeenten meer betalen. Wij zijn momenteel bezig dit verder te onderzoeken. Hierdoor verwachten wij € 0,25 miljoen in 2026 over te houden.

leges Omgevingswet blijven achter

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
1. lagere opbrengsten leges Omgevingswet	-1.200				
2. vrijval risicoreservering Omgevingswet	518				
3. lagere kosten inhuur flexibele schil	215				
4. hogere opbrengsten leges objectvergunningen	85				
totaal	-382				

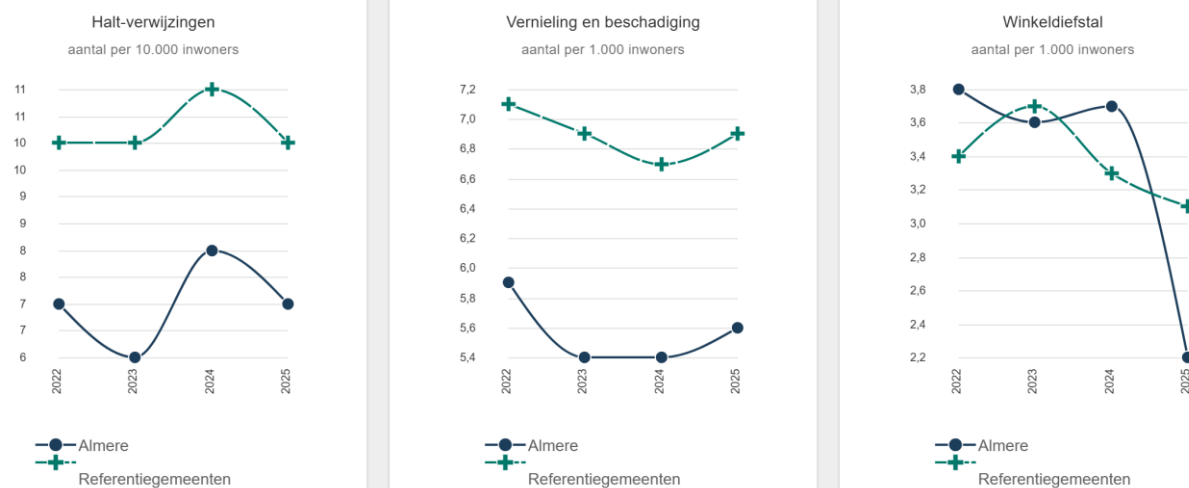
Onze inkomsten vanuit de Omgevingswet zijn naar verwachting € 1,2 miljoen lager dan begroot. Dit komt doordat we minder grote bouwprojecten vergunnen dan ingeschat. Wij hebben een analyse gemaakt op de lagere inkomsten en zijn tot de conclusie gekomen dat wij de tarieven moeten bijstellen naar de toekomst toe. Zie hiervoor ook de paragraaf lokale heffingen van deze begroting. Door de tarieven bij te stellen verwachten wij dat dit tekort bij dezelfde aantallen niet meer voorkomt. De hiervoor nog aanwezige risicoreservering van € 0,5 miljoen kan daardoor vrijvallen en worden ingezet om het tekort in 2026 deels op te vangen. Daarnaast hebben we het tekort voor € 0,3 miljoen kunnen opvangen door lagere inhuurkosten en hogere opbrengsten uit objectvergunningen. Per saldo resteert er in 2026 dan nog een eenmalig tekort van € 0,4 miljoen.

Projectvertraging die doorschuift

inzet extra Bibob middelen

De gemeenteraad heeft in augustus het Bibob-beleid vastgesteld. Op dit moment bevindt Almere zich in de fase van de interne afstemming van de bestuurlijke voorbereiding met betrekking tot het exploitatievergunningstelsel en ondermijningsartikel voor wijziging van de APV. We streven ernaar deze beide zaken voor 1 januari 2027 vast te stellen. Voor de verdere implementatie en eventuele uitbreiding van het exploitatievergunningstelsel en ondermijningartikel is het noodzakelijk dat de beschikbare incidentele middelen beschikbaar blijven. Voorgesteld wordt daarom om van het beschikbare incidentele budget 2026 van € 0,79 miljoen een bedrag van € 0,6 miljoen over te hevelen naar 2027.

Indicatoren

Halt-verwijzingen

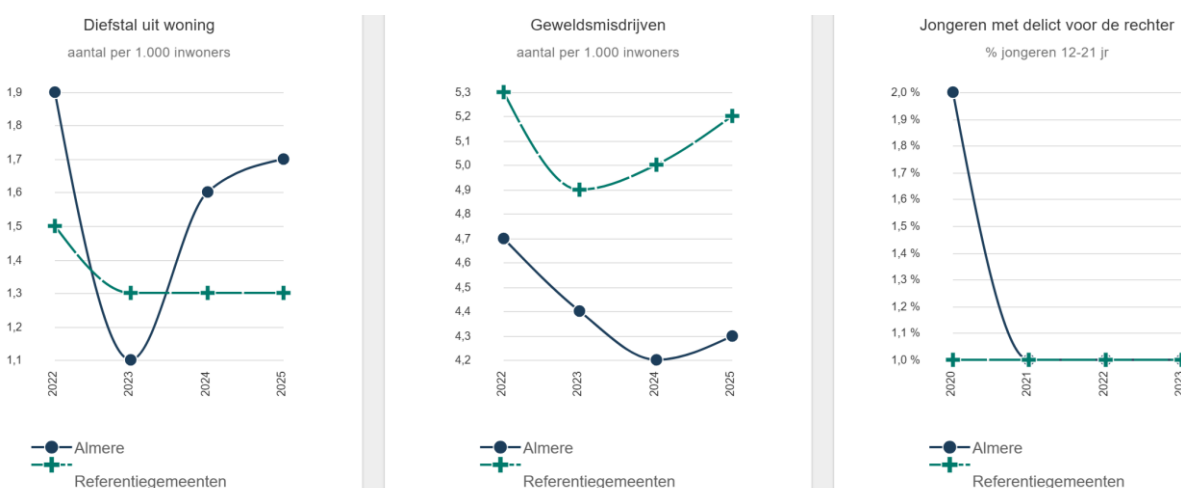
Deze indicator laat het aantal Halt-verwijzingen zien per 1.000 inwoners. Halt-verwijzingen kunnen worden opgelegd aan personen van 12 tot 18 jaar.

Vernieling en beschadiging

Deze indicator laat het aantal vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte) zien per 1.000 inwoners. Onder vernielingen en beschadigingen vallen: brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbare gezag. Dit zijn bijvoorbeeld opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, openlijke geweldpleging, godslastering en het doen van een valse aangifte. Inmiddels blijft dit al enkele jaren rond hetzelfde aantal hangen.

Winkeldiefstal

Deze indicator geeft het aantal winkeldiefstallen aan per 1.000 inwoners. Na een flinke daling in 2020 en 2021, veroorzaakt door de coronamaatregelen, zien we dat het aantal winkeldiefstallen weer is gestegen in 2022. Inmiddels lijkt dit te stabiliseren naar een niveau van voor corona. In 2025 is er een aanzienlijke daling te zien van het aantal winkeldiefstallen.

Diefstal uit woning

Deze indicator geeft het aantal diefstallen uit een woning aan per 1.000 inwoners. We zagen in 2022 een lichte stijging ten opzichte van 2021. Echter was dit nog altijd ruim lager dan in 2020 en 2019. In 2023 zien we een flinke daling van het aantal diefstallen uit woningen. Dit loopt inmiddels weer op richting het niveau van 2022.

Geweldsmisdrijven

Deze indicator geeft het aantal geweldsmisdrijven aan per 1.000 inwoners. Hieronder vallen seksuele misdrijven, moord, doodslag en lichamelijk letsel door schuld, zoals bedreigen of mishandeling. We zien hierin een gelijkblijvende trend.

Jongeren met delict voor de rechter

Deze indicator laat het percentage jongeren zien tussen de 12 en 21 jaar dat met een delict voor de rechter is verschenen. Dit percentage blijft al een tijd stabiel en in lijn met de landelijke ontwikkeling. Er zijn nog geen cijfers over 2024 en 2025 bekend.

3.4 Stedelijke en economische ontwikkeling en duurzaamheid

Het raadsprogramma Stedelijke ontwikkeling en duurzaamheid is een nieuw raadsprogramma. In grote lijnen worden hier de activiteiten en informatie uit de oude raadsprogramma's Klimaat en milieu, Ontwikkeling van de stad en Economie gecombineerd gepresenteerd.

Ambitie

Economie

We zetten ons voor meer werkgelegenheid in Almere

In 2023 is de Economische Agenda (het Visiedocument en de Uitvoeringsagenda) opgesteld. Uit onze voortgangsrapportage (2025) blijkt dat alle voorgenomen interventies zijn opgepakt en een groot deel hiervan al heeft geleid tot zichtbare resultaten voor ondernemers in de stad. Netcongestie, personeelstekort en ruimtetekort zijn zorgpunten, die onze beoogde groei van bedrijvigheid en werkgelegenheid beperken. Naar de gevolgen van netcongestie op de Almeerse economie en voor het Almeerse bedrijfsleven wordt een onderzoek uitgevoerd. De Raad wordt in 2027 van de bevindingen op de hoogte gesteld. In 2027 werken wij ook verder aan de nieuwe economische agenda.

Ruimte voor economie

Het aantal woningen in Almere groeit en gaat de komende jaren verder groeien. Dat betekent dat ook de werkgelegenheid harder moet meegroeien om als stad meer in evenwicht, vitaler en completer te worden. Daarvoor is letterlijk meer ruimte nodig. We werken verder aan een gemeente brede programmering Ruimte voor Economie om de woon-werkbalans van de stad te verbeteren. Het gaat daarbij om nieuwe en bestaande bedrijventerreinen, ruimte voor innovatieve bedrijvigheid, het mengen van wonen en werken en, het programmeren van de juiste omvang aan kantoren op de juiste plaats. Tenslotte is voldoende en passende (flexibele) werkruimte voor start-ups & scale-ups en voorzieningen in de stad nodig. De circulaire transitie vraagt extra fysieke ruimte. We gaan onderzoeken wat deze ruimtebehoefte is op zowel de huidige als op toekomstige bedrijventerreinen.

Tech en transitie

De afgelopen periode is gebleken dat het ontwikkelen van een sterk economisch ecosysteem van Tech en transitie forse inspanningen vraagt. We willen onze inspanningen toespitsen op innovatieve, duurzame en circulaire bedrijvigheid, die groeikansen zien in de markten van tech, transitie en digitalisering. De high tech-industrie is een belangrijke motor voor innovatie. Almere heeft de ambitie om zich te ontwikkelen tot 5e high tech hotspot van Nederland. Daarbij zien wij de ontwikkeling van de High Tech Campus als een vliegwiel voor de vestiging en groei van toeleveranciers in de maakindustrie én technisch mbo, hbo en universitair onderwijs. Waarbij we inzetten op de komst van Onderzoeksinstituut IAMM naar Almere. Ook willen we de samenwerking met bedrijven en ondersteunende partners en instellingen binnen het Almeerse innovatie ecosysteem steviger vormgeven met de bestaande innovatieplatforms als Innovally, Praktijk- en Innovatiecentrum Circulaire Economie (PRICE) en met inzet van het gemeentelijk actieprogramma UPALMERE!.

We gaan door met het stimuleren van het georganiseerd vermogen van het bedrijfsleven in de centra en op bedrijventerreinen. Het gaat dan om bedrijfsinvesteringszones in centra, parkmanagement en energiecoöperaties op bedrijventerreinen. We werken ook verder aan het versterken van de dienstverlening voor Almeerse ondernemers.

Tot slot werken we verder aan de verwelcoming van internationale werknemers en hun partners door onder andere de ontwikkeling van ons International Talent Center: een centrale plek voor informatievoorziening, gemeentelijke dienstverleningen en programmering.

We werken aan een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt

We streven in Almere naar een adequaat opgeleide, wendbare en weerbare beroepsbevolking die haar talenten volop kan ontplooiën en waar bedrijven zich graag vestigen, omdat ze hier voldoende en adequaat

geschoold personeel kunnen vinden. Om deze ambitie te realiseren, bouwen we in 2027 verder aan een leven lang ontwikkelen van de (toekomstige) beroepsbevolking. We versterken de samenwerking tussen bedrijfsleven, onderwijs en overheid door vraag en aanbod op de arbeidsmarkt beter op elkaar af te stemmen door onder andere stages en praktijkgericht leren. We versterken doorlopende leerlijnen tussen het basis-, voortgezet-, beroeps- en hoger onderwijs en stimuleren het bedrijfsleven anders te kijken naar talent. Dit doen we specifiek binnen Tech & Transitie sectoren met toekomstgerichte en -bestendige werkgelegenheid, zoals de techniek, energietransitie, digitalisering en circulaire bouw.

Netcongestie zet de economische groei onder druk maar biedt ook kansen

Bedrijven ervaren beperkingen bij het aansluiten van nieuwe vestigingen, uitbreidingen of verduurzamingsplannen. Dit kan bedrijfsgroei en investeringen vertragen. Volgens de planning van Tennet wordt de netcongestie na 2033 geleidelijk opgelost. Tegelijkertijd stimuleert deze uitdaging innovatie in lokale energieopwekking, -opslag en slimme energienetwerken. Dit vraagt om samenwerking tussen overheid, bedrijfsleven en netbeheerders en biedt kansen voor een toekomstig bestendige economie. Daarmee draagt deze ontwikkeling bij aan de ambitie van Almere op het gebied van de energietransitie en een toekomstbestendige economie.

Een circulair Almere in 2050

Wij geven invulling aan het beleidsthema circulair met als doel een circulaire economie in 2050. In 2027 zal door middel van een nieuwe uitvoeringsagenda circulair 2027-2032 invulling gegeven worden aan de gemeente brede opgave om een circulair Almere in 2050 te bewerkstelligen. Hiertoe wordt een nulmeting, monitoring en uitvoeringsagenda opgesteld.

Invulling taakstelling economie en Almere City Marketing

In het hoofdlijnenakkoord is voor het economische domein een structurele taakstelling van € 1 miljoen opgenomen. Deze taakstelling heeft betrekking op economie en communicatie / Almere City Marketing (ACM). Momenteel wordt onderzocht op welke wijze aan deze opgave invulling kan worden gegeven en welke gevolgen dit heeft voor de uitvoering van bestaande activiteiten, beleidsdoelen en ambities. De uitwerking vraagt om een zorgvuldige afweging tussen beschikbare middelen, activiteiten en ambities. Over de uitkomsten hiervan en vervolgstappen wordt u bij de Voorjaarsnota 2028 geïnformeerd.

Doelstellingen

- We versterken het georganiseerd vermogen van het bedrijfsleven (parkmanagement, bedrijfsinvesteringszones en energiecoöperaties).
- Wij bouwen verder aan de High Tech Campus en de benodigde programmering
- We werken aan een publiek-private samenwerking op gebied van tech en transitie.

Stedelijke vernieuwing

Almere Haven

We zijn gestart met de uitvoering van de toekomstvisie: Samenleven in Haven, Visie 2020-2040. Voor een aantal opgaven uit de visie is er, voordat de uitvoering kan starten, eerst een uitwerking nodig van de ruimtelijke- of planologische ontwikkelkaders inclusief de bijpassende participatietrajecten. In 2025 leidde dit tot bestuurlijke besluiten over de ontwikkelrichting Haven Leeft. In 2026 is de bijbehorende financiële paragraaf opgesteld en deze is voor besluitvorming naar de raad gestuurd. Ook is het Omgevingsprogramma geschreven en dat kan in 2027 door het college worden vastgesteld. Onder andere de woonopgave voor toevoeging van circa 2.500 woningen en infrastructurele veranderingen worden daarmee mogelijk gemaakt.

De uitvoeringsafspraken met het Havenverbond voor 2025-2029 zijn in 2026 tot uitvoering gekomen en worden voortgezet in 2027. De volgende zaken gaan we met de Havenpartners doen in 2027:

- Aandacht hebben voor de centrumontwikkeling en ondersteunen evenementen die Haven (economisch) sterker op de kaart zetten.
- Het Plein (bushalte Haven-Centrum) wordt vergroend.

- Er wordt ook ingezet op versterken van de sociaal maatschappelijke positie van de Havenaar. Het lokale leer-werk centrum is in 2026 gestart en zal in 2027 volop actief zijn. De jonge Havenaar wordt daarmee in samenwerking met lokale ondernemers op weg geholpen om een zelfstandige plek in de maatschappij in te nemen en een lokaal netwerk te ontwikkelen.
- We maken het 'rondje Singelgracht' nu ook fysiek in orde. De groene plek waar Havenaren kunnen bewegen, ontmoeten en dat een aantal wijken beter in verbinding brengt met het Centrum.
- Voor de ontwikkeling van de Meergrondenlocatie is afgesproken dat er een bijdrage komt voor extra vergroening en inpassing van de locatie in de omgeving, zodat het terrein werkelijk een onderdeel wordt van het Centrum. Deze bijdrage wordt in de grondexploitatie verwerkt, zodra deze door de raad is geopend.
- Voor Bivak is de planontwikkeling gestart waarvoor subsidie middelen (Volkshuisvestingsfonds) en cofinanciering staan gereserveerd.

Almere-Buiten

De hoofddoelen van Almere Buiten Centrum blijven: een compacter winkelaanbod met een meer gevarieerd programma in een gezellig, aantrekkelijk en herkenbaar stadsdeelcentrum dat beter verbonden is met de omliggende wijken en de groene omgeving. Deze doelen worden gerealiseerd door samenwerking met de partners in het centrum. Maatschappelijke en ruimtelijke vraagstukken worden samen opgepakt. Transformatie-initiatieven van leegstaande winkels en kantoren naar woningen, zoals de Woondome, helpen bij worden van een meer levendig gebied op meerdere momenten van de dag. Verdere verdichting op kansrijke plekken uit het Ontwikkelkader (2022) geeft ruimte voor groei in de komende jaren. In Almere Buiten Centrum is op termijn ruimte voor meer dan 1.500 woningen. De ontwikkeling van Blok 5 (Buitenburen) wordt voorbereid. Daarnaast wordt gekeken naar verdichting op de Brasiliaplaats en de groene Campus inclusief vernieuwing van De Vrijbouter. Het BIZ-bestuur wordt, bij verlenging in 2027, ondersteund in haar opgave de samenwerking tussen eigenaren, gemeente en ondernemers en de kwaliteit van het gebied te verbeteren. Doemere blijft als enige woonwinkelcluster in Almere een trekker van het gebied. Daarnaast wordt cultuur als belangrijke drager van het gebied versterkt met het eerste volle jaar van het Cultuurhuis als zelfstandige organisatie. De bereikbaarheid, gebruikswaarde en uitstraling worden verbeterd door de herinrichting van de Koppeldreef, de groenstrook Evenaar-Centrum en de Scholenstrook Molenbuurt voor te bereiden. Voor die laatste wordt de projectopdracht aan de raad voorgelegd.

Almere centrum

Een vitale, aantrekkelijke en toekomstbestendige binnenstad

We staan de komende jaren voor een grote opgave om Almere Centrum te ontwikkelen tot een vitale, aantrekkelijke en toekomstbestendige binnenstad met een sterke regionale positie. De ambitie is om het huidige centrum te ontwikkelen tot een plek waar mensen wonen, werken, ondernemen, studeren, elkaar ontmoeten en verblijven. Hier hoort een mix bij van wonen, voorzieningen, cultuur, onderwijs en werkgelegenheid in een passende openbare ruimte.

Tot ongeveer 2040 worden er meer dan 15.000 woningen toegevoegd

Dit gaat hand in hand met de groei van arbeidsplaatsen, investeringen in bereikbaarheid en de inrichting van de openbare ruimte, waar mensen elkaar kunnen ontmoeten. Dit vraagt om een intensieve samenwerking tussen de gemeente, inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties, vastgoedeigenaren en andere partners.

We zorgen dat we onze plannen goed kunnen uitvoeren

Er moet de komende jaren veel gebeuren. Daarom brengen we projecten, geld en medewerkers samen in één programma. Zo kunnen we het werk beter plannen en organiseren. We zien eerder waar problemen kunnen ontstaan en kunnen dan op tijd actie ondernemen. Ook houden we goed zicht op de planning, het geld en de resultaten.

De plannen lopen over meerdere jaren. Ze hebben veel invloed op de stad en vragen om grote investeringen. Daarom is aan de gemeenteraad voorgesteld om dit aan te wijzen als een groot project. Voor grote projecten gelden extra afspraken over hoe de gemeenteraad wordt geïnformeerd en betrokken.

Mobiliteit

We werken aan het realiseren van de ambities uit de Mobiliteitsvisie 2020-2030

Mobiliteit is een belangrijk middel om je te kunnen verplaatsen in de stad. Onze inwoners, ondernemers en bezoekers maken onderweg gebruik van diverse netwerken in de stad. Daarnaast is een goede bereikbaarheid randvoorwaardelijk om de stad goed te laten functioneren. In de Mobiliteitsvisie zijn onze ambities op het gebied van versterking, verbetering en verduurzaming opgenomen. Met het MIPA geven we uitvoering aan de ambities van de mobiliteitsvisie.

We gaan in 2027 verder aan de slag met het mobiliteitsplan Hart voor de Stad

Met het mobiliteitsplan Hart van de Stad hebben we laten zien hoe we het centrum verder kunnen ontwikkelen en tegelijkertijd leefbaar en bereikbaar kunnen houden. Het beschrijft welke maatregelen we moeten treffen op het gebied van mobiliteit als we alle ambities in het centrum willen verwezenlijken. We versterken netwerken voor lopen en fietsen en het stimuleren van het gebruik van openbaar vervoer en deelmobiliteit, willen we ook doorgaand autoverkeer om de stad leiden en bouwen met lagere parkeernormen.

In 2027 gaan we verder met het onderzoeken hoe we doorgaand autoverkeer om de stad kunnen leiden en hoe we de dreven in het centrum aantrekkelijker kunnen inrichten.

De principes van het mobiliteitsplan Hart van de Stad zijn uitgewerkt in het Parkeerbeleid en in de Nota Parkeernormen. In 2027 werken we het mobiliteitsplan en het parkeerbeleid verder uit door het instellen van een mobiliteitsfonds. Hiermee gaan we de beleidsmatige keuzes omzetten in werkende effectieve maatregelen om de binnenstad bereikbaar te houden.

Almere Pampus

Net als in het Hart van de Stad werken we in Almere Pampus aan een leefbare en duurzame stad. Eind 2024 is het masterplan Almere Pampus afgerond. Dit masterplan vormt de basis voor de verdere uitwerking naar de verschillende deelgebieden. In 2027 werken we verder aan fase 1, waarbij de aanwezigheid van hoogwaardig openbaar vervoer randvoorwaardelijk is.

Openbaar vervoer in Almere

In 2026 heeft de aanbesteding geleid tot een gunningsbesluit aan Keolis. Kern van het aanbod is de invoering van 100% Zero Emissie voertuigen, direct vanaf de start van de concessie. In 2027 werken we aan de implementatie om een soepele start van de nieuwe concessie op 12 december 2027 te garanderen.

Regionale bereikbaarheid

De regionale bereikbaarheid staat onder druk. We blijven lobbyen voor beter treinvervoer richting Utrecht en Den Haag en de verbreding van de A6 en de A27. Gezien de beperkte financiële middelen is er echter op korte termijn weinig zicht op grote investeringen op dit vlak. Daarom zetten we in 2027 in op mobiliteitsmanagement, bijvoorbeeld met de campagne Skip de Spits en een werkgeversaanpak. Daarnaast blijven we samen kennis uitwisselen om knelpunten het hoofd te bieden. Dit doen we bijvoorbeeld door te experimenteren met- en ontwikkelen van nieuwe technologische toepassingen. Dit doen we samen met partners in de regio en daarbuiten. Het DMI (Dutch Metropolitan Innovations)-ecosysteem, de innovatieopdrachten Digitale regio van gebruik van de openbare ruimte (DRO) en Digital Twin as a Service (DTaaS) zijn daar voorbeelden van.

Doelstellingen

- In 2027 hebben we een mobiliteitsfonds opgericht waarmee we het centrum enerzijds verder kunnen ontwikkelen en anderzijds goed bereikbaar te houden.

- In 2027 werken we aan de implementatie van de busconcessie om een soepele start van de nieuwe concessie op 12 december 2027 te garanderen.

Duurzaamheid, klimaat en energie

We werken aan het realiseren van de ambities uit de Visie op de Almeerse energietransitie

In 2024 heeft de raad de Visie op de Almeerse energietransitie vastgesteld. Daarmee is gekozen voor een versnelde koers richting de klimaatdoelen van 2030 en 2050. Almere werkt aan een CO₂-reductie van 55% in 2030 ten opzichte van 1990, een aardgasvrij energiesysteem in 2050 en de ambitie om in 2050 energieneutraal en waar mogelijk energieleverend te zijn.

De begroting bevat een bezuinigingsopgave van € 1,3 miljoen op de klimaatmiddelen. Uitgangspunt is om de impact op inwoners en de groei- en ontwikkelingsopgaven van de stad zoveel mogelijk te beperken. De inzet richt zich op drie prioritaire pijlers: een toekomstbestendig energiesysteem, de warmtetransitie en structurele energiebesparing voor bewoners.

We werken aan een slim en robuust energiesysteem

Netcongestie heeft grote impact op de ruimtelijke, maatschappelijke en economische ontwikkeling van Almere. De aanpak richt zich zowel op het versnellen van oplossingen voor bestaande knelpunten als op het opbouwen van een toekomstbestendig energiesysteem dat flexibel en veerkrachtig genoeg is om met de groei van de stad mee te bewegen.

In 2027 wordt verder gewerkt aan maatregelen die het elektriciteitsnet op korte termijn ontlasten, zoals tijdelijke regelbare opwek en grootschalige batterijen, en aan maatregelen die op langere termijn moeten leiden tot een robuust energiesysteem. Een lange termijn maatregel is de noodzakelijke uitbreiding van de energie-infrastructuur, waaronder onderstations, transformatorhuisjes en netverzwaring. Daarnaast worden kansrijke lokale oplossingen ontwikkeld en mogelijk gemaakt, zoals energieopslag systemen, energyhubs en balanswijken. Deze maatregelen dragen bij aan een slimmer en efficiënter gebruik van het elektriciteitsnet en creëren ruimte om woningbouw, voorzieningen en economische ontwikkeling ook onder omstandigheden van netcongestie zoveel mogelijk te blijven faciliteren. De realisatie van deze opgave is mede afhankelijk van een goede samenwerking met externe partijen. Daarom wordt ook komend jaar intensief samengewerkt met onder meer partners in de stad, regiogemeenten, netbeheerders, het Rijk en de provincie.

We werken aan de randvoorwaarden voor de warmtetransitie

Het warmtenet is onderdeel van het energiesysteem. In 2021 stelde de gemeenteraad de Transitievisie Warmte vast. Deze wordt in 2027 geactualiseerd en omgevormd tot het warmteprogramma, een wettelijke verplichting. In dit programma legt Almere vast hoe de gebouwde omgeving stap voor stap aardgasvrij wordt en onder welke voorwaarden en tempo dat gebeurt. Daarnaast acteert de gemeente actief in de ontwikkeling van duurzame warmtebronnen, zowel voor het huidige warmtenet als voor toekomstige netten. Geothermie, aquathermie en datathermie zijn daarbij kansrijke opties. In 2027 wordt verder onderzoek gedaan naar de geschiktheid van de ondergrond voor geothermie, waaronder de voorbereiding van seismische acquisitie. Dit gebeurt samen met partners als Vattenfall, HVC, EBN en de provincie Flevoland.

Met de inwerkingtreding van de Wet collectieve warmte (Wcw) op 1 januari 2027 krijgen gemeenten een centrale regierol in de ontwikkeling en exploitatie van collectieve warmtesystemen. Warmtebedrijven worden daarbij deels publiek. In 2027 bepaalt Almere welke rol zij hierin wil vervullen en hoe zij zich positioneert binnen deze nieuwe structuur. Dit wordt uitgewerkt in het vervolg van het warmteprogramma.

We werken aan structurele energiebesparing voor bewoners

In maart 2026 is de Almeerse isolatieaanpak vastgesteld inclusief doelstellingen. Een integrale aanpak waarin gefaseerd, wijk voor wijk, de komende jaren bewoners door middel van informatie, advies en

aantrekkelijke financiële regelingen worden ondersteund bij het isoleren van de woning en het nemen van kleinere energiebesparende maatregelen. Hiermee worden inwoners in staat gesteld de energierekening structureel te verlagen en wordt tevens gewerkt aan de CO2-doelstellingen zoals vastgelegd in de omgevingsvisie. In 2027 wordt de wijkaanpak verder gestart of uitgebreid in Molenbuurt Oost, Bouwmeesterbuurt en in Almere Haven. Tevens wordt gewerkt aan een VvE aanpak en een doe-het-zelf regeling en worden via de energieambassadeur warmtescans afgenomen bij bewoners.

We versnellen de isolatieopgave met onze aanpak asbestdaken

In 2027 versterken versnellen we de isolatieaanpak, door deze te koppelen aan de integrale asbest aanpak. Hierbij gaan energiebesparing en het saneren van asbesthoudende daken hand in hand. De inzet richt zich niet alleen op asbesthoudende woningdaken, maar ook op andere toepassingen zoals gevels en op nieuwe doelgroepen, waaronder maatschappelijke instellingen, bedrijven en stichtingen. Door werkzaamheden slim te combineren worden bewoners en organisaties ontzorgd, investeringen efficiënter ingezet en wordt gelijktijdig bijgedragen aan een veilige en gezonde leefomgeving én de doelstellingen van de energietransitie. Hiermee vergroten we de maatschappelijke impact op meerdere beleidsdoelen tegelijk.

Samen met de stad

Om de samenwerking met inwoners in de energietransitie te versterken, is in 2025 een convenant gesloten met Almeerse energiecoöperaties en -initiatieven. Voor 2027, het tweede jaar van de samenwerkingsovereenkomst met de energiecoöperaties, wordt ingezet op de verdere professionalisering en uitvoering van de energiegemeenschap in ontwikkeling. Daarnaast werkt de gemeente intensief samen met provincies, regiogemeenten en partners zoals TenneT, Vattenfall en Liander. Want werken aan een toekomstgericht energiesysteem vraagt om goede samenwerking op alle niveaus.

Doelstellingen

- In 2027 draagt de gemeente bij aan de realisatie van diverse vormen van regelbare opwek
- In 2027 worden noodzakelijke stappen gezet in de komst van de benodigde netverzwaring
- In 2027 worden diverse projecten zoals energyhubs, balanswijk (Pampus en Hortus) en energieopslag systemen verder doorontwikkeld
- In 2027 is het Warmte programma gereed inclusief positiebepaling t.o.v. het publiek warmtenet
- In 2027 wordt verder onderzoek gedaan naar de geschiktheid van de ondergrond voor geothermie
- In 2027 is verdere uitrol en doorontwikkeling van de wijkaanpak (isolatie) in Molenbuurt Oost, Bouwmeesterbuurt en Almere Haven gepland.
- In 2027 is de subsidieregeling "Doe-het-zelf" vastgesteld en gepubliceerd
- In 2027 is de specifieke VvE aanpak voor verduurzamen VvE's vastgesteld
- In 2027 zijn 300 warmtescans via energieambassadeurs afgenomen
- In 2027 zijn verdere stappen genomen in de doorontwikkeling van de energiegemeenschap

Financiën

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
hoofdpijnenakkoord - bezuinigingen					
algemene taakstelling op economie		800	1.000	1.000	1.000
bezuiniging op klimaatmiddelen		1.300	1.300	1.300	1.300
actualisatie van de begroting					
vrijval budget onderzoek geothermie	500				
hogere kosten markten	-140				
projectvertraging waarover bij de vierde kwartaalrapportage 2026 wordt besloten					
aanpak afbouw asbestdaken	2.200				
economische ontwikkeling	1.723				
energietransitie: cofinanciering volkshuisvestingsfonds	600				
Klimaatmiddelen CDOKE	6.229				
projectvertraging die doorschuift					
energietransitie: cofinanciering onderzoek geothermie	500	-500			
onderzoeken ontwikkeling Pampus	300	-300			
vaste plantvakken Binnenstad	230	-230			
Fonds Verstedelijking Almere	0	0	0	0	0
Fonds Stedelijke Vernieuwing	0	0	0	0	0
totaal	12.141	1.070	2.300	2.300	2.300

Hoofdpijnenakkoord

Niet van toepassing op dit programma.

Hoofdpijnenakkoord - bezuinigingen

algemene taakstelling op economie

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
City Marketing		254	318	318	318
Economische ontwikkeling		546	682	682	682
totaal		800	1.000	1.000	1.000

In het hoofdpijnenakkoord is afgesproken om in 2027 € 0,8 miljoen en vanaf 2028 structureel € 1 miljoen te bezuigen op Economie. Het programma Economie bestaat uit de activiteiten Economische Ontwikkeling (€ 6,4 miljoen) en City Marketing (€ 2,1 miljoen). Dit najaar werken we uit hoe we deze bezuiniging kunnen realiseren. Vooralsnog gaan we er vanuit dat we de bezuiniging naar rato verdelen over de taken Economische ontwikkeling (€ 0,7 miljoen) en City Marketing (€ 0,3 miljoen).

bezuiniging op klimaatmiddelen

In het hoofdpijnenakkoord is afgesproken dat we structureel € 1,3 miljoen bezuigen op de klimaatmiddelen. Om dit te realiseren gaan we formatie die we momenteel uit de algemene middelen betalen, voortaan betalen uit de rijksmiddelen CDOKE (Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat- en Energiebeleid). Hierdoor vallen algemene middelen vrij, maar neemt tegelijkertijd de beschikbare ruimte binnen de CDOKE-middelen af. Dit betekent dat andere activiteiten en ambities die momenteel vanuit de CDOKE-middelen worden gefinancierd, niet kunnen worden voortgezet. Via de specifieke uitkering CDOKE ontvangt de gemeente jaarlijks € 5,8 miljoen voor de uitvoering van haar klimaat- en energieopgaven. Op 21 april 2026 heeft het college een besluit genomen over de inzet van deze middelen en is de raad hierover per raadsbrief geïnformeerd. De voorgestelde verschuiving maakt een hernieuwde afweging noodzakelijk. De consequenties en benodigde keuzes worden in beeld gebracht en vervolgens ter besluitvorming aan het college voorgelegd.

3e Kwartaalrapportage

vrijval budget onderzoek geothermie

Binnen het budget van de energietransitie is € 1 miljoen gereserveerd voor onderzoeken naar aardwarmte (geothermie). Aardwarmte is één van de mogelijke opties in de bronnenmix voor het verduurzamen van de in Almere gelegen warmtenetten. EBN heeft ons onlangs laten weten dat ze in 2027 een seismisch onderzoek naar de mogelijkheden van aardwarmte in Almere gaan uitvoeren. Hier is dan ook regionale cofinanciering voor nodig. Voor de gemeente is de bijdrage € 0,5 miljoen. Het restant van het gereserveerde bedrag kan vrijvallen.

hogere kosten markten

De opstelkosten van de markten zijn hoger dan begroot doordat de aanbesteding van eind 2025 hoger uitvalt dan begroot. Ook huren we tijdelijk extra in door de ziekte van een van onze marktmeesters. Voor 2026 leidt dit tot € 140.000 aan extra kosten. Voor de jaren 2027 en verder gaan we hiervoor de tarieven extra verhogen. Zie hiervoor ook de paragraaf lokale heffingen van deze Programmabegroting.

Projectvertraging waarover bij de vierde kwartaalrapportage 2026 wordt besloten

We hanteren de spelregel “we laten meevallers door vertraging of externe ontwikkelingen vrijvallen binnen de begroting.” Voor posten waar nu nog geen bestedingsplan is of onduidelijk is of deze juridisch zijn verplicht wordt bij de vierde kwartaalrapportage 2026 besloten of deze vrij kunnen vallen.

aanpak afbouw asbestdaken

Op 17 maart 2026 is de raad met een raadsbrief geïnformeerd over de uitkomsten van de evaluatie van het asbestdaken afbouwproject. Uit die evaluatie blijkt dat het aantal particuliere woning- en schuurdaken met asbest lager is dan eerder ingeschat. Daardoor is de verwachting dat er budget overblijft na afloop van de regelingen (woning- en schuurdaken) op 1 maart 2027. Daarnaast is voor 2026 en 2027 € 1,8 miljoen extra beschikbaar gesteld voor andere doelgroepen die niet binnen de huidige regelingen vallen. Zo vallen appartementencomplexen van Verenigingen van Eigenaren (VvE), maatschappelijke voorzieningen, verenigingen, stichtingen en bedrijfspanden met asbestdaken niet onder de huidige regelingen. Daarnaast zijn er ook nog woningen met asbestgevels en asbestmateriaal dat vrijkomt bij isolatiemaatregelen. Hoe groot de opgave is wordt dit jaar in kaart gebracht zodat in 2027 een passende regeling kan worden opgesteld.

In de begroting 2026 is nu totaal € 3,2 miljoen beschikbaar, hiervan verwachten we € 2,2 miljoen niet uit te geven. Dit geld valt vrij, tenzij uit de nog op te stellen regeling blijkt dat het geld alsnog hiervoor nodig is.

economische ontwikkeling

Op basis van het coalitieakkoord 2022 is in de begroting incidenteel budget beschikbaar voor economische ontwikkeling, specifiek de projecten: Beleid & Regio, Regiodeal en Risicofonds. Het gereserveerde geld is hier niet meer voor nodig, omdat alle projecten voor zover nodig inmiddels over voldoende dekking beschikken. Hierdoor blijft in 2026 een bedrag van € 1,7 miljoen over. In het Hoofdlijnenakkoord is afgesproken om structureel € 1 miljoen te bezuinigen op Economie. De komende periode werken we uit op welke wijze we deze bezuinigingen willen invullen en wat er nodig is om onze ambities op het gebied van economische ontwikkeling te realiseren. Het geld dat in 2026 over blijft valt vrij, tenzij uit een bestedingsplan blijkt dat het geld alsnog hiervoor ingezet moet worden.

energietransitie: cofinanciering volkshuisvestingsfonds

Op 4 maart 2025 is de Raad met een raadsbrief geïnformeerd over de aanpak van Fase I van het Volkshuisvestingsfonds (VHF). Hiermee ondersteunen we 630 woningeigenaren in de Wierden, Hoven en Haven Centrum met isolatiemaatregelen. We ondersteunen woningeigenaren die niet zelf de verduurzamingsmaatregelen kunnen uitvoeren en waar de energielabel van de woning C of lager is. We betalen dit voor 70% uit Rijkssubsidie (circa € 10 miljoen). Daarnaast is ook nog 30% gemeentelijke cofinanciering nodig. Dit dekken we door hiervoor jaarlijks € 0,6 miljoen in te zetten vanuit de beschikbare middelen voor de energietransitie. Door vertraging in de uitvoering verwachten we in 2026 minder

woningen te kunnen verduurzamen. Het in de begroting 2026 opgenomen bedrag valt daarom vrij, tenzij uit een geactualiseerd bestedingsplan blijkt dat het geld later alsnog hiervoor ingezet moet worden.

Klimaatmiddelen CDOKE

Van het rijk ontvangen we jaarlijks € 5,8 miljoen voor de uitvoering van onze klimaattaken via de regeling CDOKE (capaciteit decentrale overheden voor klimaat). Op 21 april 2026 heeft het college een besluit genomen over de inzet van deze middelen, en is uw raad daarover met een raadsbrief geïnformeerd.

Tot en met 2025 was de regeling een specifieke uitkering (spuk). Als we deze middelen binnen 3 jaar niet uitgegeven dan geldt een terugbetalingsplicht. Met ingang van 2026 is deze spuk omgezet naar een decentralisatie-uitkering (DU). Hiervoor geldt geen terugbetalingsverplichting, waardoor de middelen vrij besteedbaar zijn.

Onze kosten in 2026 hebben we kunnen betalen uit de niet besteedde middelen uit eerdere jaren. Het budget dat we in 2026 ontvangen blijft daardoor over. Dit geld valt vrij, tenzij uit een bestedingsplan blijkt dat het geld alsnog hiervoor ingezet moet worden.

Projectvertraging die doorschuift

energietransitie: cofinanciering onderzoek geothermie

Energie Beheer Nederland (EBN) voert in opdracht van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat in Nederland onderzoeken uit naar aardwarmte (geothermie). EBN heeft ons onlangs laten weten dat ze in 2027 een seismisch onderzoek naar de mogelijkheden van aardwarmte in Almere gaan uitvoeren. De totale kosten bedragen € 12 miljoen. Hiervan komt € 10 miljoen voor rekening van EBN en de partners (gemeente Almere, provincie Flevoland, Vattenfall en HVC) betalen ieder € 0,5 miljoen. Voor de cofinanciering van Almere stond geld gereserveerd in 2026. Dit geld schuiven we door naar 2027.

onderzoeken ontwikkeling Pampus

Met het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) hebben we via een ruimtelijke strategische verkenning (RSV) gewerkt aan het Masterplan Pampus. Deze is in het najaar 2024 aan de raad aangeboden. Sindsdien werken we verder aan de voorbereiding van de toekomstige ontwikkelingen in Pampus. Deze werkzaamheden hebben wij deels kunnen betalen met beschikbare middelen uit het Fonds Verstedelijking Almere. Het restant betalen we uit algemene middelen, waaruit incidenteel € 0,9 miljoen beschikbaar is. We verwachten dat hiervan € 0,3 miljoen over blijft in 2026. Na 2026 zijn er geen middelen beschikbaar. Het werk voor Pampus is dan nog niet klaar. We stellen voor de resterende middelen 2026 daarom door te schuiven zodat we dit in 2027 in kunnen zetten voor de dekking van 2 medewerkers die hier aan werken.

vaste plantvakken Binnenstad

In het coalitieakkoord 2024 is destijds afgesproken om de parkeertarieven te verhogen, en van deze opbrengst jaarlijks € 0,5 miljoen terug te laten vloeien naar het centrum. Op 25 september 2025 heeft de Raad een besluit (RV25083) genomen over de inzet van deze middelen. Een deel wordt ingezet voor de realisatie van extra plantvakken in Almere Centrum en Buiten Centrum. In 2026 is gestart met de voorbereiding van de werkzaamheden. Eind 2026 vindt de aanbesteding plaats waarna we verwachten de werkzaamheden begin 2027 uit te kunnen voeren.

Fonds Verstedelijking Almere

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
De gezonde en sociale stad					
Zorgnetwerk	97	-97			
Cultuurimpuls Almere	178	-178			
Kustzone Poort	1.748	403	-1.239	88	
De lerende en ondernemende stad					
Flevo Campus	1.140	-350	-500	-290	
ICT Tribe			50	-50	
Economisch versterken Almere Centrum en Weerwatergebied	800	-800			
Regio Deal Nieuw Land 2023-2028	1.220	-87	1.195	-560	
De groene en duurzame stad					
Natuurlijk verstedelijken Har t van de stad	391	-200		-191	
Almeersepoort Nationaal Park Nieuw Land	5.438	-3.810	-336	-1.271	
Energiesyst. van de toekomst, Slimme mobi. en Circ. amb.cent					
Energiesysteem van de toekomst	1.045	286	-504	-827	
Slimme mobiliteit	9	-97			
Circulair ambachtscentrum					
totaal	12.064	-4.930	-1.334	-3.101	

We hebben de budgetten van het Fonds Verstedelijking Almere (FVA) geactualiseerd op basis van de voortgang van de projecten. Deze projecten worden toegelicht in de paragraaf Fonds Verstedelijking Almere van deze begroting. Door vertraging in de uitvoering van de projecten zijn de kosten van de projecten die vallen onder het programma Stedelijke en economische ontwikkeling en Duurzaamheid in 2026 ongeveer € 12 miljoen lager dan eerder begroot. Dit geldt schuiven we door naar volgende jaren zodat de projecten alsnog gerealiseerd kunnen worden. Doordat deze projecten gedekt worden uit de reserve FVA heeft dit per saldo geen financieel effect voor de begroting.

Fonds Stedelijke Vernieuwing

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
uitgaven	8.428	-7.727	-2.434	-2.475	
totaal	8.428	-7.727	-2.434	-2.475	

We hebben de budgetten geactualiseerd op basis van de voortgang van de projecten. De uitgaven zijn in 2026 ongeveer € 8,4 miljoen lager dan eerder ingeschat. Dit geldt schuiven we door naar volgende jaren zodat de projecten alsnog gerealiseerd kunnen worden. Doordat deze projecten gedekt worden uit de reserve Stedelijke Vernieuwing heeft dit per saldo geen financieel effect voor de begroting.

De grootste verschillen worden hieronder toegelicht:

Haven

Voor de projecten Busplein en Singelgracht loopt het aanbestedingstraject. We verwachten de opdrachten nog dit jaar te verstrekken, maar de uitvoering zal in 2027 plaatsvinden (ongeveer € 0,8 miljoen).

De projecten Meergronden en Bivak (ongeveer € 3 miljoen) zijn vertraagd. De projecten zijn in voorbereiding maar nog niet in uitvoering genomen. Zodra de grondexploitatie is geopend kan de bijdrage vanuit het Fonds Stedelijke Vernieuwing daaraan toegevoegd worden. Dat is nog niet het geval.

Buiten

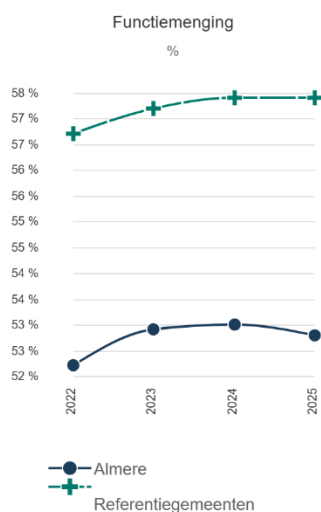
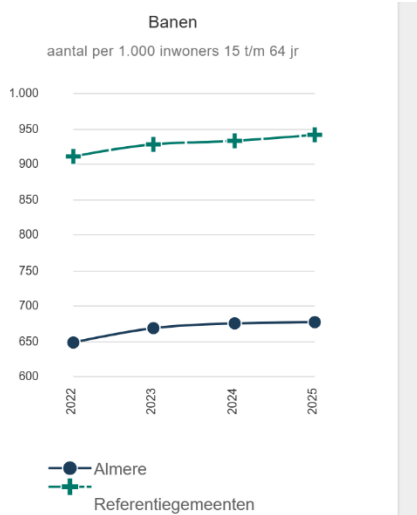
Bij het project Molenbuurt is na een plan voor snelle realisatie van schoolgebouwen gekozen voor een integrale projectopdracht voor de hele strook voor meer maatschappelijk effect. Hierdoor schuift de start van het project en daarmee de bijdrage uit het fonds door.

De realisatie van het project Koppeldreef is mede afhankelijk van de bijdragen uit het MIPA en het

programma kostenverhaal. Deze bijdragen zijn nog niet definitief beschikbaar waardoor de start van het project is uitgesteld.

Voor zwembad De Vrijbouter start in 2027 een nieuwe exploitatieperiode. Eerder werd aangestuurd op vernieuwing van (delen van) het zwembad vóór de start van deze nieuwe concessie. In 2026 is het besluit over deze investering echter onderdeel gemaakt van stadsbrede afwegingen binnen het strategische huisvestingsplan gekoppeld aan de investeringsagenda maatschappelijke voorzieningen. Hier wordt nog aan gewerkt.

Indicatoren

Banen

De indicator laat het aantal banen per 1.000 inwoners (in de leeftijd van 15-64 jaar) zien. Uit deze cijfers blijkt dat wij fors minder banen hebben in vergelijking met referentiegemeenten. Het aantal banen groeit wel.

Functiemenging

Deze indicator laat de verhouding zien tussen het aantal banen en het aantal woningen. Bij een waarde van 50

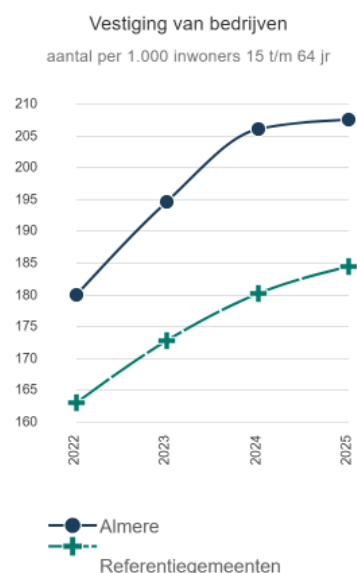
zijn er evenveel banen als woningen. In Almere hebben we iets meer banen dan woningen, maar wel minder dan in referentiegemeenten.

Vestiging van bedrijven

Dit cijfer laat het aantal vestigingen van bedrijven zien, afgezet tegen 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar. Dit aantal ligt in Almere hoger dan in referentiegemeenten.

Hernieuwbare elektriciteit

Deze indicator laat het percentage zien van hernieuwbare elektriciteit. We zien een grote stijging in het aandeel hernieuwbare elektriciteit in Almere. Deze indicator loopt altijd 2 jaar achter. Er zijn dan ook geen cijfers bekend over 2025. Ook zijn er over 2024 nog geen cijfers bekend van referentiegemeenten.

3.5 Jeugd en onderwijs

In dit nieuwe raadsprogramma worden de oude raadsprogramma's Onderwijs en Jeugdhulp gecombineerd. Ook is een deel van het programma gezondheid hierin opgenomen. In dit programma zijn de activiteiten en informatie op gebied van onder andere onderwijs, onderwijshuisvesting en jeugdhulp, jeugdgezondheidszorg en jeugdwelzijn/preventie waaronder jongerenwerk ondergebracht.

Ambitie

Onderwijs

We zetten ons in voor gelijke kansen

We zetten ons in het bijzonder in voor een kansrijke ontwikkeling voor de jeugd in onze stad. Veel jongeren hebben het goed, hebben een rijk sociaal leven en kunnen veilig opgroeien. Voor een deel van de jeugd in de stad is dat niet het geval. Zij hebben te maken met minder kansen waardoor zij bijvoorbeeld minder goed meekunnen op school. Hun ontwikkeling komt onder druk doordat ze leven in een instabiele thuissituatie, er geldzorgen zijn of in aanraking komen met criminaliteit. We pakken dit samen aan met partners in de stad, die zich bezighouden met kinderopvang, onderwijs, buitenschoolse activiteiten, veiligheid op- en buiten school en jeugd(hulp).

We vormen een alliantie voor kansrijke jeugd

De gemeente en (jeugd)partners zien dat meer nodig is voor een kansrijke ontwikkeling van jeugd in Almere. Zoals beschreven in het onderzoek 'Samen bouwen aan de kansen voor de jeugd' vraagt dit om een verregaande samenwerking tussen de partners in de vorm van een alliantie. Om deze vorm te geven wordt een kwartiermaker aangesteld. In 2027 gaan we dit verder uitwerken. Dit moet halverwege 2027 leiden tot een convenant tussen de gemeente, (jeugd)partners en het rijk over de samenwerking. Daarin maken we afspraken over de inhoudelijke ambities van de alliantie, de organisatie van de samenwerking en de financiële inrichting.

We zetten in op een rijke schooldag

Een rijke schooldag biedt kinderen na en soms tijdens school extra aanbod op het gebied taal, rekenen, cultuur, sport en bewegen, natuur en techniek. Dit is vooral bedoeld voor kinderen die vanuit huis minder meekrijgen op deze gebieden, bijvoorbeeld vanwege geldzorgen. Ook deze kinderen willen wij de kans bieden zich te blijven ontwikkelen, daarvoor zou het inkomen van je ouders eigenlijk niet uit moeten maken. Op dit moment zijn er al veel losse educatieve programma's voor deze onderdelen. We gaan onderzoeken hoe we dit zo doelgericht mogelijk kunnen inzetten en hoe deze losse programma's samen kunnen brengen in een rijke schooldag. Naast dat dit gelijkere kansen kan stimuleren, kan het ook mogelijkheden bieden om andere typen professionals aan het onderwijs te verbinden en de druk op het onderwijs vanwege het tekort aan onderwijsprofessionals enigszins te verlichten.

Toegankelijk onderwijs voor iedereen

We zetten in op gelijke kansen voor onze jeugd, buiten school maar zeker ook in het klaslokaal. Belangrijk hierbij is dat er voldoende leerkrachten en schoolleiders zijn in Almere. In de onderwijsregio Almere-Lelystad wordt samengewerkt door de onderwijsorganisaties via het platform [Flevowijs](#). Als gemeente zijn we daar nauw bij betrokken. Concreet dragen we bij door te werken aan voorrang voor leerkrachten bij (sociale) huisvesting. Dit wordt in 2026 verder formeel geregeld via de huisvestingsverordening. In 2027 moet dit leiden tot met voorrang toewijzen van sociale huurwoningen aan leraren (in opleiding) die in Almere aan de slag gaan. Daarnaast kan het anders organiseren van onderwijs in combinatie met de eerder genoemde rijke schooldag helpen leraren te ontlasten in hun werk. Ook de inzet voor het aantrekkelijker maken van de stad, voor zowel leraren als studenten kan helpen leraren te behouden en aan te trekken. Tot slot blijven we in samenwerking met de G5 in gesprek met het rijk om het lerarentekort aan te pakken in de steden waar deze het grootst is.

Een aantrekkelijke stad om in te studeren

Naast dat we een aantrekkelijke stad willen zijn om in te wonen, leven en recreëren, willen we ook de positie van Almere als aantrekkelijke stad om te studeren versterken. Dit helpt bij het aantrekken en behouden van (toekomstig) talent voor de stad. Wij zorgen vooral dat er veel te doen en te beleven is voor studenten. De ontwikkeling van de campus in het hart van de stad en de toekomstige High Tech Campus aan de Zuidoever Weerwater zijn daarbij belangrijk. We blijven de huidige studentenverenigingen steunen waar dat kan. Daarnaast breiden we de programmering voor studenten uit, zodat er naast het jaarlijks Breach festival meer georganiseerd wordt voor studenten in de stad. Dit doen we in samenwerking met de Almeerse onderwijsinstellingen, het Almeerse bedrijfs- en verenigingsleven en culturele instellingen. Daarnaast ontwikkelen we met dezelfde partners een gezamenlijke marketingstrategie om Almere op de kaart te zetten als aantrekkelijke stad om te studeren.

We versterken de doorgaande ontwikkelingslijn van 0-27 jaar

In het vierde kwartaal van 2026 wordt de raad geïnformeerd over de voortgang van de Lokale Educatieve Agenda (LEA) 2024-2028. Deze tussentijdse update geeft een inhoudelijke tussenstand op hoofdlijnen, inzicht in de voortgang van de ontwikkeling van de LEA-monitor en een overzicht van relevante ontwikkelingen die van invloed zijn op de uitvoering van de LEA. Hierbij gaat het onder meer om de uitwerking van het advies Kansrijke Jeugd, de vorming van allianties rondom brede kansen voor kinderen, het nieuwe Hoofdlijnenakkoord, ontwikkelingen binnen de transformatie van de jeugdhulp en inzichten in de inzet van onderwijsachterstandenmiddelen en andere landelijke subsidies. Ook is aandacht besteed aan schoolveiligheid. We trekken op dit thema samen op met onze onderwijs- en maatschappelijke partners om de veiligheid op scholen te bevorderen. De opgedane inzichten betrekken we bij de verdere uitvoering en doorontwikkeling van de LEA.

In 2027 benutten we de beschikbare cijfermatige inzichten uit de LEA-monitor om de voortgang van de doelen in de LEA te beoordelen. De tussenstand op basis van de monitor, de ontwikkelingen rondom schoolveiligheid en andere relevante beleidsontwikkelingen vormen gezamenlijk de basis voor een integrale actualisatie van de LEA. De geactualiseerde LEA treedt naar verwachting in 2028 in werking.

We versnellen de realisatie van passende schoolgebouwen in de bestaande en de nieuwe stad

De urgentie op dit onderwerp is groot. De vervangingsopgave is groot gezien veel scholen in dezelfde periode zijn gebouwd en dus ook vervangen of gerenoveerd moeten worden. Voor de zomer van 2026 heeft de raad het nieuwe Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) ontvangen. Hierin wordt ingezet op een versnelling van de vervanging en renovatie van scholen in de komende jaren. Hierin staan een aantal beleidsambities voor de komende jaren beschreven, bijvoorbeeld werken aan inclusiever onderwijs en het ontwikkelen van integrale kindcentra en brede scholen. Deze gaan helpen om sneller en doelgerichter te werken binnen deze opgave. Deze beleidsambities worden in 2027 verder uitgewerkt. Ook is hierin een concrete planning voor de renovatie en vervanging van schoolgebouwen uitgewerkt. In deze Programmabegroting is ook de actualisatie van het IHP verwerkt. In 2027 verwachten we concreet de Brede Buurtschool Zuid en scholen in Oosterwold De Pauw en De Vrije School op te leveren.

We zetten in op medegebruik van gebouwen

Dit wil zeggen dat onderwijsgebouwen ook na lestijd en in de avonden gebruikt kunnen worden. Bijvoorbeeld om een rijke schooldag te vullen na schooltijd of in de avonden door verenigingen. Door het standaardiseren van eisen aan schoolgebouwen bij de planvorming kunnen we scholen zo inrichten dat bepaalde benodigde ruimtes na schooltijd toegankelijk zijn voor medegebruik.

We zetten in op de verbetering van basisvaardigheden bij onze inwoners

Basisvaardigheden zijn bijvoorbeeld taal en rekenen. Wij hebben de wettelijke taak om te voorzien in een passend aanbod van volwasseneneducatie voor inwoners van 18 jaar en ouder die onvoldoende basisvaardigheden hebben en niet inburgeringsplichtig zijn. In 2026 is binnen de arbeidsmarktregio Flevoland, waarbinnen dit onderwerp opgepakt wordt, het Regioplan Basisvaardigheden 2026-2028 vastgesteld. Hierin zijn voor de komende jaren drie doelen benoemd. Deze richten zich op

basisvaardigheden en werk (onder andere via een LevenLangOntwikkelen-subsidie), basisvaardigheden en gezin, waarbij de gezinsaanpak centraal staat onder andere in samenwerking met de bibliotheek en scholen, en doorverwijzing en signalering. In 2027 werken we de monitoring van de doelen en de maatschappelijke effecten verder uit en stellen we de gezamenlijke gezinsaanpak vast. Daarnaast werken wij aan een overkoepelende taalvisie, deze wordt ook in 2027 vastgesteld.

We zetten in op het terugdringen van het aantal voortijdige schoolverlaters

In 2027 geven we verder uitvoering aan de Wet van school naar duurzaam werk door de lokale aanpak verder te ontwikkelen en de samenwerking tussen onderwijs, arbeidsmarktpartners en de gemeente te versterken. Ook geven we verdere invulling aan de lokale uitvoering van het regionale programma. Daarbij ligt de focus onder meer op het beter bereiken van jongeren. We sluiten daarbij nog meer aan bij de leefwereld van jongeren, zowel in bereik, communicatie als begeleiding.

Om de ondersteuning in en naar het onderwijs beter te laten aansluiten op de ondersteuning richting de arbeidsmarkt, versterken we de samenwerking binnen onze eigen organisatie, zowel op beleids- als uitvoeringsniveau. Daarnaast zetten we de samenwerking met externe partners, zoals Passend Onderwijs Almere, voort en bouwen deze verder uit. Hierbij werken we onder meer samen op het thema schoolaanwezigheid.

Doelstelling

- In 2027 beoordelen we, op basis van de LEA-monitor, de voortgang van de doelen in de LEA. Op basis van deze tussenstand en relevante beleidsontwikkelingen, bereiden we een integrale actualisatie van de LEA voor.
- Kansrijke jeugd: Start alliantie met ondertekening convenant.
- Rijke schooldag: uitkomst onderzoek naar versterking doelmatigheid en samenhang maatregelen rijke schooldag.
- We realiseren een betere aansluiting tussen onderwijs, werk en ondersteuning, waarbij jongeren beter worden bereikt en begeleiding ontvangen die aansluit bij hun leefwereld en behoeften.
- In 2027 leveren we de Brede Buurtschool Zuid en De Pauw en De Vrije School in Oosterwold op.

Jeugdhulp

Om de groei van het jeugdzorggebruik te beheersen en de betaalbaarheid van het stelsel te waarborgen, zetten we in 2027 in op drie strategische opgaven: grip en sturing, een sterke lokale basis en een passend en beheersbaar aanbod.

We versterken onze regierol met heldere beleidskaders, actualiseren verordeningen passend bij de huidige maatschappelijke opgaven, doelmatige en doeltreffende vroegsignalering, nauwgezette toepassing van contract- en leveranciersmanagement en een effectieve en efficiënte aanpak van zorgfraude. Daarnaast investeren we in de stadsbrede uitrol van stevige lokale wijkteams, duidelijke afspraken met verwijzers en ondersteuning die zo dichtbij en effectief mogelijk wordt georganiseerd, volgens het principe: licht waar het kan, zwaar waar het moet. Ook sturen we op een doelmatige inrichting van voorzieningen, waaronder de strategische inzet van multifunctioneel vastgoed in samenhang met het Integraal Huisvestingsplan (IHP).

Tegelijk werken we aan een inclusiever en beheersbaar zorglandschap, waarin jeugdigen met een ondersteuningsvraag zoveel mogelijk kunnen deelnemen binnen hun eigen leefomgeving. Waar mogelijk worden ondersteuningsvragen binnen het regulier onderwijs opgepakt, zodat kinderen onderdeel blijven van een inclusieve samenleving en, waar passend, kunnen terugstromen vanuit het speciaal onderwijs. We leggen meer nadruk op de eigen kracht van gezinnen en hun netwerk, stimuleren ambulante ondersteuning en bevorderen tijdige op- en afschaling naar passende hulp. Zo zorgen we ervoor dat iedere jeugdige de juiste ondersteuning krijgt, op het juiste moment en in de meest passende en financieel houdbare vorm. Dit draagt bij aan kortere wachtlijsten en een doelmatigere inzet van schaarse voorzieningen.

We zetten in op een transformatie van jeugdhulp naar gezinshulp

Afgelopen jaren hebben ons geleerd dat problematiek van kinderen in de jeugdhulp vaak is te herleiden naar ouderproblematiek. Daarom zetten wij in op een fundamentele en langjarige transformatie van jeugdhulp naar gezinshulp. Daarbij verschuift de focus van het behandelen van individuele kindproblematiek naar het versterken van het gezin en de omgeving waarin kinderen opgroeien.

De werkwijze Stevige Lokale Teams (SLT, hierna wijkteams 0-100) vormen hierin de spil van het stelsel. Zij analyseren gezinsbreed de hulpvraag met aandacht voor zowel de kind- als de ouderfactoren.

Van zorgafhankelijk naar eigen kracht en samenredzaamheid

Wij gaan steeds meer uit van wat gezinnen zelf kunnen en welke ondersteuning al aanwezig is in hun eigen netwerk en omgeving. Niet iedere opvoed- of opgroevraag vraagt om professionele hulp. Familieleden, vrienden, burens, school, sportverenigingen en andere betrokkenen kunnen vaak belangrijke bijdrage leveren aan het bieden van steun en het vergroten van veerkracht.

Professionele ondersteuning blijft voor iedereen beschikbaar wanneer dat nodig is, maar is erop gericht de eigen kracht te versterken in plaats van taken of regie over te nemen.

Doel: Inwoners zijn beter in staat om zelf oplossingen te vinden, maken gebruik van steun uit hun sociale netwerk en zijn waar mogelijk minder afhankelijk van professionele ondersteuning

Resultaten in 2027:

- Meer gezinnen maken gebruik van ondersteuning vanuit hun eigen netwerk en omgeving.
- Minder gezinnen zijn afhankelijk van professionele ondersteuning.

Van specialistische zorg naar preventie en vroegsignalering

Wij versterken de sociaalpedagogische basis, zodat kinderen, jongeren en gezinnen laagdrempelig ondersteuning kunnen vinden in hun eigen omgeving en opgroei- en opvoedvragen zoveel mogelijk binnen het gewone leven kunnen worden opgevangen.

Wij versterken de preventieve hulp onder andere door laagdrempelige ondersteuning op school, thuis en in de wijk. Kinder- en Jongerenwerk vormen een belangrijke schakel in de sociaalpedagogische basis.

Jongerenwerkers zijn zichtbaar aanwezig in de wijken, bouwen duurzame relaties op met jongeren en signaleren vroegtijdig problemen op het gebied van welzijn, school, veiligheid en participatie.

Door een goede verbinding tussen jongerenwerk, onderwijs, SLT's en veiligheidspartners kunnen jongeren sneller passende ondersteuning ontvangen en wordt zwaardere hulp waar mogelijk voorkomen.

Doel: Kinderen, jongeren en gezinnen kunnen bij opgroei- en opvoedvragen terecht voor laagdrempelige ondersteuning dichtbij huis

Jeugdigen op scholen ontvangen ondersteuning vanuit het jongerenwerk of het schoolmaatschappelijkwerk (SMW) wat op school aanwezig is en samenwerkt met bestaande partners en betreft daarbij de online leefwereld.

Resultaten in 2027:

- Het sociale netwerk van gezinnen wordt vaker betrokken bij ondersteuningsplannen.
- Meer jongeren worden bereikt via preventieve inzet van kinder- en jongerenwerk.

Ondersteuning binnen het onderwijs

Voor jongeren is school een belangrijk onderdeel van hun leven. Niet alleen op gebied van onderwijs maar ook op het gebied van sociale ontwikkeling. Een optimale ontwikkeling is voor jongeren essentieel en daar hoort een fijne en goede schoolgang bij. Door inzet van jongerenwerkers op het voorgezet onderwijs en het aanbieden van ondersteuning binnen het (speciaal) basisonderwijs Basisstructuur van Ondersteuning (BvO) en Jeugdhulp Gespecialiseerd Onderwijs (JGO) zetten wij in op zoveel mogelijk jeugdigen succesvol te laten deelnemen aan het onderwijs. Dit is de stap tussen de sociaalpedagogische basis en de professionele

ondersteuning. Door aan te sluiten bij de leefwereld van jeugdigen (en ouders) wordt voorkomen dat problemen verergeren en specialistische jeugdhulp nodig is.

Doel: Jeugdigen krijgen tijdig passende ondersteuning, waardoor zij zich zo goed mogelijk kunnen ontwikkelen en kunnen participeren op school, thuis en in hun eigen leefomgeving

Jonge kinderen t/m 5 jaar met een ontwikkelingsachterstand krijgen tijdig en effectief behandeling binnen een kinderdagcentrum (KDC), waardoor hun onderwijskansen worden vergroot.

Resultaten in 2027:

- Het pedagogisch klimaat binnen het onderwijs door middel van inzet BvO en/of JGO op elke vorm van onderwijs in Almere wordt verder versterkt ten opzichte van 2026.
- Meer kinderen stromen door vanuit het KDC naar onderwijs op maat.

Ondersteuning vanuit Jeugdgezondheidszorg Almere (JGZA)

JGZ Almere (onderdeel van GGD Flevoland) verzorgt de jeugdgezondheidszorg van 0 tot 18 jaar. JGZA verzorgt naast het basisaanbod jeugdgezondheidszorg en het Rijksvaccinatieprogramma ook preventieve jeugd- en gezinshulp en de toegang naar specialistische hulp. Ook voert JGZA regie in situaties waar meerdere hulpvragen- en aanbieders in een gezin samenkomen.

Het doel is om de huidige toegang tot jeugdhulp, die voor een belangrijk deel bij JGZ Almere ligt, door te ontwikkelen naar wijkgerichte teams (SLT's) die niet alleen verwijzen en regie voeren, maar ook zelf basishulp bieden aan gezinnen.

Doel: kinderen en jongeren groeien veilig, gezond en kansrijk op.

Resultaten in 2027:

- De inzet van JGZA leidt in 2027 tot een hogere afname van geïndiceerde jeugdhulp t.o.v. 2026.

Van individuele hulp naar gezinsgerichte basishulp en groepsaanbod.

Met nieuwe zorgvormen die zowel lokaal als regionaal zijn ingekocht wordt ingezet op gezinsgerichte ondersteuning. We zetten ook in op de beweging van individuele hulp naar groepsaanbod en op ondersteuning in de eigen leefomgeving. Hierdoor wordt de inzet van specialistische jeugdhulp zoveel mogelijk teruggedrongen. Dit werkt normaliserend, maar ook effectief en kostenbesparend.

Resultaten in 2027:

- Er wordt meer ondersteuning in groepsverband aangeboden dan nu.
- De gemiddelde duur van trajecten neemt stapsgewijs af.
- Inzet van specialistische jeugdhulp neemt stapsgewijs af.
- De kosten van de jeugdhulp dalen stapsgewijs.

Stevige Lokale Teams: van versnipperde hulp met overdrachten naar een integrale benadering

Gezinnen hebben vaak te maken met vele overdrachten, meerdere hulpverleners en organisaties op verschillende leefgebieden. De werkwijze van de SLT's bouwt voort op de ervaringen vanuit Almeerse gezinspilots en de geleerde lessen uit de proeftuin Toekomstscenario en sluit aan op de uitgangspunten van de Almeerse aanpak. De SLT's hebben ook een centrale rol te vervullen in de beweging van hulp gericht op individuele kindproblematiek naar hulp gericht op de bredere gezinsproblematiek. De werkwijze SLT vervult een centrale rol in het voeren van regie op hulp. Gezinnen worden niet overgedragen, maar hulp wordt bijgeschakeld waar en zolang dat nodig is. Er is dan ook sprake van een nauwe samenwerking met veiligheidspartners, scholen, huisartsen en andere wijkpartners. De wijkteams 0-100 zijn zichtbaar, toegankelijk en laagdrempelig en werken wijkgericht om op die manier goed aan te sluiten bij de sociale context in de wijk.

Om ondersteuning op alle leefgebieden van het gezin te garanderen is domein overstijgende samenwerking onontbeerlijk (bijvoorbeeld Wmo, werk en inkomen en hulp uit de zorgverzekeringswet). Hierbij moeten niet de systemen maar de leefwereld van de inwoners centraal staan.

Wanneer specialistische expertise nodig is, wordt deze tijdig, en niet langer dan nodig, ingezet, terwijl de regie en continuïteit vanuit het wijkteam voor het gezin behouden blijft. Door deze werkwijze ervaren gezinnen minder overdrachten, meer samenhang in de ondersteuning en meer duidelijkheid over wie waarvoor verantwoordelijk is. De ontwikkeling in 2027 staat vooral in het teken van het organiseren van de werkwijze SLT in alle wijken in Almere en het aansluiten van onder andere veiligheidspartners op de SLT's. Om zo te leren, te ontwikkelen en toe te werken naar een integrale werkwijze. Met het transformatiebudget werken wij de komende jaren door aan deze ontwikkeling.

Doel: Gezinnen ervaren binnen de SLT's passende ondersteuning op alle leefgebieden, waarbij hulpverleners en organisaties domeinoverstijgend goed samenwerken.

Gezinnen die dat nodig hebben ontvangen aanvullend op de basishulp vanuit de SLT's specialistische ondersteuning wanneer dat nodig is, zonder dat de samenhang en regie verloren gaan.

Resultaten in 2027:

- In alle wijkteamgebieden in Almere is een SLT aanwezig en wordt de werkwijze verder ontwikkeld, inclusief de inzet van basishulp en veiligheid.

Een soepele overgang van 16 naar 27

Jongeren in een kwetsbare positie worden vanuit hun gezinssysteem minder begeleid waardoor ze vaker vastlopen op de combinatie van problemen rond onderwijs, werk, inkomen, wonen en zorg, terwijl naarmate ze ouder worden de ondersteuning vaak minder vanzelfsprekend is. De jongeren ervaren vaker problemen in het behalen van een startkwalificatie, kansen op de arbeidsmarkt, dakloosheid: jongeren uit de jeugdzorg verklaren de stijging in Almere op de instroom bij de maatschappelijke opvang. We vinden het van belang hun zelfredzaamheid te vergroten en hen te helpen in de kwetsbare overgang van jeugdzorg naar Wmo. Wij zien toe vanuit de rol van procesregisseur dat de overgang goed verloopt.

Jongeren in kwetsbare positie ervaren vanaf 16 jaar ondersteuning op belangrijke leefgebieden zoals welzijn, wonen, onderwijs, inkomen en werk in de overgang naar volwassenheid.

Dit is het doel wat we uiteindelijk willen bereiken. Daarvoor hebben we de volgende resultaten voor 2027 geformuleerd:

- Meer jongeren in kwetsbare positie halen hun startkwalificatie en ervaren ondersteuning van school naar duurzaam werk.
- In het regionale programma 16-27 komen afspraken tot stand waardoor jongeren eerder in beeld komen en goed ondersteund worden in de overgang van jeugdzorg naar Wmo.
- Minder jongeren uit jeugdzorg met verblijf worden dakloos, dat zien we terug in de daling van instroom in de maatschappelijke opvang.

Financiën

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
actualisatie van de begroting					
meerjarenraming jeugdhulp					
investeringsplan jeugd	1.100	-2.700			
onttrekking investeringsfonds jeug	-1.100	2.700			
JGZ Ondersteuningsstructuur onderwijs		-570			
scheidingsloket	110				
actualisatie onderwijshuisvesting	-829	-376	80	1.603	1.590
projectvertraging waarover bij de vierde kwartaalrapportage 2026 wordt besloten					
Positief Gezond Almere (PGA)	550				
projectvertraging die doorschuift					
kinderopvang pleegouders	162	-162			
doorschuiven sloopkosten budget	458	-288			-170
totaal	451	-1.396	80	1.603	1.420

Hoofdlijnenakkoord

Niet van toepassing op dit programma.

Hoofdlijnenakkoord - bezuinigingen

Niet van toepassing op dit programma.

3e Kwartaalrapportage

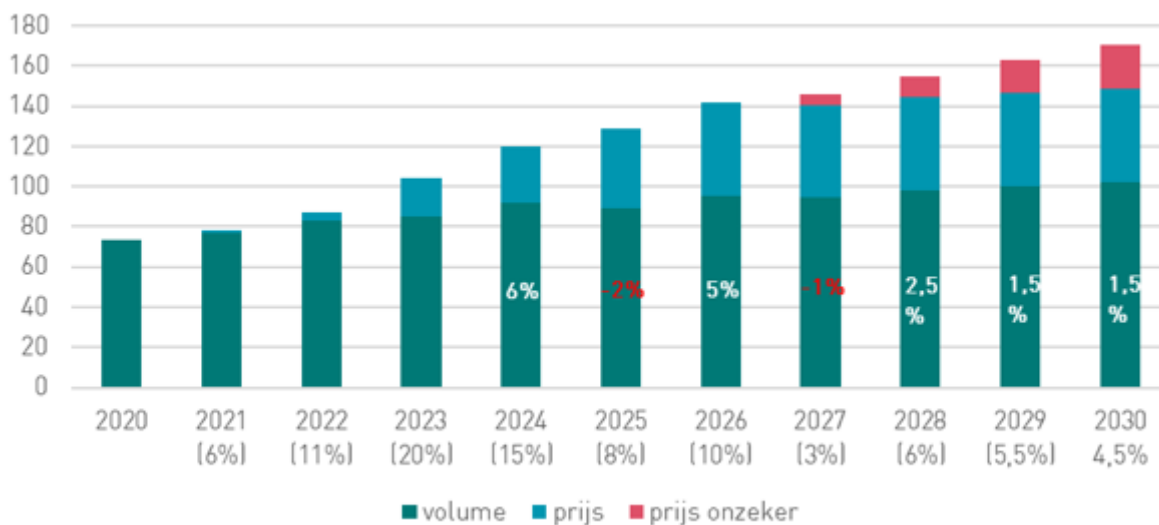
Meerjarenraming jeugdhulp

Er wordt per saldo een neutraal resultaat geprognosticeerd voor de kosten jeugdhulp 2026.

In de basis is dit positief. Ook is de hogere prijsstijging van de jeugdhulpcontracten in 2026 (OVA Index) hierin opgenomen. Het effect hiervan was ongeveer € 3 miljoen.

Desondanks stijgen de kosten ten opzichte van vorig jaar met 10%.

Hiervan is 5% prijsstijging van de contracten en subsidies en 5% volumestijging. Volumestijging is een verzamelbegrip. Dit kan gaan om de toename van (unieke) cliënten, de toename van uren zorg per cliënt, maar ook inzet duurdere (of goedkopere) producten. We zagen in 2025 een afname van de volumegroei, maar deze trekt in 2026 dus weer aan.

Door de kostenontwikkeling 2026 is er in 2027 geen ruimte meer voor volumestijging.

In de jaren daarna is er wel ruimte voor ongeveer 1,5% volumestijging per jaar. Dit ligt iets hoger dan de jaarlijkse groei van het aantal jongeren in de stad. Een hogere volumegroei kunnen we ons structureel niet veroorloven maar vormt nog steeds een reëel risico als we naar de afgelopen jaren kijken.

Hierin is de benodigde kostendaling in verband met de 'inverdietaakstelling jeugd' nog niet verwerkt
De inverdietaakstelling 2027 is € 1 miljoen en bedraagt structureel € 6,2 miljoen. Dit wordt verderop verder toegelicht. De extra gewenste investeringen uit het hoofdlijnenakkoord in actief contractbeheer, Uitrol 0-100 teams, Specialistisch jongerenwerk en Voortzetten opgroeien kansrijke omgeving van in totaal € 6,4 miljoen structureel zitten hier niet in. Uitgangspunt is dat hiervoor wordt geherprioriteerd. Het verhogen van de terugverdietaakstelling met dit bedrag is niet realistisch. Zeker zolang het terugverdienpotentieel niet concreet is uitgewerkt. Het is al een grote opgave om binnen de begrote 1,5% volumegroei te blijven. In de risicoparagraaf is hiervoor een risicoreservering opgenomen.

De effecten van de reeds genomen maatregelen zijn in 2026 financieel nog beperkt zichtbaar.
Hieronder gaan we nader in op de belangrijkste ontwikkelingen:

- Ten opzichte van de voorgaande jaren wordt meer groepsgerichte begeleiding ingezet, maar dit is nog beperkt. De verschuiving van specialistische naar basiszorg is nog niet zichtbaar.
- Bij Jeugd Geestelijke Gezondheidszorg (jGGZ) is wel een verschuiving zichtbaar van specialistische behandeling naar reguliere behandeling. Daarnaast worden trajecten gemiddeld korter maar intensiever waardoor de gemiddelde kosten per traject hoger liggen. De kortere trajecten leiden daarmee vooralsnog niet tot lagere uitgaven.
- In totaal zijn de uitgaven voor Jeugdhulp zonder Verblijf hoger dan begroot. De beweging van maatwerk naar gecontracteerde zorg is wel duidelijk zichtbaar, maar zorgt niet voor een directe kostendaling
- De groei was in 2025 afgevlakt, dit lijkt vooral veroorzaakt te zijn door de overgang naar nieuwe contracten en aanbieders. In 2026 zien we het aantal cliënten en de inzet van zorg weer toenemen.
- Bij Jeugdhulp met verblijf zien we juist een beperkte stijging van 2% van de kosten ten opzichte van vorig jaar. Gezien de indexatie 5% is, dalen de reële kosten. Hierbij moet worden opgemerkt dat de beweging van maatwerk naar gecontracteerde zorg nog niet zichtbaar is. Mogelijk hangt een deel van de ruimte samen met de beperkte beschikbaarheid van passend verblijfsaanbod. In dat geval is niet sprake van een lagere zorgvraag, maar wordt mogelijk andere ambulante zorg ingezet. Dit past bij de beweging waarin ambulante zorg de voorkeur krijgt boven verblijfszorg.

De kostenontwikkeling 2026 ten opzichte van 2025 is voor de belangrijkste activiteiten als volgt:
bedragen x € 1 miljoen

activiteit	2025	2026	stijging	perc
Jeugdhulp zonder verblijf met beschikking	59,7	67,2	7,5	13%
Jeugdhulp zonder verblijf zonder beschikking	8,3	10,8	2,5	30%
<i>totaal zonder verblijf (lokaal)</i>	<i>68,0</i>	<i>78,0</i>	<i>10,0</i>	<i>15%</i>
Jeugdhulp met verblijf (regionaal / SDFL)	45,7	46,7	1,0	2%
Toegang en regie (lokaal)	4,3	6,4	2,1	49%
totaal	118,0	131,1	13,1	10%

De hogere kosten bij jeugdhulp zonder verblijf zonder beschikking wordt met name veroorzaakt door de invoering van JGO (jeugdhulp op scholen). Dit betreft met name een verschuiving van budget. Tegelijkertijd zien we een toename bij jeugdhulp zonder verblijf met beschikking. Hier zien we een toename van cliënten en duurdere trajecten per cliënt ten opzichte van 2025.

Investeringsplan jeugd 2026 en 2027 Investeringsfonds jeugd

Het investeringsplan is nog niet gereed en volgt op zijn vroegst in het eerste kwartaal 2027. Daarom is er een zo beleidsarm mogelijk voorstel gedaan om de noodzakelijke activiteiten in 2027 voort te zetten:

bedragen x € 1.000

toelichting	2026	2027
versterken toegang en regie		
project herindicering jeugdhulp	250	400
versterking toegang en regiefunctie JGZ Almere	700	
regie jeugdhulp en zorgmeldingen gezinnen met kinderen	350	600
regie zorgmeldingen volwassenen	200	400
andere kosten		
start Stevige lokale teams in twee wijken	700	700
herstel sociale en pedagogische basis	100	
projectkosten	600	600
totaal kosten	2.900	2.700
begroting	4.000	
begrotingswijziging	-1.100	2.700

De uitgaven 2026 zijn naar verwachting € 1,1 miljoen lager dan begroot

De subsidies voor regie zorgmeldingen gezinnen met kinderen en volwassenen zijn later gestart. Hierdoor blijft er € 0,5 miljoen over. Voor herstel sociaal pedagogische wordt € 0,1 miljoen uitgegeven aan begeleiders voor Oke op School, doordat onderwijsmiddelen zijn weggefallen. Dit is € 0,7 miljoen lager dan begroot. Reden voor de lagere kosten is dat de inhoudelijke maatregelen voor herstel sociaal pedagogische basis nog worden uitgewerkt. De projectkosten zijn naar verwachting € 0,6 miljoen, dit is € 0,1 miljoen hoger dan begroot. Per saldo wordt de onttrekking verlaagd met € 1,1 miljoen. Dit blijft beschikbaar in de reserve.

Voor 2027 begroten we € 2,7 miljoen aan noodzakelijke kosten om de huidige uitvoering voort te zetten

Het gaat hierbij vooral om de subsidies die we in 2026 ook al verstrekken voor de versterking van toegang en regie op zorgmeldingen en de start van lokale teams in twee wijken (huidig aantal). Het uitbreiden van nieuwe activiteiten wordt bij het raadsvoorstel over het investeringsfonds betrokken. Dit gaat dan vooral om de uitrol van stevige lokale teams in meerdere wijken of de hele stad en de inzet van het budget voor herstel van de pedagogische basis. Voor deze extra investeringen is nog € 2,7 miljoen vrije ruimte in het investeringsfonds. De € 0,7 miljoen aan kosten voor versterking toegang en regiefunctie JGZ Almere is voor 2027 opgenomen in de inverdientaakstelling jeugd en wordt niet uit het investeringsfonds betaald.

Inverdientaakstelling jeugd

In de begroting 2027 zit een inverdientaakstelling van € 1 miljoen op de jeugdhulp. Conform het hoofdlijnenakkoord worden de extra kosten voor toegang en regie JGZ en de bezuiniging niet gecontracteerde jeugdhulp hierin opgenomen. Bij de uitwerking van het investeringsplan jeugd zullen extra structurele investeringen worden voorgesteld die moeten worden terugverdiend. De inverdientaakstelling zal dan toenemen. Hoe groot de inverdientaakstelling wordt is afhankelijk van besluitvorming over dit voorstel. Totdat besluitvorming heeft plaatsgevonden houden we rekening met de inverdientaakstelling uit het huidige investeringsplan. We hebben de inverdientaakstelling jeugd ook opgenomen in de bezuinigingsmonitor.

bedragen x € 1 miljoen

	2027 voorstel	2028	2029	2030
versterken toegang en regie JGZ	0,7	0,7	0,7	0,7
terugdraaien bezuiniging niet gecontracteerd	0,3	0,3	0,3	0,3
kosten huidig investeringsplan die niet uit reserve gedekt kunnen worden		4,2	5,2	5,2
inverdientaakstelling	1,0	5,2	6,2	6,2

actualisatie onderwijshuisvesting

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
1a huurinkomsten KDV					107
1a nieuwe investeringen - Kinderopvang De Woudreus					-107
1b nieuwe investeringen - Molenbuurt van 16 naar 17 klassen				-8	-106
2a fasering De Meergronden				531	1.616
2b fasering - correctie naar voren halen structureel effect PB 2026				1.000	
3 overige wijzigingen	-829	-376	80	80	80
totaal	-829	-376	80	1.603	1.590

1 nieuwe investeringen

1a: De nieuwbouw voor basisschool De Woudreus wordt gerealiseerd in de 5e fase Nobelhorst en staat gepland voor 2029. We stellen voor om hier een kinderopvang bij te bouwen, hiervoor is al een intentieovereenkomst getekend met een exploitant. Zij zullen kostprijsdekkende huur betalen, waardoor het geen effect heeft op de begroting. De verwachte investering is € 2,3 miljoen.

1b: Voor de vernieuwing van de scholen in De Molenbuurt wordt toegewerkt naar huisvesting in een 17-klassige voorziening. Deze ontwikkeling sluit aan bij de uitgangspunten van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2026-2030. Het benodigde extra investeringskrediet om van 16 naar 17 klassen te gaan is € 2,3 miljoen.

Naast deze nieuwe investeringen werken we ook aan een voorstel voor een nieuwe school in Hortus. Onlangs is daar de grondexploitatie van vastgesteld, en wordt steeds duidelijker wanneer daar meer woningbouw komt. Daaruit volgen nieuwe leerlingenprognoses, die bepalen wanneer een school daar nodig is. Zodra we dit weten wordt dit betrokken bij een volgende actualisatie van onderwijshuisvesting.

2 fasering

2a: De geplande oplevering van de Meergronden is opgeschoven naar mei 2030. Deze vertraging is het gevolg van een aanvullende opdracht voor het combineren van een schoolgebouw en woningbouw op de huidige locatie. Het verwerken van de aanvullende eisen heeft enige maanden gekost, waardoor oplevering verplaatst van 2029 naar 2030. Dit gaat om € 0,5 miljoen in 2029 en € 1,6 miljoen in 2030. Conform het voorstel tot de stelpost vrijval kapitaallasten gaat dit voordeel ten gunste van die stelpost.

2b: Dit betreft een administratieve correctie van het ramen van het structureel effect van de kosten van de onderwijshuisvesting.

3 overige wijzigingen

3a: Het budget voor de klokurenvergoeding is gebaseerd op de maximale behoefte aan bewegingsonderwijs per school, uitgedrukt in het aantal te bekostigen klokuren. Deze behoefte is gerelateerd aan het aantal leerlingen. In de praktijk ligt het daadwerkelijke gebruik lager, en we stellen het budget hierop bij, dit gaat om € 80.000 structureel.

3b: Voor het budget eerste inrichting en OLP is een incidentele verhoging nodig. In 2026 gaat het om € 366.000. Dit betreft een nabetaling van het programma en overzicht en een aanvullende betaling voor De Renaissance school, de Waldorfschool en de Novum Saeculum school. In 2027 gaat het om € 456.000. Voor het concept programma en overzicht is de verwachting dat er een budget van € 456.000 nodig

3c: Voor de spoedaanvragen is een incidenteel budget voor 2026 nodig van € 459.000. Dit betreft de reparatie van het dak van Het Baken als gevolg van een constructiefout en de aanpassingen van het gebouw aan het Walt Disneyplantsoen 88 voor de Novum Saeculum school Ozonlaag.

3d: Voor rentekosten van scholen in aanbouw is er voor 2026 een budget van € 84.000 nodig.

onttrekking investeringsfonds jeugd

aparte tekst in begrotingsboekwerk

JGZ Ondersteuningsstructuur onderwijs

Voor de inzet van schoolmaatschappelijk werk en jeugdverpleegkundigen op school is in 2026 incidenteel budget beschikbaar gesteld. Omdat deze functies sterk samenhangen met andere ontwikkelingen op het gebied van onderwijs en jeugdhulp worden deze activiteiten ook incidenteel in 2027 voortgezet. Vanaf 2028 is er geen geld voor deze activiteit. Er moet een keuze gemaakt worden of deze activiteit wordt voortgezet,

doorontwikkeld of gestopt. Dit is onderdeel van de verdere uitwerking van ondersteuningsstructuur op scholen en de versterking van de sociaal pedagogische basis in het investeringsfonds jeugd. Dit betekent dat de activiteit alleen kan worden voortgezet als deze zichzelf terugverdiend. Om de taakstelling van € 0,6 miljoen in beeld te houden, hebben we de taakstelling vanaf 2028 toegevoegd aan de bezuinigingsmonitor.

scheidingsloket

Voor 2026 is er € 0,25 miljoen budget. Er is € 0,14 miljoen subsidie verleent voor een projectleider Aanpak relatie- en scheidingsproblematiek. Er worden geen extra uitgaven verwacht in 2026. Er valt € 0,11 miljoen vrij.

Projectvertraging waarover bij de vierde kwartaalrapportage 2026 wordt besloten

We hanteren de spelregel “we laten meevallers door vertraging of externe ontwikkelingen vrijvallen binnen de begroting.” Voor posten waar nu nog geen bestedingsplan is of onduidelijk is of deze juridisch zijn verplicht wordt bij de vierde kwartaalrapportage 2026 besloten of deze vrij kunnen vallen.

Positief Gezond Almere (PGA)

In 2025 is er € 0,55 miljoen van de IZA middelen niet uitgegeven door vertraging in de opstartfase van PGA. Het was de bedoeling om deze vertraging in 2026 in te lopen maar dat is niet gelukt omdat dit inhoudelijk niet weggezet kan worden. De SPUK transformatiemiddelen PGA lopen medio 2027 af. Echter is er voor 2027 via het AZWA voldoende budget om het PGA te blijven uitvoeren. Tegenover de vrijval van deze middelen staan geen directe uitgaven en kunnen in principe vrijvallen. Bij de 4e kwartaalrapportage wordt hierover een besluit genomen.

Projectvertraging die doorschuift

kinderopvang pleegouders

Gemeenten ontvangen geld van het Rijk voor de tegemoetkoming van pleegouders. Er worden geen uitgaven in 2026 verwacht omdat er nog geen regeling is voor pleegouders. Dit betreft een regionale taak van SDFL.

doorschuiven sloopkosten budget

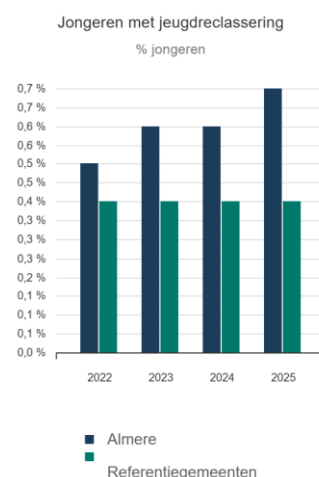
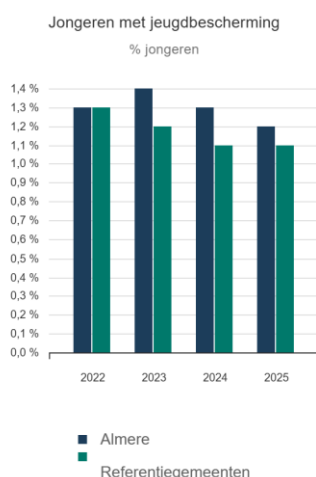
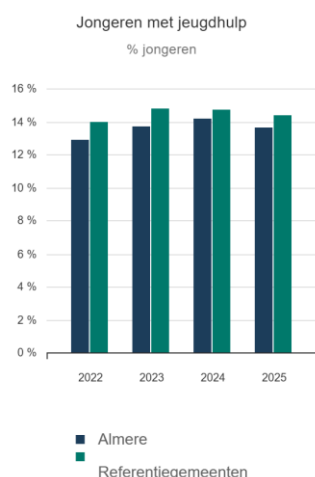
bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
sloopkosten van 2026 naar 2027	288	-288			
VOH EF van den Banweg 2 5	83				-83
VOH Lierstraat 1	87				-87
totaal	458	-288			-170

De sloopkosten voor de voorlopige onderwijshuisvesting aan de Lierstraat 1 en E.F. van den Banweg 2 5 worden doorgeschoven van 2026 naar 2030. Deze panden zullen voorlopig nog in gebruik blijven.

Het sloopbudget voor de tijdelijke panden aan de Operetteweg 96, Pierre de Coubertinlaan 21 en J.J. Slauerhoffstraat 51 wordt ook doorgeschoven. Voor deze tijdelijke panden is rekening gehouden met sloop en verwijdering. Dit stond begroot in 2026, maar deze panden zullen nog zeker dit jaar in gebruik zijn. Daarom wordt het budget doorgeschoven naar volgend jaar, er zal later bepaald worden of er volgend jaar daadwerkelijk gesloopt wordt.

Indicatoren

Jongeren met jeugdhulp

Dit is het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.

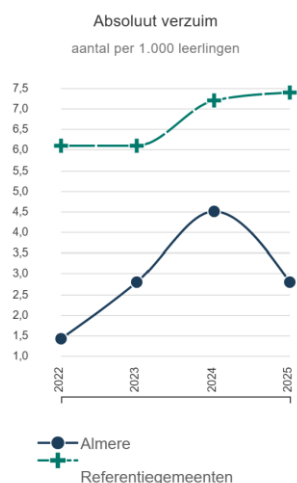
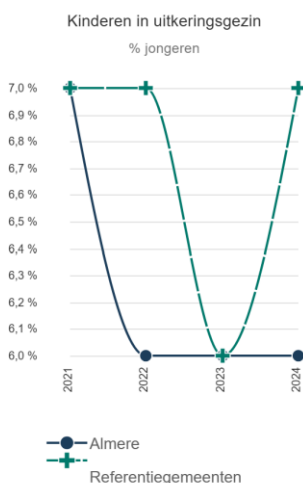
Jongeren met jeugdbescherming

Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter kan opleggen. Dit gebeurt als een kind niet kan opgroeien in een veilige omgeving. Een kind wordt met deze maatregelen dan onder toezicht gesteld of onder voogdij geplaatst. Deze indicator laat het percentage jongeren tot 18 jaar zien die een jeugdbescherming krijgt.

Jongeren met jeugdreclassering

Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar die voor hun 18e met de politie in aanraking geweest zijn en een proces verbaal gekregen hebben. Het is de bedoeling dat reclassering helpt om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door de kinderrechter of de officier van Justitie.

De indicator laat het percentage jongeren zien met jeugdreclassering ten opzichte van het totaal aan jongeren tussen de 12 en 23 jaar.

Kinderen in uitkeringsgezin

Deze indicator laat het percentage van alle kinderen tot 18 jaar zien die leven in een gezin dat leeft van een bijstandsuitkering. Dit is het geval als minimaal één lid van het gezin een bijstandsuitkering ontvangt. Er zijn nog geen cijfers over 2025 bekend.

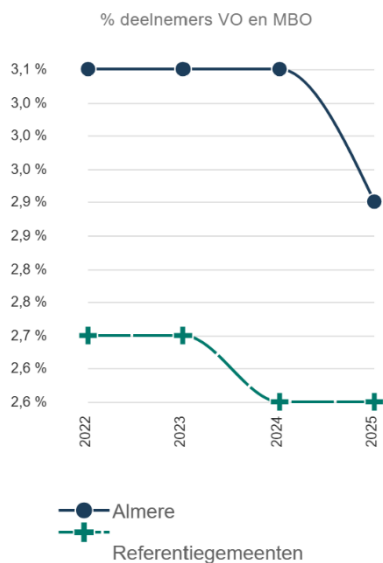
Absoluut verzuim

Er is sprake van absoluut verzuim als een leerplichtige en/of kwalificatieplichtige jongere niet op een school of instelling staat ingeschreven. De cijfers uit de grafiek zijn per 1.000 leerlingen.

Relatief verzuim

Er is sprake van relatief verzuim als een jongere wel staat ingeschreven op een school, maar een bepaalde tijd de lessen niet bijwoont. Ook veelvuldig te laat komen kan hiertoe worden gerekend. Sinds 2019 loopt het aantal leerlingen in Almere met relatief verzuim fors terug, we zien echter weer een stijging vanaf 2023. De cijfers uit de grafiek zijn per 1.000 leerlingen.

Voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie

Voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie

Dit is het percentage jongeren tussen de 12 en 21 dat voortijdig stopt met school zonder een diploma te behalen. De cijfers in de grafiek zijn het percentage van het totaal aantal deelnemers op het voortgezet onderwijs en het mbo.

3.6 Wmo, welzijn en gezondheid

Binnen het nieuwe programma Wmo, welzijn en gezondheid brengen we al onze activiteiten samen die betrekking hebben op zorg-, ondersteunings- en welzijnstaken die onze gemeente uitvoert, exclusief de taken specifiek gericht op jongeren. Deze staan op het programma jeugd en onderwijs.

Het gaat bijvoorbeeld om maatschappelijke opvang, WMO, gezondheid en diversiteit en inclusie. Deze activiteiten waren in de voorgaande begrotingen ondergebracht in de programma's Sociale voorzieningen en Zorg, Gezondheid en Diversiteit en Inclusie. In het eerstgenoemde programma waren ook de activiteiten met betrekking tot werk, inkomen en participatie opgenomen. Deze zijn nu te vinden in het programma Werk, inkomen en participatie.

Ambitie

We werken met heldere doelen en resultaten in deze begroting

Dit betekent dat we in dit hoofdstuk van de begroting een andere opzet hanteren dan in andere hoofdstukken. In de kopjes vindt u telkens het doel of subdoel wat we beogen te bereiken binnen dat beleidsveld. Dit is een streven naar de toekomst toe. Om dit concreet te maken voor 2027 geven we u vervolgens aan welke resultaten we willen behalen in 2027. Deze concrete resultaten dragen bij aan het behalen van het doel.

Diversiteit, gelijkwaardigheid en inclusie

In Almere zetten we in 2027 verder in op een beter toegankelijke stad en inclusieve samenleving, waar iedereen volwaardig en gelijkwaardig kan deelnemen. Almere is een van de meest diverse steden van Nederland. Dat is een kracht. We staan voor een stad waar iedereen zichzelf kan zijn, en waar vrijheid niet stopt bij de grens van een ander.

Diversiteit en inclusie zijn geen zichzelf staande projecten maar een organisatie brede opgave die in beleid en opgave zichtbaar moeten zijn. In 2027 bouwen we voort op het Actieprogramma Almere Divers en Inclusief 2025–2026 en werken we toe naar nieuw integraal beleid voor diversiteit, inclusie en antidiscriminatie. Daarbij sluiten we aan bij de ambities uit het hoofdlijnenakkoord. Tegelijkertijd vraagt de financiële opgave van de gemeente om scherpe keuzes. We bezuinigen daarom € 0,4 miljoen op diversiteit en inclusie. Hiervoor kijken we kritisch naar onze inzet en waar deze het meest bijdraagt aan gelijke behandeling, veiligheid, toegankelijkheid en een inclusieve stad.

Almere is in 2027 een inclusievere stad

Resultaten:

- De ketenaanpak tegen stagediscriminatie is opgezet met onderwijsinstellingen, Staatsbosbeheer en verschillende gemeentelijke afdelingen.
- Het Diversiteitspact is doorontwikkeld naar een convenant met ondernemers, bedrijven en overige betrokkenen in Almere ter voorkoming en tegengaan van arbeidsmarktdiscriminatie en het bevorderen van gelijke kansen.
- De voorbeeldrol van de gemeente op Diversiteit, Gelijkwaardigheid en Inclusie is verder vormgegeven als beleidsmaker, werkgever, dienstverlener, samenwerkingspartner en opdrachtgever, zodat onze inzet ook doorwerkt naar inwoners, organisaties en partners in de stad.
- We blijven discriminatie en uitsluiting tegengaan, waarbij we op basis van doelmatigheid en beschikbare middelen prioriteiten stellen en hebben een publiekscampagne opgezet om de bewustwording van discriminatie in alle vormen te vergroten. De gemeente stelt hierbij de norm.

Almere is in 2027 een stad waar we diversiteit (blijven) vieren

Resultaten:

- Er zijn in 2027 keuzes gemaakt in het diversiteitsaanbod van de stad, passend bij de ambities uit het hoofdlijnenakkoord en vanuit de evaluatie van het Actieprogramma. Daarbij is ingezet op een integrale benadering, in samenhang met onder andere de wijkbudgetten, cultuur en andere relevante beleidsterreinen.
- De kracht en kansen van een diverse stad laten we zien en zijn benut.

Almere is in 2027 een toegankelijker stad

Resultaten:

- Toegankelijkheid is integraal verder ontwikkeld binnen gemeentelijk beleid en uitvoering mede op basis van de inbreng van relevante partners en de ervaringen van inwoners.
- De openbare ruimte, gemeentelijke gebouwen en gemeentelijke dienstverlening zijn voor zoveel mogelijk inwoners toegankelijk en bruikbaar, ook op het gebied van taal.

Gezondheid

Almeeders hebben gelijke kansen op een gezond leven

Dit is het hoofddoel dat wij hebben. De toegankelijkheid van de zorg in Almere staat onder druk. Een grootschalige transformatie is noodzakelijk om onze zorg toegankelijk en betaalbaar te houden. Onder de noemer Positief Gezond Almere (PGA) werken Almeerse zorg- en welzijnsorganisaties en het Zilveren Kruis met de gemeente samen aan deze grootschalige transformatie. Hiervoor hebben de deelnemende partijen samen een domeinoverstijgend transformatieplan opgesteld. Dit moet ervoor zorgen dat een groot deel van de eerstelijns- (huisarts, fysiotherapeut) en tweedelijnszorg (ziekenhuiszorg), verplaatst naar zorg en ondersteuning binnen het sociaal domein. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om: Mentale gezondheid, Vitaal ouder worden, Kansrijk opgroeien, Leefstijl, Gezondheidsachterstanden verminderen en voorkomen.

Wij hebben onder dit doel twee subdoelen, dit zijn:

1. Almeeders blijven langer gezond door inzet van brede preventie;
2. De zorg en ondersteuning binnen het sociaal domein is laagdrempelig en toegankelijk zodat het medisch domein toegankelijk en betaalbaar blijft.

Wij willen de volgende resultaten bereiken in 2027 op gebied van gezondheid

Hieronder lichten wij de concrete resultaten toe die wij willen bereiken in 2027. Door deze resultaten te behalen werken wij toe naar het behalen van onze doelen op gebied van gezondheid.

Resultaat: Wij hebben vanuit het Aanvullend Zorg – en Welzijnsakkoord (AZWA) de resultaten behaald zoals uitgewerkt in de lokale werkagenda.

Momenteel werken wij aan een lokale werkagenda waarin wij doelen en resultaten opnemen over de uitvoering van de opgave vanuit AZWA. In 2030 moeten de basisfunctionaliteiten met de daarbij behorende preventieve gezondheidsinterventies beschikbaar zijn voor Almeeders.

Resultaat: Vanuit de Wet Publieke Gezondheid hebben wij Publieke gezondheidszorg (algemene en jeugdgezondheidszorg) beschikbaar voor Almeeders.

In samenwerking met de GGD Flevoland, waaronder JGZ Almere, bieden wij Almeeders publieke (jeugd)gezondheidszorg aan. Onder andere in de vorm van de vaccinatieprogramma's, infectieziektebestrijding, jeugdverpleegkundigen, consultatiebureaus en het meldpunt Vangnet en Advies.

Resultaat: Wij hebben in samenwerking met PGA-partners de resultaten van de projecten van Pijler 1 en Pijler 2 uit het Transformatieplan Positief Gezond Almere behaald.

Pijler 1: De inwoners krijgen de juiste hulp op de juiste plek.

Vanuit het transformatieplan blijven we in 2027 onder meer stevig inzetten op het verbeteren van de samenwerking tussen het medisch domein, het sociaal domein en de informele zorg. We leiden niet-medische vragen van de huisarts om naar het sociaal domein, zodat de juiste hulp op de juiste plek geboden wordt. Hiermee ontlasten we de huisartsen. Minimaal 80% van de verwezen patiënten krijgt binnen 3 maanden een gesprek met de Welzijnscoach. Het aantal mensen met een Welzijn Op Recept-verwijzing is gemiddeld 35 per jaar per locatie. Peildatum is 1 juni 2027.

Pijler 2: Mensen zijn meer in staat elkaar te helpen door toename van het aantal Voorzorgcirkels in Almere. Ook blijven we in 2027 inzetten op de ontwikkeling van veerkrachtige en zorgzame wijken, met als doel dat mensen meer in staat zijn elkaar te helpen. Dit doen we onder andere met gerichte inzet om het aantal voorzorgcirkels te laten groeien. Het aantal voorzorgcirkels dat minimaal 1 bijeenkomst heeft gehad met 5

deelnemers in de regio Almere neemt toe met minimaal 5 ten opzichte van de vorige peildatum. Waarbij het aantal op 1 juni 2027 rondom de 25 voorzorgcirkels moet liggen.

Resultaat: Het netwerk en de samenwerking rondom de jongere in Almere is meer versterkt, waardoor de kans op problematisch middelengebruik en verslaving wordt verkleind.

In 2027 blijven wij, na een evaluatie met de betrokken partners, uitvoering geven aan Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO). Met OKO richten we ons op het creëren van een positieve leefomgeving voor jongeren, waardoor zij in zich in een veilige, stimulerende en gezonde leefomgeving kunnen ontwikkelen. Dit verkleint de kans op problematisch middelengebruik en verslaving. We richten ons in Almere in 2027 op de verdere versterking van het netwerk en samenwerking rondom de jongere (gezin, school, vrije tijd en peergroep).

Resultaat: Wij hebben in de samenwerking met de geestelijke gezondheidszorg (GGZ), huisartsen, regiogemeenten en sociaal domein, één nieuw Laagdrempelig Steunpunt gerealiseerd in Almere. Uit AZWA (Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord) volgt de opdracht om uiterlijk in 2030 een dekkend netwerk van laagdrempelige steunpunten te realiseren. Een laagdrempelig steunpunt is in het AZWA een basisfunctionaliteit en maakt daarmee onderdeel uit van de sociale basis, is gericht op herstel, zelfregie, vroegsignalering en het voorkomen van zwaardere zorg. Hierin trekken wij in 2027 samen op met de geestelijke gezondheidszorg (GGZ), huisartsen, regiogemeenten en sociaal domein-partijen. We zetten daarbij in op een verschuiving van zorg en ziekte naar preventie en gezondheid. Dit doen wij onder andere met de inzet van laagdrempelige steunpunten, waar Almeerders -zonder verwijzing- terecht kunnen voor activiteiten die zijn gericht op het hervinden van de eigen kracht, zingeving en het opbouwen van een sociaal netwerk. Ook kunnen inwoners gebruik maken van laagdrempelige ondersteuning, zoals hulp bij praktische vragen, dagbesteding of simpelweg een luisterend oor in een veilige omgeving. Per 30.000 inwoners zou er een laagdrempelig steunpunt moeten worden ontwikkeld. Almere heeft momenteel 3 middelgrote steunpunten. Dat betekent dat er tot 2030 nog 5 steunpunten gerealiseerd moeten worden, waarvan we er volgens de regionale afspraken komend jaar één realiseren.

Almeerders met psychische en sociale problemen krijgen sneller passende hulp op de juiste plek

Resultaat: Samen Sterker in de Wijk wordt geborgd in de lokale en/of de regionale samenwerkingen met zorg- en welzijnsprofessionals in het sociaal domein, zodat wordt bijgedragen aan de verschuiving van ziekte en zorg, naar preventie en gezondheid.

'Samen Sterker in de Wijk' is een samenwerkingsverband dat zorg, welzijn en buurtinitiatieven dichterbij elkaar brengt. Het draagt onder meer bij aan het versterken van de mentale veerkracht en het vergroten van de zelfredzaamheid van inwoners, door hun eigen kracht, regie en sociaal netwerk te vergroten. In 2027 richten wij ons op het borgen van Samen Sterker in de Wijk en streven ernaar deze werkwijze ook te verankeren in de regionale (domeinoverstijgende) samenwerking op het leefgebied Mentale Gezondheid.

Wmo en ondersteuning

Almeerders kunnen gebruikmaken van passende en kwalitatief goede ondersteuning en voorzieningen via de Wmo

Dit is het doel. Om dit doel te bereiken hebben wij voor 2027 de volgende resultaten geformuleerd:

Resultaat: Uiterlijk in 2027 is er een nieuwe Wmo-visie aangeboden.

Er verandert veel in de Almeerse bevolkingssamenstelling (groei, vergrijzing), de Almeerse sociale infrastructuur (onder andere de vorming van de Stevige Lokale Teams) en het landelijke beleid voor de Wmo (onder andere het voornemen tot stopzetten huishoudelijke ondersteuning als maatwerkvoorziening). Uiterlijk in 2027 ligt er een nieuwe visie op de lokale Wmo die rekening houdt met al deze veranderingen. De visie is ook de onderlegger voor keuzes over contractverlengingen met zorgaanbieders en aanbestedingen in de komende jaren.

Resultaat: Uiterlijk in het tweede kwartaal van 2027 is het aanbod van geïndiceerde respijtzorg herzien. In het eerste kwartaal van 2027 loopt het huidige contract voor geïndiceerde respijtzorg af. Het huidige aanbod sluit onvoldoende aan op de behoefte. Uiterlijk in het tweede kwartaal van 2027 is het aanbod

herzien. Dit gebeurt zoveel mogelijk in samenhang met het aanbod van vrij toegankelijke respijtzorg. En met landelijke ontwikkelingen rond respijt- en logeerszorg in het kader van het Hoofdlijnenakkoord Ouderen en het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord.

Ondersteuning en voorzieningen via de Wmo blijven voldoende beschikbaar en betaalbaar

Dit is het doel. Om dit doel te bereiken hebben wij voor 2027 de volgende resultaten geformuleerd:

Resultaat: De gemeente is uiterlijk 31 december 2027 volledig voorbereid op de invoering van de inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage binnen de Wmo.

Per 1 januari 2028 verandert de huidige inkomensafhankelijke eigen bijdrage (abonnementstarief) voor Wmo-maatwerkvoorzieningen naar verwachting in een inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage. De daadwerkelijke invoering is afhankelijk van landelijke besluitvorming. Gaat de invoering door zoals gepland, dan zijn alle relevante Almeerse werkprocessen, systemen en communicatie-uitingen uiterlijk 31 december 2027 aangepast. Inwoners weten tijdig wat de verandering inhoudt en de uitvoering vindt vanaf de ingangsdatum rechtmatig en doelmatig plaats.

Maatschappelijke opvang

In Almere hoeft niemand op straat te leven

Dit is het doel waarnaar we streven. Daaronder hangen 3 subdoelen die we hieronder toelichten:

Almeeders hebben een plek om te wonen

Het aantal Almeeders dat dak- of thuisloos is, neemt toe. Op basis van de mensen die verblijven in de maatschappelijke opvang of een briefadres hebben, kunnen we een schatting doen. Toch is de grootste groep mensen die geen eigen plek heeft om te verblijven veel minder zichtbaar en komen zij ook niet terug in de officiële cijfers. Dit gaat bijvoorbeeld over jongeren die van bank naar bank hoppen bij vrienden of familie omdat zij geen (t)huis hebben maar dit gaat ook over de groep die noodgedwongen op een camping, op een boot of in campers en auto's moet (over)leven. Wij willen in 2027 meer inzicht verkrijgen over deze groepen inwoners. Daarom nemen we in 2027 deel aan de Ethos telling. Hierdoor ontstaat beter zicht op zowel zichtbare als verborgen vormen van dakloosheid. Dit helpt ons om middelen effectiever in te zetten en waar nodig beleid tijdig bij te sturen om dakloosheid te voorkomen en te verminderen.

Almeeders hebben toegang tot passende ondersteuning

We willen een passend aanbod van wonen en ondersteuning aanbieden om inwoners die dat nodig hebben zo goed mogelijk te helpen. Dit betekent onder meer dat we het huidige aanbod in beeld brengen. We onderzoeken daarbij in 2027 onder meer hoe andere vormen van noodopvang, zoals een hostel, hier aan kunnen bijdragen. Een dergelijk hostel kan helpen om te voorkomen dat mensen op straat belanden, bijvoorbeeld doordat zij na een scheiding geen eigen plek meer hebben om te wonen. Daarnaast willen we in 2027 meer mogelijkheden bieden om wonen met begeleiding, conform Wonen Eerst en Housing First aan te bieden.

In Almere is er perspectief

Steeds meer mensen verblijven langer dan noodzakelijk in de opvang. Het gebrek aan passende woningen voor deze groep belemmert hen hun leven weer op de rit te krijgen doordat zij lang moeten wachten op een woning. Door een groter percentage woningen beschikbaar te stellen voor urgente doelgroepen neemt dit aantal af en ontstaat nieuwe ruimte en voorkomen we overbodige kosten. Dit biedt Almeeders de kans hun leven weer op te bouwen en te werken aan perspectief.

Er zijn minder intramurale plekken nodig

We realiseren dit door meer inwoners passende ambulante ondersteuning te geven in hun eigen woonomgeving. Dit betekent dat we inwoners in een psychisch kwetsbare situatie zoveel mogelijk willen ondersteunen om 'gewoon' deel te nemen aan de maatschappij en ondersteuning zo dicht bij huis als mogelijk te organiseren.

Vervlechting van Beschermd Wonen en de Maatschappelijke Opvang naar Maatschappelijke Zorg

Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang kennen een gedeelde opgave: voor beide doelgroepen is wonen een cruciale randvoorwaarde voor herstel, aangevuld met passende ondersteuning. Daarnaast spelen vergelijkbare uitdagingen, zoals het tekort aan passende huisvesting, toenemend middelengebruik, mentale gezondheidsproblematiek en personeelstekorten.

Resultaat: Doorontwikkeling van de Flevolandse Avond- en Nachtdienst (FAN): FAN komt ter beschikking voor inwoners van Almere waarbij expertise is geborgd om alle vragen die vallen onder de Wmo/Jeugdwet te bedienen.

De FAN biedt individuele ondersteuning in de avonden en nachten, aan inwoners van gemeente Almere die een beroep doen op ondersteuning buiten kantooruren.

Minder inwoners zijn aangewezen op verblijfszorg vanuit de Wmo

Dit is het doel wat wij willen bereiken. Daarvoor willen we in 2027 het volgende resultaat bereiken:

Resultaat: Een uitgewerkte set wooninitiatieven en alternatieve uitstroomroutes die passende huisvesting realiseren, uitstroom versnellen en instroom voorkomen, in lijn met 'Eerst een Thuis' en de landelijke en regionale kaders.

Wooninitiatieven en alternatieve uitstroommogelijkheden worden verder verkend en uitgewerkt om uitstroom uit intramurale voorzieningen te bespoedigen en instroom te voorkomen. Hiermee zetten we in op passende huisvesting vanuit de gedachte 'Eerst een Thuis', ter ondersteuning van de ambulantisering. Deze verkenning sluit aan bij de Wet versterking regie volkshuisvesting en de herijking van het Bestuurlijk Akkoord 'Weer Thuis', en houdt rekening met de optimalisatie van het huidige uitstroomproces.

We ontwikkelen de toegang tot Beschermd Wonen en de opvang van gezinnen door

Vanaf 2026 ligt de uitvoering van de toegang tot Beschermd Wonen volledig bij de gemeenten. In het eerste jaar is de werking van deze nieuwe inrichting nauw gevolgd, wat heeft geleid tot een evaluatie in 2026 ter voorbereiding op de verdere doorontwikkeling van de hybride toegang in 2027. In 2027 krijgt de doorontwikkeling gericht aandacht op kwaliteit, capaciteit en de regiefunctie.

Daarnaast neemt het aantal gezinnen dat een beroep doet op de maatschappelijke opvang de laatste jaren hard toe. Om deze toename in goede banen te kunnen organiseren we de toegang op een andere manier. Net als voor beschermd wonen is de uitvoering van de toegang voor gezinsopvang grotendeel bij de centrumgemeente Almere komen te liggen. We werken er momenteel aan om dit op alle relevante vlakken (o.a. juridisch, backoffice, aanvraagproces, samenwerking met partners) zo goed mogelijk in te richten zodat we in 2027 een goed functionerende toegang hebben voor deze belangrijke vorm van opvang.

Aanpak huiselijk geweld

Aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling

Ons doel is om iedere inwoner van Almere een veilige stabiele en liefdevolle omgeving te laten ervaren, ook achter de voordeur. We zetten in op het voorkomen en stoppen van huiselijk geweld en werken toe naar duurzame veiligheid en herstel. Het aantal zorgmeldingen en het aantal jeugdbeschermingsmaatregelen zijn significant gedaald in 2030.

Resultaat: De regionale samenwerking op huiselijk geweld en kindermishandeling leidt tot een vroegtijdige signalering, een effectieve aanpak en een afname van situaties van onveiligheid binnen gezinnen.

We geven uitvoering aan het regionale plan van aanpak Samen Werken aan Veiligheid en borgen de uitgangspunten van het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming. Daarbij werken we ook volgens het kader van het Lokaal Addendum Almere. We versterken de beweging naar een gezinsgerichte en samenhangende aanpak waarin slachtoffers, kinderen, plegers en hun netwerk centraal staan. Vroegtijdige signalering en tijdige inzet van passende ondersteuning vormen hierbij de basis. Uitgangspunt is dat inwoners zoveel mogelijk zelf in regie blijven en ondersteuning ontvangen in hun vertrouwde omgeving en één herkenbaar aanspreekpunt hebben. Stevige lokale teams vormen het fundament van de aanpak.

Slachtoffers van huiselijk geweld en ernstige stalking ervaren meer veiligheid

Uit diverse onderzoeken blijkt dat huiselijk geweld en stalking een enorme impact hebben op slachtoffers. Slachtoffers ervaren langdurige angst, stress, verlies van veiligheid, psychische klachten, uitval op werk of opleiding en doen een verhoogd beroep op zorg- en veiligheidsvoorzieningen. Ons doel is om slachtoffers van huiselijk geweld en/of ernstige stalking meer veiligheid te laten ervaren.

Resultaat: We werken mee aan de landelijke uitrol van het slachtofferdevice in ons arrondissement.

De wachtlijst voor een plek in de vrouwenopvang is teruggedrongen

De vrouwenopvang is een veilige, tijdelijke woonplek voor vrouwen en hun kinderen die hun huis hebben moeten ontvluchten vanwege onveilige situaties, zoals huiselijk geweld. De vrouwenopvang zit al enige tijd vol. Hierdoor is er een wachtlijst om terecht te kunnen in de opvang. Wij willen de wachtlijst terugdringen, zodat er direct een plek is in de vrouwenopvang voor slachtoffers voor wie dat nodig is.

Resultaat: We realiseren extra begeleid wonen plekken met de door het Rijk beschikbaar gestelde financiële middelen om de druk op de vrouwenopvang te verlagen.

Ondersteunende aanpak ouderenmishandeling

Ouderenmishandeling is een van de vormen van huiselijk geweld. Uit onderzoek blijkt dat 1 op de 20 ouderen slachtoffer wordt van ouderenmishandeling. Financiële uitbuiting is de meest voorkomende vorm van ouderenmishandeling. Dit blijkt echter niet uit de cijfers van Veilig Thuis. Ons doel is om een voldoende ondersteunende aanpak voor ouderenmishandeling te realiseren, zodat er meer aandacht is voor financiële uitbuiting van ouderen en de meldingen bij Veilig Thuis in lijn zijn met de trends en ontwikkelingen horend bij dit onderwerp.

Resultaat: We zetten een lokale alliantie ouderenmishandeling op in Almere om financiële uitbuiting van ouderen te voorkomen, signaleren en aan te pakken.

Geestelijke gezondheids- en verslavingszorg

Meer inwoners met onbegrepen gedrag of een opeenstapeling van problemen worden sneller gesignaleerd en krijgen ondersteuning die aansluit bij hun situatie, zo dicht mogelijk bij huis.

Dit doen we door problemen vroeg te signaleren, inwoners actief te benaderen en hen tijdig te ondersteunen. Daarnaast zorgen we voor een goede samenwerking en duidelijke afspraken tussen Wmo, OGGZ, zorg, veiligheid, wonen en welzijn.

Resultaten:

- Meer kwetsbare inwoners met complexe problematiek die zelf geen hulp vragen, zijn dankzij gespecialiseerde ondersteuning (bemoeizorg) toegeleid naar passende zorg.
- De leefsituatie van sociaal en/of psychisch kwetsbare inwoners, die zelf geen hulp organiseren of niet in staat zijn om hulp te vragen, is door de inzet van de GGD Flevoland Vangnet en Advies verbeterd of gestabiliseerd.
- De ondersteuning aan de OGGZ-doelgroep, waaronder de inzet van de Flevolandse Avond- en Nachtdienst voor inwoners met onbegrepen gedrag, wordt in 2027 verder verbeterd op basis van ervaringen en behoeften uit de praktijk.

Meer inwoners met verslavingsproblematiek worden vroegtijdig gesignaleerd en ondersteund

Inwoners of mensen gebonden aan Almere met een actieve verslaving of die kwetsbaar zijn voor verslavingsproblematiek worden vroegtijdig gesignaleerd en ondersteund bij het vinden van de weg naar passende preventie, hulpverlening en zorg. Wij stimuleren de preventieve inzet en begeleiding op (het voorkomen van) verslaving, vroegsignalering en passende ondersteuning bij verslavingsproblematiek. Samen met lokale partners wordt er gewerkt aan het voorkomen, stoppen of stabiliseren van middelengebruik en het versterken van een gezonde(re) leefstijl, met speciale aandacht voor jongeren en

kwetsbare doelgroepen. Door een integrale aanpak die verbinding legt met gezondheid, welzijn en veiligheid, streven we ernaar de impact van verslaving op inwoners en hun omgeving te verminderen.

Resultaten:

- Preventieve activiteiten bereiken meer inwoners en vergroten bewustwording.
- Voor inwoners met een verslaving is er voldoende en laagdrempelig aanbod.

Ouderenbeleid

Oudere Almeerders kunnen zo lang mogelijk gezond, zelfstandig en betekenisvol deelnemen aan de samenleving.

Almere vergrijst in hoog tempo. Ouder worden raakt aan wonen, welzijn, gezondheid, ondersteuning, zorg, participatie en de leefomgeving. Daarom ontwikkelen we nieuw, samenhangend ouderenbeleid. Daarbij bouwen we voort op wat er al is en sluiten we aan bij het hoofdlijnenakkoord 2026–2030, waarin zowel aandacht is voor de uitdagingen van de vergrijzing als voor de kracht en maatschappelijke bijdrage van vitale ouderen.

Resultaat: De doelen en prioriteiten voor het nieuwe, actiegerichte ouderenbeleid zijn uitgewerkt. Op basis van de inventarisatie zijn in 2027, samen met oudere Almeerders, maatschappelijke partners en betrokken gemeentelijke beleidsterreinen, de inhoudelijke doelen en prioriteiten voor het nieuwe ouderenbeleid uitgewerkt. Daarbij wordt aangesloten bij bestaande beleidskaders en initiatieven. Bij de uitwerking krijgen in ieder geval de in het hoofdlijnenakkoord genoemde onderwerpen een plaats, waaronder het benutten van de kracht van vitale ouderen en het verder werken aan een dementievriendelijke samenleving met extra aandacht voor mantelzorgers. Hiermee ligt er een inhoudelijke basis voor het actiegerichte ouderenbeleid dat in deze bestuursperiode aan de raad wordt voorgelegd.

De eerste stap in de richting van nieuwe ouderenbeleid is om inzichtelijk te krijgen welke beleidskaders, activiteiten en ontwikkelingen vanuit onder andere gezondheid, welzijn, Wmo, wonen en leefomgeving bijdragen aan goed ouder worden in Almere. Ook is zichtbaar waar overlap, lacunes en onderwerpen voor nadere beleidskeuzes liggen.

Financiën

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
hoofdlijnenakkoord					
daklozen en maatschappelijke opvang			-500	-500	-500
economische daklozen			-500	-500	-500
hoofdlijnenakkoord - bezuinigingen					
diversiteit en inclusie		400	400	400	400
actualisatie van de begroting					
Amethist verslavingszorg	-70				
projectvertraging waarover bij de vierde kwartaalrapportage 2026 wordt besloten					
actielijnen diversiteit en Inclusie	1.000				
Gezond en Actief Leefakkoord (GALA)	600				
toegankelijke openbare ruimte					
projectvertraging die doorschuift					
pilot wijkgerichte vaccinatieaanpak	357	-357			
Fonds Verstedelijking Almere	0	0	0	0	0
totaal	1.887	43	-600	-600	-600

Hoofdpijnenakkoord

daklozen en maatschappelijke opvang

Almere groeit snel en staat steeds meer voor grootstedelijke opgaven. Dakloosheid en kwetsbaarheid nemen toe, onder andere door armoede, relatiebreuken, psychische problematiek en verslaving. De druk op de maatschappelijke opvang neemt toe omdat deze niet in hetzelfde tempo is meegegroeid met de stad. De komende periode is een stevige, strategische aanpak voor de stad en de regio nodig. We gaan meedoen aan de ETHOS-telling om goed zicht te krijgen op het aantal daklozen. Ook zetten we in op uitbreiding en spreiding van opvangvoorzieningen op basis van een integraal plan.

economische daklozen

Almere groeit snel en staat steeds meer voor grootstedelijke opgaven. Dakloosheid en kwetsbaarheid nemen toe. Er is een groeiende groep dakloze jongeren. De schaarste op de woningmarkt maakt het moeilijk om snel passende huisvesting te vinden. Daardoor is er een groeiende groep mensen economisch dakloos. Hiervoor onderzoeken we de mogelijkheden van hostels.

Hoofdpijnenakkoord - bezuinigingen

diversiteit en inclusie

In totaal is er € 1,3 miljoen structureel beschikbaar voor diversiteit en inclusie. Dit bestaat uit:

- € 0,4 miljoen wettelijke taken belegd bij Bureau Gelijke Behandeling (antidiscriminatie) en Avanti (diversiteitsagenda).
- € 0,4 miljoen programmakosten bovenwettelijke taken. Dit gaat om subsidies, projecten, bewonersinitiatieven, campagnes, netwerkversterking en bewustwordingsactiviteiten
- is € 0,5 miljoen voor apparaatskosten.

De bezuiniging zal deels via de programmakosten en deels via de apparaatskosten ingevuld worden. De bezuiniging zal ten koste gaan van de ondersteuning die de gemeente, onder meer vanuit subsidies, bieden kan aan de partners in de stad en de slagkracht van het team.

De bezuiniging op de programmakosten zal ingevuld worden door het stellen van prioriteiten. Daarbij moet rekening gehouden met een afbouwverplichting bij meerjarige subsidies. Dit gaat om ongeveer € 0,1 miljoen van het programmabudget voor bovenwettelijke taken.

Een deel van de bezuiniging wordt gerealiseerd op de apparaatskosten. Er is structureel 4,5 fte formatie beschikbaar. De formatie kan direct met 1 fte worden verkleind in verband met vacatureruimte. Daarnaast wordt structureel gekeken naar de benodigde capaciteit, inrichting, aansturing en positionering van het team Diversiteit & Inclusie in relatie tot de omvang van de opgave. De logica is dat als de structurele bovenwettelijke activiteiten afbouwen en worden versoerd, ook de beleidsinzet kan worden verkleind.

Als bij de vierde kwartaalrapportage 2026 wordt besloten uitvoering te blijven geven aan de actielijnen van het bestedingsplan diversiteit en inclusie en de toegankelijkheidsreserve is er ook ruimte voor gefaseerde afbouw. Deze aanpak voorkomt een abrupte afbouw van het maatschappelijke veld, geeft organisaties tijd om hun werkwijze en financiering aan te passen en maakt gebruik van de inhoudelijke samenhang binnen de verschillende beleidsvelden. Tevens wordt onderzocht welke activiteiten inhoudelijk passen binnen andere beleidskaders. Voor de uitvoering van de actielijnen is in 2027 ook personeel nodig. Activiteiten op de toegankelijkheidsreserve hebben een langere doorlooptijd tot 2029

3e Kwartaalrapportage

Amethyst verslavingszorg

In 2025 heeft incidenteel extra inzet vanuit Amethyst op casemanagement plaatsgevonden. Dit loopt in 2026 nog door. De extra kosten voor Almere zijn € 70.000. Vanaf 2027 zullen de kosten binnen de regiobegroting moeten worden gedekt.

Projectvertraging waarover bij de vierde kwartaalrapportage 2026 wordt besloten

We hanteren de spelregel “we laten meevallers door vertraging of externe ontwikkelingen vrijvallen binnen de begroting.” Voor posten waar nu nog geen bestedingsplan is of onduidelijk is of deze juridisch zijn verplicht wordt bij de vierde kwartaalrapportage 2026 besloten of deze vrij kunnen vallen.

actielijnen diversiteit en Inclusie

Voor de actielijnen Voorbeeldrol gemeente, Diversiteitspact en aanpak stagediscriminatie verwachten we € 1 miljoen over te houden in 2026. De afgelopen periode is geïnvesteerd in de voorbereiding en afstemming met betrokken gemeentelijke afdelingen, externe partners en stakeholders. Deze zorgvuldige afstemming en ontwikkeling in co-creatie zijn nodig om draagvlak en gezamenlijk eigenaarschap te creëren en de beschikbare middelen effectief en impactvol in te zetten. Met externe partners zijn inmiddels concrete afspraken gemaakt en toezeggingen gedaan over de verdere uitvoering.

Juridisch zijn er nog geen verplichtingen aangegaan. Overheveling van de middelen is noodzakelijk om deze afspraken na te komen en de ingezette trajecten in 2027 daadwerkelijk te realiseren. Ook zijn een deel van de middelen nodig om een gefaseerde invoering van de bezuiniging mogelijk te maken. Hierover wordt bij de 4e kwartaalrapportage 2026 een besluit genomen.

Gezond en Actief Leefakkoord (GALA)

Wij verwachten een onderbesteding van € 0,6 miljoen op dit programma. Omdat na 2026 het GALA stopt kunnen we geen middelen meenemen naar 2027. Wij gaan daarom kosten die uit de algemene middelen betaald worden uit de SPUK-GALA betalen. Het gaat om kosten voor Sociaal Medisch en Tactus (verslavingszorg). Deze activiteiten vallen ook onder de bestedingsvoorwaarden van het GALA. We reserveren het geld in de algemene reserve en nemen bij de vierde kwartaalrapportage 2026 een besluit of de middelen kunnen vrijvallen.

In 2027 gaat het GALA over in het Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord (AZWA). Via de nota gezondheidsbeleid zal een apart bestedingsplan worden opgesteld voor het AZWA. Het voornemen is om ook structureel kosten voor sociaal medisch en Tactus, en mogelijk ook andere kosten, die nu uit de algemene middelen worden gedekt in het AZWA op te nemen. Hiermee is het mogelijk om structureel algemene middelen vrij te spelen, waarmee we Lokaal Maatschappelijke Opvang voorzieningen kunnen voortzetten die nu incidenteel zijn gedekt

toegankelijke openbare ruimte

Voor 2026 stond er € 2 miljoen aan uitgaven begroot voor het toegankelijk maken van de openbare ruimte. Naar verwachting geven we maar € 0,3 miljoen uit. Dit komt omdat er vooral voorbereidende werkzaamheden hebben plaatsgevonden in 2026. In 2027 kunnen we starten met de uitvoering van het investeringsplan. Er blijft dus € 1,7 miljoen extra over in de reserve.

In de reserve zat per begin 2026 € 2,9 miljoen. Na aftrek van € 0,3 miljoen aan uitgaven in 2026 resteert er € 2,6 miljoen. Bij de vierde kwartaalrapportage wordt er een bestedingsplan opgeleverd. Op dit moment wordt besloten of het geld voor het bestedingsplan mag worden ingezet of dat de reserve vrijvalt.

Projectvertraging die doorschuift

pilot wijkgerichte vaccinatieaanpak

In 2025 is het Rijk samen met de G4 gemeenten de pilot wijkgerichte vaccinatieaanpak gestart. Destijds hebben de G4 gemeenten hiervoor geld gekregen. In Almere blijft de vaccinatiegraad ook achter. Almere heeft daarom aangegeven ook mee te willen doen aan deze pilot. In de septembercirculaire ontvangen wij nu € 0,36 miljoen in 2026.

Het doel is het verhogen van de vaccinatiegraad in wijken waar de deelname aan het Rijksvaccinatieprogramma achterblijft. De geleerde lessen uit de pilot worden landelijk gedeeld, zodat alle gebieden met een lage vaccinatiegraad deze kunnen benutten. Met de extra middelen kan in 2027 deze wijkgerichte aanpak worden uitgevoerd.

Fonds Verstedelijking Almere

bedragen x € 1.000

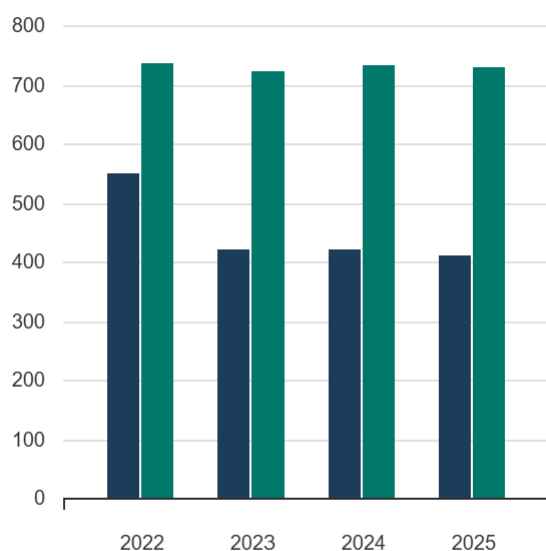
omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
De gezonde en sociale stad					
Zorg en ontmoetingshub	722	20	-1.345	603	
totaal	722	20	-1.345	603	

We hebben de budgetten van het Fonds Verstedelijking Almere (FVA) geactualiseerd op basis van de voortgang van de projecten. Deze projecten worden toegelicht in de paragraaf Fonds Verstedelijking Almere van deze begroting. Door vertraging in de uitvoering van de projecten zijn de kosten van de projecten die vallen onder het programma Wmo, welzijn en zorg in 2026 ongeveer € 0,7 miljoen lager dan eerder begroot. Dit geldt schuiven we door naar volgende jaren zodat de projecten alsnog gerealiseerd kunnen worden. Doordat deze projecten gedekt worden uit de reserve FVA heeft dit per saldo geen financieel effect voor de begroting.

Indicatoren

Wmo cliënten met maatwerkarrangement

aantal per 1.000 inwoners

■ Almere
■ Referentiegemeenten

Wmo cliënten met maatwerkarrangement

Dit is het aantal inwoners met een maatwerkarrangement per 1.000 inwoners. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning vanuit de Wmo. In Almere maken hier minder mensen gebruik van in vergelijking met referentiegemeenten. Dit valt deels te verklaren doordat er relatief veel jongeren in Almere wonen.

3.7 Werk, inkomen en participatie

In dit nieuwe raadsprogramma zijn de activiteiten en informatie met betrekking tot werk, participatie, armoedebeleid, vluchtelingen en inburgering ondergebracht. In de vorige programma-indeling waren deze deel van het programma Sociale voorzieningen en zorg.

Ambitie

Werk, inkomen en participatie

Zekerheid over inkomen, onderdak en om mee te doen in de maatschappij

Zekerheid hebben over een inkomen, onderdak en middelen om in je levensonderhoud te voorzien en om mee te doen in de maatschappij zijn de kern van het dagelijks leven van al onze inwoners.

Ons streven is dat geen enkele inwoner rechten of voorzieningen mist die passen bij de persoonlijke situatie. Daarom versterken wij, ook in 2027, de bestaanszekerheid van onze inwoners door in te zetten op werk, participatie, inkomensondersteuning, schuldhulpverlening en inburgering. Onze ondersteuning sluit nauw aan op de mogelijkheden, talenten en omstandigheden van de inwoners en is integraal. Daarom werken we nauw samen met andere afdelingen binnen het gemeentehuis, inwoners, maatschappelijke organisaties, onderwijsinstellingen, werkgevers en andere partners in de stad.

In 2027 staan onder andere de volgende grote ontwikkelingen centraal

Hieronder stellen we een aantal grote ontwikkelingen centraal die van belang zijn en worden in 2027.

- De implementatie van de Participatiewet in Balans, de Wet Handhaving Sociale Zekerheid, de wet hervorming arbeidsmarktinfrastructuur en de Wet van school naar duurzaam werk;
- We bereiden de ontvlechting van het sociaal ontwikkelbedrijf voor, met speciale aandacht voor de continuïteit van dienstverlening aan de doelgroep en de betrokkenheid van medewerkers.
- De implementatie van extra inzet op toeleiding naar werk en taalonderwijs van vluchtelingen;
- De afloop van het contract rondom de leerroutes binnen de inburgering;
- De verwerking van de uitkomsten van de onderzoeken en evaluaties op het gebied van de aanpak van schulden (inclusief preventie en vroegsignalering) uit 2026 in beleid en uitvoering.
- De verkenning van de mogelijkheden naar het structureel borgen van noodhulporganisaties als volwaardige partner in de bestrijding van armoede.

Resultaten voor 2027

Hieronder omschrijven we welke resultaten we willen bereiken in 2027. Deze dragen bij aan Zekerheid over inkomen, onderdak en om mee te doen in de maatschappij. In de Programmarekening 2027 kunnen we hierdoor concreet en meetbaar aangeven wat we hebben bereikt in 2027.

- De gemeentelijke inkomensondersteuning aan burgers is begrijpelijker en toegankelijker dan in 2026.
- Meer inwoners nemen naar vermogen deel aan de samenleving via werk of maatschappelijke participatie dan in 2026.
- Meer minima maken, via de stadspas, gebruik van minimamaatregelen en participatie-activiteiten dan in 2026.
- Meer inwoners met problematische schulden zijn, door vroegsignalering, ingestroomd in een schuldhulpverleningstraject dan in 2026.
- Meer vergunninghouders en mensen met een lopende asielprocedure participeren via werk, opleiding of andere vormen van meedoen in de Almeerse dan in 2026.
- Inburgeraars ontvangen tijdige en passende ondersteuning bij hun inburgering en beschikken over een kwalitatief en passend aanbod aan leerroutes.

De belangrijkste actie die wij gaan uitvoeren in 2027

Om de eerder genoemde doelen te bereiken gaan we een aantal acties uitvoeren. Deze acties zijn specifiek voor het behalen van onze doelen en dragen daar dan ook direct aan bij. Daarnaast bestaat een groot deel van ons werk in 2027 ook uit reguliere taken. Deze hebben we hieronder niet opgenomen. We benoemen alleen de specifieke acties voor 2027.

- We bieden het Beleidsplan Werk, Participatie en Arbeidsmarkt aan.
- We bieden het Beleidsplan Financiële Bestaanszekerheid 2027-2030 aan.
- We implementeren de Participatiewet in Balans, de Wet Handhaving Sociale Zekerheid, de wet hervorming arbeidsmarktinfrastructuur en de Wet van school naar duurzaam werk.
- We werken de nieuwe inrichting van het sociaal ontwikkelbedrijf uit in een businesscase en starten met de uitvoering van het implementatieplan.
- We besluiten over de toekomstige inrichting van de schuldhulpverlening en de borging van de Financiële Huizen en Geldrust Almere.
- We vertalen landelijke arbeidsmarktontwikkelingen naar lokale en regionale uitvoering.
- We zorgen voor passende opvang en ondersteuning van vluchtelingen en inburgeraars.
- We starten een nieuwe aanbesteding voor de leerroutes binnen de inburgering om ook de komende jaren passende ondersteuning te kunnen bieden.

Ondersteuning gedupeerden Kinderopvangtoeslagaffaire

Gemeenten bieden sinds september 2020 brede ondersteuning aan gedupeerden van de Kinderopvangtoeslagaffaire. De brede ondersteuning is gericht op het ondersteunen van de gedupeerden bij het maken van een nieuw start op de leefgebieden financiën, gezin, werk, wonen en zorg. Wij blijven ons hiervoor inzetten. De ondersteuning zelf en de daarvoor benodigde formatie wordt gefinancierd vanuit het Rijk. De kosten rusten niet op de gemeentebegroting.

In 2027 staand onder andere de volgende grote ontwikkelingen centraal:

- Gedupeerde ouders, ex-partners en hun kinderen moeten zich uiterlijk op 31 augustus 2027 hebben aangemeld voor brede ondersteuning bij de gemeente (of via de Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen (UHT)).
- Het Ministerie van Financiën is voornemens de afhandeling van de aanvullende schaderoutes uiterlijk op 31 december 2027 af te ronden.

Doelen voor 2027

- Het ondersteunen van gedupeerde inwoners en hun gezinnen bij het maken van een nieuwe start.
- Creëren van een solide basis voor de uitvoering van de brede ondersteuning tot en met 31 december 2029.
- Een zorgvuldige en warme overdracht van inwoners naar reguliere hulpverlening indien dit na afronding van de brede ondersteuning noodzakelijk is.

Belangrijkste acties 2027

- Versterken van de organisatorische basis door processen, governance, sturing en samenwerking verder te ontwikkelen.
- Uitbreiding van capaciteit zowel bij De Schoor als bij de gemeente.
- Maken van afspraken met de reguliere hulpverlening om een warme en zorgvuldige overdracht te realiseren.
- Monitoring van voortgang (instroom, doorstroom en uitstroom).

Financiën

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
hoofdpijnenakkoord					
jeugdfonds sport en cultuur		-200	-200	-200	-200
stadspas		-150	-500	-500	-500
hoofdpijnenakkoord - bezuinigingen					
taakstelling bijzondere bijstand		200	400	400	400
actualisatie van de begroting					
actualisatie raming BUIG					
bijzondere bijstand	-192	21	327	327	327
formatie Werk & Inkomen	-677	-1.100	-1.100		
uitvoeringskosten Wet Inburgering 2028 en verder					
projectvertraging waarover bij de vierde kwartaalrapportage 2026 wordt besloten					
HAR-regeling	350				
projectvertraging die doorschuift					
aanpassing raming Implementatie Participatiewet in balans	217		-217		
bestedingsplan POK	2.281	-2.281			
faserings geld uit meicirculaire voor forfaitaire loonkostensubsidie (LKS)	256	5	-261		
impulsbudget arbeidsmarktregio's	158	-158			
impulsbudget doorontwikkeling Sociale Werkbedrijven	-275	275			
participatiebudget en transitiebudget Werk- en ontwikkelstructuur Almere	600	-500	-100		
Arbeidsmarktregio Flevoland	2.900	-2.900			
totaal	5.618	-6.788	-1.651	27	27

Hoofdpijnenakkoord

jeugdfonds sport en cultuur

Iedereen in Almere verdient een bestaan met zekerheid, waardigheid en de ruimte om mee te doen. Bestaanszekerheid is daarvoor de basis. Daarom zetten we in op een aanpak die armoede voorkomt en versterken we het Jeugdfonds Sport en Cultuur. Dit fonds zorgt ervoor dat jongeren mee kunnen doen, ook als zij de contributie niet kunnen betalen.

stadspas

Iedereen in Almere verdient een bestaan met zekerheid, waardigheid en de ruimte om mee te doen. Bestaanszekerheid is daarvoor de basis. Daarom zetten we in op een aanpak die armoede voorkomt. Daarbij willen we dat de stadspas breed wordt ingezet als sleutelinstrument om meedoen toegankelijk te maken en daarmee ook armoede te verminderen.

Voor het opzetten en beheer van het instrument stadspas is al structureel € 0,2 miljoen beschikbaar. Bij deze begroting wordt er € 0,5 miljoen structureel beschikbaar gesteld voor de inhoudelijke programmering van de stadspas. In de reserve bestaanszekerheid is voor de inhoudelijke programmering in 2027 al € 0,35 miljoen beschikbaar.

Hoofdpijnenakkoord - bezuinigingen

taakstelling bijzondere bijstand

In het hoofdpijnenakkoord is voor de bijzondere bijstand een taakstelling opgenomen van € 200.000 in 2027, oplopend naar structureel € 400.000 vanaf 2028. Uitgangspunt voor het invullen is dat eerst bespaard wordt via een efficiëntere uitvoering, daarna wordt gekeken naar voorliggende voorzieningen en tenslotte inhoudelijke versoering van regelingen aan de orde komt (bijv. herziening kredietverstrekking woninginrichting statushouders, woonkostentoeslag boven huurtoeslaggrens of verlaging draagkrachtpercentage). Eventuele wijziging van de regelingen kan snel geëffectueerd worden. De

bezuiniging is voor 2027 voor de helft ingeboekt, wat in theorie betekent dat wijzigingen 1 juli 2027 doorgevoerd moeten zijn.

3e Kwartaalrapportage

actualisatie raming BUIG

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
a. hogere inkomsten BUIG	3.516				
b. bijstelling kosten	-3.840				
c. actualisatie BUIG	324				
totaal					

In de begroting 2026 hebben wij er rekening mee gehouden dat de bijstandsuitgaven bijna € 3,0 miljoen hoger zouden uitvallen ten opzichte van de middelen die wij hiervoor van het Rijk ontvangen. Op basis van de actuele cijfers is de verwachting dat dit tekort € 0,3 miljoen lager uitvalt met name door een lichte daling van het aantal mensen in de bijstand. Hiertegenover staat dat wij ook € 0,3 miljoen minder gecompenseerd hebben gekregen van het rijk dan eerder verwacht.

bijzondere bijstand

Wij hebben onze verwachtingen voor de uitgaven van de bijzondere bijstand geactualiseerd. Voor 2026 wordt een nadeel verwacht op de bijzondere bijstand van € 0,19 miljoen. Dit komt voor € 0,15 miljoen verband door hogere uitgaven verstrekkingen en voor € 0,04 miljoen door lagere inkomsten uit terugvordering en verhaal.

Ten opzichte van het uitgavenniveau 2026 verwachten wij voor 2027 en verder een daling van de uitgaven doordat nieuw aanvragende jongeren onder de 21 jaar per 1 januari 2026 geen beroep meer kunnen doen op de aanvullende bijstand voor woonkosten uit de bijzondere bijstand. Vanaf 2026 is landelijk de regeling gewijzigd en dienen deze kosten voor nieuwe instromers vanuit de BUIG betaald te worden. Op basis van de leeftijdsopbouw zal de huidige doelgroep uitfasen en zal dit vanaf 2028 leiden tot een structurele besparing op de kosten bijzondere bijstand van ongeveer € 0,3 miljoen.

formatie Werk & Inkomen

Op het moment zetten wij extra capaciteit in om oplopende achterstanden terug te dringen. Deze inzet wordt dit jaar deels betaald uit bestaande budgetten, waaronder middelen die oorspronkelijk bestemd waren voor opleiding en ontwikkeling. Ook wordt een deel ten laste van het perspectief gebracht. We hebben op dit moment 10 fte extra capaciteit. Deze tijdelijke capaciteit loopt in november af. Zonder vervolg vallen we terug naar de oorspronkelijke bezetting, terwijl de onderliggende opgave, de werkvoorraden en de systeemp Problemen niet zijn verdwenen. Om deze reden willen wij voor de komende twee jaar deze extra ondersteuning van ongeveer 10 fte voortzetten. Ondertussen voeren we een bredere capaciteits- en verbeteronderzoek uit. Hieruit moet een plan van aanpak komen om te kijken hoe we het werk beter kunnen indelen en efficiency behaald kan worden. Door nu gericht extra capaciteit toe te voegen, kunnen de bestaande werkvoorraden actief worden afgebouwd, kunnen wettelijke termijnen beter worden geborgd en ontstaat er ruimte om parallel te investeren in structurele verbeteringen.

uitvoeringskosten Wet Inburgering 2028 en verder

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
stelpost in begroting			1.200	1.200	1.200
wegvallende dekking			-1.200	-1.200	-1.200
totaal					

Bij de invoering van de wet Inburgering in 2022 zijn voor de uitvoeringskosten middelen beschikbaar gesteld vanuit het gemeentefonds. Sindsdien is het aantal inburgeringsplichtige statushouders verviervoudigd. De budgetten voor de uitvoeringskosten zijn hier echter niet op aangepast.

Voor de jaren 2026 en 2027 is dit grotendeels opgelost doordat wij incidenteel € 1 miljoen beschikbaar hebben gesteld. Bij het beschikbaar stellen van deze incidentele middelen was de verwachting dat er in de toekomst extra middelen vanuit het Rijk beschikbaar zouden komen. Het Rijk is voornemens voor 2027 en 2028 landelijk extra middelen beschikbaar te stellen. Deze beoogde incidentele bijdrage dekt echter bij lange na niet de daadwerkelijke uitvoeringskosten en biedt bovendien geen structurele oplossing. Doordat er (nog) geen structurele dekking is, dreigt er vanaf 2028 sprake van een knelpunt. Zonder bijsturing is er sprake van een structureel financieel knelpunt van € 1,2 miljoen. Dit willen wij nu oplossen om onze taken uit te kunnen blijven voeren. Structureel vinden we dat het Rijk ons meer geld moet geven voor de uitvoeringskosten inburgering.

We gaan proberen deze kosten zoveel als mogelijk te beperken. Wij zijn aan het onderzoeken welke inzet minimaal nodig is om onze wettelijke taken te voldoen.

Projectvertraging waarover bij de vierde kwartaalrapportage 2026 wordt besloten

We hanteren de spelregel "we laten meevallers door vertraging of externe ontwikkelingen vrijvallen binnen de begroting." Voor posten waar nu nog geen bestedingsplan is of onduidelijk is of deze juridisch zijn verplicht wordt bij de vierde kwartaalrapportage 2026 besloten of deze vrij kunnen vallen.

HAR-regeling

Via de zogeheten hotel- en accommodatieregeling (HAR) ontvangen we een vergoeding van het Rijk voor de tijdelijke huisvesting van vergunninghouders in hotels. Deze vergoeding is voor maximaal 6 maanden. Als de vergunninghouder dan nog niet is uitgestroomd, komen de kosten voor rekening van de gemeente. We verwachten in 2026 totaal € 0,35 miljoen over te houden op deze regeling. Dit geld valt vrij, tenzij uit een bestedingplan blijkt dat het geld later alsnog hiervoor ingezet moet worden.

Projectvertraging die doorschuift

aanpassing raming Implementatie Participatiewet in balans

Voor de implementatie van de wet is in 2026 bijna € 0,4 miljoen beschikbaar. Het jaar 2026 betreft nadrukkelijk een leer- en experimenteerjaar, waarbij het beschikbare implementatiebudget primair wordt ingezet voor het opdoen van praktijkervaring, het uitvoeren van pilots, het vergroten van kennis, het ophalen en het ontwikkelen van werkwijzen. Grotere structurele wijzigingen, zoals aanpassingen in systemen en inrichting van voorzieningen, worden in de daaropvolgende jaren doorgevoerd, inclusief de bijbehorende investeringen. Hierdoor houden we in 2026 over op het budget; dit bedrag wordt in 2028 ingezet voor de hierboven genoemde structurelere wijzigingen.

bestedingsplan POK

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
a. actielijn 3 Systeem leren	1.387	-1.387			
b. financiële huizen	175	-175			
c. vertraging lijn 2 Robuuste rechtsbescherming (volgt)	170	-170			
d. vertraging lijn 4 uitvoeringscapaciteit wijkteams (volgt)	299	-299			
d. vertraging lijn 5 integraal werken	250	-250			
totaal	2.281	-2.281			

De uitgaven voor het bestedingsplan zijn naar verwachting in 2026 € 2,3 miljoen lager dan begroot. Het geld blijft beschikbaar voor volgende jaren. Hieronder is de afwijking toegelicht.

a) Actielijn 3 Systeem leren

Wij hebben middelen ontvangen in het kader van de Kinderopvangtoeslagaffaire. We verwachten dat er binnen actielijn 3 (Systeem leren) € 1,4 miljoen overblijft in 2026. Deze middelen waren eerder vanuit 2025 doorgeschoven naar 2026. In 2026 is gestart met de personele invulling van het programmateam dienstverlening. De realisatie is daardoor later op gang gekomen. We stellen voor om de middelen door te schuiven naar 2027 voor het verder verbeteren van de dienstverlening.

b) Financiële huizen

Op de POK-begroting 2026 is een bedrag van € 388.000 gereserveerd voor 6 financiële huizen. Hiervan wordt € 175.000 niet uitgegeven. Voorgesteld wordt dit bedrag door te schuiven naar 2027 en verder.

c) Robuuste rechtsbescherming

Er blijft € 170.000 over, dit zit vooral op het project Ombudsman en Moreel beraad.

d) Lijn 4 en 5 uitvoeringscapaciteit wijkteams en integraal

Er blijft € 0,55 miljoen over op de kosten van deze lijnen. Dit gaat voor € 0,2 miljoen om stress-sensitieve dienstverlening, voor € 0,25 miljoen om integraal werken en € 0,1 miljoen overige lijnen en activiteiten.

In 2026 is het management van de wijkteams met 2 fte verstrekt vanwege alle ontwikkeling en versterking die van de wijkteams wordt gevraagd wordt. Dit is gedekt vanuit de POK-middelen. Die situatie is nog steeds van toepassing. Incidentele voortzetting van 1 jaar) is nodig. Voorgesteld wordt om dit weer uit de POK-middelen van lijn 4 en 5 te dekken. Structurele voortzetting is onderdeel van het toekomstbeeld en inrichtingsplan wijkteams 0 – 100.

fasering geld uit meicirculaire voor forfaitaire loonkostensubsidie (LKS)

Omdat de huidige systematiek van loonwaarde-meting niet goed werkt voor beschut werk en zou leiden tot een te lage vaststelling van de hoogte van de LKS, wordt een forfaitaire LKS structureel ingevoerd waarbij uitgegaan wordt van een standaard loonwaarde van 32% voor iedereen. Omdat de hiervoor benodigde wetswijziging niet eerder in kan gaan dan in 2028, hebben gemeenten - om toch al in lijn met de nieuwe wet te kunnen werken - voor de jaren 2025 – 2027 tijdelijke middelen ontvangen via de meicirculaire. Wij hebben hier een bestedingsplan voor gemaakt. Nu het bestedingsplan is gemaakt kunnen we het geld goed in de begroting zetten.

impulsbudget arbeidsmarktregio's

Vorig jaar bij de meicirculaire 2025 is via een decentralisatie uitkering tijdelijk impulsbudget beschikbaar gesteld voor de arbeidsmarktregio's. Met dit geld is het mogelijk om gezamenlijke dienstverlening te ontwikkelen met de partners in de arbeidsmarktregio. Nu bij de septembercirculaire 2026 is aanvullend eenmalig extra budget beschikbaar gesteld om de implementatie van Verbeteren Uitwisseling Matchingsgegevens (VUM) in de arbeidsmarktregio te stimuleren. Voor onze regio gaat dit om € 158.000 waarbij de uitgaven volgend jaar zullen plaatsvinden.

impulsbudget doorontwikkeling Sociale Werkbedrijven

Het Rijk heeft meerjarig middelen beschikbaar gesteld voor het (door)ontwikkelen van een toekomstbestendige sociale infrastructuur in de regio al dan niet via SW-bedrijven. Deze middelen zetten wij in voor de kosten van het Programma Regionale Transitie dat zich tot 2028 bezighoudt met het omvormen van Tomin naar twee regionale sociaal ontwikkelorganisaties (Almere; Noord en Gooi & Vecht: Zuid). Hiervoor is een transitie-programmaorganisatie gevormd en is in het voorjaar 2026 een begroting voor 2026 door het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Tomin vastgesteld. Voor de jaren 2027 en 2028 ligt er een globale begroting die nog niet formeel is vastgesteld. De vastgestelde begroting 2026 past – mede door nagekomen kosten uit 2025 – niet binnen de beschikbare middelen. Voor 2026 is er t.o.v. het beschikbare budget een tekort van € 0,3 miljoen. Dit wordt aangevuld vanuit het beschikbare budget voor 2027. Het Rijk is er bij het beschikbaar stellen van impuls gelden vanuit gegaan dat de transitie veel geleidelijker verloopt dan in onze regio nu het geval is. Hierdoor lopen onze uitgaven en de rijksfinanciering niet synchroon. Zodra de transitiebegroting 2027 en 2028 verder is uitgewerkt zal daarom ook voorgesteld worden impuls middelen uit daarop volgende jaren naar voren te halen.

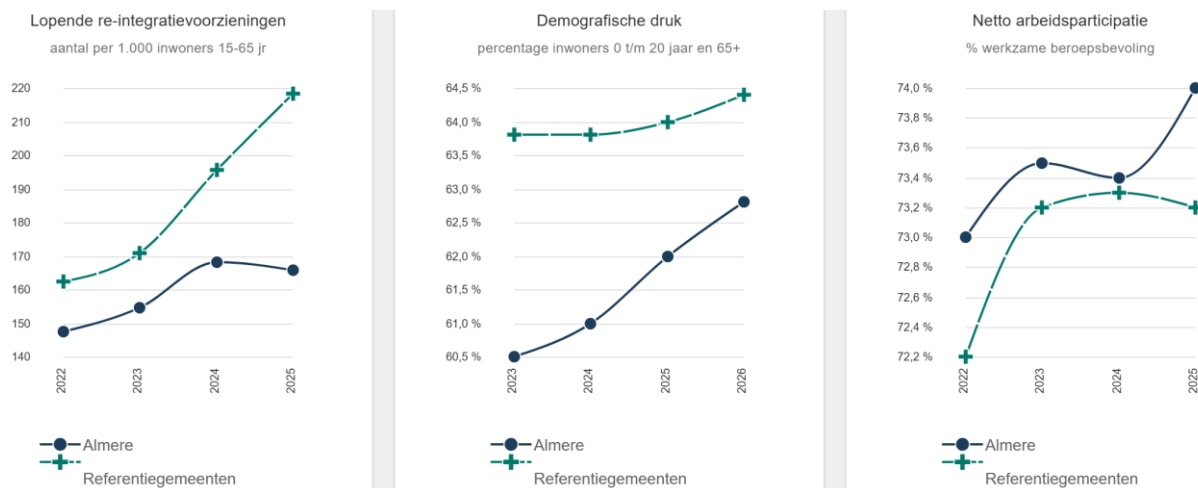
participatiebudget en transitiebudget Werk- en ontwikkelstructuur Almere

Het participatiebudget is bedoeld voor activiteiten/projecten om mensen aan het werk te helpen. Als gevolg van met name de verlaging van de contractwaarde voor het taxivervoer en het afbouwen van de subsidie Into Work, en extra rijksmiddelen voor beschut werk, voorzien wij in 2026 een onderbesteding van ruim € 0,6 miljoen. Voor 2027 en verder zal een herijking van het bestedingsplan voor het participatiebudget plaatsvinden om de beschikbare middelen zo goed mogelijk voor de doelgroep in te zetten. Voorgesteld wordt dit incidentele overschot op het participatiebudget van € 0,6 miljoen te reserveren als een transitie- en aanloopbudget Werk- en Ontwikkelinfrastructuur Almere in 2027 en 2028. De middelen zijn bedoeld voor de voorbereiding van de toekomstige werk- en ontwikkelstructuur, waaronder tijdelijke expertise, onderzoeken, project- en implementatiekosten, voorbereidingen op het gebied van huisvesting en inrichting en overige kosten die samenhangen met de transitie naar een toekomstbestendige Almeerse werk- en ontwikkelinfrastructuur.

Arbeidsmarktregio Flevoland

In 2026 heeft de arbeidsmarktregio Flevoland de Meerjarenagenda 2026–2030 vastgesteld en besloten tot een nieuwe governance voor Flevoland Werkt. De verdere concretisering van activiteiten, prioriteiten, eigenaarschap en middelen vindt in het najaar plaats via een gezamenlijk op te stellen Uitvoeringsagenda. Mede hierdoor zijn verschillende activiteiten later gestart of middelen in 2026 nog niet volledig toegedeeld. Naar verwachting resteert eind 2026 circa € 2,9 miljoen. Voorgesteld wordt deze middelen over te hevelen naar 2027, zodat deze beschikbaar blijven voor de regionale arbeidsmarkt doelstellingen en gericht kunnen worden ingezet voor de uitvoering van de Meerjarenagenda en Uitvoeringsagenda 2027.

Indicatoren

Lopende re-integratievoorzieningen

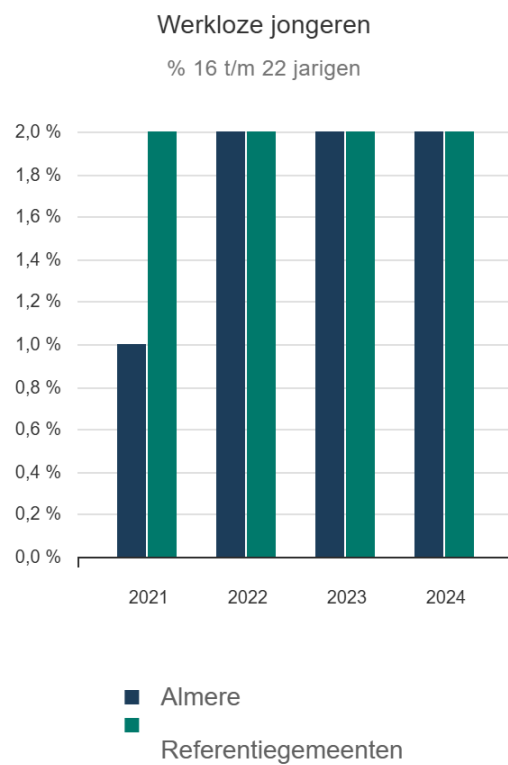
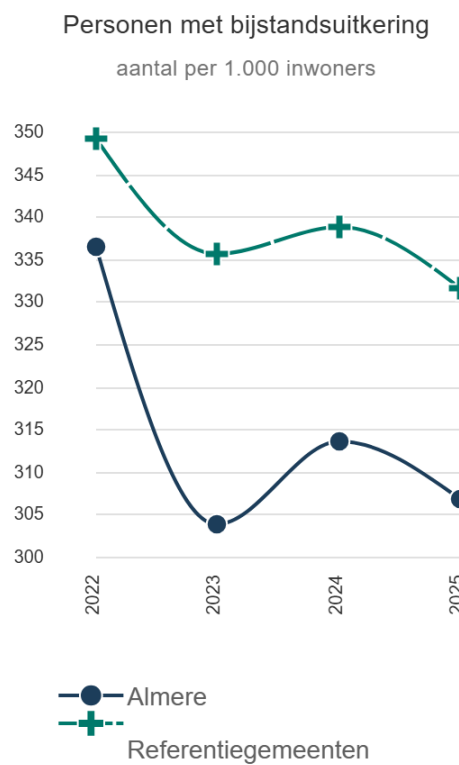
Dit is het aantal re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.

Demografische druk

De demografische druk is het aantal inwoners van 0 tot 20 jaar én van 65 jaar en ouder afgezet tegen het aantal inwoners tussen de 20 en 65 jaar.

Netto arbeidsparticipatie

Deze indicator laat het percentage van de werkzame beroepsbevolking zien ten opzichte van de potentiële beroepsbevolking. De beroepsbevolking is de groep inwoners tussen de 15 en 75 jaar die ofwel betaald werk hebben, ofwel recente betaald werk hebben gezocht en daarvoor direct beschikbaar zijn.

Personen met bijstandsuitkering

Dit is het aantal personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners. Inmiddels is het aantal personen met een bijstandsuitkering in Almere gedaald tot onder dat van referentiegemeenten.

Werkloze jongeren

We spreken van werkloze jongeren als personen tussen de 16 en 22 jaar ingeschreven staan bij het UWV en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie. Deze indicator is een percentage ten opzichte van het totaal van alle jongeren tussen de 16 en 22 jaar. Er zijn nog geen cijfers bekend na 2024.

3.8 Sport, kunst en cultuur

In dit nieuwe raadsprogramma zijn de oude raadsprogramma's Kunst en cultuur en Sport samengevoegd.

Ambitie

Wij werken aan voldoende voorzieningen om te sporten en voor cultuur

Ook voor deze onderdelen is namelijk ruimte en maatschappelijk vastgoed nodig. Met het integraal huisvestingsplan Sport & Bewegen brengen wij bijvoorbeeld in kaart wat er nodig is wat betreft sportvoorzieningen. Met het huisvestingsplan Cultuur wordt in beeld gebracht wat er nodig is wat betreft cultuurvoorzieningen.

Visie op verenigingsleven

In 2027 gaan we verkennen hoe we onze ambitie op het verenigingsleven vorm kunnen gaan geven. Wij pakken dit onderwerp in brede context op.

Sport

De sportvisie "Almere Sportstad Vol Betekenis" is de basis voor onze inzet in 2027

In deze visie hebben wij onze ambities beschreven op het gebied van sport. Dit zijn de uitgangspunten voor ons werk. De ambitie is het zijn van 'een Sportstad Vol Betekenis'. We willen dat in Almere iedereen kan sporten en bewegen en van Almere één grote sport- en beweegaccommodatie maken. Aan deze sportvisie is uitvoeringsbeleid gekoppeld dat loopt tot en met 2026.

In 2027 komen wij met vernieuwd uitvoeringsbeleid Sport dat we in lijn brengen met al het bestaande beleid op gebied van sport. Dit uitvoeringsbeleid Sport 2027-2030 stellen wij samen met sportverenigingen en andere sportaanbieders op, om invulling te geven aan de ambitie in het hoofdlijnenakkoord. In het uitvoeringsbeleid Sport gaan wij ook in op de invulling van het accommodatiebeleid en zetten wij stappen om afspraken met sportverenigingen te vernieuwen.

Vanuit clubondersteuning blijven wij de sportaanbieder in onze stad ondersteunen, waarbij de overdracht van en het toegang bieden tot kennis en kunde centraal staan.

Wij ontwikkelen sport in de wijk verder

Dit doen wij onder andere met de buurtsportteams, die in elk stadsdeel actief zijn. Daarnaast zijn er stadsbreed buurtsportcoaches aan het werk met de thema's 'gezondheid en preventie' en 'inclusief sporten'. In 2027 gaan wij de continuering van de inzet voor de volgende periode voorbereiden.

In 2027 blijven we inzetten op permanent maken van de tijdelijke buitengymvoorziening Olympuspark in Almere Poort. Deze voorziening gaan we uitbreiden om hier plaats te kunnen bieden aan een sportvereniging, een ambitie die ook in het Hoofdlijnenakkoord wordt uitgesproken.

Almere City FC

Met onze betaald voetbalclub Almere City FC gaan wij een volgende fase in waarbij een visie op de directe omgeving van het Yanmar Hanasaka stadion wordt ontwikkeld en de samenwerking tussen hen en de gemeente verdiept wordt.

Wij investeren in onze zwembaden

De gemeente draagt medeverantwoordelijkheid voor een passend en toekomstbestendig zwemaanbod in Almere en zorgt voor voldoende en toegankelijke zwemwatercapaciteit voor zwemonderwijs, sportverenigingen en gezondheid bevorderende activiteiten. Goede maatschappelijke voorzieningen zijn essentieel voor een groeiende stad. Daarom biedt het Integraal Huisvestingsplan Sport & Bewegen inzicht in de huidige en toekomstige behoefte aan sport- en zwemvoorzieningen en in de toekomstbestendigheid van de bestaande sportinfrastructuur. De huidige exploitatieovereenkomst voor de drie gemeentelijke zwembaden loopt af op 1 januari 2028. Om een zorgvuldige en continue dienstverlening te waarborgen,

starten wij in 2026 met een nieuwe aanbestedingsprocedure, zodat tijdig een nieuwe exploitant kan worden gecontracteerd voor de periode vanaf 2028.

Doelstellingen

- Uiterlijk in het tweede kwartaal 2027 presenteren we de nieuwe Uitvoeringsagenda Sport 2027-2030.
- We ronden de aanbesteding van onze gemeentelijke zwembaden in 2027 af, zodat in 2028 de nieuwe exploitatie van start kan gaan.

Kunst, cultuur en erfgoed

Cultuur maakt ons tot wie wij zijn en tot wat wij zijn als stad

Wij willen dat cultuur voor alle Almeerders dichtbij en toegankelijk is, en iedereen onze cultuur mede kan vormgeven. De geschiedenis van Almere, het erfgoed onder en boven de grond, en de tradities en gebruiken van al onze bewoners, vormen samen ons erfgoed. Samen met onze inwoners en culturele partners geven we dit in 2027 vorm.

We ronden de tussentijdse evaluatie van het Cultuurplan af

In 2027 ronden we de tussentijdse evaluatie af van het Cultuurplan 2025 – 2028. Dit doen wij samen met onze partners uit de stad. De opbrengsten uit de evaluatie nemen wij mee richting het volgende Cultuurplan.

We voeren het integraal huisvestingsplan Cultuur uit

De culturele infrastructuur van Almere is nog lang niet uitontwikkeld. De stad zit vol ambitie om deze te versterken. Met het integraal huisvestingsplan Cultuur hebben we het huidige culturele voorzieningenniveau van de stad in kaart gebracht. Daardoor weten we wat er nodig is voor voldoende en passende culturele voorzieningen, voor nu en in de toekomst. Na vaststelling van het huisvestingsplan kunnen we in 2027 starten met de uitvoering daarvan.

Cultuur in de stad

Daarnaast werken we door aan de raadsopdracht om meer ruimte voor programmering van popmuziek te realiseren en werken we langs de vereisten van de aanstaande bibliotheekwet toe naar een gemeentelijk meerjarenplan bibliotheekwerk. Ook maken we ruimte voor nieuwe kunstvormen die voortkomen uit jongerenculturen, zoals The Culture, door onze middelen specifiek in te zetten om culturele organisaties te stimuleren om deze kunstvormen verder te laten groeien.

We investeren jaarlijks € 2 miljoen in cultuur

Wij maken een plan om dit extra geld te besteden aan cultuur. Hierover zal de raad op een later moment worden geïnformeerd.

We werken aan de toekomstige financiering van onze culturele instellingen

Sinds 2026 werken we met acht culturele basisfuncties voor de stad, met daarnaast drie subsidielijnen. Zo zorgen we voor een verspreiding van middelen over vele verschillende culturele uitingen. De Almeerse cultuursector compact en is er meer nodig om de snelgroeijende stad te kunnen bedienen. We evalueren daarom de functies en subsidieplafonds om in kaart te brengen of de hoeveelheid cultuurmiddelen nog passend zijn voor die groei. Daarnaast onderzoeken we in 2027 hoe we een overheveling van onze eenjarige cultuursubsidies naar Cultuurfonds Almere vorm kunnen geven. Zo versterken we de rol van het Cultuurfonds en brengen we cultuurmiddelen dichterbij de cultuursector.

We versterken de identiteit van Almere

We maken ons ondergronds erfgoed zichtbaar en verbinden dit met de onze stad. Zo onderzoeken we in 2027 het geulensysteem van de Oud-Eem. Daarnaast geven we uitvoering aan de Erfgoed Deal voor de Landschapszone Stichtsekan, waardoor we erfgoed een plek geven in deze ruimtelijke ontwikkeling. We

blijven ons inzetten voor het aanwijzen van gemeentelijke monumenten. Ook bieden we via het vernieuwde Erfgoedhuis in Cultuurhuis Almere Buiten educatieve programma's, publieksactiviteiten en participatieprojecten. We starten een onderzoek naar de mogelijkheden om het verhaal van de geschiedenis van Almere ook in het stadscentrum te vertellen.

Doelstellingen

- We ronden de tussentijdse evaluatie af van het Cultuurplan 2025 – 2028;
- We werken aan de ontwikkeling van meer culturele faciliteiten, onder andere voor popmuziek;
- We stimuleren organisaties om nieuwe kunstvormen uit jongerenculturen te laten groeien;
- We onderzoeken hoe we onze eenjarige cultuursubsidies kunnen overhevelen naar Cultuurfonds Almere;
- We blijven ons inzetten voor het aanwijzen van Post 65-monumenten;
- Via onder andere het vernieuwde Erfgoedhuis in Cultuurhuis Almere Buiten vergroten we de zichtbaarheid, beleefbaarheid, toegankelijkheid en bescherming van Almeers erfgoed.

Financiën

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
hoofdpijnenakkoord					
investeren in cultuur	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000
actualisatie van de begroting					
correctie kapitaallasten en reservebijdrage NBC	-214	-214			
Kunstlinie bijdrage vervangingsinvesteringen			-1.846	300	300
leegstand ruimtes Nieuwe Bibliotheek					
projectvertraging die doorschuift					
Fonds Verstedelijking Almere	0	0	0	0	0
totaal	-214	-2.214	-3.846	-1.700	-1.700

Hoofdpijnenakkoord

investeren in cultuur

Bij een stad die groeit horen niet alleen nieuwe woningen en scholen, maar ook plekken waar mensen samenkomen, verhalen worden verteld en talent tot bloei komt. Cultuur is onderdeel van de stad. We bouwen voort op wat er al is. In Almere zijn al sterke culturele instellingen, festivals, broedplaatsen, amateurkunst, bibliotheken en initiatieven in wijken en buurten. Die kracht versterken we samen met de sector. We brengen in beeld waar energie zit, welke initiatieven kunnen doorgroeien en waar knelpunten liggen, op het gebied van ruimte voor makers, talentontwikkeling, cultuuronderwijs, wijkprogrammering en betaalbare toegang.

Hoofdpijnenakkoord - bezuinigingen

Niet van toepassing op dit programma.

3e Kwartaalrapportage

correctie kapitaallasten en reservebijdrage NBC

Door een begrotingsfout was de vrijval van kapitaallasten voor het Natuurbelevingscentrum bij de Oostvaardersplassen in 2026 en 2027 dubbel verwerkt. Dit corrigeren wij.

Kunstlinie bijdrage vervangingsinvesteringen

Kunstlinie ontvangt jaarlijks een bijdrage van de gemeente voor de vervanging van de inventaris. In de voorjaarsnota 2026 is de laatste tranche vastgesteld van € 0,2 miljoen. Hierdoor bedraagt de totale jaarlijkse vervangingsbijdrage € 0,9 miljoen met ingang van 2027. Kunstlinie heeft een meerjaren investeringsplanning opgesteld voor de komende 15 jaar. Hieruit blijkt dat de totale bijdragen voldoende

zijn om dit te dekken maar omdat het zwaartepunt in de eerste jaren ligt (42% van de totale vervangingen in 15 jaar) heeft Kunstlinie onvoldoende liquiditeit om deze uitgaven te doen. In 2028 is volgens de prognoses € 1,8 miljoen nodig. We stellen voor om dit bedrag beschikbaar te stellen. Dit betalen we door de bijdrage aan de vervangingsinvestering vanaf 2029 te korten met € 0,3 miljoen tot en met 2034 (6 jaar). Per saldo is dit neutraal.

leegstand ruimtes Nieuwe Bibliotheek

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
a. kosten leegstand strategische ruimte	-146	-146	-146	-146	-146
b. dekken uit stelpost maatschappelijke voorzieningen	146	146	146	146	146
totaal					

Door het vertrek van Windesheim uit het pand waar ook De Nieuwe Bibliotheek in is gevestigd lopen we structureel € 146.000 aan huurinkomsten mis. Het blijkt lastig om een nieuwe huurder te vinden, doordat de vrijgekomen ruimte niet is opgedeeld in afzonderlijke ruimten, huurders geen eigen entree hebben en er bij voorkeur een partij wordt gezocht die aansluit bij de bibliotheekfunctie. We stellen voor dit knelpunt voor dit moment te dekken uit de stelpost maatschappelijke voorzieningen.

De komende tijd gebruiken we om, samen met De Nieuwe Bibliotheek, te komen tot een nieuwe invulling van de beschikbare ruimte. Daarbij wordt nadrukkelijk gekeken naar de Gebiedsprogrammering maatschappelijke voorzieningen Almere Centrum, waarover we uw raad op 1 juni 2026 via een raadsbrief over hebben geïnformeerd. In de gebiedsprogrammering is aangegeven dat er als gevolg van de verdere ontwikkeling van het Centrum er de komende jaren behoefte ontstaat aan meer maatschappelijke voorzieningen in het Centrum. De beschikbare ruimte in het pand waar ook De Nieuwe Bibliotheek in gevestigd is kan hier een belangrijke rol in spelen. Bij de Voorjaarsnota 2028 zullen we een voorstel doen voor de inzet van de Post Maatschappelijk Voorzieningen.

Projectvertraging die doorschuift

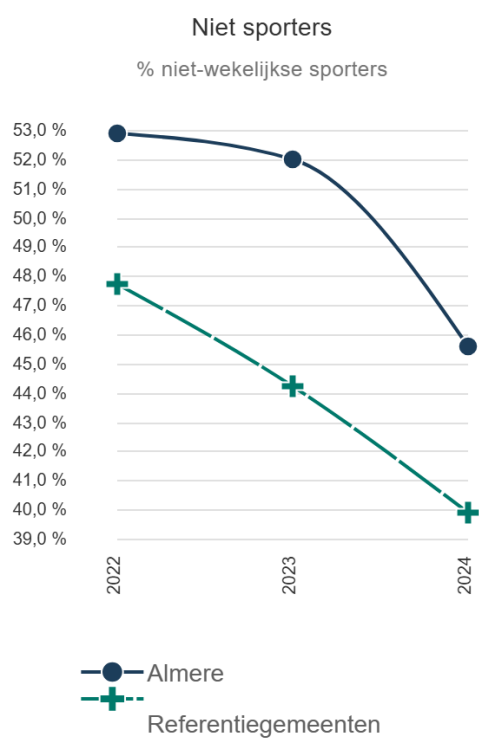
Fonds Verstedelijking Almere

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
De gezonde en sociale stad					
Topsport	160	-160			
Huis van de stad	75	-75			
totaal	235	-235			

We hebben de budgetten van het Fonds Verstedelijking Almere (FVA) geactualiseerd op basis van de voortgang van de projecten. Deze projecten worden toegelicht in de paragraaf Fonds Verstedelijking Almere van deze begroting. Door vertraging in de uitvoering van de projecten zijn de kosten van de projecten die vallen onder het programma Sport, kunst en cultuur in 2026 ongeveer € 0,2 miljoen lager dan eerder begroot. Dit geldt schuiven we door naar volgende jaren zodat de projecten alsnog gerealiseerd kunnen worden. Doordat deze projecten gedekt worden uit de reserve FVA heeft dit per saldo geen financieel effect voor de begroting.

Indicatoren

Niet sporters

Dit is het percentage van mensen van 19 jaar en ouder die niet minimaal één keer in de week sporten. Dit onderzoek wordt om de twee jaar gehouden door de GGD. Er zijn dan ook geen cijfers over 2025.

3.9 Dienstverlening en bedrijfsvoering

In dit nieuwe raadsprogramma zijn de vorige raadsprogramma's Bedrijfsvoering en overhead en Dienstverlening en samenwerking met de stad samengevoegd.

Ambitie

Dienstverlening

We verbeteren onze dienstverlening aan inwoner en ondernemers

De raad heeft in 2026 het Dienstverleningsplan vastgesteld. Dit is de basis voor hoe wij in de komende jaren onze dienstverlening uitvoeren en verbeteren. Onze visie: persoonlijke, toegankelijke en proactieve dienstverlening. Waar we zoveel mogelijk standaardiseren waardoor er ruimte is voor de menselijke maat. Wij verlenen betrouwbare en passende dienstverlening aan iedereen. Dit moet in vijf jaar leiden tot een hoge algemene klanttevredenheid als resultaat voor de projecten die in dit programma worden uitgevoerd. Dit meten we aan de hand van een aantal indicatoren, die gekoppeld zijn aan de doelen in het programma Dienstverlening & Bouwen aan Vertrouwen. We willen voor alle indicatoren een score van minimaal 80% tevredenheid behalen. De doelen en indicatoren zijn:

- Betere dienstverlening: minimaal 80% tevredenheid op bejegening.
- Hogere klanttevredenheid: minimaal 80% tevredenheid op doorlooptijden.
- Meer vertrouwen in de gemeente: minimaal 80% algemene tevredenheid.
- Minder fouten en klachten: minimaal 80% tevredenheid op inhoud.
- Beter geïnformeerde medewerkers: minimaal 80% tevredenheid op inhoud.

Hiervoor werken we onder andere aan onze cultuur, structuur en sturing

Zo gaan we vanuit het management meer aandacht geven aan verbetering van dienstverlening, verbeteren we onze processen en bieden we maatwerk waar nodig. Hierover gaan we jaarlijks rapporteren in de rapportage dienstverlening. In 2027 willen we 2 verbeterprocessen of verbeterprojecten voor 4 afdelingen hebben gerealiseerd. Vanaf daar weten en meten we wat er goed loopt. Daarnaast zetten we in op het realiseren van een dashboard waarin alle klantsignalen van inwoners en ondernemers inzichtelijk zijn. Hier kunnen we trends en ontwikkelingen bijhouden en daar vervolgens verbanden en rode draden uithalen. Dit gebruiken we om onze dienstverlening te verbeteren.

Een sparringpartner zijn om de dienstverlening te verbeteren

Naast zelf actief verbeteringen in onze dienstverlening realiseren willen we, via het programma dienstverlening, ook een platform zijn voor advies en hulpvragen. Hier kunnen medewerkers, teams of afdelingen aankloppen als zij zelf ideeën of behoefte aan advies nodig hebben om de dienstverlening te verbeteren.

Dienstverlening burgerzaken

We zitten nog in een paspoortpiek tot en met 2028

Daarom bereiden we ons opnieuw voor op een druk jaar van de paspoortpiek 2027. Tot en met 2028 verwachten we meer aanvragen voor paspoorten en identiteitskaarten. Om dit goed te regelen, zorgen we voor genoeg opgeleid personeel en een snellere afhandeling van de aanvragen. Dit jaar hebben wij door ziekte en verloop van personeel niet altijd afspraakmogelijkheden binnen twee weken kunnen realiseren. Elke spoedaanvraag hebben wij tijdig kunnen afhandelen. Wij denken in 2027 alle aanvragen binnen twee weken af te kunnen handelen. Om dit te realiseren nemen wij extra personeel aan voor de piekdruk.

In 2027 behouden wij dezelfde wachttijden en afhandeltijden

In 2026 hebben wij bijna alle afspraken binnen twee weken kunnen afhandelen. In 2027 willen wij dat altijd doen. Dat is een uitdaging, omdat wij een nieuw softwarepakket krijgen. Dat vraagt veel kennis en tijd van medewerkers.

In 2027 maken we de prijzen (leges) voor uittreksels en huwelijken meer kostendekkend, waar wij zelf invloed hebben op de hoogte ervan, dat is bijvoorbeeld niet het geval bij de leges voor paspoorten, identiteitsbewijzen en rijbewijzen.

In 2027 organiseren we de Provinciale Staten- en waterschapsverkiezingen

Dit vraagt een flinke tijdsinvestering van medewerkers en de organisatie. Ook wordt de projectorganisatie opnieuw opgebouwd zodat wij de verkiezingen in rust te kunnen laten verlopen.

Doelstellingen

- We verwachten 50.000 mensen te helpen met een nieuwe ID-kaart of paspoort en 20.000 mensen met een nieuw rijbewijs. In totaal verwachten we meer dan 100.000 afspraken te verwerken.
- De wachttijd voor een van deze producten is maximaal twee weken.
- Voor ingewikkelde aanvragen willen we de afspraakmogelijkheden altijd binnen de twee weken houden.

ICT en digitalisering

We bouwen voort op de ingezette vernieuwing

De vernieuwing van de informatievoorziening en digitalisering is gestart vanuit het coalitieakkoord 2022-2026. In de afgelopen jaren heeft de raad hiervoor zowel incidentele als structurele middelen beschikbaar gesteld. Deze investeringen waren vooral gericht op het oplossen van urgente knelpunten, het waarborgen van de continuïteit van de dienstverlening en het voldoen aan wet- en regelgeving.

In het Jaarverslag [Digitalisering 2025](#) hebben wij verantwoording afgelegd over de voortgang en de besteding van deze middelen.

Onze huidige investeringen zijn vooral gericht op continuïteit en compliance

De afgelopen jaren hebben wij belangrijke stappen gezet in de vernieuwing van de informatievoorziening. Het IT-landschap is gemoderniseerd en gestandaardiseerd, waardoor de continuïteit van de dienstverlening beter is geborgd.

Tegelijkertijd blijft een aanzienlijk deel van de benodigde investeringen gericht op continuïteit en het voldoen aan wet- en regelgeving. Nieuwe wetgeving, toenemende cyberdreigingen en geopolitieke ontwikkelingen vragen ieder jaar opnieuw om investeringen in digitale weerbaarheid, privacy, informatiebeheer en compliance. Daarnaast vraagt het IT-landschap doorlopend aandacht voor tijdige vervanging van applicaties en infrastructuur.

Hierdoor zijn ontwikkelingen als datagedreven werken minder snel ontwikkeld dan gewenst. Tegelijkertijd groeit de behoefte aan betrouwbare data, analyses en sturingsinformatie binnen vrijwel alle gemeentelijke opgaven. Dit geldt onder meer voor woningbouw, openbare ruimte en het sociaal domein.

Grote opgaven 2027

In 2027 versterken we het informatiebeheer als basis voor betrouwbare dienstverlening, transparantie en verantwoording. Voor het sociaal domein en fysiek domein wordt gewerkt aan plannen van aanpak voor slimmer werken, betere digitale ondersteuning en het beter benutten van data. Hiermee creëren we de randvoorwaarden voor betere sturing, efficiëntere processen en beter onderbouwde beleidskeuzes. De uitwerking in 2027 biedt inzicht in de benodigde maatregelen, investeringen en financiële consequenties vanaf 2028.

We herijken de digitaliseringsstrategie

In 2026 heeft de raad richting meegegeven voor de verdere ontwikkeling van de digitaliseringsstrategie. Op basis daarvan herijken we de strategie in 2027, zodat deze blijft aansluiten bij maatschappelijke opgaven, bestuurlijke ambities en de ontwikkelingen binnen het digitale domein. Daarbij worden ook de ambities uit het hoofdlijnenakkoord vertaald naar de digitaliseringsopgave van de gemeente. De uitkomsten van deze herijking vormen een belangrijke basis voor de verdere ontwikkeling van de meerjarige digitaliseringsagenda en toekomstige investeringsafwegingen.

We lopen tegen de grenzen van de huidige aanpak aan

De afgelopen jaren hebben we digitaliseringsinvesteringen via afzonderlijke projectaanvragen opgenomen in de meerjarenbegroting. Deze aanpak heeft geholpen om noodzakelijke vernieuwingen door te voeren en beter inzicht te krijgen in de benodigde investeringen.

Tegelijkertijd hebben we hiervoor vooral ruimte gevonden door herprioritering binnen bestaande budgetten. Deze aanpak kent echter haar grenzen. Het huidige financieringsmodel biedt onvoldoende ruimte voor de voortdurende vernieuwing en doorontwikkeling die nodig zijn. Daarom werken wij bij de herijking van de digitaliseringsstrategie een voorstel uit voor een meer duurzame en structurele financiering van de digitaliseringsopgave, zodat continuïteit, compliance en vernieuwing ook op langere termijn in balans kunnen blijven.

Financiën

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
hoofdlijnenakkoord - bezuinigingen					
niet gerealiseerde bezuiniging: huisvesten partners in het stadhuis			-200	-200	-200
taakstelling op de organisatie		200	200	200	200
actualisatie van de begroting					
bedrijfsvoering	-1.215				
programma Wet open overheid	271	-197			
stelpost onderuitputting kapitaallasten			3.363	4.027	2.369
vervanging systeem Burgerzaken (Malibu)	-350	-787			
terugdraaien bezuinigingen brede bestuurskosten		-395	-395	-395	-395
ondersteuning wijkteams		-514	-514		
stelpost voeding investeringsreserve		-36.000			
actualisatie risico's					
actualisatie leges uittreksels en huwelijken		50	50	50	50
projectvertraging die doorschuift					
digitaliseringsstrategie	1.090	-1.090			
informatiebeheer en archivering	630	-345	-285		
werkzaamheden AV middelen gemeenteraad	-101		101		
totaal	325	-39.078	2.320	3.682	2.024

Hoofdlijnenakkoord

Niet van toepassing op dit programma.

Hoofdlijnenakkoord - bezuinigingen

niet gerealiseerde bezuiniging: huisvesten partners in het stadhuis

De bezuiniging huisvesten partners in het stadhuis is teruggedraaid, omdat wij deze financieel niet haalbaar achten. Dit is in eerdere bezuinigingsmonitors ook aangegeven.

taakstelling op de organisatie

We hebben een taakstelling van € 0,2 miljoen ingeboekt op de organisatie. We hebben deze bezuiniging pragmatisch verdeeld over de organisatie op basis van bedrijfsvoeringsbudgetten. De taakstelling is daarmee ingevuld.

3e Kwartaalrapportage

bedrijfsvoering

We verwachten een tekort van € 1,2 miljoen in 2026 op diverse posten. Bij Burgerzaken verwachten we een nadeel van € 0,5 miljoen. Naast lagere legesinkomsten om afgifte documenten, naturalisaties en huwelijken (€ 0,2 miljoen) zijn ook de kosten voor de verkiezingen € 0,1 miljoen hoger dan verwacht. Op de bedrijfsvoeringskosten verwachten we door ziekteverzuim en inhuur een nadeel van € 0,2 miljoen.

Ook zien we een toename van bezwaar en beroepsprocedures. We moeten daarvoor meer personeel inzetten om de wettelijke termijnen te halen. Dat leidt dit jaar tot € 0,3 miljoen aan extra kosten. Verder zijn er bij diverse taken en afdelingen voor en nadelen. De frictiekosten bij het invullen bij de bezuiniging op communicatie valt € 0,55 miljoen lager uit. We hebben hiervoor een reservering getroffen van € 1,1 miljoen, de helft wordt uitgegeven en de helft valt vrij. Daarnaast zien we vooral op inhuur en ziekteverzuim hogere kosten. We hebben uw raad al eerder geïnformeerd dat het ziekteverzuim bij met name uitvoeringstaken hoog ligt. Hiervoor hebben we maatregelen getroffen om dat terug te dringen zoals inzetbaarheidscoaches. Dit jaar leiden de inhuurkosten op vacatures en ziekteverzuim tot een nadeel van € 0,9 miljoen.

programma Wet open overheid

Programma actieve Woo staat op het punt om afgerond te worden. Eind 2026 wordt waarschijnlijk net niet gehaald. Om het programma af te kunnen ronden wordt het resterende budget van 2026 doorgeschoven naar 2027 waardoor projectleider en ondersteuning tot halverwege 2027 betaald kunnen worden. Daarna volgt decharge en gaat de actieve Woo over naar de beheerfase. Er wordt € 0,7 miljoen doorgeschoven, ongeveer € 70.000 kan vrijvallen.

stelpost onderuitputting kapitaallasten

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
a. inboeken stelpost onderuitputting			5.000	5.000	5.000
b. latere oplevering de Meergronden				-531	-1.616
c. lagere rentekosten door minder investeringen			-1.637	-442	-1.015
totaal			3.363	4.027	2.369

Het is vanaf de begroting 2027 toegestaan om een stelpost onderuitputting kapitaallasten op te nemen. Deze onderuitputting ontstaat als investeringen vertragen of vervanging van afgeschreven investeringen later nodig is. Wij hebben deze onderuitputting ook jaarlijks. Voor 2026 en 2027 is er een werkelijke vrijval kapitaallasten door vertraging van investeringen van ongeveer € 5 miljoen per jaar. Dit is al verwerkt in de tweede financiële kwartaalrapportage 2026. We stellen voor om vanaf 2028 ook een structurele stelpost onderuitputting van € 5 miljoen op te nemen in de begroting. In de bijlage is de onderbouwing opgenomen.

De geplande oplevering van de Meergronden is opgeschoven naar mei 2030. Deze vertraging is het gevolg van een aanvullende opdracht voor het combineren van een schoolgebouw en woningbouw op de huidige locatie. Het verwerken van de aanvullende eisen heeft enige maanden gekost, waardoor oplevering verplaatst van 2029 naar 2030. Dit gaat om € 0,5 miljoen in 2029 en € 1,6 miljoen in 2030. Conform het voorstel tot de stelpost vrijval kapitaallasten gaat dit voordeel ten gunste van die stelpost.

vervanging systeem Burgerzaken (Malibu)

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
dekking	300				
kosten	-650	-787			
totaal	-350	-787			

We werken aan het implementeren van een nieuw systeem voor Burgerzaken. Voor het nieuwe systeem is bewust gekozen om een systeem te selecteren die nog verder ontwikkelt kan worden met leverancier en andere gebruikers (common ground). Hierbij is de verwachting dat de dienstverlening naar inwoners verbeterd kan worden en bij de vernieuwing ook minder storingen zullen zijn. Dit sluit aan bij het hoofdlijnenakkoord, waarbij ingezet wordt op samenwerking en een toegankelijke dienstverlening voor inwoners en ondernemers. De kosten voor de vervanging van het systeem kunnen we betalen uit de bestaande begroting. Voor de inrichting van het systeem hebben we medewerkers nodig, die dan hun reguliere taken niet uit kunnen voeren. Zij moeten daarom tijdelijk worden vervangen. Dit noemen we 'backfill'.

terugdraaien bezuinigingen brede bestuurskosten

Het invullen van de taakstelling 'brede bestuurskosten' van € 0,36 miljoen vinden we ongewenst. De 1 op 1 ondersteuning vanuit bestuursadviseurs vinden we echt noodzakelijk. De vertrouwensband is een heel

belangrijk onderdeel van het werk en zal lastiger worden als er meerdere bestuurders bediend moeten worden. Daarnaast zal er met minder mensen ook gewoon minder gedaan kunnen worden. Daarom stellen we voor om deze bezuiniging terug te draaien. Hiermee zijn er zeven bestuursadviseurs en zes woordvoerders beschikbaar voor de ondersteuning van het gehele college. Dat betekent dat er geen 1 op 1 ondersteuning is voor woordvoering. Dat wordt opgelost doordat verschillende wethouders woordvoerders zullen gaan delen. Veder willen we ook de bestuursbalie open houden.

ondersteuning wijkteams

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
a. hogere kosten		-514	-514	-514	-514
b. taakstellende opdracht dubbele overhead				514	514
totaal		-514	-514		

Op basis van de convenantafspraken draagt de gemeente de financiële verantwoordelijkheid voor de facilitaire ondersteuning van de Wijkteams Almere. Vanuit het gemeentelijke ICT en informatieveiligheidsbeleid is besloten dat ook medewerkers van onze convenantpartners die in de wijkteams werken, gebruik gaan maken van een Surface op het gemeentelijke netwerk. Het gaat om circa 50 fte. Deze keuze leidt tot extra ICT-kosten van € 390.000. Het betreft vooral kosten voor licenties, back-up en opslag, werkplekken en hardware. Daarnaast is € 124.000 nodig om knelpunten en achterstanden op het gebied van huisvesting en facilitaire dienstverlening aan te pakken.

Het op orde brengen van de ICT en de facilitaire ondersteuning is een randvoorwaarde om (samen met onze convenantpartners) op termijn toe te werken naar de transformatie naar de aanpak 0 tot 100. Het budget wordt beschikbaar gesteld voor de jaren 2027 en 2028.

Tegelijkertijd is er op dit moment sprake van dubbele overhead. Dit komt door de huidige samenwerkingsvorm, waarbij medewerkers van de wijkteams in dienst blijven van hun eigen organisatie. Voor medewerkers van de convenantpartners betalen we daardoor zowel overheadkosten aan de moederorganisatie als overheadkosten binnen de wijkteams. Dat leidt tot dubbele kosten. In 2027 wordt een inrichtingsvoorstel voor de wijkteams opgesteld. Onderdeel daarvan is een keuze voor de toekomstige organisatievorm. Per variant moet inzichtelijk worden gemaakt wat de directe kosten en de indirecte kosten (overhead) zijn. Omdat het uitgangspunt is dat overhead slechts één keer wordt betaald, is er een taakstelling vanaf 2029 om de € 0,5 miljoen aan extra kosten structureel te besparen. Deze taakstelling is vanaf 2029 toegevoegd aan de bezuinigingsmonitor.

stelpost voeding investeringsreserve

We werken aan de eerder aangekondigde investeringsreserve, gevoed vanuit de winstafracht van het grondbedrijf. Hiermee willen we geld sparen voor vervangingsinvesteringen van ons maatschappelijk vastgoed en voor voorzieningen die komen kijken bij de stedelijke ontwikkeling van Almere. Bij de voorjaarsnota willen we een voorstel doen om de verwachte winstafracht 2026 van € 38 miljoen toe te voegen aan de investeringsreserve.

Omdat er nu nog geen investeringsreserve is nemen we nu een stelpost op in de begroting

actualisatie risico's

We actualiseren onze risico's twee keer per jaar, bij de eerste en derde kwartaalrapportage. In deze kwartaalrapportage valt er per saldo € 0,4 miljoen vrij. Dit komt door lagere risico's op de gemeentegaranties voor sport of cultuur instellingen en minder kosten voor afbouwtrajecten bij cultuur. Hierdoor valt € 0,5 miljoen vrij. Daarnaast reserveren we € 0,2 miljoen extra voor hogere bijstandsuitkeringen. Verder zijn er overige bijstellingen voor € 0,1 miljoen.

actualisatie leges uittreksels en huwelijken

De leges voor huwelijken en uittreksels kunnen worden bijgesteld, omdat we nog niet 100% kostendekkend zijn. In het kader daarvan wordt voorgesteld de betreffende tarieven aan te passen. Voor huwelijken betreft dit een bijstelling van 30% voor alle tarieven. Voor uittreksels BRP wordt voorgesteld het tarief bij te stellen

van € 17,25 naar € 25,25. Naar verwachting levert dit € 50.000 aan extra inkomsten op. Zie hiervoor ook de paragraaf lokale heffingen van deze begroting.

Projectvertraging die doorschuift

digitaliseringsstrategie

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
	1.090	-1.090			
totaal	1.090	-1.090			

Een aantal digitaliseringsprojecten loopt door naar 2027. Dit is het gevolg van de samenloop van meerdere omvangrijke verandertrajecten binnen de organisatie, de doorwerking van projectuitloop uit eerdere jaren en de beperkte beschikbaarheid van specialistische capaciteit.

De vertraging betreft de volgende projecten:

- E-dienstverlening Inkomen: uitbreiding van de digitale dienstverlening en selfservice voor inwoners die gebruikmaken van inkomensondersteunende regelingen. Het project verbetert de toegankelijkheid van voorzieningen, verkort doorlooptijden en ondersteunt maatwerk voor inwoners met complexe hulpvragen.
- Digitale Inclusie: verbetering van de toegankelijkheid van gemeentelijke dienstverlening voor inwoners en ondernemers met beperkte digitale vaardigheden of taalvaardigheid. Hiermee wordt tevens invulling gegeven aan de zorgplicht uit de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer.
- Ondernemersdienstverlening op orde: Verbetering van de digitale dienstverlening aan ondernemers. Een goed functionerende digitale dienstverlening is een belangrijke randvoorwaarde voor een aantrekkelijk vestigings- en ondernemersklimaat. Het project noodzakelijk om te voldoen aan de toenemende wettelijke eisen op het gebied van digitale dienstverlening, toegankelijkheid en elektronisch bestuurlijk verkeer.
- Programma MALiBu: vernieuwing van het applicatielandschap van Burgerzaken. Dit project is essentieel voor de continuïteit en kwaliteit van de dienstverlening aan inwoners. De huidige informatievoorziening is verouderd. De gekozen Common Ground-aanpak vraagt meer tijd in de realisatiefase, maar levert op termijn een toekomstbestendige informatievoorziening op met lagere beheerkosten en minder afhankelijkheid van leveranciers.
- Programma vervanging van verouderde informatievoorziening voor afvalinzameling en afvalverwerking. Het project is noodzakelijk om de continuïteit van de dienstverlening te waarborgen en verdere optimalisatie van afvalstromen en circulariteit mogelijk te maken.
- Fundament Realisatie Geo Roadmap: modernisering van het geo-fundament dat wordt ingezet binnen een groot deel van de gemeentelijke processen. De vernieuwing is essentieel voor de groei van Almere, gebiedsontwikkelingen, het beheer van de openbare ruimte en de verdere ontwikkeling van datagedreven werken.

De projecten blijven onverminderd noodzakelijk voor de verdere digitalisering van de gemeentelijke dienstverlening en bedrijfsvoering. De niet-bestede middelen zijn daarom in 2027 benodigd voor de voortzetting en afronding van deze projecten.

informatiebeheer en archivering

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
dekking	1.300	655	715		
kosten	-670	-1.000	-1.000		
totaal	630	-345	-285		

Informatie vormt de basis voor besluiten, beleid, uitvoering en verantwoording. Het is hiermee de grondstof voor het lokaal bestuur. Maar de data- en informatiehuishouding van gemeenten staat onder druk. De gemeente Almere is hier geen uitzondering in. We staan voor een aanzienlijke uitdaging. Er is nog onvoldoende grip op informatiebeheer en het voldoen aan wet- en regelgeving. Het vinden van juiste en

betrouwbare informatie wordt steeds lastiger en dat ondermijnt het vertrouwen in de overheid, verzwakt de informatiepositie van de gemeente en de maatschappij. Hiermee belemmert het ons werkzaamheden efficiënt uit te voeren, zoals de dienstverlening aan inwoners en bedrijven en bij het oplossen van grote maatschappelijke opgaven. Informatiebeheer raakt aan alles wat de digitale overheid vormt. In samenhang met digitale weerbaarheid, privacy, informatieveiligheid en Common Ground vormt zij de basis voor goed modern en transparant bestuur. Het op orde brengen van het informatiebeheer als essentieel onderdeel van de informatiehuishouding is de belangrijkste randvoorwaarde van de (nieuwe) Archiefwet en de Wet Open Overheid (WOO).

We hebben een programmaplan opgesteld met een overkoepelende aanpak voor de jaren 2026-2030. Daarbij is er bij de uitvoering van het programma aandacht voor structurele borging in de organisatie. We hebben voor het programma tot en met 2028 dekking gevonden in de bestaande budgetten die verband houden met informatiemanagement en veiligheid, waarbij ook de structurele budgetten voor de digitaliseringsstrategie tijdelijk deels hiervoor worden ingezet. Daarnaast is er een bijdrage vanuit het programma Woo. Dit geld is bedoeld voor het op orde brengen van de informatiehuishouding. In 2026 is een plus zichtbaar, die de tekorten uit 2027 en 2028 dekt. Per saldo is dit neutraal.

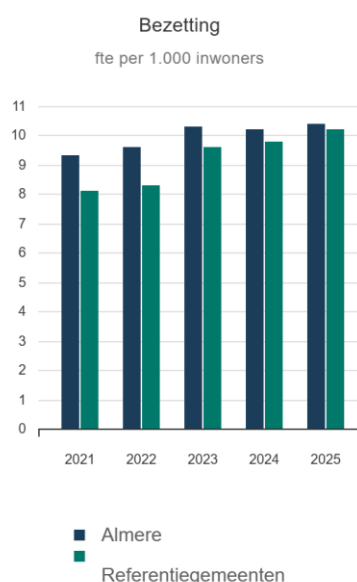
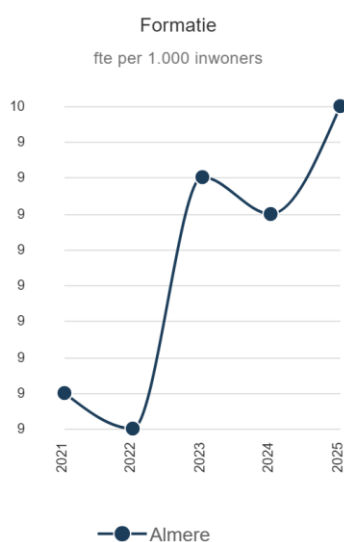
werkzaamheden AV middelen gemeenteraad

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
	-101		101		
totaal	-101		101		

De werkzaamheden om de AV middelen van de gemeenteraad te vervangen zijn gestart en worden naar verwachting ook afgerond in 2026. De kapitaallasten starten dan vanaf 2027. Dit werd voor 2026 en 2027 gedekt uit de reserve programmabudget raad. De bijdrage uit 2026 is niet meer nodig en wordt daarom verschoven naar 2028.

Indicatoren

Formatie

Deze indicator geeft aan hoeveel functies de organisatie beschikbaar heeft per 1.000 inwoners. Uit een vergelijking blijkt dat we hierop niet substantieel afwijken van andere grote gemeenten.

Bezetting

Deze indicator geeft aan hoeveel functies ingevuld zijn per 1.000 inwoners. Deze is in lijn met de stijging van de

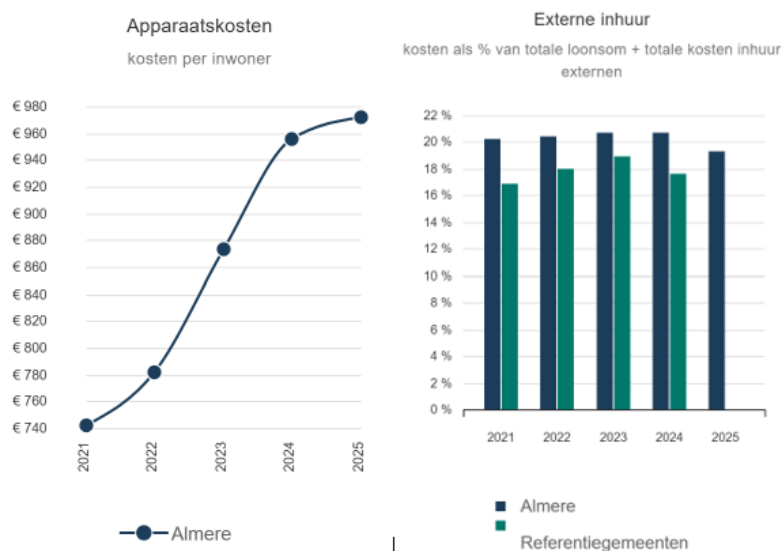
formatie. Uit een vergelijking blijkt dat we hierop niet substantieel afwijken van andere grote gemeenten.

Apparaatskosten

Deze indicator geeft aan wat de apparaatskosten van de organisatie zijn per inwoner. Uit een vergelijking blijkt dat we hierop niet substantieel afwijken van andere grote gemeenten.

Externe inhuur

Deze indicator geeft aan wat de kosten van inhuur zijn ten opzichte van de totale loonsom, inclusief de totale kosten van externen. We zien dat deze indicator al enkele jaren redelijk stabiel was en we in 2025 een daling zien van het inhuurpercentage. Voor het eerst sinds we dit bijhouden komt deze onder de 20% uit.

3.10 Financiën

Ambitie

We brengen de financiën structureel op orde

In de begroting 2027 zijn de structurele inkomsten en uitgaven in balans. Dit is ook ons uitgangspunt voor de komende jaren. Wij willen structurele uitgaven uitsluitend dekken met structurele inkomsten. Daarom nemen we in deze begroting alleen uitgaven op waarvoor ook structurele dekking beschikbaar is, bijvoorbeeld in de vorm van structurele bezuinigingen.

We voeren een financiële herprioritering uit

Voor 2027 kunnen we een begroting presenteren waarin de structurele inkomsten en uitgaven in balans zijn. Ook voor de jaren daarna verwachten wij een sluitende begroting. Hierbij geldt echter dat we nog structureel financiële ruimte moeten vinden voor een aantal plannen uit het hoofdlijnenakkoord. Deze plannen zijn daarom nog niet verwerkt in deze begroting. Om die reden werken we aan een herprioritering van onze activiteiten.

We kijken kritisch naar projectvertragingen

In het hoofdlijnenakkoord is opgenomen dat meevallers door vertragingen of externe ontwikkelingen vrijvallen ten gunste van de begroting. Niet elke projectvertraging leidt echter tot een meevaller. Zo hoeft noodzakelijk onderhoud dat door onvoorziene omstandigheden een jaar wordt uitgesteld, niet ineens te vervallen. We kijken daarom kritisch naar welke projectvertragingen kunnen vrijvallen in de begroting en welke middelen moeten worden doorgeschoven. Voor het doorschuiven van middelen is een realistische planning en een onderliggend bestedingsplan vereist. Eind 2026 beoordelen we voor welke projectvertragingen dit daadwerkelijk het geval is. Indien alsnog sprake is van een realistische planning en een bestedingsplan, worden de betreffende middelen dan alsnog doorgeschoven.

We kijken kritisch naar onze bestemmingsreserves

In de voorbereiding op deze begroting hebben we daarvoor een eerste inventarisatie van onze reserves gedaan. Reserves zijn er in veel gevallen niet voor niets, maar zijn aangelegd voor speciale doelen. We hanteren dezelfde werkwijze voor reserves als voor projectvertragingen. We houden reserves in stand waar een concreet bestedingsplan en een realistische planning voor is. Dit wordt ook meegenomen in de vierde financiële kwartaalrapportage.

We verbeteren de budgetcyclus doorlopend

Dit jaar zijn we teruggegaan naar een 'reguliere' budgetcyclus, met voorjaarsnota, kwartaalrapportages, begroting en jaarrekening. Dit is inmiddels ook vastgelegd in de financiële verordening. We kijken doorlopend hoe we de budgetcyclus zo goed mogelijk kunnen laten aansluiten bij de informatiebehoefte van u als gemeenteraad.

Tegelijkertijd zien wij dat de er steeds weer nieuwe informatie aan de budgetcyclus wordt toegevoegd. Eind 2026 willen we in gesprek met de kennisraad om samen te kijken naar waar de informatiebehoefte ligt, waar niet meer en hoe we daar zo goed mogelijk aan tegemoet kunnen komen. Dat we dit zouden doen hebben we ook toegezegd bij de behandeling van het rekenkamerrapport over onderbestedingen.

Doelstellingen

- Uiterlijk in het eerste halfjaar van 2027 leggen wij een voorstel voor de inrichting en governance van de investeringsreserve ter besluitvorming voor aan de raad.
- Bij de voorjaarsnota 2028 leggen we de raad een voorstel voor over een financiële herprioritering.

Financiën

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
hoofdlijnenakkoord - bezuinigingen					
toeristenbelasting van 7% naar 10%		800	800	800	800
actualisatie van de begroting					
accres gemeentefonds en bijstelling loon en prijscompensatie		4.600	2.600	3.800	3.300
uitkering overschot btw compensatiefonds	-300				
overige bijstellingen gemeentefonds	2.500		-700	-1.300	-1.100
taakmutatie - wet versterking regie volkshuisvesting					
taakmutatie - IBO Problematische schulden					
taakmutatie - openbare bibliotheken					
onroerende zaakbelasting	300				
rentekosten	1.106	3.506	1.631	538	1.215
reclame-inkomsten		575	475	475	475
actualisatie risico's	358				
vrijval reserve sociaal domein	87				
resultaat grondbedrijf storten in algemene reserve	-36.000				
voeding investeringsreserve		36.000			
projectvertraging waarover bij de vierde kwartaalrapportage 2026 wordt besloten					
vertraging via saldireserve	-17.922				
projectvertraging die doorschuift					
vertraging via saldireserve	-13.683	9.563	2.167	337	1.616
totaal	-63.553	55.044	6.973	4.650	6.306

Hoofdlijnenakkoord

Niet van toepassing op dit programma.

Hoofdlijnenakkoord - bezuinigingen

toeristenbelasting van 7% naar 10%

Toeristenbelasting is een belasting voor niet-inwoners van de stad voor het gebruik van gemeentelijke voorzieningen en faciliteiten zoals bijvoorbeeld hotels en campings. Iedereen die niet staat ingeschreven in de gemeente en betaalt voor een overnachting binnen de gemeente, valt hieronder. Het kan dus ook gaan om onder andere zakelijke overnachtingen of arbeidsmigranten. Mensen van buiten de gemeente betalen toeristenbelasting over zakelijke of privéovernachtingen. Degene die overnacht betaalt de belasting aan degene die de overnachting verzorgt.

De belasting bedraagt een percentage over de omzet. We verhogen dit percentage van 7% in 2026 naar 10% in 2027. We verwachten dat dit in totaal € 0,8 miljoen extra inkomsten zal opleveren. Bij de invoering van de toeristenbelasting in 2020 was afgesproken dat 30% van de opbrengsten terugvloeit in de toeristische sector. Dit blijft zo, maar voor deze extra opbrengsten doen we dat niet.

In het hoofdlijnenakkoord werd voorgesteld deze verhoging niet toe te passen voor campings en boten. Deze uitzondering maken we nu niet, omdat we verwachten dat dit onderscheid voor campings juridisch niet houdbaar is. Daarnaast bedraagt de belasting een percentage over de omzet. Een overnachting op een camping is meestal goedkoper dan bijvoorbeeld een overnachting in een hotel en daarmee betaalt een toerist op een camping gemiddeld al minder toeristenbelasting.

Ook de watertoeristenbelasting gaat van 7% naar 10%. De extra inkomsten zijn relatief beperkt en worden geschat op € 4.000. Het belastingtarief voor 2027 voor een vaste ligplaats blijft met € 40 per jaar gelijk aan het tarief in 2026.

3e Kwartaalrapportage

accres gemeentefonds en bijstelling loon en prijscompensatie

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
a. accres gemeentefonds		3.400	3.300	4.000	4.200
b. bijstelling loon en prijscompensatie		1.200	-700	-200	-900
totaal		4.600	2.600	3.800	3.300

a. accres gemeentefonds

Als gemeente ontvangen we via het gemeentefonds geld voor loon en prijsstijgingen. Dit wordt accres genoemd. Hoeveel we ontvangen wordt berekend op basis van het percentage prijs bruto binnenlands product (bbp). Dit percentage wordt in het voorjaar (februari) en najaar (september) door het Centraal Planbureau gepubliceerd.

Het prijs bbp is nu in het najaar 2026 hoger dan in het voorjaar 2026 werd verwacht. We krijgen daarom structureel € 4,2 miljoen extra accres.

b. bijstelling loon en prijscompensatie

Als gemeente maken we ook extra kosten doordat lonen en prijzen stijgen. Dit geldt voor de personeels- en inkoopkosten van de gemeente zelf, maar ook voor onze partners die geld van de gemeente ontvangen. Om te bepalen hoeveel we hiervoor moeten reserveren gebruiken we naast het prijs bbp ook andere indexcijfers die een betere inschatting geven van de werkelijke loon en prijsstijgingen.

Omdat het prijs bbp hoger is stijgen onze kosten voor de loon en prijscompensatie ook. Voor de Jeugdhulp wordt de indexatie echter met name bepaald door het indexcijfer Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling (OVA). Dit percentage is nu lager dan werd verwacht waardoor we hiervoor minder kosten hebben. Samen met de overige hogere kosten leidt dit per saldo tot structureel € 0,9 miljoen aan meer kosten voor loon en prijscompensatie.

uitkering overschot btw compensatiefonds

Gemeenten kunnen sommige btw die ze betalen op hun inkoop, declareren bij het Rijk in het btw compensatiefonds. Als er na afloop van het jaar geld overblijft in het fonds, dan krijgen gemeenten dit overschot uitgekeerd. Elk jaar krijgen gemeenten dit overschot uitbetaald bij de meicirculaire (definitieve afrekening voorgaand jaar) en de septembercirculaire (voorlopige afrekening lopend jaar).

Deze jaarlijkse uitbetaling hebben wij ook opgenomen in de begroting. Omdat dit bedrag elk jaar anders is moeten wij hier een inschatting van maken. Van de provinciaal toezichthouder mogen we rekening houden met het bedrag van de laatste definitieve afrekening, voor Almere is dit € 2,6 miljoen. Dit bedrag hebben wij ook opgenomen, maar voorzichtigheidshalve hebben wij voor het jaar 2030 structureel 80% van dit bedrag opgenomen in de begroting.

Nu bij de septembercirculaire hebben wij een voorlopige afrekening 2026 ontvangen van € 2,3 miljoen. Dit is € 0,3 miljoen minder dan we hebben begroot. Meerjarig passen we de begroting nog niet aan. Hiervoor wachten we op de definitieve afrekening volgend jaar bij de meicirculaire.

overige bijstellingen gemeentefonds

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
a. taakmutaties die vrijvallen	448	24	34	29	15
b. afwikkeling voorgaande jaren	1.837				
c. overige bijstellingen	215	-24	-734	-1.329	-1.115
totaal	2.500		-700	-1.300	-1.100

a. taakmutaties die vrijvallen

Als gemeenten extra taken moeten uitvoeren dan krijgen ze hier vaak geld voor van het Rijk. Dit worden taakmutaties genoemd. In het hoofdlijnenakkoord is afgesproken dat we meevallers uit de circulaire van

het Rijk gebruiken om de financiële ruimte te vergroten. Daarom hebben we extra kritisch gekeken naar de taakmutaties uit de septembercirculaire. In sommige gevallen voeren wij de extra taak al uit, dus kan het geld vrijvallen.

In totaal kan een bedrag van € 0,45 miljoen vrijvallen in 2026. Dit komt met name doordat we € 0,4 miljoen hebben gekregen voor de uitvoeringskosten inburgering. Dit geld kan vrijvallen, omdat wij hiervoor bij de Programmabegroting 2026 al geld beschikbaar hebben gesteld. Daarnaast kan € 0,13 miljoen voor de spreidingswet vrijvallen, omdat wij ook deze kosten al in de begroting hebben zitten.

Er zijn drie taakmutaties waarbij we het geld reserveren en de komende tijd gebruiken om te onderzoeken of en hoeveel kosten hier tegenover staan. Dit gaat om de wet versterking regie volkshuisvesting, de IBO Problematische schulden en de openbare bibliotheken. Deze taakmutaties worden ook apart toegelicht bij het programma financiën.

De taakmutaties waar uitgaven tegenover staan zijn te vinden in de bijlage van deze programmabegroting onder de wijzigingen vastgesteld door college. Dit betreft met name geld wat wij in Almere hebben ontvangen, maar wat bestemd is voor de regio en waar (regionale) afspraken over zijn gemaakt.

b. afwikkeling voorgaande jaren

We ontvangen meer geld uit het gemeentefonds uit oudere jaren. Dit wordt met name veroorzaakt doordat het aantal huishoudens met een laag inkomen in 2025 hoger is dan eerder geraamd. Dit is een zwaarwegende maatstaf waaruit we veel geld ontvangen. Daarnaast hebben we een inschatting gemaakt dat we uit de decembercirculaire ook een meevaller hebben uit voorgaande jaren. De afgelopen jaren is dit namelijk ook altijd het geval geweest.

c. overige bijstellingen

De verdeling van het gemeentefonds is verder aangepast aan allerlei landelijke ontwikkelingen. Daarnaast hebben we ook de aantallen van de maatstaven geactualiseerd. Structureel leidt dit tot € 1,1 miljoen aan minder opbrengsten.

taakmutatie - wet versterking regie volkshuisvesting

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
inkomsten Rijk	450	394	394	394	394
reserveren uitgaven	-450	-394	-394	-394	-394
totaal					

Het wetsvoorstel Versterking regie volkshuisvesting zorgt ervoor dat overheden kunnen sturen op hoeveel, waar en voor wie er gebouwd wordt. Bij de septembercirculaire hebben we hiervoor extra geld gekregen voor de uitvoeringskosten en voor de integrale dienstverlening.

We gaan nog onderzoeken of wij hier ook extra kosten moeten maken of dat wij hier een keus in hebben. We reserveren het geld voorlopig wel. Het geld dat wij in 2026 ontvangen verwachten we niet uit te geven in 2026, zie hiervoor de wijziging projectvertraging bij het programma wonen.

taakmutatie - IBO Problematische schulden

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
inkomsten Rijk		246	246	246	246
reserveren uitgaven		-246	-246	-246	-246
totaal					

Het kabinet voert een pakket aan maatregelen in om problematische schulden fundamenteel aan te pakken. Dit pakket is gebaseerd op het basispakket uit het Interdepartementaal Beleidsonderzoek (IBO) Problematische schulden. Bij de septembercirculaire is voor 2027 en verder voor het onderdeel vroegsignalering via een decentralisatie uitkering geld beschikbaar gesteld voor gemeenten. Voor Almere gaat dit om structureel € 246.000.

We gaan nog onderzoeken of wij hier ook extra kosten moeten maken of dat wij hier een keus in hebben. We reserveren het geld voorlopig wel.

taakmutatie - openbare bibliotheken

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
inkomsten Rijk		709			
reserveren uitgaven		-709			
totaal					

Vanuit de septembercircularie hebben gemeenten via een decentralisatie uitkering geld gekregen voor 2027 voor openbare bibliotheken. Voor Almere gaat dit om € 0,7 miljoen.

Het doel van deze uitkering is om gemeenten in staat te stellen te voldoen aan de gewijzigde Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen. De gemeente heeft hiermee een zorgplicht om te voorzien in een aanbod van bibliotheekvoorzieningen. Het aanbod van deze voorzieningen moet als geheel binnen redelijke afstand voor de inwoners toegankelijk zijn en ten minste één bibliotheekvoorziening in stand houden die alle vijf de wettelijke bibliotheekfuncties vervult, een fysieke collectie heeft en over een professionele personeelsbezetting beschikt.

We gaan nog onderzoeken of wij hier ook extra kosten moeten maken of dat wij hier een keus in hebben. We reserveren het geld voorlopig wel.

onroerende zaakbelasting

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
a. onroerende zaakbelasting	800	475	475	475	475
b. gemeentefonds	-500	-475	-475	-475	-475
totaal	300				

a. onroerende zaakbelasting

We hebben € 0,8 miljoen meer Ozb opbrengsten in 2026. Dit komt met name doordat de opbrengsten voor niet woningen (bedrijven en kantoren) hoger zijn dan eerder ingeschat. Voor een deel komt dit doordat de WOZ waarde meer gestegen is dan verwacht. En voor een deel komt dit doordat er meer nieuwe bedrijfspanden bij zijn gekomen.

Doordat wij het weegschaalprincipe toepassen is het bedrag aan extra opbrengsten voor de jaren 2027 en verder lager. Het weegschaalprincipe houdt namelijk in dat als de WOZ waarde stijgt, we het tarief in het volgende jaar weer verlagen. Zie hiervoor ook de paragraaf lokale heffingen van deze Programmabegroting.

b. gemeentefonds

Doordat de waarde van ons onroerend goed stijgt, krijgen we minder geld uit het gemeentefonds. Dit gaat om € 0,5 miljoen. Het Rijk gaat er namelijk vanuit dat gemeenten dan zelf meer inkomsten kunnen binnen halen. Doordat het bedrag waarmee we worden gekort in het gemeentefonds gelijk is aan de extra opbrengsten is deze wijziging vanaf 2027 per saldo neutraal.

rentekosten

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
correctie	-121	-121	-121	-121	-121
projectvertraging	1.227	3.627	1.752	659	1.336
totaal	1.106	3.506	1.631	538	1.215

De rentekosten zijn lager dan verwacht. De belangrijkste oorzaak is dat we minder investering dan geraamd. Zo ramen wij € 91,8 miljoen aan investeringen in 2026 maar geven we onwerkelijkheid tot op heden circa € 30 miljoen uit. Hierdoor hoeven we ook minder geld te lenen en betalen we dus ook minder rente. Een andere reden is dat er € 85 miljoen meer in onze reserves zit door vertraging van uitgaven ten

laste van onze reserves. Ook hierdoor betalen we minder rente. De lagere rente door deze projectvertraging komt tot 2027 ten gunste van de begroting. Vanaf 2028 komt dit ten gunste van de stelpost kapitaallasten.

reclame-inkomsten

Bij de programmabegroting 2025 hebben wij de reclame-inkomsten neerwaarts bijgesteld omdat er opstart problemen waren waardoor niet alle reclameborden in gebruik konden worden genomen door de aanbieder. Inmiddels zijn deze problemen verholpen waardoor de verwachte inkomsten voor de komende jaren weer hoger zijn. Het contract voor de A6 schermen loopt in 2028 af. Om deze reden zullen de inkomsten vanaf dat jaar € 100.000 lager zijn. Het contract voor de reclamevitruines loopt tot 2031.

actualisatie risico's

We actualiseren onze risico's twee keer per jaar, bij de eerste en derde kwartaalrapportage. In deze kwartaalrapportage valt er per saldo € 0,4 miljoen vrij. Dit komt door lagere risico's op de gemeentegaranties voor sport of cultuur instellingen en minder kosten voor afbouwtrajecten bij cultuur. Hierdoor valt € 0,5 miljoen vrij. Daarnaast reserveren we € 0,2 miljoen extra voor hogere bijstandsuitkeringen. Verder zijn er overige bijstellingen voor € 0,1 miljoen.

vrijval reserve sociaal domein

In de reserve zit nu nog € 1,9 miljoen. Het doel van deze reserve is om de overschotten en tekorten op de regionale Wmo taken (Beschermd Wonen, Maatschappelijke Opvang en Vrouwenopvang te reserveren en vervolgens uit te betalen aan de regiogemeenten. Ook werden in eerdere jaren de kosten van de regionale transformatie-agenda uit de reserve betaald. Almere is centrumgemeente voor deze taken. Vanaf 2027 moeten deze taken worden uitgevoerd door een nog op te richten regio-organisatie (SDFL). De reserve komt dan te vervallen. Dit jaar nog wordt het overschot 2025 nog uitbetaald aan de regiogemeenten, per saldo blijft er € 87.000 over.

resultaat grondbedrijf storten in algemene reserve

We storten de verwachte winstafracht van het grondbedrijf over 2026 in de algemene reserve. Dit geld blijft gereserveerd totdat de regels van het investeringsfonds zijn vastgesteld. Er volgt een voorstel bij de Voorjaarsnota 2028

voeding investeringsreserve

De winst grondbedrijf 2026 wordt in 2026 in de buffer gestort. In 2027 onttrekken we het geld aan de buffer ter dekking van de stelpost investeringsreserve.

Projectvertraging waarover bij de vierde kwartaalrapportage 2026 wordt besloten

We hanteren de spelregel "we laten meevallers door vertraging of externe ontwikkelingen vrijvallen binnen de begroting." Voor posten waar nu nog geen bestedingsplan is of onduidelijk is of deze juridisch zijn verplicht wordt bij de vierde kwartaalrapportage 2026 besloten of deze vrij kunnen vallen.

vertraging via saldireserve

Het hoofdlijnenakkoord geeft aan dat we geld wat overblijft door projectvertraging niet automatisch doorschuiven naar het nieuwe jaar.

We voegen deze vrijvallende middelen nu toe aan de saldireserve. In de vierde kwartaalrapportage zullen we beoordelen of deze middelen alsnog moeten worden ingezet, of dat deze kunnen worden ingezet voor de algemene middelen.

Projectvertraging die doorschuift

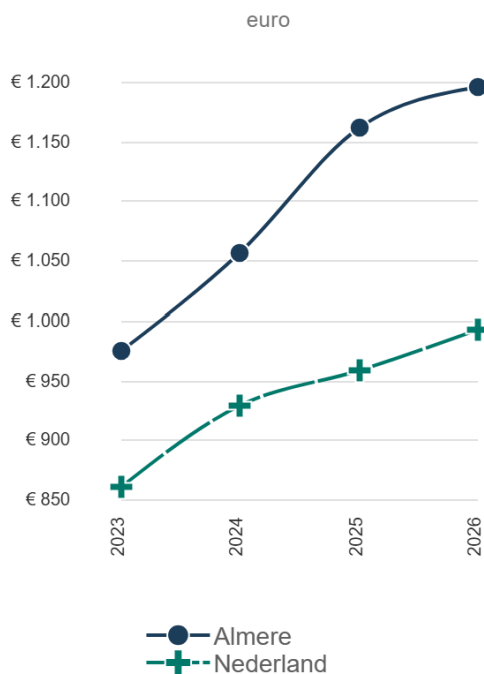
vertraging via saldireserve

De lagere uitgaven in 2026 door projectvertraging storten we in de saldireserve. Het geld is namelijk nodig (bestemd) voor uitgaven in de jaren 2027-2030. In deze jaren wordt het geld weer uit de saldireserve

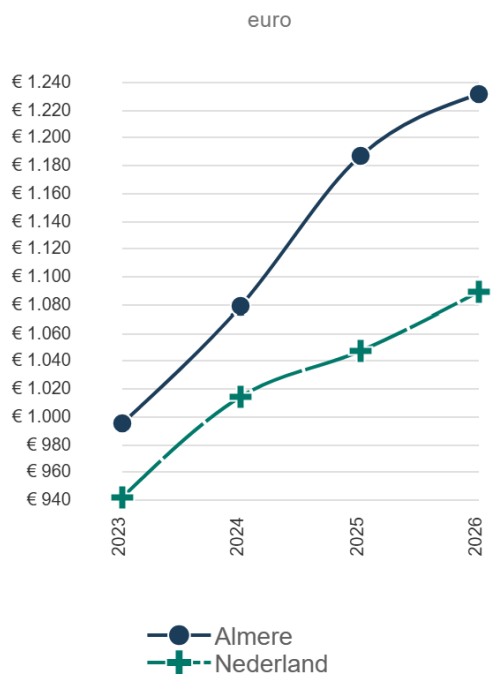
gehaald. Ook zijn er nog een aantal andere verschuivingen tussen de jaren via de saldireserve verwerkt, zodat dit per saldo neutraal is en niet van invloed op het perspectief of onze buffer.

Indicatoren

Woonlasten eenpersoons huishouden

Woonlasten meerpersoons huishouden

Woonlasten eenpersoons huishouden

Dit is het totaalbedrag in euro's per jaar dat een eenpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.

Woonlasten meerpersoons huishouden - kopie

Dit is het totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.

4 Bezuinigingsmonitor

Dit is de eerste begroting van deze raadsperiode. We gebruiken dit moment ook om de bezuinigingsmonitor op te schonen. Dit komt omdat in deze begroting:

- Een aantal lopende bezuinigingen zijn ingevuld;
- Een aantal lopende bezuinigingen zijn teruggedraaid;
- Voor de jeugdhulp één terugverdientaakstelling is opgenomen in plaats van verschillende bezuinigingen
- Er een aantal nieuwe bezuinigingen zijn opgelegd die moeten worden ingevuld.

4.1 Ingevulde bezuinigingen

De volgende bezuinigingen op de bedrijfsvoering zijn structureel volledig ingevuld en komen in de volgende bezuinigingsmonitor niet meer terug:

bedragen x € 1 miljoen

status	2026	2027	2028	2029	2030
 bezuiniging communicatie		1,1	1,1	1,1	1,1
 efficiency bedrijfsvoering W&I	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
 facilitaire dienstverlening	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
 Parkeerwinkel in stadhuis		0,1	0,1	0,1	0,1
 Taakstelling organisatie		0,2	0,2	0,2	0,2
 versoberen netwerkborrels en businessseats Almere City		0,1	0,1	0,1	0,1
totaal	0,8	2,2	2,2	2,2	2,2

Bezuiniging communicatie

De formatie van de afdeling communicatie is 10 fte verlaagd in 2026 waarmee de bezuiniging van € 1,1 miljoen is gerealiseerd. In 2026 zijn om dit te realiseren nog wel frictiekosten gemaakt, dit is binnen het budget van € 1,1 miljoen gebleven dat hiervoor was uitgetrokken. Dat valt bij deze begroting vrij.

Efficiency bedrijfsvoering W&I

Er is een generieke bezuiniging van € 125.000 ingeboekt op de bedrijfsvoering van de afdeling Werk en Inkomen. De taakstelling is structureel ingevuld door 3 functies te schrappen.

Facilitaire dienstverlening

De bezuiniging van € 0,6 miljoen is als volgt ingevuld:

- € 160.000 reproductie dienstverlening: door kritischer te zijn op nut en noodzaak denken we minder te hoeven afdrukken.
- € 50.000 postverzending: We gaan selecteren welke correspondentie echt via post moet worden verstrekt. Daardoor besparen we op postkosten. Dit betekent niet dat inwoners geen post meer van de gemeente ontvangen, maar we gaan nut en noodzaak beter afwegen.
- € 20.000 Catering en schoonmaak interne vergaderingen versoberen: We hebben koffie-, thee- en lunchvoorzieningen al geschrapt. Daar bovenop besparen we door de tussentijdse schoonmaak- en opruimrondes te beperken.
- € 45.000 audiovisuele ondersteuning Burgerzaal. Dit kost nu jaarlijks € 60.000. Door de apparatuur te vervangen hebben we deze ondersteuning niet meer nodig. Dit vergt wel een eenmalige investering in nieuwe apparatuur.
- € 102.000 sluiten vergaderlocatie de Voetnoot. Nu hebben we deze locatie beschikbaar voor cursussen en andere vergaderingen. Deze moet dan verplaatsen naar het stadhuis. De vrijkomende ruimte kan worden verhuurd aan externen.
- € 180.000 schilderwerk en reparaties versoberen. Het betreft wensen van de afdelingen en cosmetische herstelwerkzaamheden. Noodzakelijk onderhoud wordt gewoon uitgevoerd.
- € 80.000 geen bloemen meer bestellen voor festiviteiten.

Parkeerwinkel in stadhuis

We gaan het Parkeerservicebureau verplaatsen naar de ruimte in de bibliotheek naast het Stadsarchief. De technische ruimte verplaatsen we naar de beheerdersruimte fietsenstalling.

Met deze verhuizing wordt invulling gegeven aan de bestuurlijke opdracht om het gebruik van commercieel vastgoed te verruilen voor gemeentelijk vastgoed.

Taakstelling organisatie

We hebben deze bezuiniging pragmatisch verdeeld over de organisatie op basis van bedrijfsvoeringsbudgetten. De taakstelling is daarmee ingevuld.

Verder versoberen netwerkborrels en businessseats Almere City

Deze bezuinigingen waren onderdeel van het amendement bij de Programmabegroting 2026. De bezuinigingen zijn ingevuld door minder businessseats te huren.

4.2 Terugdraaide bezuinigingen

De volgende bezuinigingen hebben we teruggedraaid:

bedragen x € 1 miljoen

status	2026	2027	2028	2029	2030
 brede bestuurskosten + bestuursbalie	0,4				
 huisvesten partners in stadhuis	0,0	0,0	0,2	0,2	0,3
totaal	0,4	0,0	0,2	0,2	0,3

Brede bestuurskosten + bestuursbalie

Het invullen van de taakstelling 'brede bestuurskosten' vinden we ongewenst. De 1 op 1 ondersteuning vanuit bestuursadviseurs vinden we noodzakelijk. De vertrouwensband tussen bestuurder en adviseur is een heel belangrijk onderdeel van het werk. Dit zal lastiger worden als er meerdere bestuurders bediend moeten worden door 1 adviseur. Daarnaast zal er met minder mensen ook gewoon minder gedaan kunnen worden. Daarom draaien we deze bezuiniging terug. Hiermee zijn er 7 bestuursadviseurs en 6 woordvoerders beschikbaar voor de ondersteuning van het gehele college. Dat betekent dat er geen 1 op 1 ondersteuning is voor woordvoering. Dat wordt opgelost doordat verschillende wethouders woordvoerders zullen gaan delen. Veder willen we ook de bestuursbalie open houden.

Huisvesting partners in stadhuis

De bezuiniging huisvesten partners in het stadhuis is teruggedraaid, omdat wij deze financieel niet haalbaar achten. Dit is in eerdere bezuinigingsmonitors ook aangegeven.

4.3 Openstaande bezuinigingen

De volgende lopende bezuinigingen staan nog open. We rapporteren over de voortgang per bezuinigingen.

Deze bezuinigingen zullen ook in de volgende bezuinigingsmonitor terugkomen:

bedragen x € 1 miljoen

status	2026	2027	2028	2029	2030
 inverdientaakstelling jeugdhulp		1,0	5,2	6,2	6,2
 Lokaal maatschappelijke opvang	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
 Wetswijziging eigen bijdrage Wmo		0,6	0,6	0,6	0,6
 Wmo Huishoudelijke Ondersteuning	1,8	1,9	2,0	2,0	2,0
 Wmo: huishoudelijke hulp uit Wmo met vangnet				8,7	9,3
totaal	2,4	4,2	8,5	18,2	18,8

Inverdientaakstelling jeugdhulp

Hoe gaan we de bezuiniging invullen?

In de begroting 2027 zit een inverdientaakstelling van € 1 miljoen op de jeugdhulp. Conform het hoofdlijnenakkoord worden de extra kosten voor toegang en regie JGZ en de bezuiniging niet gecontracteerde jeugdhulp hierin opgenomen. Er zijn geen maatregelen geïnventariseerd voor deze inverdientaakstelling. De kosten voor de jeugdhulp zullen in 2027 met € 1 miljoen extra moeten dalen, om binnen de begroting te blijven. In het eerste kwartaal 2027 werken wij het investeringsplan jeugd verder uit. Bij de uitwerking van dit raadsvoorstel zullen extra structurele investeringen worden voorgesteld. Dan zal ook duidelijk moeten zijn hoe de extra uitgaven worden terugverdiend. De inverdientaakstelling zal dan toenemen. Hoe groot de inverdientaakstelling wordt is afhankelijk van besluitvorming over dit voorstel. Totdat besluitvorming heeft plaatsgevonden houden we rekening met de inverdientaakstelling uit het huidig investeringsplan.

Lokaal maatschappelijke opvang

Hoe gaan we de bezuiniging invullen?

Bij de jaarrekening 2025 was er nadeel van € 0,9 miljoen op de lokaal maatschappelijke opvang. Bij de eerste kwartaalrapportage is het budget structureel met € 0,3 miljoen verhoogd voor gezin/doorstroomlocaties en tussenvoorzieningen. Voor het restant is een bezuiniging opgelegd van € 0,6 miljoen. Dit gaat grotendeels om activiteiten waarvoor geen structureel geld is, zoals Trainingshuizen, Room4you en thuis in de wijk.

In 2026 is een aantal maatregelen zoals strakkere sturing op maatwerk geïmplementeerd. Ook is er incidenteel ruimte gezocht in andere budgetten om de doorlopende kosten te kunnen betalen. De bezuiniging is hiermee voor 2026 incidenteel ingevuld.

Voor 2027 en verder gaan we de bezuiniging invullen door de kosten van de coördinatie van de schakelteams van € 0,3 miljoen af te bouwen en de kosten voor Tactus (veslavingszorg) voor € 0,3 miljoen onder te brengen in het bestedingsplan AZWA. Voor de Schakelsteams geldt dat er overlap is met Samen Sterker in de Wijk en de Sociaal Pedagogische Basis gerelateerd aan de wijkteams. Over het bestedingsplan AZWA wordt een apart besluit genomen via de nota gezondheidsbeleid. De uitwerking van de sociaal pedagogische basis wijkteams loopt via het investeringsplan jeugd waarover ook een apart besluit wordt genomen.

Wetswijziging eigen bijdrage Wmo

Hoe gaan we de bezuiniging invullen?

Er ligt een wetsvoorstel in de Tweede Kamer om de eigen bijdrage Wmo weer inkomensafhankelijk te maken. De invoering is uitgesteld naar 1 januari 2028. Het Kabinet Jetten ziet dit als een belangrijke maatregel om de kosten van de zorg beheersbaar te houden. Op basis van het wetsvoorstel levert het invoeren van de wet € 390 miljoen op. Almere heeft een aandeel van ongeveer 1%. De afname van kosten is in potentie dan ongeveer € 3,9 miljoen. Het Rijk heeft het gemeentefonds van Almere met € 1,65 miljoen

gekort. Er is dus een extra besparing mogelijk. Voorzichtigheidshalve hebben we hiervan € 0,63 miljoen ingeboekt.

Bovenop deze bezuiniging heeft het kabinet overigens een extra bezuiniging aangekondigd om de huishoudelijke hulp uit de Wmo te halen. Deze korting van landelijk ruim € 1 miljard komt hier bovenop.

Welke obstakels zijn er bij het invullen van de bezuiniging

- Er is een reëel risico op uitstel. Er is formeel nog geen uitstel gecommuniceerd, dit wachten wij af.
- De daling van de kosten en stijging van inkomsten uit eigen bijdragen is lager dan verwacht

Wmo Huishoudelijke Ondersteuning

Hoe gaan we de bezuiniging invullen?

Er ligt een bezuinigingsopdracht van € 2 miljoen op de huishoudelijke ondersteuning. Dit is een verzameling van eerder doorgevoerde bezuinigingen en tekorten op de Wmo.

De bezuiniging wordt in de basis ingevuld door verlaging van het pakkettarief per 1 juli en een tweede verlaging per 1 september. Het college heeft de tariefsaanpassingen op 9 juni vastgesteld. In de tweede kwartaalrapportage 2026 hebben we u hierover gerapporteerd. Om de verlaging van het aantal uren in het pakket mogelijk te maken wordt ook gewerkt aan strenger sturen op toegang en strakke inzet op maatwerk binnen de thuissituatie van een cliënt en op uitstroom. Dit betekent dat zorgaanbieders alleen huishoudelijke taken overnemen van inwoners als dit echt noodzakelijk is. Gemeente en zorgaanbieders kijken hierbij kritischer naar wat inwoners zelf of met hun netwerk kunnen organiseren.

Update na tweede kwartaalrapportage 2026

Na het collegebesluit over de pakkettarieven zijn diverse gesprekken gevoerd met de zorgaanbieders. Aanbieders geven aan dat ze op dit moment niet uitkomen met het verlaagde pakkettarief, omdat het strenger sturen op toegang, strakke inzet op maatwerk en uitstroom nog onvoldoende vorm heeft gekregen.

Na de gesprekken herkennen wij dit beeld ook en komen we de aanbieders tegemoet met een compensatieregeling. Per saldo komt het erop neer dat de verlaging van de pakkettarieven 4 maanden later ingaat (1 november eerste verlaging en 1 januari 2027 tweede verlaging). Om de administratieve last zo klein mogelijk te houden blijven de pakkettarieven wel in stand. De meerkosten hiervan worden ingeschat op € 0,45 miljoen. Bij de vierde kwartaalrapportage 2026 maken we een prognose van de totale Wmo kosten 2026. Hierin nemen we dit nadeel ook mee. Hiermee ontstaat er ruimte om de nieuwe werkwijze gezamenlijk in te voeren.

Welke obstakels zijn er bij het invullen van de bezuiniging

Door de vertraging moet de gezamenlijke werkwijze nog geïmplementeerd worden. Dit gaat vooral om training van consultants en medewerkers van aanbieders en afspraken met aanbieders over proces, gezamenlijke communicatie en delen van informatie. Hiermee moet het mogelijk worden om gezamenlijk strenger te sturen op de toegang en het beperken van zorg als de thuissituatie dit toelaat. Hierover zijn nu afspraken gemaakt. Maar er blijft een risico dat dit weer vertraagt.

Een tweede risico blijft de autonome volumegroei (toename van cliënten) binnen de Wmo.

Wmo: huishoudelijke hulp uit Wmo met vangnet

Hoe gaan we de bezuiniging invullen?

Het Rijk heeft het voornemen om de huishoudelijke hulp als maatwerkvoorziening binnen de Wmo. Per 1 januari 2029 te schrappen. De bedoeling is dat mensen die dat kunnen, vanaf 2029, zelf gaan betalen voor hun huishoudelijke hulp. Voor de mensen die dit niet zelf kunnen betalen moet de gemeente blijven voorzien in (de kosten van) de huishoudelijke hulp. Dit was in de Voorjaarsnota van het Kabinet al aangekondigd. De korting is nu ook verwerkt in het gemeentefonds. Per saldo gaat het landelijk om een korting van € 1 miljard. Deze uitname is taakstellend. Het is nog onduidelijk hoe de bezuiniging inhoudelijk door het Rijk wordt ingevuld. Gemeenten mogen daarom voor deze korting een stelpost opnemen, totdat duidelijk is hoe het Rijk de bezuiniging gaat invullen. Dit hebben wij ook gedaan, dit voornemen is daardoor budgettair neutraal in de begroting opgenomen.

Welke obstakels zijn er bij het invullen van de bezuiniging

De korting voor Almere is structureel per saldo € 9,3 miljoen. Dit komt boven op de taakstelling voor het invoeren van een inkomensafhankelijke eigen bijdragen van in totaal ongeveer € 2,7 miljoen. De bezuiniging is in totaal € 12 miljoen. Het totale budget Huishoudelijke Hulp is structureel ongeveer € 23 miljoen. Het gaat in totaal om een korting van ruim 50% van het budget. Onduidelijk is hoe deze maatregelen allemaal op elkaar ingrijpen.

4.4 Nieuwe bezuinigingen

De volgende bezuinigingen zijn ingeboekt bij deze begroting. Deze zullen de volgende keer in de monitor terugkomen met een rapportage over de voortgang. Op de verschillende programma's is toegelicht hoe de bezuiniging moet worden ingevuld en wat we hiervoor gaan doen:

bedragen x € 1 miljoen

status	2026	2027	2028	2029	2030
bezuinigingen hooflijnenakkoord					
 algemene taakstelling op economie		0,8	1,0	1,0	1,0
 Bezuiniging op klimaatmiddelen		1,3	1,3	1,3	1,3
 Diversiteit en inclusie		0,4	0,4	0,4	0,4
 Langzamere groei budget vervangingsinvesteringen		0,5	0,5	0,5	0,5
 Taakstelling bijzondere bijstand		0,2	0,4	0,4	0,4
totaal	0,0	3,2	3,6	3,6	3,6
andere nieuwe bezuinigingen					
 formatie Werk en inkomen				1,1	1,1
 JGZ ondersteuningsstructuur wijkteams			0,6	0,6	0,6
 ondersteuning wijkteams				0,5	0,5
totaal	2,8	7,7	13,1	24,4	25,2

Bezuinigingen hooflijnenakkoord

Algemene taakstelling op economie

In het hooflijnenakkoord is afgesproken om in 2027 € 0,8 miljoen en vanaf 2028 structureel € 1 miljoen te bezuinigen op Economie. Het programma Economie bestaat uit de activiteiten Economische Ontwikkeling (€ 6,4 miljoen) en City Marketing (€ 2,1 miljoen). Dit najaar werken we uit hoe we deze bezuiniging kunnen realiseren. Vooralsnog gaan we er vanuit dat we de bezuiniging naar rato verdelen over de taken Economische ontwikkeling (€ 0,7 miljoen) en City Marketing (€ 0,3 miljoen).

Bezuiniging op klimaatmiddelen

In het hooflijnenakkoord is afgesproken dat we structureel € 1,3 miljoen bezuinigen op de klimaatmiddelen. Om dit te realiseren gaan we formatie die we momenteel uit de algemene middelen betalen, voortaan betalen uit de rijksmiddelen CDOKE (Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat- en Energiebeleid). Hierdoor vallen algemene middelen vrij, maar neemt tegelijkertijd de beschikbare ruimte binnen de CDOKE-middelen af. Dit betekent dat andere activiteiten en ambities die momenteel vanuit de CDOKE-middelen worden gefinancierd, niet kunnen worden voortgezet. Via de specifieke uitkering CDOKE ontvangt de gemeente jaarlijks € 5,8 miljoen voor de uitvoering van haar klimaat- en energieopgaven. Op 21 april 2026 heeft het college een besluit genomen over de inzet van deze middelen en is de raad hierover per raadsbrief geïnformeerd. De voorgestelde verschuiving maakt een hernieuwde afweging noodzakelijk. De consequenties en benodigde keuzes worden in beeld gebracht en vervolgens ter besluitvorming aan het college voorgelegd.

Diversiteit en inclusie

In totaal is er € 1,3 miljoen structureel beschikbaar voor diversiteit en inclusie. Dit bestaat uit:

- € 0,4 miljoen wettelijke taken belegd bij Bureau Gelijke Behandeling (antidiscriminatie) en Avanti (diversiteitsagenda).
- € 0,4 miljoen programmakosten bovenwettelijke taken. Dit gaat om subsidies, projecten, bewonersinitiatieven, campagnes, netwerkversterking en bewustwordingsactiviteiten
- is € 0,5 miljoen voor apparaatskosten.

De bezuiniging zal deels via de programmakosten en deels via de apparaatskosten ingevuld worden. De bezuiniging zal ten koste gaan van de ondersteuning die de gemeente, onder meer vanuit subsidies, bieden

kan aan de partners in de stad en de slagkracht van het team.

De bezuiniging op de programmakosten zal ingevuld worden door het stellen van prioriteiten. Daarbij moet rekening gehouden met een afbouwverplichting bij meerjarige subsidies. Dit gaat om ongeveer € 0,1 miljoen van het programmabudget voor bovenwettelijke taken.

Een deel van de bezuiniging wordt gerealiseerd op de apparaatskosten. Er is structureel 4,5 fte formatie beschikbaar. De formatie kan direct met 1 fte worden verkleind in verband met vacatureruimte. Daarnaast wordt structureel gekeken naar de benodigde capaciteit, inrichting, aansturing en positionering van het team Diversiteit & Inclusie in relatie tot de omvang van de opgave. De logica is dat als de structurele bovenwettelijke activiteiten afbouwen en worden versoerd, ook de beleidsinzet kan worden verkleind.

Als bij de vierde kwartaalrapportage 2026 wordt besloten uitvoering te blijven geven aan de actielijnen van het bestedingsplan diversiteit en inclusie en de toegankelijkheidsreserve is er ook ruimte voor gefaseerde afbouw. Deze aanpak voorkomt een abrupte afbouw van het maatschappelijke veld, geeft organisaties tijd om hun werkwijze en financiering aan te passen en maakt gebruik van de inhoudelijke samenhang binnen de verschillende beleidsvelden. Tevens wordt onderzocht welke activiteiten inhoudelijk passen binnen andere beleidskaders. Voor de uitvoering van de actielijnen is in 2027 ook personeel nodig. Activiteiten op de toegankelijkheidsreserve hebben een langere doorlooptijd tot 2029

Langzamere groei budget vervangingsinvesteringen

Door uitstel van investeringen (projectvertraging) in de afgelopen jaren in de openbare ruimte hoeft het budget minder hard te groeien. De verwachting is dat deze bezuiniging ingevuld kan worden.

Taakstelling bijzondere bijstand

In het hoofdlijnenakkoord is voor de bijzondere bijstand een taakstelling opgenomen van € 200.000 in 2027, oplopend naar structureel € 400.000 vanaf 2028. Uitgangspunt voor het invullen is dat eerst bespaard wordt via een efficiëntere uitvoering, daarna wordt gekeken naar voorliggende voorzieningen en tenslotte inhoudelijke versoering van regelingen aan de orde komt (bijv. herziening kredietverstrekking woninginrichting statushouders, woonkostentoeslag boven huurtoeslaggrens of verlaging draagkrachtpercentage). Eventuele wijziging van de regelingen kan snel geëffectueerd worden. De bezuiniging is voor 2027 voor de helft ingeboekt, wat in theorie betekent dat wijzigingen 1 juli 2027 doorgevoerd moeten zijn.

Andere nieuwe bezuinigingen

Formatie Werk en inkomen

Op het moment zetten wij extra capaciteit in om oplopende achterstanden terug te dringen. Deze inzet wordt dit jaar deels betaald uit bestaande budgetten, waaronder middelen die oorspronkelijk bestemd waren voor opleiding en ontwikkeling. Ook wordt een deel ten laste van het perspectief gebracht. We hebben op dit moment 10 fte extra capaciteit. Deze tijdelijke capaciteit loopt in november af. Zonder vervolg vallen we terug naar de oorspronkelijke bezetting, terwijl de onderliggende opgave, de werkvoorraden en de systeemproblemen niet zijn verdwenen. Om deze reden willen wij voor de komende twee jaar deze extra ondersteuning van ongeveer 10 fte voortzetten. Ondertussen voeren we een bredere capaciteits- en verbeteronderzoek uit. Hieruit moet een plan van aanpak komen om te kijken hoe we het werk beter kunnen indelen en efficiency behaald kan worden. Door nu gericht extra capaciteit toe te voegen, kunnen de bestaande werkvoorraden actief worden afgebouwd, kunnen wettelijke termijnen beter worden geborgd en ontstaat er ruimte om parallel te investeren in structurele verbeteringen.

Ondersteuning wijkteams

Op basis van de convenantafspraken draagt de gemeente de financiële verantwoordelijkheid voor de facilitaire ondersteuning van de Wijkteams Almere. Vanuit het gemeentelijke ICT en informatieveiligheidsbeleid is besloten dat ook medewerkers van onze convenantpartners die in de wijkteams werken, gebruik gaan maken van een Surface op het gemeentelijke netwerk. Het gaat om circa 50 fte. Deze keuze leidt tot extra ICT-kosten van € 390.000. Het betreft vooral kosten voor licenties, back-

up en opslag, werkplekken en hardware. Daarnaast is € 124.000 nodig om knelpunten en achterstanden op het gebied van huisvesting en facilitaire dienstverlening aan te pakken.

Het op orde brengen van de ICT en de facilitaire ondersteuning is een randvoorwaarde om (samen met onze convenantpartners) op termijn toe te werken naar de transformatie naar de aanpak 0 tot 100. Het budget wordt beschikbaar gesteld voor de jaren 2027 en 2028.

Tegelijkertijd is er op dit moment sprake van dubbele overhead. Dit komt door de huidige samenwerkingsvorm, waarbij medewerkers van de wijkteams in dienst blijven van hun eigen organisatie. Voor medewerkers van de convenantpartners betalen we daardoor zowel overheadkosten aan de moederorganisatie als overheadkosten binnen de wijkteams. Dat leidt tot dubbele kosten. In 2027 wordt een inrichtingsvoorstel voor de wijkteams opgesteld. Onderdeel daarvan is een keuze voor de toekomstige organisatievorm. Per variant moet inzichtelijk worden gemaakt wat de directe kosten en de indirecte kosten (overhead) zijn. Omdat het uitgangspunt is dat overhead slechts één keer wordt betaald, is er een taakstelling vanaf 2029 om de € 0,5 miljoen aan extra kosten structureel te besparen. Deze taakstelling is vanaf 2029 toegevoegd aan de bezuinigingsmonitor.

JGZ ondersteuningsstructuur wijkteams

Voor de inzet van schoolmaatschappelijk werk en jeugdverpleegkundigen op school is in 2026 incidenteel budget beschikbaar gesteld. Omdat deze functies sterk samenhangen met andere ontwikkelingen op het gebied van onderwijs en jeugdhulp worden deze activiteiten ook incidenteel in 2027 voortgezet. Vanaf 2028 is er geen geld voor deze activiteit. Er moet een keuze gemaakt worden of deze activiteit wordt voortgezet, doorontwikkeld of gestopt. Dit is onderdeel van de verdere uitwerking van ondersteuningsstructuur op scholen en de versterking van de sociaal pedagogische basis in het investeringsfonds jeugd. Dit betekent dat de activiteit alleen kan worden voortgezet als deze zichzelf terugverdiend. Om de taakstelling van € 0,6 miljoen in beeld te houden, hebben we de taakstelling vanaf 2028 toegevoegd aan de bezuinigingsmonitor.

5 Paragrafen

5.1 Risicoparagraaf

Inleiding

De gemeente Almere werkt voortdurend aan haar doelstellingen. Daarbij kunnen zich risico's voordoen die de realisatie daarvan beïnvloeden. Risicomanagement gaat om het wegnemen van die risico's én om het realiseren van kansen. Hiervoor is het belangrijk dat we de risico's goed beheersen. Dit doen we door ze in kaart te brengen, beheersmaatregelen te treffen en bij de uitvoering goed de vinger aan de pols te houden. Op die manier kan risicomanagement een versterkend onderdeel zijn van de besluitvorming. In deze paragraaf geven we inzicht in de risico's die financiële impact kunnen hebben op de algemene reserves en de manier waarop we de risico's opvangen als deze zich voordoen.

Kaders en definities BBV

Om te bekijken hoe goed wij de financiële gevolgen van risico's op kunnen vangen gebruiken wij het weerstandsvermogen. We gebruiken de definitie uit het BBV. Volgens artikel 11 van het BBV bestaat het weerstandsvermogen uit de relatie tussen:

1. de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. Dit noemen we de beschikbare weerstandscapaciteit.
2. alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Dit noemen we de benodigde weerstandscapaciteit.

Het weerstandsvermogen uitgedrukt als ratio:

$$\text{Weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare Weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

Bij een ratio van 1 is er voldoende weerstandscapaciteit om de bekende risico's op te vangen. De gedachte hierachter is dat dan genoeg geld in deze 'spaarpot' zit om tegenvallers te betalen.

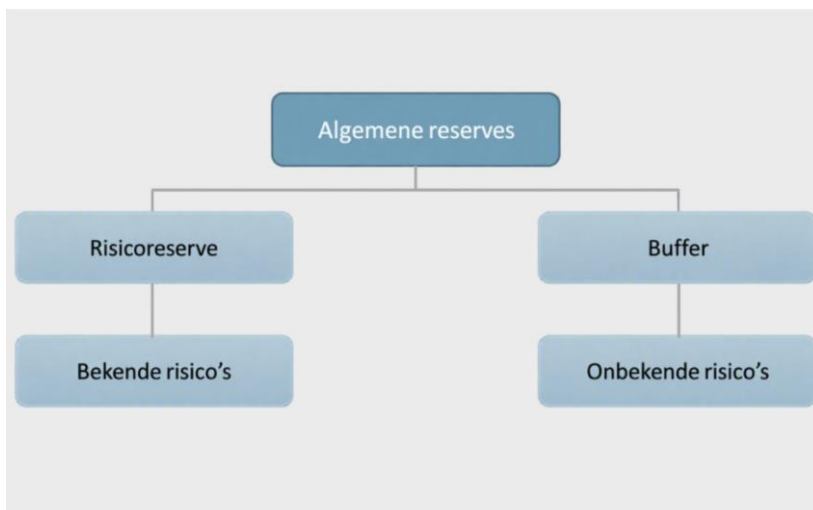
We maken onderscheid tussen de algemene dienst en het grondbedrijf op het moment dat we het hebben over risico's en de manier waarop we die beheersen. Hierna leggen wij beide stromen uit.

Algemene dienst

De algemene dienst zijn de 'normale' taken die een gemeente uitvoert. Dus bijvoorbeeld, welzijn, jeugdhulp en Wmo, beheer en onderhoud van de stad, vergunningverlening, bedrijfsvoering. Als we het weerstandsvermogen voor de algemene dienst berekenen kijken we naar:

1. Beschikbare weerstandscapaciteit: de algemene reserve is de direct beschikbare weerstandscapaciteit. Onze algemene reserve bestaat uit de risicoreserve en de buffer.
2. Benodigde weerstandscapaciteit: De benodigde weerstandscapaciteit is het bedrag dat nodig is om alle risico's waarvoor geen (of onvoldoende) maatregelen zijn getroffen, in financiële zin af te dekken. We noemen deze risico's de bekende risico's. Voor het berekenen van de risico's hanteert de gemeente, zoals uitgeschreven in de kadernota reserves en buffers, een tijdshorizon van vijf jaar.

Naast de bekende risico's zijn we ons ook bewust van risico's die op het moment van risico identificatie niet in beeld zijn, de onbekende risico's. De risicoreserve dekt de bekende risico's af. Het gedeelte van de algemene reserve dat dan overblijft (buffer) is onder andere beschikbaar als dekking voor de onbekende risico's.

afbeelding: versimpelde weergave van de algemene reserves ten opzichte van risico's

Grondbedrijf

We zijn als gemeente Almere één van de grootste grondbedrijven in Nederland. Het grondbedrijf heeft een eigen systeem van risico-inventarisatie en risicobeheersing. Het 'grondbedrijf' is niet daadwerkelijk een apart bedrijf. We zijn één gemeente, met één gezamenlijke begroting. Dus als het grondbedrijf niet genoeg geld heeft om alle risico's op te vangen, dan zal de algemene dienst dit opvangen.

Weerstandscapaciteit (risicoreserve) van het grondbedrijf

In de paragraaf grondbeleid staat een uitgebreide toelichting op de risico's en reserves van het grondbedrijf. Hierna volgen de hoofdpunten. Het grondbedrijf heeft een eigen risicoreserve. Hiervoor worden verschillende namen gebruikt, vaak noemen we het harde vermogen en het zachte vermogen.

Het harde vermogen is geld wat al verdiend is met grondverkoop

Dit geld zit in een reserve om risico's op te vangen. Als er meer geld in het harde vermogen zit dan risico's, dan is er sprake van vrije ruimte die wordt overgeheveld naar de algemene dienst. Dit noemen we de winstafracht van het grondbedrijf.

Het zachte vermogen is geld dat nog verdiend kan worden met toekomstige grondverkoop

Toekomstige winst is onzeker. Ook hier wordt de eis gesteld dat het vermogen hoger moet zijn dan de risico's. Als de ingeschatte risico's hoger zijn dan de toekomstige winst, dan zetten we extra 'hard' geld opzij.

Risico's

Risico's binnen de algemene dienst

In de [volgende paragraaf](#) volgt een overzicht van de risico's binnen de algemene dienst. Daarmee worden de risico's bedoeld die te maken hebben met het uitvoeren van alle gemeentelijke taken, behalve die van het grondbedrijf. Deze risico's worden twee keer per jaar geactualiseerd, bij de eerste en derde financiële kwartaalrapportage. Op deze momenten stellen wij ook een risicoparagraaf op voor de programmarekening en de programmabegroting. Als er tussentijds aanleiding is om risico's bij te stellen of nieuwe risico's toe te voegen dan kan dat ook bij de tweede en vierde kwartaalrapportage.

Risico's binnen het grondbedrijf

We maken binnen het grondbedrijf kosten die terugverdiend moeten worden met de verkoop van grond. Dit heet de boekwaarde. Daarnaast moet er de komende jaren ook nog meer geïnvesteerd worden om grond verkoopklaar te maken. De economische omstandigheden spelen hierbij een rol. Dit betekent dat inkomsten niet vanzelfsprekend zijn en ook kunnen tegenvallen. Ook kunnen kosten hoger uitvallen dan nu

ingeschat. Omdat het om grote bedragen en onzekerheden gaat is het belangrijk om de risico's binnen het grondbedrijf goed in beeld te hebben.

De risico's van het grondbedrijf zijn onder te verdelen in drie categorieën:

- Algemene risico's. Dit zijn risico's die voor 100% binnen de reserve van het grondbedrijf worden afgedekt.
- Risico's van negatieve (verliesgevende) grondexploitaties. Deze risico's worden ook afgedekt binnen de reserve van het grondbedrijf (harde buffer), tegen het kans percentage. Dat doen we omdat als deze risico's zich voordoen dat ons direct geld kost.
- Risico's van positieve grondexploitaties. Deze risico's worden niet afgedekt binnen het harde vermogen van het grondbedrijf. Als deze zich voordoen dan zal de winst lager zijn, maar is er nog steeds sprake van winst. We brengen deze risico's daarom in mindering op de toekomstige winstverwachting (zachte buffer).

We beschrijven de risico's elk jaar uitgebreid in het Meerjaren Perspectief Gebiedsontwikkelingen Almere (MPGA). In de paragraaf Grondbeleid gaan we in op de omvang van het weerstandsvermogen van het grondbedrijf. We hebben daar ook een toelichting op de risico's opgenomen.

Samenvoeging risico's, risico reserve en buffer

We moeten voldoende geld in onze reserves hebben om onze bekende risico's te kunnen opvangen. Daarnaast moeten we een buffer aanhouden voor onbekende risico's. We hebben bekende risico's berekend ter hoogte van € 37,9 miljoen. Als we kijken in onderstaande tabel naar de risico's van de algemene dienst, kunnen we concluderen dat er genoeg reserve is om de bekende risico's financieel op te vangen. De reserves bij het grondbedrijf zijn ook voldoende om de risico's van het grondbedrijf op te vangen.

In de buffer van de algemene dienst zit € 47,7 miljoen in 2030. De buffer is er voor onbekende risico's en het tijdelijk kunnen betalen van tekorten in onze begroting. Het is van belang om maatregelen te nemen om tekorten in ons perspectief op te lossen zodat de buffer op peil blijft. We voldoen wel aan het spaardoel van € 45 miljoen uit het hoofdlijnenakkoord.

In 2026 zijn alle projectvertragingen en vrijval reserves waarover we bij de vierde kwartaalrapportage 2026 wordt besloten in de risicoreserve gestort. Het gaat om een storting van € 31,6 miljoen. Daarom is deze stand niet aan te sluiten met het overzicht van de risicoreserve in de bijlage.

In onderstaande tabel is te zien dat we de bekende risico's kunnen opvangen met de daarvoor bestemde reserves.

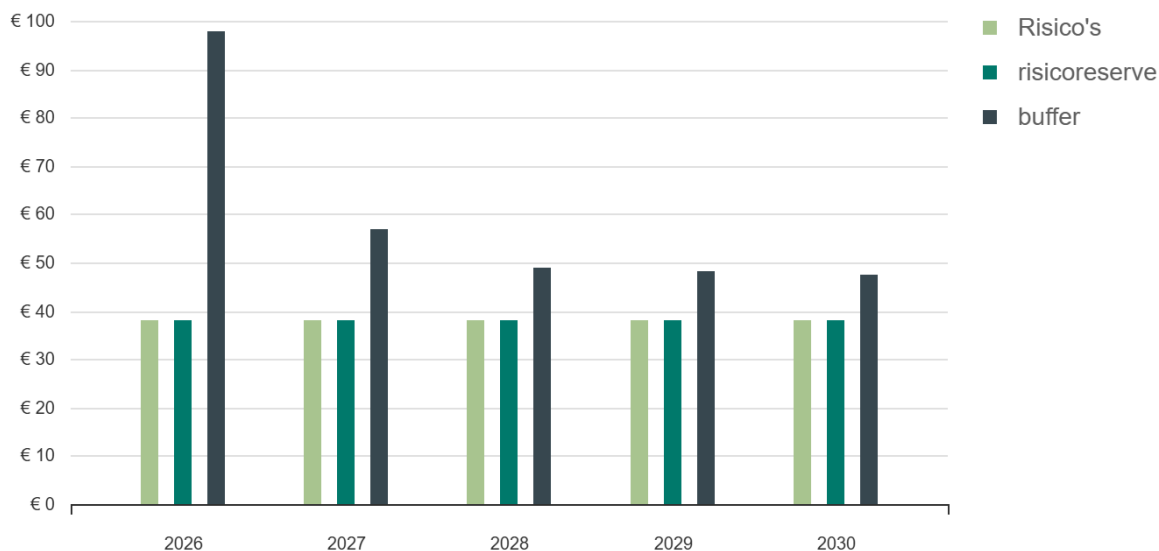
bedragen x € 1 miljoen

	risico's	reserve	weerstandsratio
Risico's Algemene dienst (stand 1-1-2030)	37,9	37,9	1,0
Buffer Algemene dienst (stand 1-1-2030)	onbekend	47,7	
Harde vermogen grondbedrijf (stand 1-1-2027)	131,6	131,6	1,0
Zachte vermogen grondbedrijf (stand 1-1-2027)	425,1	433,6	1,0
Totaal	594,6	650,8	1,1

De totale weerstandsratio komt uit op 1,1, doordat we de risico's bij de buffer niet kunnen kwantificeren. Een weerstandsratio van 1,1 wordt door de toezichthouder als 'voldoende' aangemerkt.

risico's en buffers

bedragen x € 1 miljoen

We hebben genoeg geld in de risicoreserve om de bekende risico's op te vangen. Samen met de buffer vormen deze reserves de 'algemene reserve'. De buffer is er voor onbekende risico's, waarbij we een spaardoel hanteren van € 45 tot € 60 miljoen.

Risico's

We stellen twee keer per jaar onze risico's bij. Dat doen we bij de eerste en derde kwartaalrapportage. In deze rapportage hebben we per saldo een vrijval van € 0,7 miljoen. Ons risicoprofiel is dus afgenomen. Dit komt doordat een aantal risico's naar beneden zijn bijgesteld. Dit is onder andere te verklaren door lagere risico's op de gemeentegaranties voor sport en cultuur instellingen en minder kosten voor afbouwtrajecten bij cultuur. Dat leidt tot een vrijval van € 0,4 miljoen.

Naar aanleiding van het onderzoek kostendekkendheid zijn de tarieven voor de omgevingsvergunning verhoogd. Hiermee is het risico komen te vervallen. Dit leidt tot een vrijval van € 0,5 miljoen. Het risico voor de taakdifferentiatie brandweer veiligheidsregio is met € 0,7 miljoen toegenomen. Het risico op hogere bijstandsuitkeringen is met € 0,2 miljoen toegenomen. We hadden een geschil over een te vervangen houten walbeschoeiing die ligt in een insteekhaven. Wij hebben hiervoor een schikking kunnen treffen. De kosten hiervan zijn gedekt uit de risicoreserve. Hiermee is het risico komen te vervallen. Dit leidt tot een vrijval van € 0,2 miljoen.

Tot slot zijn onze overige risico's met € 0,2 miljoen afgenomen. Deze, en alle andere risico's worden individueel toegelicht op de website van deze kwartaalrapportage. In de raadsbrief vertrouwelijke risico's lichten we de geheime risico's toe.

bedragen x € 1.000

risico's	restrisico (A)	kans (B)	risicobedrag (AxB)	risicobedrag Q1 2026
bedrijfsvoering				
transformatie ict omgeving	4.573	60%	2.744	2.770
cyberaanvallen	6.000	20%	1.200	1.200
overig				
beschoeiing insteekhaven			175	175
participatie				
taakdifferentiatie brandweer Veiligheidsregio	5.000	60%	3.700	3.000
garantstelling huisvuilcentrale	26.900			
afbouwtrajecten cultuur	229	60%	137	480
projecten				
zorgplichten Oosterwold	8.500	60%	4.500	4.500
tijdelijke huisvesting Annapark	13.422	20%	2.700	2.700
realisatie buitenzwembad	3.600	40%	1.400	1.400
sociaal domein				
hogere kosten bijstandsuitkeringen 2026	1.400	60%	840	600
bezuinigingen jeugdhulp	64.600	20%	15.600	15.600
organisatie jeugdhulp	1.000	60%	600	600
wetgeving				
Omgevingswet en WKB				518
overig en vertrouwelijk				
overige risico's	6.103		1.219	1.414
vertrouwelijke risico's	11.319		3.259	3.630
totaal	152.646		38.074	38.587

Bedrijfsvoering

bedragen x € 1.000

risico's	restrisico (A)	kans (B)	risicobedrag (AxB)	risicobedrag Q1 2026
transformatie ict omgeving	4.573	60%	2.744	2.770
cyberaanvallen	6.000	20%	1.200	1.200
overige risico's				
datalekken	1.250		250	250
totaal	11.823		4.194	4.220

Transformatie ICT omgeving

Als gevolg van grote meerjarige ICT-vernieuwing bestaat de kans (risico) op uitloop, complicaties en afhankelijkheden tussen projecten wat kan resulteren in projectvertraging en extra kosten.

Beheersingsmaatregelen

We werken met een governance bestaande uit:

- een stuurgroep per ambitie
- een programmaboard voor het gehele project portfolio en ambitie overstijgende zaken

Zij ontvangen maandelijks de projectrapportages en sturen bij indien dat nodig is.

Financiële inschatting

De kans is gebaseerd op 60% omdat veel projecten afhankelijk zijn van inzet van capaciteit en dat is schaars in de IT-sector. Zowel intern als extern.

Cyberaanvallen

Als gevolg van toenemende digitalisering, afhankelijkheid van informatiesystemen en een toename van dreigingen zoals ransomware en phishing, bestaat de kans dat de gemeente Almere te maken krijgt met een cyberaanval. Dit kan resulteren in het (tijdelijk) niet beschikbaar zijn van cruciale gemeentelijke diensten, hoge herstelkosten, imago schade en mogelijk juridische en financiële claims.

Financiële inschatting

De kans wordt geschat op 20%. De kosten die gemaakt moeten worden zijn divers. Te denken valt aan kosten van incident respons. Hieronder valt forensisch onderzoek waarbij onderzoek wordt gedaan naar de scope en de aanval wordt gestopt. Vervolgens zijn er de kosten van herstel van systemen. Dit kunnen uren van medewerkers of inhuur zijn maar ook de aanschaf of herconfiguratie van apparatuur. De kosten zijn afhankelijk van de omvang van een incident en ramen we op € 6 miljoen.

Datalekken

Als gevolg van datalekken bestaat de kans dat boetes worden opgelegd door de Autoriteit Persoonsgegevens, kosten volgen voor schadeloosstelling, crisisbeheersing en herstel wat kan resulteren in een financieel gevolg van maximaal circa € 1,25 miljoen; met een kans van 20% dat zich dit risico zal voordoen. Zodoende wordt € 0,25 miljoen gereserveerd.

Financiële inschatting

Na beheersmaatregelen is de kans dat het risico zich zal voordoen 20%. Indien een boete wordt opgelegd naar aanleiding van een datalek is de maximale boete € 0,5 tot € 0,75 miljoen. De kosten van schadeloosstellingen zijn onzeker. Deze zijn afhankelijk van de omvang en opgelopen schade. De kosten van crisisbeheersing en herstel van een groot datalek/incident kunnen oplopen van € 0,2 tot € 1,0 miljoen.

Overig

bedragen x € 1.000

risico's	restrisico (A)	kans (B)	risicobedrag (AxB)	risicobedrag Q1 2026
beschoeiing insteekhaven			175	175
totaal			175	

Beschoeiing insteekhaven

De gemeente had een geschil met een externe partij over een te vervangen walbeschoeiing. Hierbij was het niet duidelijk wie de eigenaar en onderhoudsplichtige was van de walbeschoeiing. Doordat het niet duidelijk was in hoeverre de externe partijen aansprakelijk waren voor de noodzakelijk vervanging van de walbeschoeiing was een risicobedrag gereserveerd van ongeveer € 0,2 miljoen.

Wij hebben een schikking kunnen treffen en de werkzaamheden die middels het VSO zijn bepaald zijn uitgevoerd en afgerond. De kosten hiervan betalen we uit de risicoreservering. Hiermee is het risico komen te vervallen.

Participatie

bedragen x € 1.000

risico's	restrisico (A)	kans (B)	risicobedrag (AxB)	risicobedrag Q1 2026
taakdifferentiatie brandweer Veiligheidsregio	5.000	60%	3.700	3.000
garantstelling huisvuilcentrale	26.900			
afbouwtrajecten cultuur	229	60%	137	480
overige risico's				
garanties sport/cultuur	1.518		303	498
borgstellingen sociale zaken	2.464		492	492
Alliander financieren verzwaren stroom netwerk	871		174	174
totaal	39.282		5.726	5.604

Taakdifferentiatie brandweer Veiligheidsregio

Als gevolg van Europese regelgeving (Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren) is de taakdifferentiatie tussen beroepsmedewerkers en vrijwilligers uitgewerkt. De Veiligheidsregio moet als gevolg hiervan de komende jaren totaal 46 extra beroepskrachten aangetrokken hebben ter vervanging van de vrijwilligers. Dit leidt tot aanzienlijke hogere kosten bij de Veiligheidsregio's, die vervolgens worden doorbelast naar de deelnemende gemeenten. Op dit moment is er nog (steeds) geen zicht op een compensatie hiervoor van het

Rijk. Door het landelijk Veiligheidsberaad (met onze burgemeester als voorzitter) is bij het Rijk al meermaals op aangedrongen op de voortgang van dit dossier, maar de besluitvorming hierover is ook al meerdere keren uitgesteld. Voor de jaren 2026 en 2027 hebben wij daarom een risico reserve ingesteld van € 3 miljoen (60% kanspercentage van twee keer € 2,5 miljoen) om voor die jaren (deels) de hogere gemeentelijke bijdrage te kunnen dekken. De risico reserve bedraagt per 2027 € 3,7 miljoen.

Beheersingsmaatregelen

1. Wij hebben een risicoreserve ingesteld om de hogere lasten incidenteel te kunnen dekken. Deze reserve bedraagt per 01-01-2027 € 3,7 miljoen.

2. De Veiligheidsregio zet voor 2027 een eigen reserve in ter dekking van de lasten "Verplichtend karakter" om hiermee de lasten voor de gemeenten voor die jaren te drukken. Vanaf 2028 zullen de bijdragen aanzienlijk stijgen.

3. De Veiligheidsregio's zijn in onderhandeling met het Rijk en het uitgangspunt is dat het rijk bij moet dragen in de te maken extra kosten. Het landelijke Veiligheidsberaad, met onze burgemeester als voorzitter, heeft al meerder keren aangedrongen om (gedeeltelijke) compensatie voor de Veiligheidsregio's, tot nu toe helaas zonder resultaat.

Financiële inschatting

In afwachting van compensatie Rijk is er een risico reserve ingesteld om de lasten incidenteel te kunnen dekken. 60% kans is inschatting van eigen bijdrage Almere.

Garantstelling Huisvuilcentrale

Gemeente bezit 4,7% aandelen HVC en staat pro rata garant voor langlopende leningen, in 2025 ging het om € 26,9 miljoen. Door aangepaste strategie en verbeterde financiële positie HVC wordt het risico als laag ingeschat en alleen pro memorie opgenomen.

Beheersingsmaatregelen

We hebben met de aandeelhouders van HVC besloten om een aantal beheersmaatregelen door te voeren, zoals:

- Een kredietplafond voor de garantstelling van € 222.000 per aandeel, ultimo 2024 bedraagt dit 975 miljoen;
- Voor nieuwe investeringen geldt dat alleen de kernactiviteiten van de HVC onder garantstelling vallen. Dit zijn activiteiten die betrekking hebben op de wettelijke taken rondom afval. Voor andere projecten en investeringen zijn aandeelhouders niet verplicht om te mee te doen. Hiervoor moet de HVC op een andere manier de financiering regelen;
- het doel hiervan is om de financiële positie van HVC te verbeteren. We worden hier jaarlijks over geïnformeerd bij de aandeelhoudersvergadering. De afgelopen jaren hebben we ook een verbetering van de financiële positie van HVC gezien;
- In 2017 is besloten dat duurzaamheidsinvesteringen ('van gas los') onder de algemene garantstelling vallen;
- De wethouder financiën neemt namens de gemeente Almere deel aan de Algemene Leden Vergadering. De voorbereiding doen we samen met andere Flevolandse aandeelhouders. Via de aandeelhoudersvergadering oefent de gemeente Almere invloed uit op het beleid van de HVC. De HVC is een NV. De Raad van Commissarissen houden eveneens toezicht.

Afbouwtrajecten cultuur

Als gevolg van het niet toekennen van een cultuursubsidieaanvraag kan het stappenplan beëindiging subsidierelaties in werking treden. Dit stappenplan is wettelijk verplicht op basis van artikel 4:51 eerste lid Algemene Wet bestuursrecht. Als aan een subsidieaanvrager voor drie of meer achtereenvolgende jaren subsidie is verstrekt voor dezelfde of in hoofdzaak voortdurende activiteiten. De juridische beoordeling voor financiële compensatie is altijd een individuele toets per geval. Omdat dit niet vooraf is in te schatten gaan wij nu uit van het totaal beschikbare budget voor één jaar.

Beheersingsmaatregelen

Voor het beëindigen van een subsidierelatie en het bepalen van een afbouwverplichting wordt een zorgvuldig proces doorlopen. De vraag voor welke termijn er een afbouwverplichting geldt is sterk casuïstisch. Er vindt een dossieronderzoek plaats naar onder meer: langlopende verplichtingen, personeel, huurverplichtingen, omvang van de beëindiging ten opzichte van het totaalbudget van de subsidieontvanger. De zienswijze van de partner wordt gevraagd en betrokken bij het uiteindelijke besluit tot beëindiging en de afbouwverplichting voor de gemeente.

Financiële inschatting

Het risico op een afbouwverplichting met deze partner is 60% omdat deze partner al meer dan drie jaar subsidie krijgt en er veel vaste lasten zijn in de vorm van met name personele- en huisvestingslasten.

Projecten

bedragen x € 1.000

risico's	restrisico (A)	kans (B)	risicobedrag (AxB)	risicobedrag Q1 2026
zorgplichten Oosterwold	8.500	60%	4.500	4.500
tijdelijke huisvesting Annapark	13.422	20%	2.700	2.700
realisatie buitenzwembad	3.600	40%	1.400	1.400
totaal	25.522		8.600	

Zorgplichten Oosterwold

Als gevolg van het feit dat uit juridisch onderzoek is gebleken dat de verantwoordelijkheid voor de afvalwaterzuivering in Oosterwold niet bij de bewoners ligt, de gemeente versneld riolering en tijdelijke voorzieningen moet realiseren en er onzekerheden bestaan over aanvullende zorgplichten (zoals kavelwegen, oppervlaktewater en blusvoorzieningen), bestaat de kans dat de gemeente wordt geconfronteerd met aanzienlijke financiële risico's en mogelijke aansprakelijkheids- of schadeloosstellingsclaims, wat kan resulteren in hogere kosten dan begroot, vertraging in de uitvoering en een grotere benodigde risicoreservering.

Beheersingsmaatregelen

We onderzoeken de consequenties, samen met de betrokkenen in het gebied. Waar nodig en mogelijk treffen we maatregelen om eventuele risico's en schade te beperken, bijvoorbeeld door het realiseren van tijdelijke voorzieningen. Daarnaast zijn we in gesprek met de provincie over een bijdrage in de kosten.

Financiële inschatting

In het raadsvoorstel Fasering, verrekening en dekking afvalwaterzorg Oosterwold (RV23225) is dit verder toegelicht. Het risicobedrag is een combinatie van verschillende deelrisico's en kans percentages.

Tijdelijke huisvesting Annapark

De gemeenteraad heeft in 2021 en 2022 besloten om tijdelijke woningen op het Annapark voor een periode van 15 jaar te realiseren. Als gevolg van de korte periode bestaat de kans dat de woningcorporaties de investering niet terug kunnen verdienen wat kan resulteren in een financieel tekort. Daarom zal de gemeente na de eerste periode van 15 jaar een nieuwe locatie voor nog eens 35 jaar beschikbaar stellen. De gemeente heeft zich garant gesteld voor het financiële tekort dat zich voordoet indien deze nieuwe locatie niet gevonden wordt. Het totale geldgevolg van deze garantstellingen is € 13,4 miljoen.

Financiële inschatting

Omdat het Annapark, na 3KNS, pas het tweede project is waarbij er na 15 jaar een nieuwe locatie moet worden aangeboden, achten wij de kans groot dat een nieuwe locatie kan worden gevonden en kan er dus met een kleine kans (20%) worden gerekend.

Beheersingsmaatregelen

We zullen op tijd de zoektocht naar een nieuwe locatie starten, zodat de kans dat dit risico zich voordoe minimaal is.

Realisatie buitenzwembad

Als gevolg van het bouwen en vervolgens exploiteren van een buitenzwembad worden we geconfronteerd met diverse risico's waaronder financiële onzekerheden zoals: inflatie, rente, energielasten en meerkosten.

Beheersingsmaatregelen

Het besluit om te starten met de realisatie is op 15 mei 2025 genomen door de gemeenteraad. Momenteel wordt de uitwerking opgepakt. Tijdens de realisatiefase zullen we passende beheersmaatregelen treffen, en worden plannen en ramingen steeds nauwkeuriger.

Financiële inschatting

We verwachten dat het buitenzwembad in 2028 opgeleverd kan worden. Dit betekent dat we tot die tijd te maken kunnen hebben met inflatie, hogere rente, energielasten of meerkosten die we nu niet hebben meegenomen. De totale omvang van dit risico wordt geschat op € 3,6 miljoen. Dit risico is zo groot om dat op dit moment nog slechts een normatieve raming is gemaakt van stichtingskosten. Als de plannen concreter worden en er een bestek beschikbaar komt, kan een nauwkeurigere raming van de bouwkosten worden gemaakt. De ervaring leert dat het rekenen met normen, een grote foutmarge heeft. We schatten de kans dat dit risico zich voordoet op 40% in. Wij kiezen voor een kans van 40% omdat we niet verwachten dat alle risico's voor 100% zich zullen voordoen.

Sociaal Domein

bedragen x € 1.000

risico's	restrisico (A)	kans (B)	risicobedrag (AxB)	risicobedrag Q1 2026
hogere kosten bijstandsuitkeringen 2026	1.400	60%	840	600
bezuinigingen jeugdhulp	64.600	20%	15.600	15.600
organisatie jeugdhulp	1.000	60%	600	600
totaal	67.000		17.040	16.800

Hogere kosten bijstandsuitkeringen 2026

Als gevolg van hogere bijstandsuitgaven ten opzichte van het beschikbare rijksbudget was er in de jaren 2022 (€ 0,9 miljoen), 2023 (€ 2,3 miljoen) en 2025 (€ 1,0 miljoen) sprake van tekorten op het bijstandsbudget. Ook voor 2026 wordt een tekort verwacht van circa € 3 miljoen. Alleen 2024 was een uitzondering met een nagenoeg sluitend resultaat. Bij dezelfde economische omstandigheden kan er ook voor 2027 sprake zijn van een tekort op de bijstand. Op basis van de afgelopen vijf jaar gaan wij uit van een gemiddeld tekort van € 1,4 miljoen; met 60% kans; het risicobedrag wordt dan € 0,84 miljoen.

Beheersingsmaatregelen

We zetten maximaal in op re-integratie en kwetsbare doelgroepen om zo veel mogelijk klanten uit de bijstand te laten stromen/ dan wel instroom te voorkomen.

Financiële inschatting

Gelet op de uitkomst van de afgelopen jaren is de kans reëel dat de gemeente Almere niet uitkomt met het beschikbare bijstandsbudget in 2027.

Bezuinigingen jeugdhulp

Het is zeer onzeker of het Rijk de geadviseerde middelen uit het Van-Ark Rapport voor de jeugdhulp volledig en structureel beschikbaar stelt. Gemeente krijgen tot nu toe een beperkt deel van het geld incidenteel tot en met 2027. Vanaf 2028 is onduidelijk of er nog extra geld komt. Tegelijk is er een bezuinigingsopgave en

moeten de maatregelen van de hervormingsagenda worden doorgevoerd. Omdat deze maatregelen nog niet concreet en hard zijn vertaald in wetgeving gaan wij er vanuit dat de kosten vanaf 2028 niet gaan dalen. Ook kunnen de kosten stijgen door hogere vraag en hogere tarieven. Hiervoor hebben we een risico opgenomen in het weerstandsvermogen. Het totale financiële risico bedraagt circa € 64,6 miljoen. Hiervoor is € 15,6 miljoen gereserveerd.

Beheersingsmaatregelen

- We zijn via de VNG met het kabinet in gesprek over de hervormingsagenda en de uitkomsten van de commissie van Ark. We zullen hierbij in blijven zetten op adequate compensatie. In 2027 zal er een nieuw onderzoek komen naar de stand van zaken van de hervormingsagenda jeugdhulp.
- Het is de bedoeling dat er vanaf 2028 een andere financiering komt voor de jeugdhulp. Dit betekent overigens niet direct extra geld. Maar het biedt wel de mogelijkheid om bijvoorbeeld ook het budget te indexeren tegen de OVA-index. Hierdoor zouden we dit risico kwijtraken.
- We moeten via de bezuinigingsmaatregelen die al lopen, de nieuwe contracten en de transformatie van de jeugdhulp door de sociale basis te versterken en stevige lokale teams in te richten de kosten van de jeugdhulp in de grip krijgen.

Financiële inschatting

We hebben de risico's als volgt financieel vertaald

- Risico op hogere indexatie (1,5 % hoger): Dit gaat om ongeveer € 12,2 miljoen over de jaren 2027-2030.
- Risico op hogere volume groei (3% hoger): Dit gaat om ongeveer € 32,8 miljoen over de jaren 2027-2030.
- Risico inverdientaakstelling: Dit gaat om ongeveer € 15,6 miljoen

In totaal is het risico € 64,6 miljoen. We reserveren € 15,6 miljoen voor het risico dat de bezuiniging van de jeugdhulp niet tijdig wordt ingevuld. Dit is 25% van de totaal geïdentificeerde risico's. Dit komt overeen met de risicokans laag. Dit vinden wij voor nu afdoende. Dit gezien het onwaarschijnlijk is dat alle risico's zich gelijktijdig in volle omvang voordoen. Tevens kan er tussentijds worden bijgestuurd en stellen we ook vier keer per jaar de begroting bij.

Organisatie jeugdhulp

De jeugdzorg staat al sinds jaar en dag onder druk. Dit heeft ook impact op de organisatie die bezig is met de verschillende opgaven die zowel op lokaal, regionaal en landelijk niveau spelen.

Financiële inschatting

We houden rekening met circa € 0,6 miljoen aan incidentele uitgaven in 2027.

Beheersingsmaatregelen

Een plan van aanpak wordt opgesteld om de ambtelijke organisatie duurzaam te versterken met het oog op de noodzakelijke transformatie van de jeugdzorg.

Wetgeving

bedragen x € 1.000

risico's	restrisico (A)	kans (B)	risicobedrag (AxB)	risicobedrag Q1 2026
Omgevingswet en Wkb				518
totaal				

Omgevingswet en Wkb

Op 1 januari 2024 zijn de Wet Kwaliteitsborging Bouwen en de Omgevingswet in werking getreden. Sinds de invoering van de Omgevingswet vallen de inkomsten lager uit. Hiervoor hadden wij € 0,5 miljoen gereserveerd in onze risicoreserve. Inmiddels hebben we de gevolgen van de Omgevingswet inzichtelijk gemaakt. Daarnaast hebben we een onderzoek naar de kostendekkendheid van onze tarieven gedaan. Hieruit is gebleken dat de tarieven voor de omgevingsvergunning van de omgevingsplanactiviteit te laag zijn

vastgesteld. Naar aanleiding hiervan worden de tarieven voor de omgevingsplanactiviteit kostendekkend gemaakt in 2027. Hiermee komt dit risico te vervallen voor de Omgevingswet.

Voor de Wkb resteert er nog een klein risico. Dit gaan we verder onderzoeken. Dat loopt de komende jaren nog door. Wij verwachten dat de impact hiervan beperkt is. Hiermee komt dit risico dan ook te vervallen.

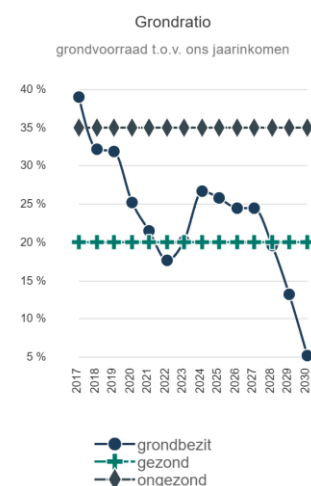
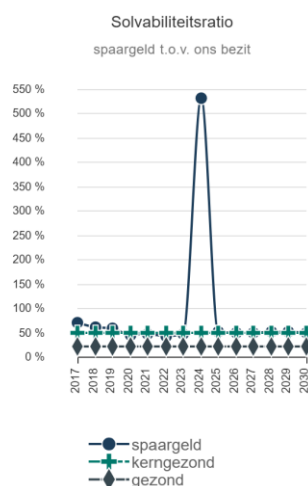
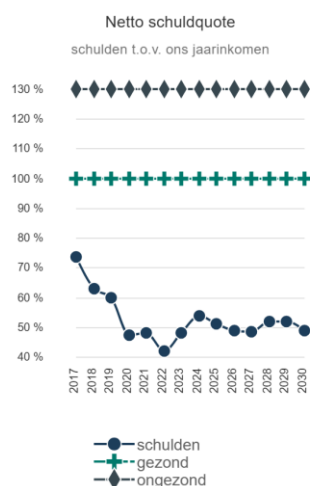
Grote projecten

Naast risico's die voortkomen uit reguliere processen en het uitvoeren van beleid benoemen we ook niet-routinematige grote projecten of programma's. Deze projecten hebben vaak een grote meerwaarde voor de stad en de samenleving of voor de organisatie, maar hebben ook een verhoogd risicoprofiel.

Het college doet daarom in de begroting een voorstel voor een lijst met grote programma's en projecten. Met deze lijst wordt in beeld gebracht op welke wijze de raad in gelegenheid gesteld wordt de voortgang te monitoren. In samenspraak met de raad worden per project afspraken gemaakt over de wijze van informatievoorziening. De lijst is getoetst aan de vastgestelde criteria voor grote projecten zoals vastgesteld in de kadernota integraal risicomanagement en weerstandsvermogen.

Op dit moment wordt een nieuwe regeling voor grote projecten besproken in de raad. Na vaststelling van de nieuwe regeling wordt in de eerste kwartaalrapportage van 2027 een overzicht opgenomen van de projecten die onder de regeling vallen.

Financiële kengetallen

Netto schuldquote

De netto schuldquote laat zien hoeveel schulden we hebben ten opzichte van ons jaarinkomen. Als de schulden lager zijn dan 100% van het inkomen, dan ziet het er gezond uit. Als de schulden hoger zijn dan 130% is het ongezond. Zoals uit de grafiek blijkt zijn onze schulden de laatste jaren flink gedaald. De komende jaren verwachten we een lichte stijging van onze schulden. We blijven ruim onder de grens van een gezonde schuldquote. Tot 2025 laten we de werkelijke cijfers uit de jaarrekening zien, vanaf 2026 de verwachting uit de begroting.

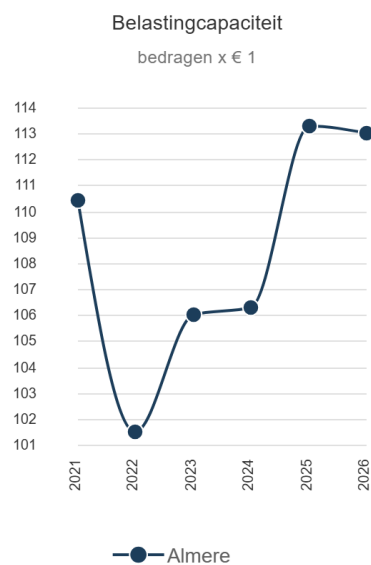
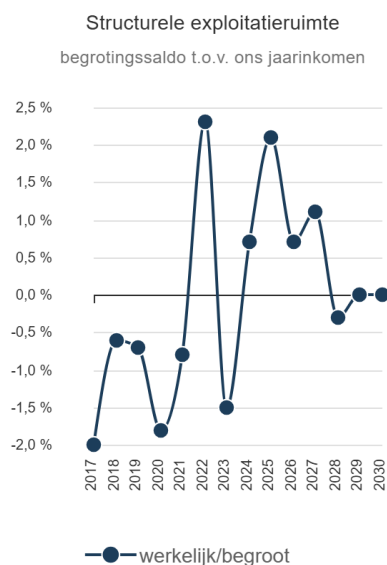
Solvabiliteitsratio

Dit is het percentage van ons spaargeld (reserves) ten opzichte van ons bezit (balanstotaal). Als je te weinig spaargeld hebt kun je in financiële problemen komen. We moeten in elk geval 20% van ons bezit met eigen spaargeld betalen. Als je meer dan 50% van je bezit met eigen geld hebt betaald ben je kerngezond. Wij zitten hier tussenin. Kortom, zo op het eerste gezicht is onze spaarpot behoorlijk goed gevuld. Maar hierbij moeten we wel opmerken dat veel van ons spaargeld al een bestemming heeft. Denk bijvoorbeeld aan het Fonds Verstedelijking Almere. Daarom vinden we het beter om naar de buffer te kijken. Dat is onze 'vrije' reserve die we bij tegenvallers kunnen aanspreken. Tot 2025 laten we de werkelijke cijfers uit de jaarrekening zien, vanaf 2026 de verwachting uit de begroting.

Grondratio

De grondratio geeft aan hoeveel geld we hebben geïnvesteerd in grond die we nog moeten verkopen. Dit wordt uitgedrukt in een percentage van onze totale begroting. Dit is belangrijk, want als je te veel geld in grond geïnvesteerd hebt dan kun je in de financiële problemen komen. Als het percentage hoger is dan 35%, kan de provincie bezorgd raken.

Uit de grafiek blijkt dat we in 2017 en 2018 te veel geld in grond hadden geïnvesteerd. We hebben toen veel grond moeten afwaarderen. Vanaf 2015 is de grondverkoop weer goed gaan lopen, en is de grondratio sterk teruggelopen. We verwachten dat de grondratio de komende jaren weer stijgt, vooral door de voorinvesteringen in de nieuwe grondexploitatie Nobelhorst fase 5 en Hortus. Door de verkoop van grond verwachten we dat dit percentage na 2028 weer zal gaan dalen.

Structurele exploitatieruimte

In deze grafiek laten we het structureel reëel begrotingsevenwicht zien na aftrek van niet ingevulde bezuinigingen. De toezichthouder, het college van Gedeputeerde Staten van Flevoland eist dat dit positief is. Bij deze begroting toetsen ze op het SRE van 2027. Deze is licht positief. Het invullen en realiseren van de openstaande bezuinigingen is van cruciaal belang voor een structureel sluitende begroting. Vanaf 2028 wordt het SRE negatief. Dit komt doordat we niet structureel zijn gecompenseerd voor de hoge kosten bij de jeugdhulp door het Rijk. We vinden dat het Rijk dit moet oplossen.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit wordt berekend door de totale woonlasten voor een meerpersoonshuishouden van de gemeente te vergelijken met het landelijk gemiddelde. De uitkomst van deze vergelijking wordt uitgedrukt in een percentage.

Meerjarige balans

bedragen x € 1 miljoen

meerjarige balans	2026	2027	2028	2029	2030
materiële vaste activa					
economisch nut	924,5	935,2	1.008,9	1.084,2	1.182,3
waardecorrectie	-67,4	-67,4	-67,4	-67,4	-67,4
financiële vaste activa	26,7	26,7	26,7	26,7	26,7
vlottende activa					
bouwgronden in exploitatie	383,9	391,9	322,4	233,9	127,3
waardecorrectie gronden	-73,7	-73,7	-54,6	-54,6	-54,6
overige vlottende activa	190,1	143,3	143,3	143,3	143,3
totaal activa	1.384,2	1.356,1	1.379,4	1.366,3	1.357,8
vaste passiva					
eigen vermogen	491,5	490,9	436,8	406,7	396,7
voorzieningen	84,6	87,9	88,7	105,1	135,1
langlopende leningen	532,1	517,7	594,4	595,0	566,4
vlottende passiva					
kortlopende leningen	72,9	172,0	172,0	172,0	172,0
overlopende passiva	203,0	87,5	87,5	87,5	87,5
totaal passiva	1.384,2	1.356,1	1.379,4	1.366,3	1.357,8

5.2 Lokale heffingen

Inleiding

Bij de begroting besluit u over de tarieven en heffingen

Bij de behandeling van de programmabegroting vindt de politieke en bestuurlijke discussie over de tarieven plaats. Dan vindt er ook besluitvorming plaats over de voorgestelde tariefaanpassingen. Uw raad besluit daarover. Vervolgens verwerken we deze besluiten in de belastingverordeningen en tarievenbesluiten 2027. Dit wordt opgenomen in de Tarievennota 2027 welke via een apart voorstel wordt aangeboden aan de raad.

We actualiseren de woonlasten in 2027 met 5,3%

Voor een gemiddeld gezin betekent dit een bijstelling van € 63. Daarbij gaan we uit van een gezin dat in een woonhuis woont en onroerende zaakbelasting, afvalstoffenheffing en rioolheffing betaalt. In 2027 betaalt dit gezin € 1.242. In de praktijk zal dit voor elk gezin anders uitpakken. Het bedrag dat een gezin betaalt is afhankelijk van het type woning waarin dit gezin woont. Zo zullen bijvoorbeeld de woonlasten voor een gezin dat een huis huurt minder hard stijgen. Die betalen namelijk alleen afvalstoffenheffing. Maar ook eenpersoonshuishoudens betalen minder.

In onderstaande tabel hebben we alle effecten op de woonlasten voor een meerpersoonshuishouden in beeld gebracht. Onder de tabel worden de effecten toegelicht.

bedragen x € 1

effecten woonlasten 2027	afval	riool	ozb	totaal	in %
tarieven 2026	478,90	270,81	429,34	1.179,05	
a. loonprijsontwikkelingen	15,58	9,25	15,46	40,29	3,4%
b. vervanging rioolstelsel		6,77		6,77	0,6%
c. verhoging belastingen afval	8,67			8,67	0,7%
d. hogere brandstofkosten afvalinzameling	1,85			1,85	0,2%
e. hogere inhuurkosten afvalinzameling	2,16			2,16	0,2%
f. ophalen grofvuil gratis in 2027	3,26			3,26	0,3%
subtotaal tariefsbijstelling 2027	31,52	16,02	15,46	63,00	5,3%
tarieven 2027	510,42	286,83	444,80	1.242,05	
stijging	6,6%	5,9%	3,6%	5,3%	

Toelichting

a. loonprijsontwikkelingen

Zoals gebruikelijk actualiseren we onze tarieven voor de loon- en prijsstijgingen. Voor de onroerende zaakbelasting kijken we hiervoor naar de totaal verwachte loon- en prijsstijgingen van het gemeentelijke takenpakket. Deze stijging is 3,6%. Voor de afvalstoffenheffing en rioolheffing wordt specifiek gekeken naar de verwachte loon- en prijsstijgingen van de betreffende activiteiten. Deze stijging is 3,3% voor de afvalstoffenheffing en 3,4% voor de rioolheffing. In totaal stijgen de woonlasten hierdoor met 3,4%

b. vervanging rioolstelsel

Het rioolstelsel moet in de periode na 2035 voor het eerst vervangen worden. Hiervoor sparen we. Dat doen we via een jaarlijkse bijstelling van de rioolheffing met 2,5%, zoals eerder al is besloten. In 2027 wordt het tarief hiervoor met € 6,77 bijgesteld.

c. aanpassing belastingen afval

Vanuit de rijksoverheid worden sommige heffingen op (rest)afval aangepast. Vooral de CO2-heffing gaat in 2027 flink omhoog. Dit is een eerste stap van een reeks aanpassingen tot en met 2030. Hierdoor worden de kosten per ton (rest)afval hoger. Ook krijgen we (in mindere mate) te maken met extra kosten door de vrachtwagenheffing.

De kosten nemen hierdoor toe met € 0,8 miljoen. Om dit te betalen wordt het tarief van de afvalstoffenheffing aangepast. Het tarief voor een meerpersoonshuishouden wordt bijgesteld met € 8,67 en het tarief voor een éénpersoonshuishouden wordt bijgesteld met € 8,05.

d. hogere brandstofkosten afvalinzameling

De brandstofkosten van de afvalinzamelvoertuigen zijn € 0,2 miljoen hoger. De verwachting is dat de dieselprijs ook op de lange termijn hoog zal blijven.

Om dit te betalen wordt het tarief van de afvalstoffenheffing aangepast. Het tarief voor een meerpersoonshuishouden wordt bijgesteld met € 1,85 en het tarief voor een éénpersoonshuishouden wordt bijgesteld met € 1,71.

e. hogere inhuurkosten afvalinzameling

Door veranderingen in de Wet allocatie arbeidskrachten door intermediairs (Waadi) betalen we meer voor ingehuurd personeel in de afvalinzameling. Dit kost ons € 0,2 miljoen extra per jaar.

Om dit te betalen wordt het tarief voor een meerpersoonshuishouden bijgesteld met € 2,16 en het tarief voor een éénpersoonshuishouden wordt bijgesteld met € 2,01.

f. ophalen grofvuil gratis in 2027

Bij de Programmabegroting 2026 is het amendement "Eerste keer grofvuil ophalen blijft gratis, betere balans in service en kosten (25246.002)" aangenomen. Hierin staat onder ander de oproep om een tarief in te voeren voor het ophalen grofvuil van € 20 per keer, vanaf de tweede keer per kalenderjaar.

We hebben het voornemen om het ophalen van het grofvuil volledig gratis te houden en hiervoor de afvalstoffenheffing niet te verhogen. Hierover zal later besluitvorming plaatsvinden. We willen voorkomen dat in 2027 wel geld wordt gevraagd voor het ophalen van grofvuil en het mogelijk in 2028 weer gratis wordt zoals in 2026 en eerder ook het geval is. Daarom houden we het in 2027 volledig gratis en kiezen we ervoor om eenmalig het tarief van de afvalstoffenheffing hiervoor aan te passen.

De kosten nemen hierdoor toe met € 0,3 miljoen. Het tarief voor een meerpersoonshuishouden wordt hiervoor bijgesteld met € 3,26 en het tarief voor een éénpersoonshuishouden wordt bijgesteld met € 3,02.

Onroerende zaakbelasting

De onroerende zaakbelasting (ozb) voor eigenaren van woningen wordt bijgesteld met 3,6%. Hieronder lichten we toe hoe deze bijstelling is opgebouwd.

We actualiseren de ozb in 2027 met 3,6% voor de loon- en prijsstijgingen

Het ozb tarief wordt het komende jaar alleen bijgesteld voor de verwachte loon- en prijsstijgingen. Hiervoor kijken we naar de totaal verwachte loon- en prijsstijgingen van het gemeentelijk takenpakket. Dit betekent dat we berekenen wat de totale gemeentelijke kosten zijn voor de loon- en prijsstijgingen van 2027.

Door het weegschaalprincipe heeft de stijging van de WOZ waarde geen effect op de ozb opbrengsten

Bij het verrekenen van de effecten van hertaxatie gebruiken wij het weegschaalprincipe. Dit zorgt ervoor dat als de WOZ waarde stijgt, we het tarief verlagen. De opbrengsten uit de ozb blijven hierdoor voor en na hertaxatie aan elkaar gelijk. Hierdoor hoeft een huishouden niet ineens veel meer te betalen. Dit willen we namelijk niet. Per woning kan dit wel verschillen. Voor het weegschaalprincipe gaan wij uit van de gemiddelde waardestijging. Als een woning meer dan gemiddeld in waarde stijgt, betaalt een gezin voor die woning toch meer ozb. Daar staat tegenover dat dit huis dan wel meer waard is.

In onderstaande tabel hebben wij het ozb tarief voor 2027 in beeld gebracht. Als uitgangspunt nemen wij hier een woning met een WOZ waarde van € 434.558. Dit doen wij om een vergelijking te kunnen maken met vorig jaar.

bedragen x € 1

ozb eigenaren woningen	2026 geraamd	2027 na hertaxatie	2027 na bijstelling	index
WOZ waarde (a)	434.558	456.443	456.443	
tarief (b)	0,0988%	0,0941%	0,0974%	3,6%
aanslag ozb (a) * (b)	429,34	429,34	444,80	3,6%

Op dit moment verwachten we dat de WOZ waarde (peildatum 1 januari 2026) voor de aanslag 2027 gemiddeld 5,0% hoger ligt ten opzichte van de WOZ waarde voor de aanslag 2026. In het bovenstaande rekenvoorbeeld komt de WOZ waarde daarmee uit op € 456.443. Om ervoor te zorgen dat deze gemiddelde waardeverhoging geen effect heeft op de aanslag verlagen we eerst het tarief naar 0,0941%. Vervolgens wordt dit verlaagde tarief bijgesteld met 3,6% waarmee het tarief voor 2027 uitkomt op 0,0974%.

Afvalstoffenheffing

Wij hebben de wettelijke taak om huishoudelijk afval in te zamelen. Wij maken hier kosten voor. Inwoners betalen hieraan mee via de afvalstoffenheffing. Wij willen afval zo goed mogelijk scheiden. Dit helpt om zo min mogelijk restafval te krijgen.

We actualiseren de afvalstoffenheffing in 2027 met 6,6%

In de onderstaande tabel wordt het tarief voor de afvalstoffenheffing in beeld gebracht. Wij maken hierbij onderscheid tussen meerpersoonshuishoudens (MPH) en éénpersoonshuishoudens (1PH).

bedragen x € 1

afvalstoffenheffing	MPH	stijging	1PH	stijging
tarief 2026	478,90		444,39	
loonprijsontwikkelingen	15,58	3,3%	14,46	3,3%
verhoging belastingen afval	8,67	1,8%	8,05	1,8%
hogere brandstofkosten afvalinzameling	1,85	0,4%	1,71	0,4%
hogere inhuurkosten afvalinzameling	2,16	0,5%	2,01	0,5%
ophalen grofvuil gratis in 2027	3,26	0,7%	3,02	0,7%
<i>subtotaal maatregelen / afspraken</i>	<i>31,52</i>	<i>6,6%</i>	<i>29,25</i>	<i>6,6%</i>
tarief 2027	510,42		473,64	

Zoals aangegeven in de inleiding wordt het tarief voor de afvalstoffenheffing bijgesteld voor de reguliere loonprijsontwikkelingen, de aanpassing van belastingen, hogere brandstofkosten en inhuurkosten voor de afvalinzameling en het gratis houden van het ophalen van het grofvuil. Hierdoor wordt het tarief in 2027 bijgesteld met 6,6%. Na deze aanpassing betaalt een éénpersoonshuishouden ongeveer € 37 minder dan een meerpersoonshuishouden.

Kostendekkendheid tarief

In onderstaande tabel zijn de opbrengsten en kosten van de afvalstoffenheffing in beeld gebracht voor de jaren 2027 en verder.

bedragen x € 1.000

afvalstoffenheffing	2027	2028	2029	2030
opbrengsten éénpersoonshuishoudens	12.490	12.580	12.770	12.970
opbrengsten meerpersoonshuishoudens	34.610	34.860	35.380	35.940
<i>totaal opbrengsten</i>	<i>47.100</i>	<i>47.440</i>	<i>48.150</i>	<i>48.910</i>
directe kosten	39.710	38.860	39.480	40.100
indirecte kosten	9.500	9.400	9.400	9.500
<i>totaal kosten</i>	<i>49.210</i>	<i>48.260</i>	<i>48.880</i>	<i>49.600</i>
verschil kosten en opbrengsten	2.110	820	730	690
percentage kostendekkendheid	96%	98%	99%	99%

Wettelijk gezien mogen we maximaal 100% kostendekkend zijn en geen winst maken op de afvalstoffenheffing. In 2027 zien we dat de verwachte opbrengsten € 47,1 miljoen bedragen en de verwachte uitgaven zijn € 49,2 miljoen. Structureel liggen de begrote opbrengsten en uitgaven nog dicht bij elkaar waarmee de kostendekkendheid nagenoeg 100% is.

Ten opzichte van vorig jaar is de kostendekkendheid iets afgenomen. Dit komt met name doordat er twee extra Boa's voor het zwerfafval worden aangesteld waarvoor we het tarief niet verhogen.

Rioolheffing en waterheffing

De rioolheffing is de bijdrage, die eigenaren van panden betalen voor de inzameling en transport van afvalwater. Ook de verwerking van het hemelwater en de grondwaterzorg worden bekostigd uit deze bijdrage. De opbrengst van deze heffing mag uitsluitend worden gebruikt voor deze gemeentelijke watertaken en mag niet hoger zijn dan de gemaakte kosten.

We actualiseren de rioolheffing in 2027 met 5,9%

Zoals in de inleiding aangegeven wordt de rioolheffing in 2027 bijgesteld voor de loonprijsontwikkelingen en de jaarlijkse afgesproken bijstelling voor de vervanging van het rioolstelsel. Het tarief voor 2027 komt daarmee uit op € 286,83.

bedragen x € 1

rioolheffing	tarief	stijging
tarief 2026	270,81	
loonprijsontwikkelingen	9,25	3,4%
vervanging rioolstelsel	6,77	2,5%
<i>subtotaal maatregelen / afspraken</i>	<i>16,02</i>	<i>5,9%</i>
tarief 2027	286,83	

Kostendekkendheid tarief

In onderstaande tabel zijn de opbrengsten en kosten van de rioolheffing in beeld gebracht voor de jaren 2027 en verder.

bedragen x € 1.000

rioolheffing	2027	2028	2029	2030
<i>totaal opbrengsten</i>	<i>29.540</i>	<i>29.920</i>	<i>30.320</i>	<i>30.720</i>
directe kosten	24.700	25.080	25.410	25.740
indirecte kosten	5.020	5.080	5.150	5.220
<i>totaal kosten</i>	<i>29.720</i>	<i>30.160</i>	<i>30.560</i>	<i>30.960</i>
verschil kosten en opbrengsten	180	240	240	240
percentage kostendekkendheid	99%	99%	99%	99%

Wettelijk gezien mogen we maximaal 100% kostendekkend zijn en geen winst maken op de rioolheffing. In 2027 zien we dat de verwachte opbrengsten € 29,5 miljoen bedragen en de verwachte uitgaven zijn vrijwel gelijk met € 29,7 miljoen. Structureel liggen de begrote opbrengsten en uitgaven ook dicht bij elkaar waarmee de kostendekkendheid nagenoeg 100% is.

Omgevingswet leges

Voor het afhandelen van de aanvragen voor een omgevingsvergunning moet worden betaald. Dit bedrag noemen we leges. De leges voor de omgevingsvergunning zijn bedoeld om onze kosten voor registratie, het beoordelen en afhandelen van een aanvraag te kunnen betalen.

We actualiseren de tarieven voor 2027 voor de omgevingsplanactiviteit

Sinds de invoering van de Omgevingswet in 2024 vallen de inkomsten lager uit. Ook dit jaar vallen deze opbrengsten € 1,2 miljoen lager uit dan begroot. We hebben als uitgangspunt dat de inkomsten gelijk zijn aan de kosten. Dit is nu niet het geval. We hebben onderzocht welke tarieven te laag zijn en dit blijken met

name de tarieven voor de omgevingsvergunning voor de omgevingsplanactiviteit te zijn. De gemeente toetst dan of het bouwplan voldoet aan het omgevingsplan.

De tarieven van een omgevingsplanactiviteit worden bepaald op basis van een percentage van de berekende bouwkosten met een minimumtarief. In de tabel hieronder zijn de percentages van 2027 ten opzichte van de percentages van 2026 weergegeven.

bouwsomcategorie	percentage 2026	percentage 2027	stijging
€ 0 t/m € 200.000	2,50%	2,60%	4%
€ 200.001 t/m € 500.000	1,79%	2,40%	34%
€ 500.001 t/m € 1.000.000	1,70%	2,15%	26%
€ 1.000.001 t/m € 5.000.000	1,45%	1,79%	23%
> € 5.000.000	1,14%	1,37%	20%

Te zien is dat de nieuwe percentages van 2027 hoger zijn. Gemiddeld zijn deze 22% hoger ten opzichte van 2026. Met deze bijstelling verwachten we voor de jaren 2027 en verder de begrote opbrengsten van € 11,8 miljoen te realiseren. Deze bijstelling heeft dus geen effect voor de begroting van Almere.

We voeren in 2027 nog een aantal kleinere wijzigingen door

Voor de milieuleges veranderen we de systematiek voor de vergunningaanvragen en meldingen voor milieubelastende activiteiten. Deze leges werden bepaald op basis van het aantal activiteiten. Dit wordt vanaf 2027 bepaald op basis van het type activiteit. Daarnaast worden deze tarieven ook bijgesteld zodat de opbrengsten en kosten gelijk zijn. De impact hiervan is relatief klein, omdat het aantal aanvragen hiervan klein is.

Ook passen we een aantal leges van een VBI traject aan. Dit is het proces van het verkennen en begeleiden van een initiatief. Het komt voor dat initiatieven van inwoners of ondernemers niet passen binnen de regels van het Omgevingsplan. Als het Omgevingsplan zelf geen binnenplanse afwijkingsmogelijkheden heeft, dan kan een initiatiefnemer laten onderzoeken of we als gemeente alsnog kunnen meewerken aan het initiatief. Na onderzoek blijkt dat deze kosten hoger zijn dan eerder gedacht.

Ten slotte wordt een opslag toegevoegd bij omgevingsvergunningen met een binnenplanse afwijking van het Omgevingsplan. Hier blijkt een extra toetsing voor nodig te zijn.

We passen de Omgevingswet leges niet aan voor loonprijsontwikkelingen

We passen onze tarieven niet aan voor stijgingen van lonen en prijzen, omdat het tarief gebaseerd is op de waarde van de bouwprojecten. Deze waarde stijgt al mee met de inflatie.

Kostendekkendheid Omgevingswet leges

In onderstaande tabel hebben wij de begrote kosten en opbrengsten van de Omgevingswet leges in beeld gebracht. Uit deze tabel blijkt dat de Omgevingswet leges nagenoeg kostendekkend zijn.

bedragen x € 1.000

Omgevingswet leges	2027	2028	2029	2030
<i>totaal opbrengsten</i>	<i>11.800</i>	<i>11.800</i>	<i>11.800</i>	<i>11.800</i>
directe kosten	7.540	7.540	7.540	7.540
indirecte kosten	4.300	4.300	4.300	4.300
<i>totaal kosten</i>	<i>11.840</i>	<i>11.840</i>	<i>11.840</i>	<i>11.840</i>
verschil kosten en opbrengsten	40	40	40	40
percentage kostendekkendheid	100%	100%	100%	100%

Leges burgerzaken

De leges burgerzaken zijn bedoeld om de kosten te betalen die wij voor bijvoorbeeld paspoorten, rijbewijzen en uittreksels maken. Onder burgerzaken vallen zowel de burgerzakenbalie, als het callcenter, de beantwoording van vragen via internet en de backoffice die de dienstverlening ondersteunt. De leges zijn vastgelegd in de legesverordening.

Wij actualiseren de legestarieven voor loonprijsontwikkelingen met 3,6% tenzij wet en/of regelgeving dit niet mogelijk maakt

Dit geldt bijvoorbeeld voor de afgifte van een Verklaring Omtrent Gedrag, rijbewijzen, reisdocumenten en naturalisatie. Het Rijk stelt hiervoor het maximale tarief vast. Bij een aantal legestarieven worden tariefswijzigingen doorgevoerd en/of voorstellen verwerkt om legestarieven beter aan te laten sluiten op de dagelijkse praktijk. Soms ronden we tarieven op veelvoud van € 0,05 af, omdat deze contant betaald mogen worden.

Naast deze reguliere trendmatige bijstelling worden de volgende veranderingen doorgevoerd in 2027:

Wij actualiseren de leges voor huwelijken en uittreksels

De leges voor huwelijken en uittreksels kunnen worden bijgesteld, omdat we nog niet 100% kostendekkend zijn. In het kader daarvan worden de betreffende tarieven aangepast. Voor huwelijken betreft dit een bijstelling van 30% voor alle tarieven. Voor uittreksels uit de Basisregistratie Personen (BRP) wordt het tarief bijgesteld van € 17,25 naar € 25,25.

Parkeren

In Almere kunnen inwoners en bezoekers op drie verschillende wijzen parkeren. Men kan op straat parkeren, garage parkeren en gebruik maken van de parkeerterreinen. Deze drie wijzen van parkeren hebben allemaal een eigen tarief.

We actualiseren de parkeertarieven in 2027 met 3,6% voor loonprijsontwikkelingen

Zoals gebruikelijk worden de tarieven jaarlijks bijgesteld voor de reguliere loon- en prijsstijgingen. Voor komend jaar is dit percentage 3,6%. Voor 2027 vindt geen andere bijstelling van de parkeertarieven plaats.

In de onderstaande tabel zijn de kortparkeertarieven voor 2027 weergegeven.

bedragen x € 1

Kortparkeertarieven	Garage parkeren		Straat parkeren		Parkeerterreinen
	Almere Buiten	Almere Stad	Almere Buiten	Almere Stad	Almere Stad
2027					
uurtarief	2,20	€ 3,25 *	2,20	4,05	3,25
starttarief	0,20	0,25	0,30	0,30	0,30
maximaal dagtarief	3,20	15,40	3,20	28,40	15,40
maximaal avondtarief	n.v.t.	8,10	n.v.t.	n.v.t.	€ 8,10 **

bedragen x € 1

Kortparkeertarieven 2027	Straat parkeren schilwijken
tarief eerste 30 minuten	€ 0,00 ***
daarna per uur	1,45
maximaal dagtarief	7,45

* bij betaalwijze contant wordt naar boven afgerond op eenheden van € 0,50

** maximaal tarief tussen 18.00 en 24.00 uur, bij gebruik van mobiel parkeren.

*** als het kenteken is/wordt aangemeld via parkeerapparatuur en/of op andere wijze direct na aanvang van het parkeren het parkeerrecht in het centraal register is/wordt geregistreerd.

Het tarief voor een medisch advies ten behoeve van een GPK wordt bijgesteld

De raad heeft bij de Programmabegroting 2025 een amendement aangenomen om de bijstelling van de eigen bijdrage voor het wettelijk verplichte medisch onderzoek bij de aanvraag van een GPK te beperken tot € 40. De bijstelling vindt plaats in 2026 en 2027 in twee stappen van € 20. Jaarlijks worden ongeveer 1.000 medische onderzoeken gedaan. Inwoners met een laag inkomen die recht hebben op kwijtschelding kunnen ook een aanvraag indienen voor vrijstelling van deze kosten. Het tarief in 2026 was € 95,20 en wordt in 2027 inclusief indexatie € 118,60.

Overige tarieven

In dit hoofdstuk worden de wijzigingen in 2027 ten opzichte van 2026 van de overige tarieven weergegeven.

De toeristenbelasting gaat van 7% naar 10%

Toeristenbelasting is een belasting voor niet-inwoners van de stad voor het gebruik van gemeentelijke voorzieningen en faciliteiten zoals bijvoorbeeld hotels en campings. Iedereen die niet staat ingeschreven in de gemeente en betaalt voor een overnachting binnen de gemeente, valt hieronder. Het kan dus ook gaan om onder andere zakelijke overnachtingen of arbeidsmigranten. Mensen van buiten de gemeente betalen toeristenbelasting over zakelijke of privéovernachtingen. Degene die overnacht betaalt de belasting aan degene die de overnachting verzorgt.

De belasting bedraagt een percentage over de omzet, welke van 7% in 2026 naar 10% gaat in 2027. We verwachten dat dit in totaal € 0,8 miljoen extra inkomsten zal opleveren. Bij de invoering van de toeristenbelasting in 2020 was afgesproken dat 30% van de opbrengsten terugvloeit in de toeristische sector. Dit blijft zo, maar voor deze extra opbrengsten doen we dat niet.

In het hoofdlijnenakkoord werd voorgesteld deze bijstelling niet toe te passen voor campings en boten. Deze uitzondering maken we nu niet, omdat we verwachten dat dit onderscheid voor campings juridisch niet houdbaar is. Daarnaast bedraagt de belasting een percentage over de omzet. Een overnachting op een camping is meestal goedkoper dan bijvoorbeeld een overnachting in een hotel en daarmee betaalt een toerist op een camping gemiddeld al minder toeristenbelasting.

Ook de watertoeristenbelasting gaat van 7% naar 10%. De extra inkomsten zijn relatief beperkt en worden geschat op € 4.000. Het belastingtarief voor 2027 voor een vaste ligplaats blijft met € 40 per jaar gelijk aan het tarief in 2026.

Invoeren leegstandbelasting

Vorig jaar bij de Programmabegroting 2026 is besloten dat vanaf 2027 een leegstandbelasting wordt ingevoerd. Dit zal naar verwachting € 0,15 miljoen aan extra opbrengsten opleveren.

De leegstandbelasting is een effect belasting die beoogt langdurige leegstand (langer dan één jaar) uiteindelijk vrijwel helemaal uit te bannen. Het is van groot belang om in een tijd van grote woningnood niet te accepteren dat er ook maar één woning leegstaat. Op dit moment staan ruim 400 woningen op administratieve langdurige leegstand. Wij weten echter dat veel minder woningen daadwerkelijk leegstaan. De leegstandbelasting zal ook als effect hebben dat we daar veel meer duidelijkheid over krijgen. Het tarief is bepaald op een bedrag van € 2.000 per woning in 2027 en zal in de komende jaren flink worden verhoogd.

Invoeren precariobelasting bij bouwplaatsen in de openbare ruimte

Vorig jaar bij de Programmabegroting 2026 is besloten dat vanaf 2027 een precariobelasting bij bouwplaatsen in de openbare ruimte wordt ingevoerd. Dit zal naar verwachting € 0,2 miljoen aan extra opbrengsten opleveren.

Deze vorm van belasting wordt gehanteerd in vrijwel alle grote gemeenten. Bedrijven zijn dan ook bekend met deze belasting. Zowel met de opbrengst als met het voorgestelde tarief sluiten wij aan wat bij

vergelijkbare gemeenten bekend is. Omdat deze belasting nieuw is en we niet vooraf kunnen voorspellen hoe groot het gebruik van de openbare ruimte is, zal pas aan het eind van het belastingjaar duidelijk worden wat de daadwerkelijke opbrengst is.

Voor het tarief wordt onderscheid gemaakt in drie verschillende periodes dat de openbare ruimte gebruikt wordt. Zo geldt er een tarief van € 1,98 per week per vierkante meter. Per maand is het tarief € 5,92 per vierkante meter en per jaar bedraagt het tarief € 64,19 per vierkante meter.

De precario geldt voor bedrijven, maar geldt ook voor particulieren die containers, bouwmaterialen of een bouwkeet plaatsen in de openbare ruimte. Ook goed om te weten dat deze nieuwe belasting samenvalt met de actualisatie van legestarieven voor een vergunning voor het plaatsen van objecten in de openbare ruimte.

We actualiseren al onze leges voor APV-producten en bijzondere wetten voor een periode van drie jaar

Het gaat hier bijvoorbeeld om RVV-ontheffingen (voor als je wil rijden over een fietspad, voetpad of busbaan), objectvergunningen (voor het plaatsen van voorwerpen aan de openbare weg) en alcoholwet vergunningen. We passen deze leges aan omdat onze kosten zijn gestegen.

In 2025 is onderzoek uitgevoerd naar de kostendekkendheid van deze leges. Vorig jaar is de eerste stap van deze bijstelling doorgevoerd. Nu voor 2027 vindt de tweede stap van drie plaats. In totaal gaat het om een bijstelling van 40% verdeeld over drie jaar.

We gaan de markttarieven actualiseren

Door stijgende opstelkosten na aanbesteding en hogere inflatie van de afgelopen jaren, zijn we genooddaakt om de markttarieven bij te stellen.

Voor de markt in Almere Buiten en Almere Haven wordt het tarief per dag bijgesteld van € 2,50 per strekkende meter in 2026 naar € 3,20 in 2027. Het tarief voor een vaste standplaats per kwartaal per marktdag wordt voor deze markten bijgesteld van € 29,25 per strekkende meter naar € 37,90. Voor beide geldt een minimum lengte van vier meter.

Voor de markt in Almere Stad wordt het dagtarief bijgesteld van € 4,80 naar € 6,25 per strekkende meter en het kwartaaltarief wordt bijgesteld van € 58,45 naar € 75,70 per strekkende meter per marktdag, met ook hier een minimum lengte van vier meter.

In totaal verwachten we dat dit € 80.000 aan extra opbrengsten oplevert, waarmee de gestegen kosten betaald kunnen worden.

Invoeren reclame- en promotiegelden markt Almere Stad

Op 2 juli 2026 is het raadsvoorstel 26103 "Invoering reclame- en promotiegelden markt Almere Stad" aangenomen. Hierin is onder andere besloten om voor de markt in Almere Stad vanaf 2027 een extra tarief in te voeren voor het uitvoeren van promotieactiviteiten. Dit geldt alleen voor de vaste standplaatsen en dus niet voor dagplaatsen (zogenaamde meelopers).

Het gaat hierbij om een tarief voor een vaste standplaats per kwartaal per marktdag van € 3,00 per strekkende meter. Waarbij een minimum lengte geldt van vier meter. Dit tarief komt dus bovenop het reguliere markttarief voor Almere Stad.

We gaan de ligplaatsentarieven van de drie gemeentelijke havens actualiseren

In 2017 is besloten dat de gemeente de drie jachthavens voor een periode van negen jaar exploiteert in het algemeen belang, waarbij tarieven worden gehanteerd die lager zijn dan de kostprijs. Dit besluit loopt af in 2026. Omdat dit besluit afloopt, is de situatie opnieuw onderzocht door een extern bureau. Daarbij is gekeken naar de regels van de Wet Markt en Overheid.

In het raadsvoorstel 26157 "Algemeen belang besluit ligplaatsentarieven gemeentelijke havens gemeente Almere" is onder andere besloten om tarieven te hanteren die aansluiten bij de markt, maar lager zijn dan de werkelijke kosten. Deze marktconforme tarieven zijn hoger dan de huidige tarieven. Hierdoor verwachten wij ongeveer € 35.000 extra inkomsten per jaar te ontvangen.

Het gaat hierbij om de gemeentelijke havens Havenkom Almere Haven, Hengelohaven en Olstgrachthaven. Deze tarieven worden gemiddeld met 35% bijgesteld en dat is inclusief de reguliere bijstelling vanwege loonprijsontwikkelingen.

Invoeren tarief voor gebruik Almeerderstrand voor grote commerciële evenementen

Bij de Programmabegroting 2019 is een bezuiniging opgelegd van € 0,1 miljoen met betrekking tot evenementen. Vanwege de coronajaren en de herstart van de evenementenbranche is deze bezuiniging aangehouden. Vanaf 2027 wordt dit ingevuld door voor grote commerciële evenementen (zogenaamde C-evenementen) een vast bedrag te vragen voor het gebruik van het evenemententerrein Almeerderstrand. Het Almeerderstrand is het enige evenemententerrein waar commerciële C-evenementen plaatsvinden.

De hoogte van de tarieven is bepaald door aan te sluiten bij het landelijk gemiddelde van de verhuur van evenementen terreinen voor commerciële evenementen.

Overige privaatrechtelijke tarieven

Ook de sporttarieven en de overige privaatrechtelijke tarieven worden bijgesteld met 3,6%, vanwege loonprijsontwikkelingen.

Kwijtschelding gemeentelijke belastingen

Als inwoners een laag inkomen hebben dan kunnen zij in aanmerking komen voor kwijtschelding van gemeentelijke belastingen. De belasting hoeft dan niet volledig of helemaal niet betaald te worden. In Almere krijg je kwijtschelding als je inkomen op bijstandsniveau ligt of lager. Je mag dan ook geen spaargeld of waardevolle bezittingen hebben. De regels zijn opgenomen in de "Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2023". Inwoners kunnen online een aanvraag doen. Het gaat meestal over de kwijtschelding van de afvalstoffenheffing. Dit komt omdat ieder huishouden deze belasting moet betalen. Daarnaast kan ook kwijtschelding worden verleend over:

- de rioolheffing
- de onroerende zaakbelasting
- de roerende woon- bedrijfsruimten belasting

Voor alle andere geheven belastingen en heffingen wordt geen kwijtschelding verleend. Ongeveer 90% van de kwijtscheldingen heeft betrekking op de afvalstoffenheffing.

Tarieven voor bedrijven en kantoren

Onroerendezaakbelasting

De onroerendezaakbelasting (ozb) voor eigenaren en gebruikers van niet-woningen wordt net als de ozb voor eigenaren van woningen bijgesteld met 3,6% waarbij ook het weegschaalprincipe wordt toegepast. Daarnaast vindt er een geleidelijke overheveling plaats van de ozb van gebruikers (huurders) van bedrijven naar eigenaren van bedrijven.

In onderstaande tabel hebben wij het ozb tarief voor 2027 voor gebruikers en eigenaren van niet-woningen in beeld gebracht. Als uitgangspunt nemen wij hier een fictief bedrijf of kantoor met een WOZ waarde van € 1 miljoen.

bedragen x € 1

ozb gebruikers niet woningen	2026 geraamd	2027 na hertaxatie	2027 na bijstelling	stijging	2027 na overheveling	daling
WOZ waarde (a)	1.000.000	1.027.473	1.027.473		1.027.473	
tarief (b)	0,1955%	0,1903%	0,1971%	3,6%	0,1314%	-33,3%
aanslag ozb (a) * (b)	1.955	1.955	2.025	3,6%	1.350	-33,3%

bedragen x € 1

ozb eigenaren niet woningen	2026 geraamd	2027 na hertaxatie	2027 na bijstelling	stijging	2027 na overheveling	stijging
WOZ waarde (a)	1.000.000	1.027.473	1.027.473		1.027.473	
tarief (b)	0,5267%	0,5126%	0,5311%	3,6%	0,5910%	11,3%
aanslag ozb (a) * (b)	5.267	5.267	5.457	3,6%	6.072	11,3%

Op dit moment verwachten we dat WOZ waarde (peildatum 1 januari 2026) voor de aanslag 2027 gemiddeld 2,7% hoger ligt ten opzichte van de WOZ waarde voor de aanslag 2026. In het bovenstaande rekenvoorbeeld komt de WOZ waarde daarmee uit op € 1.027.473. Om ervoor te zorgen dat deze gemiddelde waardestijging geen effect heeft op de aanslag verlagen we eerst het tarief. Vervolgens wordt dit verlaagde tarief bijgesteld met 3,6% om het tarief 2027 te berekenen.

De volgende stap betreft de bij de Programmabegroting 2025 afgesproken overheveling ozb van huurders (gebruikers) naar eigenaren van bedrijfspanden (niet woningen). Hierbij is gekozen voor een geleidelijke invoering. Dit sluit aan bij de uitspraak van het Gerechtshof in Den Haag. Bij elke stap toetsen we op basis van de dan geldende jurisprudentie of een nieuwe stap juridisch toegestaan is. In deze derde stap van vijf wordt het tarief voor de gebruikers verlaagd met 33,3% en het tarief voor de eigenaren wordt verhoogd met 11,3%. Per saldo levert dit € 0,1 miljoen aan extra ozb opbrengsten op in 2027.

Het ozb tarief 2027 voor gebruikers niet woningen komt hiermee uit op 0,1314% en het tarief voor eigenaren niet woningen komt uit op 0,5910%.

Rioolheffing

Ook bij bedrijven en kantoren die direct of indirect aangesloten zijn op de gemeentelijke riolering brengen we rioolheffing in rekening. Dit is geregeld in de verordening op de heffing en invordering van rioolheffing. Vanwege de kostenopbouw stellen we de rioolheffing net zoals bij de huishoudens bij met 5,9% (zie het onderdeel rioolheffing voor een nadere toelichting).

Reinigingsrechten

Hierbij gaat het om de inzameling van afval van bedrijven en instellingen via het ondergronds afval transportsysteem (OAT). De kosten voor deze dienstverlening worden verrekend via het reinigingsrecht. Ook de reinigingsrechten hebben wij op basis van de kostenstijgingen bijgesteld. Dit is geregeld in de verordening op de heffing en invordering van afvalstoffenheffing en reinigingsrechten. We passen onze tarieven aan met 6,6% dit is gelijk aan de bijstelling van de afvalstoffenheffing.

5.3 Grondbeleid

De paragraaf grondbeleid geeft inzicht in de belangrijkste (financiële) aspecten die op dit moment spelen in het werkveld van het gemeentelijk grondbedrijf. De paragraaf omvat niet de ontwikkelingen van Oosterwold. De paragraaf grondbeleid kent de volgende opbouw:

1. Analyse van de marktsituatie
2. Beleidsvraagstukken en diverse ontwikkelingen
3. Programmering
4. De effecten op het weerstandsvermogen

Alle wijzigingen ten opzichte van het MPGA 2026 worden in deze paragraaf grondbeleid toegelicht. Zaken die niet zijn gewijzigd ten opzichte van het MPGA 2026, worden over het algemeen niet verder toegelicht.

Analyse van de marktsituatie

De economie ontwikkelt zich gematigd positief, maar blijft onzeker

De Nederlandse economie groeit door, en het tempo trekt licht aan. Volgens de eerste raming van het CBS groeide de economie in het tweede kwartaal van 2026 met 0,4% ten opzichte van het eerste kwartaal. Ten opzichte van een jaar eerder bedroeg de groei 1,3%, vooral gedreven door hogere consumptie door huishoudens en overheidsconsumptie (CBS).

De inflatie bewoog zich het afgelopen kwartaal grillig (2,9% in juni en 3,2% in juli) en blijft structureel boven de 2,0% waar de ECB op mikt; de ECB verhoogde in juni 2026 de beleidsrente naar 2,25% (het tarief waarvoor banken geld kunnen lenen of stallen), de eerste verhoging sinds medio 2025.

Het ondernemersvertrouwen is na een scherpe daling naar -14,8 in het eerste kwartaal (het laagste niveau sinds 2022) sterk hersteld naar -5,3 in het derde kwartaal, al blijft dit onder het langjarig gemiddelde van -3,8. Aanhoudende geopolitieke spanningen blijven een opwaarts risico voor de inflatie en een bron van onzekerheid voor ondernemers (CBS).

Woningmarkt

Structureel is er nog altijd sprake van een groot woningtekort, al normaliseert de markt gestaag (NVM). Volgens NVM Makelaars kwam de gemiddelde verkoopprijs van een bestaande woning in Nederland in het tweede kwartaal van 2026 uit op € 506.000, een stijging van 2,1% op jaarbasis. Een duidelijk vlakkere ontwikkeling dan in voorgaande jaren. ABN AMRO gaat voor heel 2026 uit van een gematigde prijsstijging van 3%; Rabobank spreekt van "het einde van de prijsrally" en houdt rekening met circa 2,8% prijsstijging. Het aanbod bereikte met bijna 56.700 te koop gezette bestaande woningen een recordniveau, het hoogste aantal sinds NVM in 1995 begon met meten; dit geeft kopers meer keuze en vermindert de onderlinge concurrentie.

De nieuwbouwmarkt ontwikkelt zich duidelijk trager dan de bestaande bouw. Het aanbod liep op tot circa 20.600 woningen, het hoogste niveau sinds eind 2015. De verkoop bleef achter: circa 6.100 verkochte nieuwbouwwoningen, 7% minder dan een jaar eerder (NVM). Het aanbod bestaat overwegend uit appartementen, terwijl juist een tekort is aan grondgebonden en levensloopbestendige woningen.

Aan de bouwkant zette de sector wel door: er werden in het tweede kwartaal 16.400 nieuwbouwwoningen opgeleverd, iets meer dan een jaar eerder, en de pijplijn van vergunde maar nog niet opgeleverde woningen liep verder op tot circa 234.000. Lange vergunningstrajecten, netcongestie, stikstof en oplopende bouwkosten blijven volgens de NVM belangrijke knelpunten voor de productie.

Situatie in Almere: Ook in Almere blijft de woningmarkt krap, al is gelijk met de landelijke trend ook hier het aanbod toegenomen. Starters hebben het extra moeilijk door de combinatie van hoge prijzen en beperkt aanbod, al helpt de verhoging van de NHG-grens per 1 januari 2026 van € 450.000 naar € 470.000 (met een grens van € 498.200 bij energiebesparende voorzieningen) hen een stap verder. In september 2026 stonden er echter op Funda slechts 122 eengezinswoningen in Almere te koop onder de NHG-grens van € 470.000.

Een positief effect van de gestegen woningprijzen is dat ontwikkelaars hun projecten in het vrije segment financieel gemakkelijker rond kunnen rekenen. We zien veel belangstelling voor de tenders die zijn gepubliceerd, en marktpartijen geven aan graag tenders te willen zien met hogere woningaantallen. Dit valt goed samen met alle tenders die momenteel lopen en naar verwachting eind 2026 tot begin 2027 worden gegund. Dit zal de afzet ten goede komen in de komende jaren.

Bedrijventerreinen

Bedrijfshuisvesting blijft voor beleggers een aantrekkelijk segment. Het beleggingsvolume in Nederlands commercieel vastgoed groeide in de eerste helft van 2026 met 36% naar € 7 miljard ten opzichte van dezelfde periode een jaar eerder. Vastgoedbedrijf CBRE stelde in hun halfjaarlijkse marktanalyse de prognose voor het totale jaarvolume van 2026 naar boven bij, van € 14,3 miljard naar € 15 miljard. Voor logistiek vastgoed specifiek kwam het beleggingsvolume in de eerste helft van 2026 uit op ruim € 1 miljard, ruim 7% hoger dan een jaar eerder, met een duidelijke verbetering van de gebruikersmarkt in het tweede kwartaal. Wel zijn de regionale verschillen in vraag en aanbod toegenomen, met een grotere spreiding in rendementen tot gevolg.

Situatie in Almere: Er blijft extreem veel belangstelling voor onze bedrijfskavels. Partijen schrijven zich bewust in en sluiten overeenkomsten ondanks de aanhoudende netcongestieproblematiek, die het afgelopen jaar eerder is verscherpt dan verlicht. Daarnaast geldt sinds 1 januari 2026 een nieuw maatschappelijk prioriteringskader voor grootverbruikers, en per 1 juli 2026 worden ook kleinverbruikers op dezelfde geïntegreerde wachtlijst geplaatst als grootverbruikers, wat de druk op de beschikbare capaciteit verder vergroot.

Onze uitgifteplanning was al conservatief ingeschat, maar de verslechterde prognose met betrekking tot netcongestie en de verbreding naar kleinverbruikers onderstrepen dat verdere vertraging niet is uit te sluiten. Ondanks de beperkingen is de verwachting dat gronduitgiften niet volledig stilvallen, door het tekort aan beschikbare locaties in Nederland. Er zijn ook mogelijkheden voor creatieve oplossingen, zoals grootschalige batterijparken en het beter afstemmen van vraag en aanbod binnen een bedrijventerrein. Het is lastig te bepalen hoeveel uitgiften daadwerkelijk zullen doorgaan; we hanteren hierin bewust een voorzichtige planning.

Detailhandel

Binnen dit segment groeit het vertrouwen van beleggers verder. Het beleggingsvolume in winkelvastgoed steeg in de eerste helft van 2026 met circa 30% naar € 1,2 miljard ten opzichte van een jaar eerder; beleggers blijven vooral geïnteresseerd in supermarkt-vastgoed en winkelvastgoed op dominante locaties met een sterke gebruikersmarkt (CBRE). Het zwaartepunt van beleggingen verschuift verder van kleinschalig naar grootschalig, met toenemende belangstelling voor grotere, planmatige winkelcentra. De leegstand in de negen grootste binnensteden ligt inmiddels onder de 6%, tegen ruim 8% direct na de coronapandemie.

Situatie in Almere: Het Almeerse beleid zet zich in op het koesteren van de vitale onderdelen van de Almeerse winkelstructuur (Detailhandelsvisie Almere 2020). Daarbij hoort de keuze om dingen niet meer te doen: nieuwe centra in de bestaande stad, verspreide ontwikkelingen en uitplaatsingen van supermarkten. Met uitzondering van de kernzones van de ontwikkelingsgebieden (Stadstuinen en Nobelhorst) is hierdoor in de grondexploitaties nauwelijks sprake van toevoegingen van detailhandel. De marktontwikkelingen in dit segment zijn daarom voor de grondexploitaties van minder belang.

Kantoren

De kantorenmarkt beweegt landelijk in twee richtingen. De totale leegstand bleef in de eerste helft van 2026 vrijwel stabiel op circa 5,5%, maar de verschillen tussen de vijf grote kantorensteden (G5) lopen uiteen: in het tweede kwartaal van 2026 daalde de leegstand in Utrecht, terwijl deze opliep of gelijk bleef in Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Eindhoven. Landelijk daalde de opname van kantoorruimte in 2025 met circa 7% ten opzichte van 2024, vooral in de G5 met uitzondering van Utrecht en Amsterdam. Er is een

groeierende tweedeling zichtbaar: schaarste aan hoogwaardige, duurzame kantoorruimte op toplocaties tegenover oplopende leegstand in minder courante panden (NVM Business).

Situatie in Almere: De kantorenmarkt blijft lastig in Almere. De landelijke tweedeling – schaarste aan hoogwaardige, duurzame kantoorruimte tegenover veroudering van bestaande voorraad – maakt het ook voor Almere op de lange termijn een lastige markt: de huidige voorraad is toe aan verduurzaming en concurreert moeizaam met beschikbare kantoorruimte op betere locaties elders in het land. In de grondexploitaties is dan ook nauwelijks nieuwe kantoorontwikkeling opgenomen.

Beleidsvraagstukken en diverse ontwikkelingen

Bij deze Programmabegroting 2027 spelen diverse ontwikkelingen die effecten hebben op gebiedsontwikkeling. Ze zijn hieronder kort beschreven.

Nieuwe ontwikkelplannen en mutaties van MVA-gronden

Op dit moment wordt er gewerkt aan diverse nieuwe gebiedsontwikkelingen waaronder Oostkavels en HTC fasen 2 en 3. Ook zal in lijn met het nieuwe hoofdlijnenakkoord de ontwikkeling van Pampushout 2 weer worden opgepakt. We verwachten dat voor de meeste van deze gebiedsontwikkelingen de ontwikkelingsplannen met grondexploitatiebegrotingen in 2027 aan de raad ter besluitvorming voorgelegd kunnen worden. De financiële consequenties van deze mutaties worden verwerkt nadat besluitvorming door de raad heeft plaatsgevonden. In de voorliggende Programmabegroting 2027 wordt hier daarom nog geen rekening mee gehouden.

De herziene grondexploitatie van Hortus is wel verwerkt in deze programmabegroting, omdat dat ontwikkelingsplan in 2026 al is vastgesteld. Bij de vaststelling van de herziene grondexploitatie Hortus zijn twee deelgebieden Allee Zuid en HTC Oost naar de MVA-gronden overgebracht. Deze mutaties zijn bij deze programmabegroting verwerkt. Ook is in het weerstandsvermogen al rekening gehouden met het verwachte tekort op de ontwikkeling van het NCCW terrein en Green HTC fase 1 omdat de projectopdrachten hiervan al aan de raad zijn voorgelegd.

Gebiedsexploitaties

Gebiedsontwikkeling in Almere vindt niet langer uitsluitend plaats op uitleglocaties. Transformaties in de bestaande stad nemen met de jaren toe. Grote transformaties projecten bevinden zich op dit moment in stadscentrum en Almere Haven. Gebiedsontwikkelingen in deze gebieden is complex doordat actief en facilitaire grondbeleid gelijktijdig plaatsvinden. Daarnaast zijn er investeringen in infrastructuur en groen die tussen de bouwplannen in liggen en een uitstraling hebben op de hele stad: de zogenaamde bovenwijkse investeringen. Om deze complexiteit in het Centrum het hoofd te bieden, is recent besloten een aparte projectorganisatie voor het stadscentrum in te stellen.

Vanuit de financiële beheersing is voor dit doel een nieuw instrument bedacht: de gebiedsexploitatie. Dit instrument geeft inzicht in diverse geldstromen van de grondexploitatie, transformatieprojecten en bovenwijkse investeringen in een bepaald gebied. Dit vereist een andere manier van inrichting van de administratie en financiële systemen. Wij verwachten eind van dit jaar of begin volgende jaar de gebiedsexploitaties van Stadscentrum en Haven ter besluitvorming aan de raad te kunnen voorleggen. Bij de besluitvorming over de gebiedsexploitaties komen we met een onderbouwing van deze meerjarige bestedingsafspraken.

Uit het Programma Kostenverhaal bleek al dat de bovenwijkse investeringen slechts ten dele kunnen worden gedekt uit de bijdragen die transformatieprojecten leveren en externe bronnen zoals rijkssubsidies. De eerste berekeningen laten zien dat voor de noodzakelijke bovenwijkse investeringen die de komende jaren spelen een aanvullende dekking van enkele tientallen miljoenen nodig is. Het is daarom noodzakelijk om vanuit de winstafdracht hier geld voor opzij te zetten. In lijn met de Voorjaarsnota 2027 wordt in deze begroting voorgesteld om mede voor dit doel met een investeringsreserve te gaan werken.

Instellingsbesluiten fondsen

In september 2025 werd het Programma Kostenverhaal door het college vastgesteld en toegepast op de transformatie-projecten. Momenteel werken wij aan de instellingsbesluiten van drie fondsen die daarbij in het leven zijn geroepen. Dit is het Fonds Bovenwijks, Mobiliteitsfonds Almere Stad en Fonds Impuls Sociale Woningbouw.

De instellingsbesluiten beschrijven op welke wijze over de besteding van de gelden in de fondsen worden besloten en hoe daarover wordt gerapporteerd. Wij verwachten de instellingsbesluiten eind dit jaar of begin volgende jaar aan de raad ter besluitvorming voor te leggen, in combinatie met de raadsvoorstellen voor de gebiedsexploitaties.

Netcongestie

De kwestie netcongestie blijft problematisch en blijft veranderen. De kans is groot dat ook in 2027 wijzigingen zullen plaatsvinden, die mogelijk gevolgen hebben voor Almere. Wij blijven inzetten op een goede informatievoorziening, bewegen mee met de veranderingen en sturen actief waar mogelijk. Evenals bij het MPGA 2026 is ook in deze programmabegroting bij de scenario's voor het weerstandsvermogen rekening gehouden met een ander verloop van de netcongestieproblematiek en de risico's die daarmee samenhangen.

Niet alleen netcongestie, maar mogelijk ook drinkwaterproblematiek

In aanvulling op de uitdagingen gerelateerd aan netcongestie, zijn er ook de eerste tekenen van problemen rondom de beschikbaarheid van drinkwater. Grootverbruikers van drinkwater, met name binnen de voedingsindustrie, ondervinden moeilijkheden bij het krijgen van een aansluiting. Deze vroege indicaties en berichtgeving in de media vertonen parallellen met netcongestie.

Hoewel het momenteel gaat om enkele specifieke gevallen, is het van belang om deze ontwikkelingen nauwlettend te volgen. Mocht de situatie zich in de toekomst verslechteren, dan zal binnen het MPGA ook rekening gehouden worden met de financiële gevolgen daarvan. Vooralsnog is daar geen sprake van.

380 kV hoogspanningsverbinding door Flevoland

Het elektriciteitsnet beschikt na 2030 over onvoldoende transportcapaciteit om de vraag naar en het aanbod van elektriciteit op te vangen. Het is niet mogelijk om de huidige 380 kV-verbinding tussen de hoogspanningsstations Diemen, Lelystad en Ens verder op te waarderen. Daarom is een nieuwe verbinding tussen Diemen en Ens nodig om de capaciteitsknelpunten op te lossen. Komt die verbinding er niet, dan ontstaat er na 2030 extra netcongestie.

Op dit moment worden mogelijke tracés onderzocht. In 2026 zal door het Rijk en de netbeheerders worden bepaald hoe het nieuwe 380 kV-tracé gaat lopen. Een extra 380 kV hoogspanningsverbinding door Almere kan gevolgen hebben voor onze gebiedsontwikkelingen. Hoe groot de impact is, is nog niet bekend en hangt onder andere af van welk tracé wordt gekozen. Met het Rijk zijn we in gesprek over compensatie van eventuele nadelige effecten.

Reservering voor woningmarktcrisis

Wanneer een crisis op de woningmarkt optreedt, dalen de woningprijzen en daalt het aantal transacties. Dit heeft een negatieve invloed op de grondprijzen en de afzet van bouwgrond en daarmee ook op de resultaten van de grondexploitaties. In die situatie zullen een aantal grondexploitaties die nu nog een positief saldo hebben, mogelijk omslaan naar een negatief saldo. In overeenstemming met de BBV-regelgeving moet het grondbedrijf dan een voorziening treffen om het negatieve saldo af te dekken.

Om de risico's van een crisis binnen de vermogenspositie van het grondbedrijf te kunnen absorberen, houden wij een reservering aan binnen het weerstandsvermogen van het grondbedrijf. Die reservering moet niet te klein zijn, maar ook niet onnodig groot. De grootste vraag is steeds: wanneer treedt een crisis op, en hoe zwaar zal die zijn? Sinds jaar en dag werken we daarvoor met diverse scenario's.

Sinds een paar jaar heeft het grondbedrijf samen met een extern bedrijf een crisismodel (stresstest) ontwikkeld dat gebaseerd is op statische gegevens. Hiermee beogen wij de voorspelling van een crisis te objectiveren. Het model is nu vrijwel uitontwikkeld en is op korte termijn klaar voor gebruik. Dat biedt de mogelijkheid het bestaande systeem van risicoreserveringen, in combinatie met de regels over winstuitname en de waardering van de grondexploitaties, te optimaliseren. Wij streven er naar dit bij de komende jaarrekening te implementeren.

Scenarioanalyses marktrisico

In elke grondexploitatie wordt rekening gehouden met specifieke projectrisico's. Daarnaast worden marktrisico's en macro-economische risico's in beeld gebracht om de mogelijke financiële consequenties van tegenvallende marktontwikkelingen op de hele portefeuille aan grondexploitaties op te kunnen vangen. Zoals gezegd doen we dat in de huidige risicomethodiek met behulp van scenario's.

In het basisscenario voor deze programmabegroting is gerekend met de in deze paragraaf beschreven verwachtingen. Onderdeel daarvan is de omslagrente, die vooralsnog wordt geraamd op 2,0%. Daarnaast zijn drie alternatieve scenario's berekend, te weten Voorzichtig, Crisis-licht, en Crisis-zwaar.

De belangrijkste parameters zijn een lagere afzet, lagere grondprijzen en hogere rente. Deze parameters zijn per grondexploitatie doorgerekend. In onderstaande tabel zijn de uitgangspunten en de financiële effecten per scenario weergegeven en afgezet tegen het referentiescenario uit deze Programmabegroting 2027.

Componenten scenario	PB 2027	voorzichtig scenario	crisis licht	crisis zwaar
Gemiddelde afzet woningen per jaar 2027- 2035	1.000	800	2027: 500 2028: 500 2029: 700 vanaf 2030: 800	2027: 500 2028: 500 2029: 650 vanaf 2030: 800
Gemiddelde afzet bedrijven per jaar 2027 – 2034	9 ha	7 ha	2027: 4 ha 2028: 5 ha 2029: 6 ha vanaf 2030: 7 ha	2027: 2 ha 2028: 2 ha 2029: 3 ha 2030: 5 ha vanaf 2031: 7 ha
Rente percentage (langjarig gemiddelde)	2,0%	2,5%	2,5%	2,5%
Opbrengstontwikkeling percentage	2%	1%	2027: -5% 2028: -3% 2029: 0% 2030: 2% 2031: 4% vanaf 2032: 1,5%	2027: -10% 2028: -8% vanaf 2029: 0%
Kostenontwikkeling percentage	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%
Financieel effect				
Benodigde voorziening negatieve grexen + risico's	72	84	119	178
Beschikbare voorziening en reserve in grondbedrijf	131	131	131	131
Niet afgedekt binnen grondbedrijf				47

In het crisis-scenario zwaar zijn de beschikbare harde buffers in het grondbedrijf onvoldoende om de verwachte risico's af te dekken. Gelet op de huidige marktsituatie achten wij dit scenario onwaarschijnlijk.

In het *voorzichtige scenario* liggen de afzet van woningbouwkavels structureel lager op 800 woningen. Dit is 20% lager dan het referentiescenario (PB 2027). Bij de bedrijventerreinen is de afzet doorgerekend met 7 hectare per jaar (20% lager). De opbrengststijging ligt met 1,0% lager dan in het referentiescenario, terwijl de rente met 2,5% juist hoger ligt. Op basis van deze parameters hebben de negatieve grondexploitaties

(inclusief risico's) een saldo van € 84 miljoen negatief, wat circa € 12 miljoen hoger is dan in het referentiescenario. Dit bedrag reserveren we in het harde weerstandsvermogen.

In de scenario's *crisis-licht* en *crisis-zwaar* daalt de afzet van woningbouw naar 500 woningen voor één tot enkele jaren. Bij bedrijventerreinen zakt de afzet naar een niveau van slechts 2 tot 4 hectare voor enkele jaren. De grondprijzen gaan eerst flink dalen en na enkele jaren vindt herstel plaats. Bij het scenario *crisis-licht* leidt dit tot een benodigde voorziening voor negatieve grondexploitaties van € 119 miljoen, en bij het scenario *crisis-zwaar* is dit € 178 miljoen. In deze bedragen zijn ook extra plankosten opgenomen, omdat er van uit wordt gegaan dat de afbouw van personeel minder snel gaat waardoor extra plankosten zullen ontstaan.

De reeds getroffen voorzieningen voor de verlieslatende grondexploitaties (€ 57 miljoen) en de harde reserves binnen het weerstandsvermogen van het grondbedrijf (€ 74 miljoen) zijn niet voldoende om het meest zware scenario helemaal te kunnen afdekken. Gelet op de structurele vraag naar woningen en bedrijfslocaties is het scenario *crisis-zwaar* evenwel niet het meest waarschijnlijke.

De consequentie van *netcongestie* voor de grondverkopen is mogelijk een verdere vertraging in de gronduitgifte. Om de financiële consequenties van netcongestie in beeld te brengen hebben we daarom een apart scenario doorgerekend. In dit scenario gaan we er van uit dat we voor grootverbruikers, dat zijn bedrijven en maatschappelijke en commerciële voorzieningen, tot 2034 maar 20% van de basisraming in de grondexploitaties gronduitgifte kunnen realiseren.

Voor woningbouw is de problematiek minder zwaar. Wij gaan ervan uit dat 50% van de basisramingen kan worden afgezet. Dit netcongestie-scenario leidt tot substantiële vertraging in de gronduitgifte voor de hele programmering, maar het is niet nodig gronden uit exploitatie te halen. De financiële impact is € 4,1 miljoen. Dit bedrag reserveren we in het harde weerstandsvermogen.

De programmering

Met de verdichting van Hortus en wijziging van het plan bij Overgooi neemt het aantal te realiseren woningen toe in de portefeuille met 959 stuks. Op basis van de voorgaande marktanalyses en de geschetste overige ontwikkelingen is de programmering van de grondexploitaties licht aangepast.

Woningbouw

De komende vijf jaar wordt in de bestaande grondexploitaties een grondverkoop verwacht van circa 7.500 woningen. Dit is bijna 80% van de portefeuille. Het is dus van belang om de komende jaren nieuwe gebieden in exploitatie te nemen om de productiecapaciteit op peil te houden en daarmee de woningbouwdoelstellingen te realiseren. Deze planning ligt min of meer gelijk met het MPGA 2026.

De totale woningproductie in Almere ligt hoger, want er zijn ook particuliere projecten zonder grondexploitatie, zoals transformatie van bedrijfspanden en kantoren. Die aantallen zitten niet in deze cijfers. Ook de woningen in Oosterwold zitten niet in deze cijfers, want deze gebiedsontwikkeling maakt geen onderdeel uit van het MPGA. In het Stedelijk Woningbouwprogramma Almere (SWPA) wordt een volledig overzicht gegeven van alle woningprojecten en de verwachte opleveringen.

De grote grondexploitaties Stadstuinen, Nobelhorst, Kustzone Poort, Campus Windesheim en Hortus leveren het leeuwendeel van de productie. De voortgang binnen deze bouwfronten is cruciaal om de geprogrammeerde aantallen van het MPGA daadwerkelijk te kunnen halen.

Bedrijventerreinen

We verwachten in 2026 ongeveer 15 hectare bedrijventerreinen te verkopen. Dit ligt 1 hectare onder de begroting. De afzet vindt voornamelijk plaats bij Stichtsekanal en De Vaart IV/VI.

Op basis van gesprekken en reserveringsovereenkomsten verwachten we dat de afzet van bedrijventerreinen voor de komende jaren nog wel op peil blijft. Maar door de netcongestieproblematiek gaat de gronduitgifte in de vertraging. In de projecten is hier al rekening mee gehouden.

Voor de komende vijf jaar is de afzet op 41 hectare begroot, gemiddeld 8 hectare per jaar. Dat ligt iets lager dan het MPGA 2026, toen we nog uitgingen van 49 hectare in dezelfde periode. We verwachten nog steeds dat de gemeente op niet al te lange termijn de meeste beschikbare bedrijventerreinen verkocht zal hebben. Het belang van het tijdig nadenken over nieuwe bedrijvenlocaties is dus onverminderd groot.

Kantoren

Vooralsnog is er geen reden om het programma voor kantoren te wijzigen.

Voorzieningen

De begrote gronduitgifte van voorzieningen voor de komende 5 jaar is 336.264 m². Dit ligt min of meer gelijk aan het MPGA 2026 voor dezelfde periode.

Totaal programmering

In onderstaande tabel is de programmering in de gemeentelijke grondexploitaties voor de periode 2027-2031 op hoofdlijnen weergegeven.

	voorstel PB 2027						MPGA 2026	
	totaal PB 2027-2035	2027	2028	2029	2030	2031	totaal 2027-2031	totaal 2027-2031
Woningen (aantallen)	9.647	936	2.256	2.037	1.31	1.033	7.493	7.399
Bedrijven (ha)	74	7	3	8	11	11	41	49
Kantoren (m ²)	12.083	705	1.378	0	10.000		12.083	12.083
Voorzieningen (m ²)	414.647	7.568	60.884	34.769	148.155	84.888	336.264	345.054

Parameters

In onderstaande tabel zijn de langjarige rekenparameters opgenomen voor de grondexploitaties, zoals deze in principe voor het MPGA 2027 zullen worden toegepast. Deze parameters zijn van belang voor het berekenen van het verwachte resultaat van de grondexploitaties, en daarmee de waardering en resultaatafdracht.

	2027- 2036	vanaf 2037
Kostenontwikkeling	2,0%	2,0%
Opbrengstenontwikkeling	1,5%	0,0%
Rente	2,0%	2,0%
Disconteringsvoet	2,0%	2,0%

Voor de faseringsinvloeden van de grondexploitaties op de langere termijn hanteren wij een behoudende grondprijsontwikkeling en de kostenontwikkeling van respectievelijk 1,5% en 2,0%, net als voorgaande jaren. Voor de stijgende grondwaarde en civiele kosten op korte termijn worden bij de actualisatie van de grondexploitatie de nominale bedragen aangepast.

De rentetoerekening wordt bepaald door de leningenportefeuille van de gemeente Almere en is vastgesteld op 2,0%. De discontovoet is niet gewijzigd en bedraagt conform de BBV-regelgeving 2,0% (Besluit begroting en Verantwoording).

De effecten op het weerstandsvermogen

Op basis van bovenstaande verwachtingen over 2026 en de jaren daarna is een doorrekening gemaakt van het begrote verloop van de grondexploitaties. Dit is als het ware een 'lichte' actualisering van het MPGA 2026, met de kennis die we halverwege het lopende jaar hebben. We kunnen daarmee een voorspelling doen van het verwachte verloop van het weerstandsvermogen, waarmee we inzicht krijgen in de verwachte

afdracht aan de algemene dienst in 2026. Bij de Programmarekening 2026 weten we wat er werkelijk afgedragen kan worden.

We onderscheiden hierbij het 'harde' en het 'zachte' weerstandsvermogen. Het zachte weerstandsvermogen is het vermogen dat wij in de toekomst nog verwachten te verdienen. Het harde weerstandsvermogen is het vermogen dat al verdiend is. Een deel van dat geld moeten wij reserveren om risico's op te kunnen vangen. Ook hebben we een deel nodig voor de vennootschapsbelasting (VPB) die we over de fiscale winst moeten betalen.

De ontwikkeling van de harde buffer binnen het weerstandsvermogen

In de onderstaand tabel is de stand van de reserve weerstandsvermogen weergegeven zoals deze wordt verwacht. De diverse posten worden onder de tabel toegelicht.

bedragen x € 1 miljoen

Harde buffer van het weerstandsvermogen	PR 2025	PB 2027
Stand 31-12-2025 / 01-01-2026	91,9	112,5
Tussentijdse winstneming 2025 / 2026 uit grondexploitaties	22,3	18,2
Mutaties in voorziening negatieve grondexploitaties	-1,1	16,4
Mutaties in voorziening MVA-gronden	0,0	-19,1
Afsluitingen grondexploitaties	2,5	4,5
Dotatie Reserve Ruimtelijke Ontwikkeling	-1,4	-1,0
Overige	2,9	0,1
<i>Subtotaal stand reserve</i>	<i>117,1</i>	<i>131,6</i>
Eerder vastgestelde bestemmingen	-78,2	-58,4
Reservering voor specifieke risico's in negatieve grexen	-19,4	-8,9
Reservering voor macro-economische en markteconomische risico's in negatieve grexen	-10,3	-21,0
Reservering netcongestie	-7,9	-4,1
<i>Direct beschikbaar vermogen / harde buffer</i>	<i>1,3</i>	<i>39,2</i>
Reservering vennootschapsbelasting bij Concern	-4,6	-3,2
Vrij besteedbaar vermogen	-3,3	36,0

Uiteindelijk worden bij het MPGA 2027 de effecten en analyses op grondexploitatie-niveau per gebied en het herijkte risicoprofiel van het weerstandsvermogen gepresenteerd. Dit wordt ter vaststelling aan de raad voorgelegd. Het is belangrijk om te realiseren dat er in een half jaar tijd nog veel kan veranderen, zodat bovenstaande verwachting van de afdracht van het grondbedrijf beslist geen zekerheid is. Uiteindelijk kan de afdracht anders uitpakken. Wat het werkelijk is weten we in het voorjaar van 2027, bij de Programmarekening 2026.

Onderstaand bespreken we de wijze waarop de geraamde afdracht is berekend. We laten telkens het effect op het weerstandsvermogen zien.

Eindstand harde weerstandsvermogen jaarrekening 2025: negatief € 3,3 miljoen

De eindstand van het harde weerstandsvermogen per 31 december 2025 was € 117,1 miljoen, zoals vastgesteld in het MPGA 2026/Programmarekening 2025. Na aftrek van reserves, onder andere voor verliesgevende nieuwe plannen, was daarvan € 1,3 miljoen vrij besteedbaar. Maar omdat nog € 4,6 miljoen aan vennootschapsbelasting betaald moest worden, was het vrij besteedbaar vermogen eind 2025 negatief: min € 3,3 miljoen.

Dit was slechts tijdelijk en wordt vooral veroorzaakt door de winstreservering die wij nog doen op basis van onze eigen spelregel dat we gerealiseerde winsten pas afdragen boven de 50% voortgang. De verwachting was dat een deel van deze winst in 2026 alsnog zou kunnen vrijvallen, doordat projecten over de 50% gaan. Daarmee zou het tekort dan weer oplossen, waardoor een aanvulling uit de algemene middelen in 2025 niet nodig was.

Beginstand harde weerstandsvermogen: € 112,5 miljoen

Na aftrek van de over 2025 betaalde vennootschapsbelasting leidt dit tot een beginstand per 1 januari 2026 van € 112,5 miljoen.

Tussentijdse winstneming 2026 uit grondexploitaties: toename € 18,2 miljoen

Op basis van de prognoses van kosten en opbrengsten over de jaarschijf 2026, de begrote eindwaardes van de grondexploitatie per 1 januari 2027 en de herijkte risico's is de verwachte winstneming over 2026 berekend. De wijze waarop we dit moeten doen is voorgeschreven in de BBV, naar rato van de voortgang van projecten. Deze geprognostiseerde winstneming bedraagt € 18,2 miljoen. Van deze winstneming blijft voorzichtigheidshalve € 2,3 miljoen gereserveerd in het weerstandsvermogen (grondexploitaties met een voortgang kleiner dan 50%), conform de door de raad daarover vastgestelde richtlijnen. Dat is verderop bij de post "eerder vastgestelde bestemmingen" zichtbaar.

Voorziening negatieve grondexploitaties: afname € 16,4 miljoen

De voorzieningen voor negatieve grondexploitaties daalt ten opzichte van Programmarekening 2025 met € 16,4 miljoen. Dat heeft onder andere te maken met de vrijval van de voorziening van Hortus doordat op basis van het nieuw vastgestelde ontwikkelingsplan (verdichting) de grondexploitatie positief is geworden en een extra getroffen voorziening bij Lagekant door verslechtering van het grexresultaat.

bedragen x € 1 miljoen

Voorziening negatieve grondexploitaties	PR 2025	PB 2027
Almere Buiten Centrum	0,9	1,0
Hogekant	15,0	15,1
Lagekant	8,3	9,4
Olympuspark	19,4	19,4
Hortus	18,2	0,0
Verspreide Percelen/ Openbare gebieden	11,9	12,3
Vorbereidingsprojecten	0,0	0,1
Totaal	73,7	57,3

Voorziening MVA gronden: toename € 19,1 miljoen

De voorziening MVA-gronden is met € 19,1 toegenomen. Dit wordt veroorzaakt doordat twee deelgebieden (Alle Zuid en HTC Oost) bij Hortus uit exploitatie zijn gehaald. De boekwaardes van beide gebieden zijn volgens de boekhoudregels afgewaardeerd naar de lagere waarde op basis van de bestemming bos en landbouw.

bedragen x € 1 miljoen

Voorziening MVA gronden	PR 2025	PB 2027
Overgooi	32,2	32,2
Twentsekant	18,1	18,1
De Vaart IV/VI	0,4	0,4
Pampushout II	9,1	9,1
Openbaar Gebied Hout (Ecudorp)	0,7	0,7
Alle Zuid (A6)	0,0	8,4
HTC Oost	0,0	10,7
Totaal	60,5	79,6

Afsluiting grondexploitatie: toename € 4,5 miljoen

Voor 2026 verwachten wij een deelgebied binnen de Verspreide Percelen af te sluiten. Het te nemen resultaat is € 4,5 miljoen.

Dotatie reserve ruimtelijke ontwikkeling: afname: € 1,0 miljoen

De Gemeente Almere voert ook facilitair grondbeleid. Dit houdt in dat wij de transformatieplannen op gronden van derden toetsen en begeleiden. In principe kunnen de door gemeente gemaakte kosten die direct verband houden met de projecten worden verhaald bij de initiatiefnemers. Hiervoor gebruiken wij voorschotovereenkomsten, intentieovereenkomsten en anterieure overeenkomsten.

Als gemeente lopen wij het risico dat we niet de volledige kosten kunnen verhalen bij de initiatiefnemers. Dit kan door verschillende oorzaken. Het huidige risico van niet-verhaalbare kosten wordt ingeschat op € 3,0 miljoen. Er is hiervoor in de reserve ruimtelijke ontwikkeling onvoldoende dekking beschikbaar, daarom is een bijdrage vanuit het weerstandsvermogen van € 1,0 miljoen aan deze reserve noodzakelijk.

Overige mutaties: toename € 0,1 miljoen

Dit betreft kosten gemaakt voor de implementatie van de kadernota grondbeleid en de uitwerking van een risicomodel voor de grondportefeuille van € 0,3 miljoen. Verder is vanuit het Fonds Verstedelijking Almere (Groen/Blauw) een bijdrage ontvangen van € 0,4 miljoen voor het aanleggen van bruggen in natuur gebieden. Dit betreft het laatste 1/3 deel van de totale bijdragen.

Eerder vastgestelde bestemmingen: afname € 19,8 miljoen

Het bedrag van de eerder vastgestelde bestemmingen is afgenomen ten opzichte van de Programmarekening 2025 met € 19,8 miljoen. De belangrijkste mutaties betreffen de vrijval van de winstreserveringen van bij Stichtsekant en De Vaart IV/VI. Door grondverkopen in 2026 is de voortgang van het project (grondverkopen) hoger dan 50%. Volgens onze spelregels valt de al gereserveerde winst dan vrij. Verder neemt de reservering voor nieuwe plannen toe door verwerking van Hortus in de cijfers. De € 11,3 miljoen die overblijft zijn de reserveringen van Green HTC fase 1 (€ 7,2 miljoen) en het NCCW terrein (€ 4,1 miljoen).

bedragen x € 1 miljoen

Eerder vastgestelde bestemmingen	PR 2025	PB 2027
Reservering gerealiseerde winst ten behoeve van verschil raads kader winstneming en BBV	68,7	40,0
Reservering voor risico onrendabel parkeren stadsdeel Poort	3,2	3,2
Bijdrage groen/blauw	-0,3	0,0
Reservering inrichting Landdrostdreef	2,0	2,0
Reservering subsidie realisatiestimulans	1,9	1,9
Reservering nieuwe plannen	2,6	11,3
Totaal	78,2	58,4

Reserve voor specifieke risico's in negatieve grexten: afname € 10,5 miljoen

De risico's van de negatieve grondexploitaties zijn afgenomen met € 10,5 miljoen ten opzichte van de stand bij de Programmarekening 2025. Dit is voornamelijk toe te schrijven aan de vrijval van de risico's van Hortus omdat de grondexploitatie als gevolg van het gewijzigde plan positief is geworden.

Reserve voor macro-economische en markteconomische risico's in negatieve grexten: toename € 10,6 miljoen

In de grondexploitaties is de afzet van gronden opgenomen op basis van realistische, maar wel ambitieuze verwachtingen. Zo wordt gewerkt aan voortdurende versnelling van de woningproductie en verhoging van de afzet van bedrijventerreinen. Maar zeker is dat niet: de kans bestaat dat ergens in de komende tien jaar een omslag komt.

Als financiële achtervang wordt in het weerstandsvermogen daarom rekening gehouden met de effecten van het eerder beschreven 'voorzichtig scenario'. Daarin houden we rekening met lagere grondverkopen en een hogere rente. De reserve in het harde vermogen om dit risico op te vangen in de negatieve grondexploitaties bedraagt € 21,0 miljoen en is daarmee hoger dan bij het MPGA 2026, toen de reserve € 10,4 miljoen bedroeg.

De toename is veroorzaakt doordat de grondexploitatie Hortus in het voorzichtig scenario omslaat van een positief naar een negatief saldo. Hierdoor dienen in dat geval ook de risico's van Hortus te worden afgedekt. Om te voorkomen dat er sprake is van te veel voorzichtigheid in de reservering, zijn alleen de echte specifieke projectrisico's afgedekt en niet de projectmarktrisico's.

Reservering netcongestie: afname € 3,8 miljoen

Er is een risicoscenario doorerekend voor de effecten van netcongestie. Op basis hiervan hebben we een risicoreservering van € 4,1 miljoen opgenomen. Dit is € 3,8 miljoen lager dan bij de Programmarekening 2025 en dat komt doordat het verwachte resultaat van Hortus positief is geworden.

Vrij besteedbaar: € 36,0 miljoen

Onderaan de streep resteert na aftrek van te betalen vennootschapsbelasting dan een vrij besteedbaar hard weerstandsvermogen van € 36,0 miljoen. Dat is de verwachting van de afdracht van het grondbedrijf over 2026. Het lijkt er dus op dat de verwachting bij de Programmarekening 2025 – dat het negatieve saldo van het harde weerstandsvermogen slechts tijdelijk zou zijn – wordt bewaarheid.

De ontwikkeling van de zachte buffer binnen het weerstandsvermogen

De zachte buffer bestaat uit de nog te realiseren winst van de grondexploitaties met een verwacht positief resultaat. Jaarlijks wordt voor deze grondexploitaties op grond van de winstnemingsmethodiek een deel van het verwachte eindresultaat betrokken bij het harde weerstandsvermogen. Het restant is het zachte (nog te verdienen) weerstandsvermogen.

Een deel van het nog te realiseren vermogen is nodig voor risico's of specifieke kosten. De mutaties van de zachte buffer met daarin deze posten zijn weergegeven in de onderstaande tabel. De afwijkingen ten opzichte van de Programmarekening 2025 zijn hieronder toegelicht.

bedragen x € 1 miljoen

Zachte buffer van het weerstandsvermogen	PR 2025	PB 2027
Stand nog te realiseren vermogen 01-01-2026/2027	449,2	433,6
Winstuitname 2026		-18,2
Eerder vastgestelde bestemmingen	-35,1	-35,1
<i>Op termijn beschikbaar vermogen voor risicoreserveringen</i>	<i>414,1</i>	<i>380,3</i>
Reserve voor specifieke risico's in positieve grexen	-289,8	-311,0
Reserve voor macro-economische en markteconomische risico's in positieve grexen	-46,0	-37,8
Risicoreserve mogelijk te betalen vennootschapsbelasting	-25,0	-23,0
Op termijn beschikbaar vermogen / zachte buffer	53,3	8,5

Op termijn beschikbaar vermogen: afname € 33,8 miljoen

Het nog te verdienen vermogen in de positieve grondexploitaties is afgenomen tot € 433,6 miljoen. Dat ligt lager in vergelijking met het MPGA 2026. Na winstuitname en eerder vastgestelde bestemmingen resteert € 415,4 miljoen aan zachte buffer.

Reserve voor specifieke risico's in positieve grexen: toename € 21,3 miljoen

De risico's in positieve grexen zijn ten opzichte van de Programmarekening 2025 met € 21,3 miljoen toegenomen. De belangrijkste mutaties betreffen de afname van het risico bij Nobelhorst door effectuering daarvan en een toename van de risico bij Hortus door het nieuw plan.

Reserve voor macro-economische en markteconomische risico's in positieve grexen: afname € 8,3 miljoen

In de grondexploitaties is de afzet van gronden opgenomen op basis van reële, maar ambitieuze verwachtingen. Als financiële achtervang wordt in het weerstandsvermogen daarom rekening gehouden met een terughoudende fasering waarin een tegenvallend scenario voor de langjarige grondverkoop is opgenomen. Dit leidt tot een benodigde buffer in het zachte weerstandsvermogen van € 37,8 miljoen.

Ten opzichte van de Programmarekening 2025 is de buffer afgenomen. Dat komt door de afzet van het jaar 2026. De grondportefeuille is kleiner geworden waardoor het risicoprofiel ook afneemt.

Reserve voor mogelijk te betalen vennootschapsbelasting: afname € 2,0 miljoen

De te betalen vennootschapsbelasting (VPB) is op basis van de aangifte VPB 2025 geactualiseerd. We moeten VPB over de fiscale winst van het grondbedrijf betalen. Dat geldt ook voor de nog te realiseren winst. Dit bedrag is op basis van de ramingen van de kosten en opbrengsten van het MPGA 2026 ingeschat op een bedrag van € 23,0 miljoen voor de lopende grondexploitaties.

5.4 Financiering

Inleiding

Geld lenen kost geld

Om investeringen te financieren moeten wij geld lenen. We willen verstandig omgaan met het lenen van geld. Daarom hebben we binnen de gemeente de 'treasury functie'. Dit onderdeel van de gemeente zorgt ervoor dat de gemeente niet te veel, maar ook niet te weinig geld leent voor de investeringen die we doen. Ook proberen we om de rentekosten die we betalen en de risico's die we lopen zo laag mogelijk te houden. De gemeente sluit niet voor iedere investering of project een aparte lening af. We kijken naar het totaal van onze uitgaven en inkomsten, en bepalen dan hoeveel geld we wanneer moeten lenen. We moeten dit heel nauwkeurig doen. Als we meer geld lenen dan we nodig hebben, kost dat ons onnodig geld.

We verdelen onze rentekosten over onze investeringen

De rente die wij betalen rekenen we toe aan de investeringen. We doen dat op basis van een vast (intern) rentepercentage, de zogeheten 'rekenrente' of 'omslagrente'. Dit is wettelijk verplicht. Op deze wijze wordt op de verschillende programma's zichtbaar wat de financiering kost. De rentelasten en de afschrijvingen vormen samen de kapitaallasten van een investering. Het verschil tussen de rente die wij toerekenen en de rente die wij werkelijk aan banken betalen noemen we het 'renteresultaat'.

De spelregels voor het lenen en uitlenen van geld staan in de wet

Dat is de wet Financiering decentrale overheden (FIDO). In Almere hebben we deze regels vertaald in het door de gemeenteraad vastgestelde treasury statuut. In deze paragraaf geven wij inzicht in de treasury activiteiten van 2026. Ook beschrijven we hoe wij verwachten dat de marktrente zich zal ontwikkelen.

Extern rentebeleid

Leningenportefeuille

Op 1 januari 2026 hadden we een vaste schuld van € 531 miljoen. Vaste schulden zijn onze meerjarige leningen. Doordat er leningen aflopen of doordat we nieuwe investeringen doen moeten we regelmatig nieuwe leningen aantrekken. Per saldo verwachten we dat onze financieringsbehoefte in 2026 afneemt. We denken dat we op 1 januari 2027 nog € 496 miljoen aan vaste schulden hebben.

Treasury beleid

Gemeenten mogen niet speculeren met rente. Dit staat in de wet Financiering decentrale overheden (FIDO). We willen als gemeente natuurlijk zo weinig mogelijk rente betalen, maar ook geen onnodige risico's lopen. Leningen met een korte looptijd zijn gemiddeld 1 procentpunt goedkoper dan leningen met een lange looptijd. Maar de rente van leningen met een korte looptijd kan ook snel stijgen. Daarom schrijft de wet voor dat gemeenten een mix moeten hebben van kortlopende en langlopende leningen. Hiervoor staan 2 normen in de wet:

- de kasgeldlimiet;
- de renterisiconorm.

Ook zijn er regels wat gemeenten moeten doen als ze zelf teveel geld in kas hebben. Ze mogen dit alleen aan andere overheden uitlenen of bij het Rijk onderbrengen. We noemen dat 'schatkistbankieren'. De gemeente Almere heeft geen overschot in kas, dus wij lenen geen geld uit aan andere overheden en hebben geen geld bij het Rijk ondergebracht. Ook in 2027 verwachten we dit niet.

De kasgeldlimiet bedraagt € 106 miljoen

Dit kasgeldlimiet houdt in dat de gemeente maximaal 8,5% van het begrotingstotaal met kortlopende leningen en schulden mag financieren. Dit komt neer op een kasgeldlimiet in 2027 van circa € 106 miljoen. We mogen dit limiet maximaal twee kwartalen op rij overschrijden. Als we daarna nog steeds boven deze

grens zitten, moeten we onze toezichthouder informeren. Dat is het college van gedeputeerde staten van Flevoland.

We letten goed op de renterisiconorm

De limiet houdt in dat het totaal aan verplichte aflossingen en renteherziening in een jaar maximaal 20% van het begrotingstotaal mag zijn. Anders loopt de gemeente het risico dat de rentekosten sterk toenemen wanneer de rente sterk stijgt. Bij het afsluiten van nieuwe langlopende leningen houden we daar dus rekening mee. Bijvoorbeeld door ervoor te zorgen dat die niet allemaal in hetzelfde jaar afgelost moeten worden. Wanneer we toch meer langlopende leningen moeten aantrekken dan verwacht, en we daardoor niet binnen de norm blijven, overleggen we vooraf met de provincie.

Renteverwachting

Renteverwachting op de geld- en kapitaalmarkt

Om de treasuryfunctie goed uit te kunnen oefenen is het belangrijk om een zo goed mogelijke inschatting van de renteontwikkelingen te maken. Dat is niet gemakkelijk. Of de rente gaat stijgen of dalen hangt van veel factoren af. Bijvoorbeeld van de economische groei, het begrotingssaldo van het Rijk, de inflatie, het consumentenvertrouwen, de politieke spanningen in de wereld en de rentevisie van grote banken.

De Europese Centrale Bank (ECB) zit met een lastig dilemma. Enerzijds willen ze de inflatie afremmen (door hoge rente), anderzijds willen ze de economie juist stimuleren (met lage rente). De ECB heeft de afgelopen jaren veel geld in de economie gestoken. Hiermee wilden ze de tegenvallende voorspellingen voor economische groei en inflatie tegengaan. Dit drukte de rente naar een heel laag niveau, en was deze zelfs negatief. Door de oplopende inflatie en de oorlog in Oekraïne heeft de ECB vanaf juli 2022, de herfinancieringsrente verhoogd tot 4,5%. Door de dalende inflatie is de ECB in 2024 en 2025 gestart met het verlagen van de herfinancieringsrente. Door de spanningen in het Midden Oosten is de verwachting dat deze weer zal stijgen in 2027.

Intern rentebeleid

Volgens de verslaggevingsregels (BBV) moet de totaal toegerekende rente (ook wel 'rekenrente' of 'omslagrente') ongeveer gelijk zijn aan de rente die we daadwerkelijk betalen. Het is niet nodig om het rentepercentage ieder jaar bij te stellen, de werkelijke rente mag een klein beetje afwijken (maximaal 0,5 procentpunt).

Het verschil tussen de rente die we daadwerkelijk betalen en de toegerekende rente noemen we het renteresultaat. Op basis van onze renteverwachting verwerken we het renteresultaat in het perspectief. We houden geen rentebuffer aan, dus alle rentewijzigingen werken direct door in ons perspectief. Dat kan zowel positief (bij rentedaling) als negatief zijn (bij rentestijging).

Meerjarig renteresultaat

bedragen x € 1 miljoen

	2026	2027	2028	2029	2030
Externe rente					
rente vaste geldleningen	14,3	13,1	12,3	11,4	10,4
rente aanvullende leningen	0,0	1,7	5,8	7,1	7,4
rente kasgeld	0,8	3,1	3,1	3,1	3,2
provisiekosten	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
rente niet bestede subsidies	1,6	1,9	1,7	1,5	1,4
Rentebaten liquide middelen	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Totale rentekosten</i>	<i>16,6</i>	<i>19,9</i>	<i>23,1</i>	<i>23,3</i>	<i>22,4</i>
Rente geraamd in begroting					
rente eigen vermogen	-2,7	-2,8	-3,0	-2,9	-2,9
bespaarde rente eigen vermogen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
rentetoerekening grondexploitatie	6,2	7,1	6,3	4,7	2,6
rentetoerekening algemene dienst	17,1	17,4	18,8	20,3	22,3
rentetoerekening financiële vaste activa	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
in de begroting geraamd kassierfunctie	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
<i>Totaal rente geraamd in begroting</i>	<i>17,8</i>	<i>23,9</i>	<i>25,3</i>	<i>24,3</i>	<i>24,0</i>
Renteresultaat	4,6	2,2	-0,4	-0,7	0,1

Externe rentelasten en -baten

Wij betalen rente aan banken voor geld dat wij lenen. We ontvangen rente van banken voor (kortlopende) kasgeldleningen. De rente die wij per saldo betalen stijgt de komende jaren. Dit komt vooral door de stijgende rentetarieven en doordat we meer leningen nodig hebben voor de financiering van onze investeringen.

Interne rentebijdrage eigen vermogen

Op sommige reserves en voorzieningen schrijven wij jaarlijks rente bij. Dat doen wij zodat daarin voldoende geld zit voor de kosten die wij daaruit betalen. Deze rentekosten blijven ongeveer gelijk.

Interne rentetoerekening

We rekenen rente toe aan de investeringen in het grondbedrijf (grondexploitaties), de algemene dienst (bijvoorbeeld schoolgebouwen) en financiële vaste activa. De rentetoerekening aan de grondexploitaties neemt uiteindelijk af doordat we verwachten dat de boekwaarde afneemt door grondverkoop. De rentetoerekening aan de algemene dienst neemt toe door de hoge geplande investeringen de komende jaren, bijvoorbeeld in onderwijshuisvesting en de openbare ruimte. Voor de financiële vaste activa verwachten we een gelijkblijvende rentetoerekening.

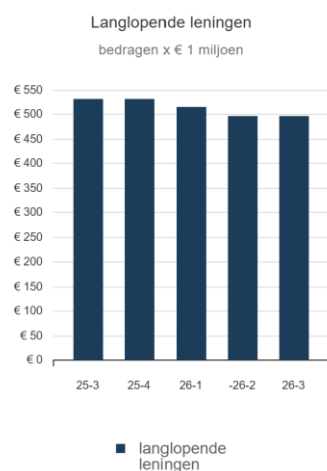
Renteresultaat

Het saldo van rentelasten en -baten is het renteresultaat. Met onze rentevisie doen wij een voorspelling van hoe wij denken dat de rente zich zal gaan ontwikkelen. Het renteresultaat dat hierdoor ontstaat verwerken we 1-op-1 in de begroting omdat we nog geen rentebuffer hebben om dit op te vangen.

Dashboord rente

Ons uitgangspunt is dat wij het tekort op onze bankrekening zoveel mogelijk kort lenen. We mogen volgens de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO) echter niet te veel kort lenen, omdat het risico van rentestijgingen dan te groot is. In de wet FIDO staat hoeveel we maximaal voor een korte periode mogen lenen. Dit noemen we de kasgeldlimiet. Dit bedrag is afhankelijk van hoeveel geld we jaarlijks uitgeven. In 2027 is de kasgeldlimiet voor ons ongeveer € 106 miljoen. Op grond van de Wet FIDO mogen wij twee achtereenvolgende kwartalen de kasgeldlimiet overschrijden. In het derde achtereenvolgende kwartaal

moet deze overschrijding teniet worden gedaan door een deel van de korte schuld om te zetten in langlopende schuld.

Kortlopende leningen

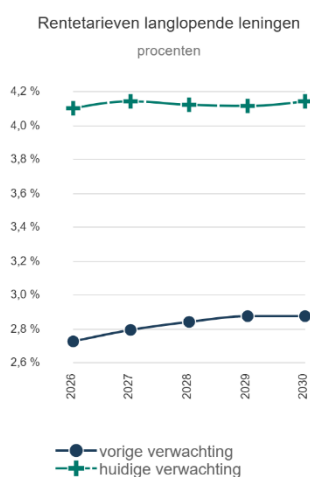
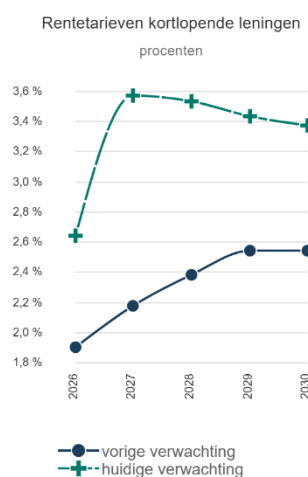
We mogen in 2027 naar verwachting jaar € 106 miljoen voor een korte periode lenen. Dit mogen we maximaal twee kwartalen op rij overschrijden. Indien wij meer geld nodig hebben sluiten we leningen af voor langer dan een jaar, zodat we daarmee weer onder de limiet komen. Dit noemen we langlopende geldleningen. We lenen momenteel maar € 10 miljoen aan kort geld. Dat komt doordat we de afgelopen tijd veel inkomsten hebben uit grondverkoop, maar ook doordat we veel uitgaven hebben die vertragen. Daardoor hoeven we minder te lenen.

Langlopende leningen

We mogen in 2027 naar verwachting € 106 miljoen voor een korte periode lenen. Indien wij meer geld nodig hebben sluiten we leningen af voor langer dan een jaar. Dit noemen we langlopende geldleningen. Doordat we veel ruimte hebben binnen de kasgeldlimiet hoeven we geen nieuwe langlopende geldleningen aan te trekken. We verwachten dat we ook in 2027 geen langlopende leningen hoeven aan te trekken. De leningenportefeuille daalt doordat we leningen aflossen.

Rentekosten

De langlopende rente is inmiddels tot boven de 4% gestegen. We verwachten niet dat we het komende jaren veel extra geld moeten lenen, daardoor hebben we relatief weinig last van de hogere rente. De rentekosten blijven daarmee redelijk in de pas lopen met de eerdere raming. Op korte termijn geven we minder uit aan rente, doordat we minder lenen als gevolg van projectvertraging.

Rentetarieven kortlopende leningen

De rentetarieven zijn de afgelopen periode gestegen, we hebben onze verwachting daarop aangepast.

Rentetarieven langlopende leningen

De rentetarieven zijn de afgelopen periode gestegen, we hebben onze verwachting daarop aangepast.

EMU-saldo

In de Europese Unie (EU) zijn afspraken gemaakt over het begrotingstekort. Landen binnen de EU mogen een begrotingstekort hebben van 3% op het bruto binnenlands product (bbp). Het bbp is de waarde van alle gemaakte goederen en geleverde diensten van een land in één jaar. Gemeenten moeten zich ook aan deze regel houden. Het begrotingstekort wordt uitgedrukt in het EMU-saldo. Het maximum per gemeente staat jaarlijks in de septembercirculaire en wordt gebaseerd op het begrotingstotaal. De uitgaven van Almere mogen in 2027 maximaal € 62,4 miljoen hoger zijn dan onze inkomsten.

In onderstaande tabel is de prognose van ons EMU-saldo voor de komende jaren weergegeven.

bedragen x € 1 miljoen

	2026	2027	2028	2029	2030
resultaat voor reserves	-20,2	-76,9	-31,1	-14,0	8,7
+ afschrijvingen t.l.v. exploitatie	33,2	37,0	40,2	39,4	43,4
+ bruto dotaties aan post voorzieningen t.l.v. exploitatie	24,6	27,9	43,8	44,1	43,5
- vrijval voorzieningen	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
- investeringen (im)materiële vaste activa	-104,8	-155,9	-137,3	-134,2	-89,6
+ niet in exploitatie verantwoorde baten	11,4	30,1	18,2	24,2	19,0
+ desinvesteringen (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0
- niet in exploitatie verantwoorde baten desinvesteringen	0	0	0	0	0
- lasten grondexploitatie	-90,2	-120,5	-103,0	-102,1	-79,4
+ niet in exploitatie verantwoorde baten grondexploitatie	131,8	151,2	220,6	243,5	232,9
- lasten transacties met derden op balanspost voorzieningen	-22,7	-21,0	-24,1	-19,4	-12,9
- lasten i.v.m. transacties met derden op balanspost reserves	0	0	0	0	0
- verkoop van effecten	0	0	0	0	0
Saldo	-157	-128	27,2	81,4	166

5.5 Verbonden partijen

Een verbonden partij is een privaat- of publiekrechtelijke organisatie, waarin de gemeente zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft. Van een bestuurlijk belang is sprake wanneer de gemeente rechtstreeks invloed heeft op de besluitvorming binnen de verbonden partij. Bij een financieel belang kan de gemeente financieel worden aangesproken wegens het functioneren van de verbonden partij, of kan de gemeente geld kwijtraken bij een faillissement van de partij.

Gemeentelijk beleid

Het gemeentelijk beleid is gericht op de beperking van het aantal verbonden partijen. Enerzijds uit oogpunt van transparantie van bestuur, anderzijds uit oogpunt van risicobeheersing. De mate van invloed en sturing wordt mede bepaald door de rechtsvorm, en de vertegenwoordiging op bestuurlijk en ambtelijk niveau (voorbereidingsgroepen). De beslissing met betrekking tot het aangaan of beëindigen van de samenwerking met een verbonden partij wordt bewust genomen. Voor het aangaan van een verbonden partij is expliciete goedkeuring van de gemeenteraad noodzakelijk. De kaders zijn in 2026 vastgesteld in de kadernota Verbonden partijen.

Informatie over de verbonden partijen

In deze paragraaf wordt per partij meer inzicht gegeven in de financiële positie en de financiële risico's. Ook worden de partijen uitgesplitst in de volgende vier typen, waarvan twee typen bij de gemeente Almere voorkomen: gemeenschappelijke regelingen (hiervan hebben we er 5), vennootschappen en corporaties (11), stichtingen en verenigingen (geen) en overige (geen). Daarnaast is aangegeven op welk programma de verbonden partij betrekking heeft en wat het openbare belang is.

Hieronder is een lijst opgenomen van alle verbonden partijen.

nr.	naam verbonden partij	programma
Gemeenschappelijke regelingen		
1	Veiligheidsregio Flevoland	Veiligheid, handhaving en toezicht
2	GGD Flevoland	Wmo, welzijn en gezondheid
3	Omgevingsdienst Flevoland, Gooi en Vechtstreek	Veiligheid, handhaving en toezicht
4	Gebiedsontwikkeling Oosterveld	Wonen
5	Werkvoorzieningsschap Tomingroep	Werk, inkomen en participatie
Vennootschappen		
6	Tomingroep BV	Werk, inkomen en participatie
7	Huisvuilcentrale Noord-Holland (HVC)	Openbare ruimte
8	IbbA Lieven de Key	Wonen
9	IbbA Ymere	Wonen
10	Ontwikkelmaatschappij Almere BV	Dienstverlening en bedrijfsvoering
11	Omala NV	Stedelijke en economische ontwikkeling en duurzaamheid
12	Omala Airport Garden City CV	Stedelijke en economische ontwikkeling en duurzaamheid
13	Techofonds Flevoland	Stedelijke en economische ontwikkeling en duurzaamheid
14	Alliander	Financiën
15	Vitens	Financiën
16	Bank Nederlandse Gemeenten	Financiën

01	Veiligheidsregio Flevoland
Vestigingsplaats	Lelystad
Programma	Veiligheid, handhaving en toezicht
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
Website	https://www.veiligheidsregioflevoland.nl/

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

De burgemeester van Almere is voorzitter van het bestuur van de Veiligheidsregio Flevoland.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

De jaarlijkse Almeerse bijdrage aan de Veiligheidsregio Flevoland bedraagt circa € 14 miljoen en wordt bepaald op basis de inkomsten uit het gemeentefonds op cluster Veiligheid per deelnemende gemeente.

Openbaar belang

Het waarborgen van de veiligheid van de inwoners van Almere op het gebied van brandweerborg, crisisbeheersing en rampenbestrijding.

Financiële positie

bedragen x € 1.000 euro

	realisatie 2025	begroot begin 2026	begroot begin 2027
eigen vermogen	10,7	6,2	1,7
vreemd vermogen	15,2	21,2	20,1
resultaat jaarrekening	0,7	0	0
jaarlijkse bijdrage	14,6	16,0	nbn

De manier waarop de Veiligheidsregio Flevoland met een gedeeltelijke transitie van vrijwilligers naar beroepsbrandweer invulling geeft aan Europese regelgeving met betrekking tot het zogenaamd 'verplichtend karakter' zorgt voor structureel hogere personeelskosten. Deze extra kosten worden de aankomende jaren betaald uit de reserves van de Veiligheidsregio. Vanaf 2028 is deze financiële ruimte er niet meer, waardoor dit zal leiden tot een structureel hogere bijdrage van de gemeenten aan de Veiligheidsregio. Zowel veiligheidsregio als gemeenten vinden dat het Rijk de veiligheidsregio's hiervoor financieel tegemoet moet komen.

Risico's en risicobeheersing

De mate waarin de Veiligheidsregio Flevoland in staat is om de ingeschatte risico's financieel op te vangen, wordt zichtbaar gemaakt via de risicoparagraaf en het weerstandsvermogen (algemene reserve). De belangrijkste risico's zijn de meldplicht datalekken en het samenwerkingsverband met de Veiligheidsregio Gooi & Vechtstreek. Het totaalbedrag van de risico's bedraagt € 1,4 miljoen, met een gemiddelde 'risicofactor' (kans) van ca. 15%. Dit komt neer op een te reserveren risicobedrag van € 0,2 miljoen. De risico's zijn dus beperkt.

02	GGD Flevoland
Vestigingsplaats	Lelystad
Programma	Wmo, welzijn en gezondheid
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
Website	https://www.ggdflevoland.nl/

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

De wethouder Zorg, Bestaanszekerheid, Ouderenbeleid, Grondzaken en Bedrijfsvoering is lid van het algemeen bestuur.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

Almere neemt samen met de andere gemeenten in de provincie Flevoland deel in de gemeenschappelijke regeling GGD Flevoland.

Openbaar belang

Op basis van de Wet Publieke Gezondheid voert de GGD de preventieve gemeentelijke taken uit op het gebied van de volksgezondheid, te weten jeugdgezondheidszorg 0 tot 19 jarigen, infectieziektebestrijding, medische milieukunde, technische hygiënezorg, openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ) en taken ter bevordering van de gezondheid van jong en oud.

Financiële positie

bedragen x € 1 miljoen

	realisatie 2025	begroot begin 2026	begroot begin 2027
eigen vermogen	5,9	5,9	5,9
vreemd vermogen	25,9	25,9	30,8
resultaat jaarrekening	-1,2	0	0
jaarlijkse bijdrage	6,5	6,9	7,2

Risico's en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen van GGD Flevoland wordt gevormd uit de algemene reserve en de bestemmingsreserves. Deze laatste worden aangehouden ter dekking van risico's voor specifieke taken en doelen. In de begroting van de GGD worden de risico's gekwantificeerd. De mate waarin de GGD in staat is om de ingeschatte risico's financieel op te vangen, wordt zichtbaar gemaakt via de risicoparagraaf en het weerstandsvermogen (algemene reserve).

Hierbij hanteert de gemeente de opgave van de risico's van de programmabegroting 2027 GGD-Flevoland omdat in de begroting 2027 de meest recente risicoparagraaf is opgenomen. Het totaalbedrag van de risico's bedraagt € 111 miljoen met een gemiddelde "risicofactor" (kans) van ongeveer 7%. Dit komt neer op een te reserveren risicobedrag van € 7,8 miljoen. Er is voor € 3,0 miljoen aan beheersmaatregelen getroffen, daardoor is het restrisico € 4,8 miljoen. De algemene reserve op 31-12-2026 bedraagt € 1,80 miljoen. Daarmee is de conclusie dat de algemene reserve niet voldoende is voor dekking van de restrisico's. Het dekkingstekort is € 3 miljoen.

Hieronder de belangrijkste risico's:

1. Huisvesting:

In het Integraal Huisvestings Plan (IHP) zijn diverse scenario's voor de locaties in eigendom van GGD uitgewerkt. Deze ontwikkeling is onvermijdelijk om klaar te zijn voor de toekomst, als uitvoerder van de publieke gezondheidstaken van de gemeente en als werkgever in de gezondheidszorg. In afwachting van de vervolgstappen is (achterstallig) onderhoud nodig. Dit kan na keuze van een scenario mogelijk leiden tot versnelde afschrijving van kosten.

2. Ziekteverzuim

Als eigen risicodragers zijn de kosten van langdurig zieken voor rekening van de GGD.

3. Overige bedrijfskosten

Er kunnen onvoorziene kosten (stijgingen) zijn die niet zijn begroot.

4. Wettelijke taken gemeenten

In de uitwerking van de Bestuurlijke Opdracht zijn de wettelijke kaders en het niveau van invulling door de GGD beschreven.

De uitvoering van de middelen de inwonerbijdrage gefinancierde taken kunnen leiden tot ongedekte meerkosten, zoals bijvoorbeeld voor het Digitaal Dossier Jeugdgezondheidszorg.

5. Vraaguitval plustaken

Jaarlijks worden de diverse subsidies opnieuw aangevraagd. Bij iedere nieuwe/te verlengen aanvraag bestaat het risico dat een lagere subsidie wordt toegekend of niet wordt toegekend. In de gemeenschappelijke regeling zijn er relatief weinig collectieve onderdelen afgesproken voor de dienstverlening van GGD Flevoland. Er zijn veel afspraken (plustaken) met individuele gemeenten, vaak hetzelfde type dienstverlening. Vanuit deze plustaken wordt bijgedragen aan de overheadkosten (een percentage van 20%), aangezien de collectieve basis te smal is om deze kosten alleen daar op te verhalen. Dit betekent, dat wanneer plustaken wegvallen, ook de basisinfrastructuur van de bedrijfsvoering van de GGD onder druk komt te staan en/of duurder wordt. Het gaat hier bijvoorbeeld over een minimale basis om een organisatie te runnen, zoals P&O, ICT en huisvesting.

Wanneer een gemeente dus besluit om te stoppen met een plustaak, beïnvloedt dit ook het collectief en kan dit hogere kosten voor het collectief met zich meebrengen. Hoe groter de plustaak, hoe groter het risico. Een actueel voorbeeld hiervan is het beëindigen van de plustaak 'Toegang beschermd wonen per 1 januari 2026'.

6. Vraaguitval taken derden

De continuering van taken in opdracht van derden fluctueert zowel in taken als omvang, wat kan leiden tot frictiekosten.

03 Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (OFGV)

Vestigingsplaats	Lelystad
Programma	Veiligheid, handhaving en toezicht
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
Website	https://www.ofgv.nl/

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

De wethouder Beroeps- en hoger onderwijs, cultuur, economie, innovatie en duurzaamheid is lid van het algemeen bestuur van de OFGV namens de gemeente Almere.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

Het laatst vastgestelde stempercentage van de gemeente Almere in het algemeen bestuur is gebaseerd op de jaarrekening 2025 en bedraagt voor 2026 14,73%. De Almeerse jaarbijdrage aan de OFGV voor 2027 bedraagt circa € 2,7 miljoen. Buiten de jaarlijkse opdracht voert de OFGV ook meerwerk opdrachten uit. Deze meerwerk opdrachten worden afzonderlijk afgestemd en de OFGV geeft hiervoor offertes af. De gemeente Almere heeft geen inleg gedaan in de vorm van aandelen of verstrekking van leningen. De gemeente Almere heeft geen garantie verstrekt aan de OFGV.

Openbaar belang

Het gaat hier om wettelijke taken van de gemeente. De gemeente is verplicht om de uitvoering daarvan over te dragen aan de OFGV. De verplichting tot regionale samenwerking heeft als doel om de kwaliteit en professionaliteit van de vergunningverlening, het toezicht, de handhaving en de samenwerking binnen het omgevingsrecht op een hoger peil te brengen. Burgers vragen dit vanuit de behoefte van veiligheid. Bedrijven verlangen dit vanuit de urgentie van onderlinge gelijke behandeling: duidelijke vergunningen, professioneel toezicht en transparante handhaving.

Financiële positie

bedragen x € 1 miljoen

	realisatie 2025	begroot begin 2026	begroot begin 2027
eigen vermogen	2,0	1,8	1,4
vreemd vermogen	3,1	5,0	4,7
resultaat jaarrekening	0	0	0
jaarlijkse bijdrage	2,2	2,4	2,7

Risico's en risicobeheersing

Het risicomanagement van de OFGV is vastgelegd in de geactualiseerde nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement van de OFGV. Daarin is ook een norm opgenomen voor het benodigde weerstandsvermogen.

De vrije beschikbare weerstandscapaciteit wordt voor 2027 begroot op € 446.747. De benodigde weerstandscapaciteit (lees risico's) komt voor 2027 uit op € 612.500. De verhouding tussen het vrije beschikbare en benodigde weerstandsvermogen is 0,73. Deze valt daarmee buiten de afgesproken bandbreedte van 0,8 – 1,2.

Er bestaat onzekerheid over de hoogte van de implementatiekosten aanbesteding VTH-systemen. Deze kosten kunnen meevallen afhankelijk van de inschrijvingen op de aanbesteding. De kosten kunnen in 2026 beter ingeschat worden waarmee duidelijkheid ontstaat of, en zo ja met welk bedrag, de reserves aangevuld moeten worden. Het DB doet in de Kadernota 2028 een voorstel voor het (indien nodig) aanvullen van de Algemene Reserve.

04	Gebiedsontwikkeling Oosterwold
Vestigingsplaats	Almere
Programma	Wonen
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
Website	www.almere.nl/oosterwold

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

De portefeuillehouder Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ontwikkeling van centrumgemeente Almere is de voorzitter van het Bestuurlijk Overleg Oosterwold.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

Er vinden geen dotaties door de gemeente Almere plaats. Indien de voorziening kostenverhaal Oosterwold onverhoopt negatief wordt, dan zullen de deelnemende partijen financieel moeten bijspringen. Gezien de verwachting dat de voorziening Kostenverhaal Oosterwold in de loop van 2027 uitgeput zal zijn, wordt in 2026 een verzoek tot voorfinanciering bij de deelnemende partners ingediend.

Openbaar belang

Oosterwold komt tot stand in een samenwerking met het Rijk (Rijksvastgoedbedrijf; RVB) en de gemeente Zeewolde. Om de ontwikkelstrategie uit te kunnen voeren is een gemeenschappelijke uitvoeringsorganisatie in het leven geroepen door middel van het oprichten van een gemeenschappelijke regeling in de vorm van een centrumgemeenteconstructie: de Gemeenschappelijke Regeling Gebiedsontwikkeling Oosterwold. De gebiedsregisseur is de leidinggevende van deze uitvoeringsorganisatie. De portefeuillehouders Ruimtelijke Ordening van de gemeenten Almere en Zeewolde vormen het Intergemeentelijk Overleg. Dit overleg heeft een coördinerende, afstemmende en besluit voorbereidende functie ten aanzien van de uitvoering van de regeling. Naast de gemeenten kunnen het RVB, de provincie Flevoland en het Waterschap Zuiderzeeland worden uitgenodigd voor dit overleg. Zij hebben een adviserende functie zonder stemrecht. Het intergemeentelijk overleg aangevuld met RVB, de provincie Flevoland en het Waterschap Zuiderzeeland wordt het Bestuurlijk Overleg Oosterwold genoemd. De gemeente Almere fungeert hierbij als centrumgemeente en voert de administratie.

Financiële positie

bedragen x € 1 miljoen

	realisatie 2025	begroot begin 2026	begroot begin 2027
eigen vermogen			
vreemd vermogen	4,2	4,2	0,2
resultaat jaarrekening			
jaarlijkse bijdrage			

Risico's en risicobeheersing

Indien de kavelverkoop (het afsluiten van anterieure overeenkomsten door initiatiefnemers) stagneert, bestaat de kans dat de uitgaven de inkomsten overstijgen. Aangezien de baten voor de kosten uit gaan kan er adequaat gestuurd worden op de uitgaven en zijn zodoende de financiële risico's beter beheersbaar. Indien blijkt dat bij de afronding van het project meer exploitatiebijdragen ontvangen zijn dan dat er aan kostenverhaal is uitgegeven dan is er sprake van een terugbetalingsverplichting. Door middel van tussentijdse rapportages wordt de financiële stand van zaken bewaakt. Ook wordt hierbij meerjarig de stand van de voorziening op basis van prognoses in de gaten gehouden. De rapportages worden met de gebiedsmanager besproken. Daarnaast wordt twee keer per jaar de financiële stand van zaken besproken in het Bestuurlijk Overleg Oosterwold. De gemeente Almere fungeert als centrumgemeente.

05/06	GR Werkvoorzieningschap Tomingroep en Tomingroep BV
Vestigingsplaats	Hilversum
Programma	Werk, inkomen en participatie
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
Website	https://www.tomingroep.nl/over-tomingroep/algemeen-bestuur

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

Almere heeft één zetel in het algemeen bestuur. Op dit moment levert Almere een lid van het algemeen bestuur in de persoon van portefeuillehouder zorg, bestaanszekerheid, ouderenbeleid, grondzaken en bedrijfsvoering. Het Werkvoorzieningschap Tomingroep is enig aandeelhouder van de Tomingroep BV. Het stemrecht per gemeente in het Schap wordt jaarlijks bepaald door het voortschrijdend 10-jaars gemiddelde SW-aandeel per gemeente. Op grond van dit aandeel is ons stemrecht momenteel 44%.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

Ter uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) verleent Almere het Werkvoorzieningschap jaarlijks een bijdrage die (maximaal) zo groot is als de Wsw doeluitkering van het Rijk. Op grond van de GR waarborgen de gemeenten de leningen en rekening-courant van het schap naar evenredigheid van het aantal inwoners op 1 januari van het jaar waarin de overeenkomst voor de betreffende transactie wordt gesloten. Volgens een samenwerkingsovereenkomst tussen het Werkvoorzieningschap en Tomingroep BV staat het Werkvoorzieningschap borg voor leningen.

Openbaar belang

Het verschaffen van aangepast werk ter uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening. Het Werkvoorzieningschap is verantwoordelijk voor juiste uitvoering van de wet. Tomingroep BV is verantwoordelijk voor een bedrijfseconomisch verantwoorde uitvoering van de wet.

Financiële positie

bedragen x € 1 miljoen

	realisatie 2025	begroot begin 2026	begroot begin 2027
eigen vermogen	9,6	9,6	1,0
vreemd vermogen	5,7	5,7	n.n.b.
resultaat jaarrekening	3,0	8,5 -/-	0
jaarlijkse bijdrage	8,9	8,8	8,6

Risico's en risicobeheersing

De gemeenteraad is eerder al geïnformeerd over de aanhoudende exploitatietekorten en liquiditeitsproblemen bij de Tomingroep (Werkvoorzieningschap en BV). Er worden negatieve resultaten verwacht voor 2026 en 2027 van circa € 7,6 miljoen per jaar bij de Tomingroep. Dit komt onder andere door snellere uitstroom van de Wsw'ers, achterblijvende instroom van andere doelgroepen uit de participatiewet en lage productiviteit. Hierdoor moet de Tomingroep vaak tegen hogere kosten inhuren om het aangenomen werk van opdrachten uit te voeren. Er is in 2027 niet meer genoeg eigen vermogen om dit tekort op te vangen; zonder maatregelen betekent dit dat gemeenten dan extra moeten bijdragen. Bijkomend knelpunt is dat het nog aanwezige eigen vermogen van Tomin vast zit in gebouwen; hierdoor staat op korte termijn ook de liquiditeit onder druk. De deelnemende gemeenten hebben daarom een garantstelling afgegeven voor de genoemde tekorten/liquiditeitsproblematiek voor maximaal € 15,2 mln.. Wij verwachten echter niet dat deze garantstelling tot een feitelijke betaling van een extra bijdrage vanuit de gemeenten aan Tomin zal leiden, omdat Tomin - mede in het licht van het geschetste toekomstscenario - Tomin op korte termijn haar vastgoed zal verkopen, waarmee zowel het liquiditeits- als het exploitatietekort naar verwachting opgelost kan worden. Voor dit risico hebben wij bij de 2e kwartaalrapportage 2025 al wel een risicoreservering van € 2 miljoen binnen het weerstandsvermogen van de gemeente Almere opgenomen.

07	Huisvuilcentrale Noord Holland (HVC)
Vestigingsplaats	Alkmaar
Programma	Openbare ruimte
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Website	https://www.hvcgroep.nl/

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

De wethouder Financiën, Organisatie, en Kunst en cultuur is afgevaardigde in de Algemene Ledenvergadering namens de gemeente Almere en werkt daarbij in de voorbereiding samen met andere Flevolandse aandeelhouders. De gemeente Almere is qua inwonersaantal de grootste gemeentelijke aandeelhouder van de HVC.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

De gemeente Almere heeft 173 aandelen en heeft daarmee 4,7% van het stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van HVC. De aandelen hebben een nominale waarde van € 45,45 per aandeel en staan voor een totaalwaarde van € 7.863 op onze balans. Almere staat garant voor de betaling van rente en aflossing van (lang)lopende leningen. De omvang van deze leningen op 31 december 2025 is € 576 miljoen (€ 524 miljoen eind 2024), het aandeel van Almere hierin bedraagt € 26,9 miljoen (€ 24,7 miljoen eind 2024). Bij een faillissement is dit het maximale risico voor de gemeente Almere.

Openbaar belang

HVC verbrandt het huishoudelijk afval uit Almere op een milieuverantwoorde wijze. Almere koopt voor de openbare ruimtes tegen een voordelig aandeelhouderstarief energie in, die wordt teruggewonnen bij de afvalverbranding. Almere werkt samen met HVC aan duurzame initiatieven (zon en wind). HVC acteert als grondstoffen makelaar en verwerker van plastic, metaal en drankkartons als resultaat van een openbare aanbesteding.

Financiële positie

bedragen x € 1 miljoen

	realisatie 2025	begroot begin 2026	begroot begin 2027
eigen vermogen	278		
vreemd vermogen	1.031		
resultaat jaarrekening			
jaarlijkse bijdrage	nvt		

Een NV stelt geen openbare begroting op.

Risico's en risicobeheersing

Het grootste risico is dat bij een faillissement van de HVC Almere wordt aangesproken op haar aandeel van 4,7% van de garant gestelde leningen. De Almeerse garantstelling bedraagt momenteel maximaal € 27,1 miljoen. Dit risico is opgenomen in onze risicoparaagraaf. "Van gas los" investeringen vallen ook onder deze gezamenlijke garantstelling. Deze duurzaamheidsinvesteringen worden alleen aangegaan als de businesscase positief is. We lopen het risico dat door onvoorziene omstandigheden deze investeringen toch ten koste gaan van het resultaat van HVC.

08	IbbA Lieven de Key
Vestigingsplaats	Almere
Programma	Wonen
Rechtsvorm	Vennootschap onder Firma
Website	www.ikbouwbetaalbaarinalmere.nl/

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

De aandeelhoudersrol wordt ingevuld door de wethouder Financiën. De aansturing van de BV vindt plaats door de directie.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

De gemeente Almere draagt voor de eerste 380 IbbA woningen start/basis 50% van het financieel risico. Voor de start/basis woningen boven de 380 en voor de kaveltypes plus, extra, vrijstaand draagt Almere het gehele financiële risico. Het directe financieel gemeentelijk belang is voor de IbbA start-financieringen 1.0 afgedekt door een naar de vof gestorte risicovoorziening (ten laste van de betreffende grondexploitaties) van € 4.250 per kavel. Voor de IbbA plus is ten behoeve van het risico een bedrag van € 6.000 per kavel gestort naar de vof vanuit de reserve IbbA plus. Naast het financieringsrisico draagt de gemeente voor 50% risico in de eventuele tekorten die kunnen ontstaan op de bedrijfsvoering van de vof IbbA Lieven de Key. Voor de IbbA plus 2.0 regeling is door de vennoot gemeente Almere per kavel € 2.000 als 50% risicobijdrage gestort naar de vof. De Key heeft echter aangegeven dat boven het totaal van 380 woningen geen nieuwe IbbA-verplichtingen kunnen worden aangegaan. Almere draagt daarom boven de 380 woningen nu voor 100% het risico. De Almeerse afdracht aan de vof bedraagt dan € 4.000 per kavel. Na 2016/2017 zijn er geen nieuwe IbbA woningen meer gerealiseerd. Het totaal gerealiseerde woningen binnen de vof IbbA Lieven de Key bedraagt 678 woningen, waarvan 308 met de 1.0 regeling en 370 met de 2.0 regeling.

Openbaar belang

Het oorspronkelijke belang betrof het stimuleren van particulier opdrachtgeverschap voor starters met een inkomensgroep tot het niveau van beneden tot net boven modaal inkomen (circa € 22.000 tot € 40.000). Omdat er geen nieuwe uitgften meer plaatsvinden betreft het nu het beheer en afwikkeling van de bestaande IbbA-verplichtingen.

Financiële positie

bedragen x € 1 miljoen

	realisatie 2025	begroot begin 2026	begroot begin 2027
eigen vermogen	9,7	n.n.b.	n.n.b.
vreemd vermogen	8,7	n.n.b.	n.n.b.
resultaat jaarrekening	0,3	n.n.b.	n.n.b.
jaarlijkse bijdrage	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Omdat het een VOF betreft wordt geen begroting opgesteld, daarom zijn er voor 2026/2027 geen begrotingscijfers beschikbaar.

Risico's en risicobeheersing

Financiële risico's zijn afgedekt middels voorzieningen binnen de vof en op de balans van de gemeente. Jaarlijks wordt bij de jaarrekening ten behoeve van de balans, een risicoscan gemaakt van de waardeontwikkeling van het vastgoed op basis van taxaties bij de verkoop van tranches en op basis van ontwikkelingen van de WOZ waardes, versus de ontwikkeling van de schuldpositie.

In de loop van 2026/2027 wordt de restportefeuille van de Vof IbbA Ymere overgenomen in verband met het opheffen van die vof.

09	Ibba Ymere
Vestigingsplaats	Almere
Programma	Wonen
Rechtsvorm	Vennootschap onder Firma
Website	www.ikbouwbetaalbaarinalmere.nl/over-ibba/

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

De aandeelhoudersrol wordt ingevuld door de wethouder Financiën. De aansturing van de BV vindt plaats door de directie.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

De gemeente Almere en Ymere dragen beiden het risico van de Ibba start-financieringen in Nobelhorst. Binnen de grondexploitatie Hout/Noord is bij start Ibba een bedrag van € 7.500 per kavel gereserveerd voor maximaal 150 kavels ten behoeve van de gezamenlijke storting in de vof Ibba Ymere. Op basis van de fasering van uitgaven zijn stortingen ten laste van de grondexploitatie gebracht. Bij een lagere risicodekking per kavel wordt het verschil in een afzonderlijke voorziening bij de gemeente ondergebracht. Bij een hogere risicodekking per kavel dan de afgesproken € 7.500 per kavel zullen beide partijen voor 50% bijdragen aan dit verschil. Op dit moment is het risicoprofiel € 4.000 per kavel, wat betekent dat gemeente Almere € 4.000 per kavel direct in de vof heeft gestort en € 3.500 per kavel in de voorziening heeft achtergehouden. Deze laatste voorziening is bij jaarrekening 2019, uitgaande van de risicoanalyse, vrijgevallen. Ymere heeft in 2014 besloten de uitgifte na 51 kavels niet meer te continueren. De risicostorting (kapitaalsorting) is derhalve beperkt tot 51 keer € 4.000. In 2023 is op basis van de laatste risicoanalyse de risicostorting terugbetaald aan de vennoot Almere.

De woningcorporatie Ymere heeft met het oog op efficiëntie aangegeven uit de V.O.F. Ibba Ymere te willen treden. Deze vennootschap onder firma hebben we in 2012 samen met Ymere opgericht om betaalbare zelfbouwoningen mogelijk te maken. De activiteiten van deze V.O.F. bestaan momenteel alleen nog uit het beheren van vijf resterende startersleningen. De beheerkosten staan daardoor niet langer in verhouding tot de opbrengsten. Het college heeft besloten de V.O.F. te liquideren en de resterende activiteiten over te hevelen naar de V.O.F. Lieven de Key, waarin de overige Ibba activiteiten zijn ondergebracht. Het resterende vermogen van de V.O.F. Ibba Ymere wordt uitgekeerd aan de twee vennoten, naar verwachting € 75.000 per vennoot.

Openbaar belang

Het stimuleren van het particulier opdrachtgeverschap (PO) voor starters met een inkomensgroep tot het niveau van beneden tot net boven modaal inkomen (circa € 27.000 tot € 40.000).

Financiële positie

bedragen x € 1 miljoen

	realisatie 2025	begroot begin 2026	begroot begin 2027
eigen vermogen	0,2	n.n.b.	n.n.b.
vreemd vermogen	0,0	n.n.b.	n.n.b.
resultaat jaarrekening	0,0	n.n.b.	n.n.b.
jaarlijkse bijdrage	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Omdat het een VOF betreft wordt geen begroting opgesteld, daarom zijn er voor 2026/2027 geen begrotingscijfers beschikbaar. De woningcorporatie Ymere heeft met het oog op efficiëntie aangegeven uit de V.O.F. Ibba Ymere te willen treden. Deze vennootschap onder firma hebben we in 2012 samen met Ymere opgericht om betaalbare zelfbouwoningen mogelijk te maken. De activiteiten van deze V.O.F. bestaan momenteel alleen nog uit het beheren van vijf resterende startersleningen. De beheerkosten staan daardoor niet langer in verhouding tot de opbrengsten. Het College heeft besloten de V.O.F. te liquideren en de resterende activiteiten over te hevelen naar de V.O.F. Lieven de Key, waarin de overige Ibba activiteiten zijn ondergebracht. Het resterende vermogen wordt van de V.O.F. Ibba Ymere wordt uitgekeerd aan de twee vennoten, zijnde tweemaal € 75.000.

Risico's en risicobeheersing

De leningportefeuille is de afgelopen periode fors gedaald door (vervroegde) aflossingen of herfinancieringen. Als gevolg van de dalende rente percentages en de almaar stijgende waarde van de woningen die als onderpand dienen, werd voor de eigenaren doorstroming naar duurdere woningen mogelijk, met als gevolg dat deze leningen met de VOF werden afgewikkeld. De risico's zijn inmiddels dusdanig klein dat een voorziening niet noodzakelijk wordt geacht.

10	Ontwikkelmaatschappij Almere BV
Vestigingsplaats	Almere
Programma	Dienstverlening en bedrijfsvoering
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap
Website	geen

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

Voorheen was dit Floriade Almere 2022 BV. Ontwikkelmaatschappij Almere BV zet in op gebiedsontwikkeling in Almere. Hiervoor is een naamswijziging doorgevoerd. Deze naam sluit beter aan bij de toekomstige activiteiten van de BV.

Voorheen was dit de Floriade Almere 2022 BV. De BV heeft een doorstart gemaakt om hier nieuwe activiteiten in onder te brengen. Met deze activiteiten kan het verlies dat is geleden op het evenement verrekend worden met toekomstige winsten voor de Vennootschapsbelasting. Eerst lasten we een rustperiode in, waarin geen activiteiten in de BV worden ontplooid. Pas daarna wordt definitief besloten welke activiteiten wij in de BV gaan onderbrengen. De statuten zijn hierop aangepast en is de naam inmiddels gewijzigd in Ontwikkelmaatschappij Almere BV.

De gemeente is enig aandeelhouder van de BV. Als zodanig is de BV een verbonden partij voor de gemeente. De aandeelhoudersrol wordt ingevuld door de wethouder Financiën. De aansturing van de BV vindt plaats door de directie. De algemene kaders die de directie meekrijgt zijn geformuleerd in de statuten. Hierin is opgenomen welke besluiten door de directie moeten worden voorgelegd aan de aandeelhoudersvergadering.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

De gemeente is enig aandeelhouder van de BV (1.000 aandelen à € 1 nominaal). Daarnaast heeft de gemeente leningen verstrekt aan de BV. Om de verliezen vanuit het verleden te kunnen verrekenen met toekomstige winsten is het nodig dat het verlies ook daadwerkelijk in de jaarstukken van de BV tot uiting wordt gebracht. De openstaande geldlening is hiervoor omgezet naar een agiostorting op het aandelenkapitaal. Daarmee verdwijnt de lening uit de boeken en ontstaat er ook boekhoudkundig een verlies in de BV.

Openbaar belang

De BV verkeert op dit moment in een rustperiode. Wanneer, op termijn, duidelijk wordt welke activiteiten we in de BV onderbrengen, zal ook het openbaar belang duidelijk worden.

Financiële positie

bedragen x € 1 miljoen

	realisatie 2025	begroot begin 2026	begroot begin 2027
eigen vermogen	0,08		
vreemd vermogen	0		
resultaat jaarrekening	0,04		
jaarlijkse bijdrage			

De BV maakt geen begroting.

Risico's en risicobeheersing

We zien geen risico's meer.

11	Ontwikkeling Maatschappij Airport Lelystad Almere (OMALA) NV
Vestigingsplaats	Lelystad
Programma	Stedelijke ontwikkeling en duurzaamheid
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Website	http://lelystadairportbusinesspark.nl/

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

De wethouder Financiën vertegenwoordigt Almere in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders/Vergadering van Vennoten van OMALA NV.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

Van OMALA NV bezit de gemeente Almere een derde deel van het aandelenkapitaal. Dit is nominaal € 25.000. In Airport Garden City CV heeft de gemeente commanditair kapitaal van € 1 miljoen gestort.

Openbaar belang

OMALA biedt kansen om economische activiteiten en arbeidsplaatsen te realiseren door middel van een bedrijvenpark met unieke vestigingsvoorwaarden, te weten de nabijheid van een luchthaven.

Financiële positie

bedragen x € 1 miljoen

	realisatie 2025	begroot begin 2026	begroot begin 2027
eigen vermogen	0,6	0,8	0,9
vreemd vermogen	1,6	0,1	0,1
resultaat jaarrekening	0,1	0,2	0,1
jaarlijkse bijdrage	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Een NV stelt geen openbare begroting op.

Risico's en risicobeheersing

In het jaarplan van OMALA zijn maatregelen voor risicobeheersing opgenomen zoals een strakke cashflow sturing. De risico's voor OMALA zijn sterk afgenomen na de verkoop van de eerste, grote logistieke kavel in 2017 en de samenwerking met Schiphol Real Estate. Bij de verdere ontwikkeling worden geen gronden meer aangekocht maar wordt de regie gevoerd over de gebiedsontwikkeling en de uitgifte. Het risicobedrag in deze programmabegroting is daarom op nul gehandhaafd.

12	Ontwikkeling Maatschappij Airport Garden City CV
Vestigingsplaats	Lelystad
Programma	Stedelijke ontwikkeling en duurzaamheid
Rechtsvorm	Commanditaire Vennootschap
Website	http://lelystadairportbusinesspark.nl/

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

De wethouder Financiën vertegenwoordigt Almere in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders/Vergadering van Vennoten van OMALA NV.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

Van OMALA NV bezit de gemeente Almere een derde deel van het aandelenkapitaal. Dit is nominaal € 25.000. In Airport Garden City CV heeft de gemeente commanditair kapitaal van € 1 miljoen gestort.

Openbaar belang

OMALA biedt kansen om economische activiteiten en arbeidsplaatsen te realiseren door middel van een bedrijvenpark met unieke vestigingsvoorwaarden, te weten de nabijheid van een luchthaven.

Financiële positie

bedragen x € 1 miljoen

	realisatie 2025	begroot begin 2026	begroot begin 2027
eigen vermogen	6,8	6,8	14,8
vreemd vermogen	5,6	0,4	0,4
resultaat jaarrekening	3,8	0,0	0,0
jaarlijkse bijdrage	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Een CV stelt geen openbare begroting op.

Risico's en risicobeheersing

In het jaarplan van OMALA zijn maatregelen voor risicobeheersing opgenomen zoals een strakke cashflow sturing. De risico's voor OMALA zijn sterk afgenomen na de verkoop van de eerste, grote logistieke kavel in 2017 en de samenwerking met Schiphol Real Estate. Bij de verdere ontwikkeling worden geen gronden meer aangekocht, maar wordt de regie gevoerd over de gebiedsontwikkeling en de uitgifte. Het risicobedrag in deze programmabegroting is daarom op nul gehandhaafd.

13	Technofonds Flevoland
Vestigingsplaats	Lelystad
Programma	Stedelijke ontwikkeling en duurzaamheid
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap
Website	https://www.horizonflevoland.nl/technofondslevoland

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

De wethouder Beroeps- en hoger onderwijs, Cultuur, Economie, Innovatie en Duurzaamheid vertegenwoordigt Almere in het Technofonds.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

De gemeente Almere heeft een aandelenkapitaal van € 1.964.867 ingelegd. Dit zijn 4.330 aandelen.

Openbaar belang

Technofonds is gericht op het risicodragend participeren in technologisch georiënteerde bedrijven in Almere, Lelystad, Dronten, Noordoostpolder en Urk ter versterking en verbreding van de economische structuur in Flevoland. Het Technofonds heeft een revolverend karakter en voorziet in de financieringsbehoefte van bedrijven in een fase van start, groei en ontwikkeling.

Financiële positie

bedragen x € 1 miljoen

	realisatie 2025	begroot begin 2026	begroot begin 2027
eigen vermogen	5,2	5,3	4,5
vreemd vermogen	0,0	0,0	0,0
resultaat jaarrekening	-/- 0,5	-/- 0,4	-/- 0,3
jaarlijkse bijdrage	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Risico's en risicobeheersing

Er is geen financieel risico omdat het ingebrachte aandelenkapitaal niet op de gemeentelijke balans is gewaardeerd. Dit is destijds direct afgeboekt ten laste van de exploitatie. Aan elke deelname is een geldelijk maximum verbonden. Participaties mogen niet aangegaan worden als er sprake is van verliesfinanciering. Tevens zijn er regels gesteld aan Horizon BV omtrent het zorgvuldig beheer, waaronder rendementseisen en continuïteitsvoorwaarden. Eventuele winst wordt toegevoegd aan de reserve van Horizon. Hiermee kunnen eventuele negatieve resultaten gedekt worden.

14	Alliander
Vestigingsplaats	Arnhem
Programma	Financiën
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Website	https://www.alliander.com/nl

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

De wethouder Financiën, Jeugd en Veiligheid, Vastgoed, Mobiliteit en Dienstverlening is vertegenwoordiger in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

De gemeente Almere heeft 794.720 aandelen. Dit is een aandelenbelang van 0,58%. De gemeente Almere heeft eind 2021 een lening verstrekt van € 3,5 miljoen (reverse hybride converteerbaar).

Openbaar belang

Zorg dragen voor een continue en betaalbare stroomvoorziening door middel van een goedlopend netwerkbedrijf.

Financiële positie

bedragen x € 1 miljoen

	realisatie 2025	begroot begin 2026	begroot begin 2027
eigen vermogen	6.038	n.v.t.	n.v.t.
vreemd vermogen	6.918	n.v.t.	n.v.t.
resultaat jaarrekening	976	n.v.t.	n.v.t.
jaarlijkse bijdrage	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Een NV stelt geen openbare begroting op.

Risico's en risicobeheersing

De externe accountant van Alliander rapporteert over de financiële risico's, de mate waarin deze worden beheerst en het in control zijn van de organisatie. De uitkomsten worden weergegeven in een accountantsverklaring. Tevens heeft de Raad van Bestuur een corporate governance verklaring afgelegd die bij de jaarrekening 2024 is toegevoegd. De gemeente Almere neemt deel aan het platform Nuval dat de belangen van de aangesloten gemeentes in Flevoland en Gelderland behartigt voor het aandeelhouderschap in Vitens en Alliander.

15	Vitens
Vestigingsplaats	Zwolle
Programma	Financiën
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Website	https://www.vitens.nl/

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

De wethouder Financiën, Jeugd en Veiligheid, Vastgoed, Mobiliteit en Dienstverlening is vertegenwoordiger in de commissie van aandeelhouders van Vitens.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

De gemeente Almere bezit sinds juli 2012 in totaal 366.175 aandelen (6,34% van het totaal). Op de balans staan deze aandelen gewaardeerd voor een bedrag van € 15.197.000. De gemeente heeft geen garantiestelling of leningen verstrekt.

Openbaar belang

Vitens heeft als drinkwaterbedrijf een belangrijke maatschappelijke taak en moet de leveringszekerheid van goedkoop drinkwater van goede kwaliteit garanderen. De overheid hecht grote waarde aan de publieke taak van de drinkwaterbedrijven zoals Vitens. Daarom is wettelijk vastgelegd dat de aandelen van drinkwaterbedrijven in publieke handen moeten blijven.

Financiële positie

bedragen x € 1 miljoen

	realisatie 2025	begroot begin 2026	begroot begin 2027
eigen vermogen	809	n.v.t.	n.v.t.
vreemd vermogen	1.846	n.v.t.	n.v.t.
resultaat jaarrekening	91	n.v.t.	n.v.t.
jaarlijkse bijdrage	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Een NV stelt geen openbare begroting op.

Risico's en risicobeheersing

De externe accountant van Vitens rapporteert over de financiële risico's, de mate waarin deze worden beheerst en het in control zijn van de organisatie. De uitkomsten worden weergegeven in een accountantsverklaring.

De wethouder Financiën wordt, als vertegenwoordiger in de commissie van aandeelhouders, ambtelijk ondersteund door een juridisch- en een financieel adviseur. In de aandeelhoudersvergadering vindt besluitvorming plaats over de vaststelling van de (drinkwater) tarieven, de investeringen, het dividendbeleid en het beloningsbeleid. De gemeente Almere neemt deel aan het platform Nuval, dat de belangen van de aangesloten gemeentes in Flevoland en Gelderland behartigt voor het aandeelhouderschap in Vitens en Alliander.

16	Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
Vestigingsplaats	Den Haag
Programma	Financiën
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Website	https://www.bngbank.nl/

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

De wethouder Financiën, Jeugd en Veiligheid, Vastgoed, Mobiliteit en Dienstverlening is vertegenwoordiger in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van de BNG.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

Almere bezit 3.432 aandelen (0,006% van totaal). Dit staat op de balans gewaardeerd voor een bedrag van € 8.580.

Openbaar belang

Behouden van toegang tot geld- en kapitaalmarkt (financiële markten).

Financiële positie

bedragen x € 1 miljoen

	realisatie 2025	begroot begin 2026	begroot begin 2027
eigen vermogen	4.863	n.v.t.	n.v.t.
vreemd vermogen	110.701	n.v.t.	n.v.t.
resultaat jaarrekening	172	n.v.t.	n.v.t.
jaarlijkse bijdrage	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

De BNG als NV stelt geen openbare begroting op.

Risico's en risicobeheersing

Bij een faillissement is de waarde van het aandelenkapitaal het maximale risico voor de gemeente Almere. De BNG beschikt over een zogenaamde triple A rating (hoogste kredietwaardigheidscijfer) en valt onder het strenge toezicht van de ECB, waardoor het zeer onwaarschijnlijk is dat de BNG failliet gaat.

5.6 Bedrijfsvoering

Personeel en organisatie

Uitvoeringskracht van de organisatie

In de afgelopen jaren is noodzakelijkerwijs geïnvesteerd in de uitvoeringskracht van de organisatie. Dit in het kader van de toekomstbestendige organisatie uit het coalitieakkoord van 2022. Een deel van deze investeringen hebben we alweer terug moeten draaien gezien de financiële situatie. In de laatste jaren is er in totaal aan taakstellingen op de organisatie gelegd van bijna € 10 miljoen. In het hoofdlijnenakkoord wordt opnieuw € 0,2 miljoen bezuinigd op de organisatie. Ook is het aantal taken dat de gemeente moet uitvoeren gestegen. We worden ook steeds meer geconfronteerd met toenemende, complexe wet- en regelgeving, bijvoorbeeld als het gaat om informatieveiligheid, digitalisering en privacy, maar ook in de uitvoering van bijvoorbeeld beheer van onze stad en de gebiedsontwikkeling. Daardoor staat de uitvoeringskracht van de organisatie onder druk.

In 2025 heeft de raad met ons, het college en de gemeentesecretaris, het gesprek gevoerd over de uitvoeringskracht. Hierbij heeft de raad de motie Agenderen behoud uitvoeringskracht organisatie aangenomen. Conform deze motie gaan wij graag opnieuw in gesprek met de raad over de staat van de organisatie. Onze gezamenlijke opgave voor de komende periode is om, gezien de financiële druk en de al besloten bezuinigingen, de uitvoerings- en slagkracht van de organisatie op peil te houden en te verbeteren.

Informatievoorziening en digitalisering

We bouwen voort op de ingezette vernieuwing

De vernieuwing van de informatievoorziening en digitalisering is gestart vanuit het coalitieakkoord 2022-2026. In de afgelopen jaren heeft de raad hiervoor zowel incidentele als structurele middelen beschikbaar gesteld. Deze investeringen waren vooral gericht op het oplossen van urgente knelpunten, het waarborgen van de continuïteit van de dienstverlening en het voldoen aan wet- en regelgeving.

In het Jaarverslag [Digitalisering 2025](#) hebben wij verantwoording afgelegd over de voortgang en de besteding van deze middelen.

Onze huidige investeringen zijn vooral gericht op continuïteit en compliance

De afgelopen jaren hebben wij belangrijke stappen gezet in de vernieuwing van de informatievoorziening. Het IT-landschap is gemoderniseerd en gestandaardiseerd, waardoor de continuïteit van de dienstverlening beter is geborgd.

Tegelijkertijd blijft een aanzienlijk deel van de benodigde investeringen gericht op continuïteit en het voldoen aan wet- en regelgeving. Nieuwe wetgeving, toenemende cyberdreigingen en geopolitieke ontwikkelingen vragen ieder jaar opnieuw om investeringen in digitale weerbaarheid, privacy, informatiebeheer en compliance. Daarnaast vraagt het IT-landschap doorlopend aandacht voor tijdige vervanging van applicaties en infrastructuur.

Hierdoor zijn ontwikkelingen als datagedreven werken minder snel ontwikkeld dan gewenst. Tegelijkertijd groeit de behoefte aan betrouwbare data, analyses en sturingsinformatie binnen vrijwel alle gemeentelijke opgaven. Dit geldt onder meer voor woningbouw, openbare ruimte en het sociaal domein.

Grote opgaven 2027

In 2027 versterken we het informatiebeheer als basis voor betrouwbare dienstverlening, transparantie en verantwoording. Voor het sociaal domein en fysiek domein wordt gewerkt aan plannen van aanpak voor slimmer werken, betere digitale ondersteuning en het beter benutten van data. Hiermee creëren we de randvoorwaarden voor betere sturing, efficiëntere processen en beter onderbouwde beleidskeuzes. De uitwerking in 2027 biedt inzicht in de benodigde maatregelen, investeringen en financiële consequenties vanaf 2028.

We herijken de digitaliseringsstrategie

In 2026 heeft de raad richting meegegeven voor de verdere ontwikkeling van de digitaliseringsstrategie. Op basis daarvan herijken we de strategie in 2027, zodat deze blijft aansluiten bij maatschappelijke opgaven, bestuurlijke ambities en de ontwikkelingen binnen het digitale domein. Daarbij worden ook de ambities uit het nieuwe hoofdlijnenakkoord vertaald naar de digitaliseringsopgave van de gemeente. De uitkomsten van deze herijking vormen een belangrijke basis voor de verdere ontwikkeling van de meerjarige digitaliseringsagenda en toekomstige investeringsafwegingen.

We lopen tegen de grenzen van de huidige aanpak aan

De afgelopen jaren hebben we digitaliseringsinvesteringen via afzonderlijke projectaanvragen opgenomen in de meerjarenbegroting. Deze aanpak heeft geholpen om noodzakelijke vernieuwingen door te voeren en beter inzicht te krijgen in de benodigde investeringen.

Tegelijkertijd hebben we hiervoor vooral ruimte gevonden door herprioritering binnen bestaande budgetten. Deze aanpak kent echter haar grenzen. Het huidige financieringsmodel biedt onvoldoende ruimte voor de voortdurende vernieuwing en doorontwikkeling die nodig zijn. Daarom werken wij bij de herijking van de digitaliseringsstrategie een voorstel uit voor een meer duurzame en structurele financiering van de digitaliseringsopgave, zodat continuïteit, compliance en vernieuwing ook op langere termijn in balans kunnen blijven.

Vastgoed

Maatschappelijk vastgoed

De gemeente heeft de afgelopen jaren gezorgd dat er maatschappelijke voorzieningen dichtbij aanwezig zijn voor de inwoners. Over een periode van 50 jaar is daarmee een gemeentelijke kernportefeuille opgebouwd van meer dan 360 gebouwen en objecten. Inmiddels staan wij voor drie grote opgaven.

Vanuit het hoofdlijnenakkoord hebben wij de ambitie om het voorzieningenniveau weer op peil te brengen. Daartoe zal in beeld gebracht worden wat nodig is en op welke termijn als het gaat om maatschappelijke voorzieningen.

De tweede opgave gaat over de renovatie en vervangingsopgave. Onze gebouwen worden steeds ouder. Daarmee komen steeds meer gebouwen in een fase dat ze moeten worden gerenoveerd of worden vervangen door nieuwbouw. Er zal een investeringsplan en financieringsvoorstel worden voorgelegd. Onderdeel hiervan is het verkennen van de mogelijkheden en voorwaarden voor een gemeentelijke investeringsreserve maatschappelijk vastgoed. Deze reserve is voor vervangingsinvesteringen in bestaand vastgoed en voor uitbreiding van maatschappelijke voorzieningen. Deze reserve wordt gevuld vanuit de winstafracht van het grondbedrijf.

De derde opgave tot slot is de opgave om onze eigen gemeentelijke gebouwen te verduurzamen. In 2050 moeten alle gebouwen emissievrij en van het aardgas af zijn. Voor nieuwbouw geldt dat nieuwe overheidsgebouwen per 2028 'zero emission buildings' moeten worden, vergelijkbaar met energieneutrale gebouwen. Voor scholen geldt deze eis per 2030. Bestaande bouw moet in 2050 vrij zijn van fossiele emissies.

Stadhuis

De raad heeft in juni tijdens de besprekingen over het Agendavoorstel 26036 'Renovatie, verduurzaming en herindeling van het stadhuis', de noodzaak voor een verbouwing onderschreven. Om deze verbouwing goed voor te bereiden, is eerst een vooronderzoek nodig. De kosten hiervan zijn ongeveer € 0,6 miljoen. Deze kosten worden later meegenomen in het totale investeringskrediet voor de verbouwing. De raad krijgt eerst nog de mogelijkheid om een scenariokeuze te bevestigen. Na het vooronderzoek komen we terug naar de raad met een voorstel voor een definitief besluit over de uitvoering van de verbouwplannen.

Gaat de verbouwing uiteindelijk toch niet door, worden de kosten van het vooronderzoek alsnog eenmalig betaald uit de exploitatie.

Overhead en kostentoerekening

Het BBV schrijft voor dat de overheadkosten en algemene dekkingsmiddelen apart in de begroting zichtbaar gemaakt worden. In dit hoofdstuk maken wij het volume van de overheadkosten en de opbouw hiervan zichtbaar. Ook lichten we op hoofdlijnen toe hoe de overheadtoerekening naar de tarieven en de grondexploitatie eruit ziet. In onderstaande tabel is de begroting van het jaar 2027 opgenomen.
bedragen x € 1.000

	lasten	baten	eindtotaal
Wonen	177.661	167.807	-9.854
Openbare ruimte	195.870	129.901	-65.969
Veiligheid, handhaving en toezicht	49.175	12.778	-36.397
Stedelijke en economische ontwikkeling en duurzaamheid	59.633	8.051	-51.582
Jeugd en onderwijs	234.698	24.573	-210.126
Wmo, welzijn en gezondheid	179.768	14.753	-165.015
Werk, inkomen en participatie	240.798	169.052	-71.747
Sport, kunst en cultuur	57.132	15.162	-41.970
Dienstverlening en bedrijfsvoering	65.587	7.150	-58.437
Financiën	1.006	10.601	9.595
<i>subtotaal programma's</i>	<i>1.261.328</i>	<i>559.828</i>	<i>-701.500</i>
algemene dekkingsmiddelen	13.760	738.761	725.002
overhead	100.587	1.618	-98.969
Stelpost onvoorzien	530		-530
Vennootschapsbelasting	930		-930
<i>totaal exploitatie</i>	<i>1.377.135</i>	<i>1.300.207</i>	<i>-76.927</i>
reservemutaties	38.198	115.126	76.927
totaal begroting 2027	1.415.333	1.415.333	

De inkomsten van de gemeente bestaan voor 53% uit algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen zijn de inkomsten die we vrij kunnen besteden. In de grafiek staan de totale inkomsten in de begroting. Het gemeentefonds en de lokale belastingen zijn de belangrijkste vrij besteedbare inkomsten.

bedragen x € 1.000

	baten
algemene uitkering	654.806
Lokale belastingen	80.473
dividend en reclame	3.482
inkomensoverdrachten	232.622
grondverkopen	133.178
leges en heffingen	109.936
huur en parkeren	37.218
overige baten	48.492
reserves	115.126
totaal	1.415.333

De overheadkosten van Almere zijn in lijn met andere grote gemeenten (referentie)

Voor de overhead en de bedrijfsvoering moeten we verplicht gegevens opnemen. Dit worden indicatoren genoemd. De gegevens staan in onderstaande tabel. De kolom 2027 is de begroting 2027, de kolom 2025 is de jaarrekening 2025. We vergelijken ons met de jaarrekeningcijfers 2025 van een referentiegroep. We hebben de meest actueel beschikbare informatie gebruikt. Voor de overheadkosten is dit IV3 informatie over de jaarrekening 2025 van findo.nl. De referentiegroep zijn gemeenten met 100.000-120.000 inwoners. Voor de personele bezetting en inhuur hebben we de personeelsmonitor 2025 van het A&O fonds gebruikt. De referentiegroep zijn gemeenten met 200.000 inwoners, exclusief de G4.

	2027	2025	ref 2025
aandeel overhead in totale omzet	7,11%	7,99%	8,74%
overhead per inwoner in euro's	427	455	458
apparaatskosten per inwoner in euro's	968	974	nb
bezetting per 1.000 inwoners in fte's	10,4	10,3	10,2
aandeel inhuurkosten in totale loonsom	nb	19,32%	16,10%

De netto-overheadkosten in 2027 zijn € 99 miljoen

Onder de overhead vallen werkzaamheden die wij doen om de uitvoering van gemeentelijke taken mogelijk te maken. De overhead bestaat uit de volgende kosten:

bedragen x € 1.000

	bedrag
concernoverhead	
ICT	39.125
huisvesting en facilitaire zaken	11.188
personeelszaken	7.932
financiën en control	28.397
taakgebonden overhead	17.649
niet toerekenbare overhead	
Stadsarchief	575
Bestuursondersteuning	5.486
totale overheadkosten	110.352
toerekening van overhead binnen de begroting	-11.383
eindtotaal	98.969

De grootste onderdelen binnen de overhead zijn ICT, huisvesting, personeelszaken en financiën & control. Dit zijn werkzaamheden die we op één plek (centraal) in de organisatie uitvoeren. We noemen dit concernoverhead. Er zitten ook overheadfuncties binnen de uitvoerende taken. Dit noemen we taakgebonden overhead. Het gaat hier vooral om management, secretariaat en ondersteunende functies. De taakgebonden overhead begroten we per afdeling. Er zijn ook overheadkosten die niet algemeen ondersteunend zijn aan de taken die we uitvoeren. Deze kosten mogen we niet toerekenen in onze tarieven. Het gaat om:

- bestuursondersteuning
- frictie en mobiliteit, dit zijn kosten van personeel die boventallig zijn en de begeleidingskosten
- het stadsarchief, dit is een wettelijke taak

De overhead rekenen we toe over de loonkosten per taak

De taken waarvoor het meeste personeel werkt, krijgt dus ook de meeste overhead toegerekend. Wij vinden dit de beste verdeling. Overheadkosten worden meestal gemaakt ter ondersteuning van personeel. Voorbeelden hiervan zijn ICT kosten zoals werkplekken en software. Maar ook huisvesting en ondersteuning vanuit personeelszaken. De concernoverhead rekenen we toe over alle taken. De taakgebonden overhead per afdeling rekenen we alleen toe aan de taken waaraan de afdeling werkt.

In de begroting belasten we overhead door voor een beperkt aantal taken

De overhead staat op een aparte plek in de begroting. In de begroting rekenen we dus in principe geen overhead toe aan onze taken. De toerekening doen we buiten de begroting om. Dit moet zo volgens onze regelgeving (BBV). Hierop zijn een aantal uitzonderingen. Het gaat om taken waarvan de kosten betaald worden met geld van andere partijen. De overheadkosten belasten we door naar deze taken. Het gaat om een bedrag van € 11,4 miljoen. Het gaat vooral om de grondexploitatie, Oosterwold, het Fonds Verstedelijking Almere, Sociaal Domein Flevoland, Opvang van Oekraïense Vluchtelingen en het openbaar vervoer.

We hebben een stelpost onvoorzien voor uitgaven die we niet verwachten

Gemeenten zijn verplicht om een stelpost onvoorzien op te nemen. Hieruit kunnen onverwachte uitgaven worden betaald zonder dat de raad een besluit hoeft te nemen. De stelpost onvoorzien betalen we uit de saldireserve. De stelpost onvoorzien is € 2,25 per inwoner. Op 1 januari 2027 verwachten we 235.374 inwoners te hebben. De stelpost onvoorzien is € 0,53 miljoen.

We reserveren € 0,9 miljoen in 2026 voor de Vennootschapsbelasting (Vpb)

Per 1 januari 2016 moeten wij Vpb betalen over de winst op ondernemersactiviteiten. De activiteiten waarover wij zeker Vpb moeten betalen zijn de grondexploitaties en het betaald parkeren achter de slagboom. Ook is er landelijk nog een discussie of er belasting betaald moet worden over de reclame-inkomsten en brandstofverkoop. In 2027 verwachten we € 0,9 miljoen aan vennootschapsbelasting te moeten afdragen voor het betaald parkeren, reclame-inkomsten en brandstofverkooppunten. We moeten de winst van het grondbedrijf 2027 nog begroten. Dit doen we bij de Programmabegroting 2028. Op dat moment begroten we ook de (winst)afdracht van het grondbedrijf

5.7 Openbaarheid

De Wet open overheid (Woo) maakt de overheid transparanter en toegankelijker door informatie actief en digitaal beschikbaar te stellen. Dit betekent dat we als gemeente zelf informatie openbaar maken, zonder dat iemand erom hoeft te vragen. Het gaat hierbij om gegevens zoals onderzoeksrapporten, beleidsstukken, besluiten en externe adviezen die niet automatisch al openbaar zijn. De Woo maakt onderscheid tussen twee soorten openbaarmakingen:

- Actieve openbaarmaking - informatie openbaar maken zonder dat iemand daarom hoeft vragen, en;
- Passieve openbaarmaking - het openbaar maken van informatie op verzoek. Dit zijn zogenaamde Woo-verzoeken.

Actieve openbaarmaking

Hiervoor zijn verschillende categorieën vastgesteld in de wet, dit noemen we informatiecategorieën. Deze moeten gefaseerd beschikbaar worden gesteld. Als gemeente Almere volgen we de landelijke fasering en richtlijnen van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en de VNG voor actieve openbaarmaking. De komende vijf jaar maken we stapsgewijs 11 informatiecategorieën openbaar. Hiervoor heeft de rijksoverheid de Woo-index gemaakt. Deze is te vinden via organisaties.overheid.nl/Woo. Dit is een soort wegwijzer naar documenten die door gemeenten openbaar zijn gemaakt. Vanaf 2024 is het eerste deel van de documenten van gemeente Almere te vinden via de Woo-index. Hier worden onder andere beschikkingen, jaarplannen en jaarverslagen en andere besluiten ter beschikking gesteld. Dit wordt gefaseerd verder uitgebreid naar alle 11 informatiecategorieën. Het programma actieve openbaarmaking wordt in 2027 afgerond.

Passieve openbaarmaking

Voor passieve openbaarmaking (het behandelen van Woo-verzoeken) verbeteren we ons interne werkproces. Vanaf eind 2024 is de Woo Desk in gebruik als centraal punt voor alle Woo-verzoeken binnen Gemeente Almere. Dit maakt de afhandeling van verzoeken makkelijker en zorgt ervoor dat we nog beter voldoen aan de eisen van de Wet open overheid. De Woo Desk helpt ons om efficiënter te werken en beter samen te werken tussen afdelingen, waardoor we gemeentelijke informatie transparanter en effectiever beschikbaar kunnen stellen. We zien het aantal Woo-verzoeken al jaren stijgen. In 2025 werden er 191 verzoeken om openbaarmaking van informatie bij de gemeente ingediend.

Informatiehuishouding op orde

De Woo verplicht ons ook om onze informatiehuishouding goed te organiseren. Dit betekent dat informatie gemakkelijk te vinden en toegankelijk moet zijn. We werken eraan zodat onze informatie op een duurzame manier openbaar kan worden gemaakt. Informatie vormt de basis voor besluiten, beleid, uitvoering en verantwoording. Het is hiermee de grondstof voor het lokaal bestuur. Maar de data- en informatiehuishouding van gemeenten staat onder druk. De gemeente Almere is hier geen uitzondering in. We staan voor een aanzienlijke uitdaging. Er is nog onvoldoende grip op informatiebeheer en het voldoen aan wet- en regelgeving. Het vinden van juiste en betrouwbare informatie wordt steeds lastiger en dat ondermijnt het vertrouwen in de overheid, verzwakt de informatiepositie van de gemeente en de maatschappij. Hiermee belemmert het ons werkzaamheden efficiënt uit te voeren, zoals de dienstverlening aan inwoners en bedrijven en bij het oplossen van grote maatschappelijke opgaven. Informatiebeheer raakt aan alles wat de digitale overheid vormt. Het op orde brengen van het informatiebeheer als essentieel onderdeel van de informatiehuishouding is de belangrijkste randvoorwaarde van de (nieuwe) Archiefwet en de Wet Open Overheid (Woo).

We hebben een programmaplan opgesteld met een overkoepelende aanpak voor de jaren 2026-2030.

Implementatie in de organisatie

De invoering van de Woo heeft gevolgen voor veel medewerkers en de manier waarop we als organisatie werken. Het programmateam Woo werkt stapsgewijs aan het opstellen van beleid, het aanpassen van werkprocessen en het invoeren van nieuwe systemen om actieve openbaarmaking mogelijk te maken. Daarbij wordt ook gekeken naar wat dit betekent voor onze medewerkers. Er wordt aandacht besteed aan

kennisoverdracht, bijvoorbeeld door middel van workshops, trainingen en hulpmiddelen, en aan bewustwording, houding en gedrag. In 2025 is een verplichte training in de basisbeginselen van de Wet open overheid ingevoerd voor onze medewerkers.

5.8 Onderhoud kapitaalgoederen

Beheer openbare ruimte

De paragraaf 'onderhoud kapitaalgoederen' is bedoeld om een beeld te krijgen van de staat van onze openbare ruimte. Deze bestaat uit alle wegen, het groen en de bomen, de speelvoorzieningen, het water, de bruggen, de openbare verlichting en de riolering. We lichten eerst meer toe over de beleidskaders en de vastgestelde beheerniveaus. Daarna staan we stil bij de financiële ontwikkelingen op het gebied van beheer en onderhoud. Ten slotte wordt een toelichting gegeven op de staat van de openbare ruimte.

Beleidskaders

In 2021 is de Visie openbare ruimte vastgesteld. Deze visie beschrijft de grootste uitdagingen bij het beheer van de stad. Hierbij wordt aangegeven dat we bij het beheer altijd eerst de risico's beperken. Het beheerbudget is hard nodig om de stad schoon, heel en veilig te houden. Waar mogelijk kijken we ook of de openbare ruimte duurzamer, leefbaarder, gezonder, groener, blauwer en verkeersveiliger gemaakt kan worden. In de tweede helft van 2026 zal een geactualiseerd Strategisch Assetmanagementplan (SAMP) ter informatie aan de raad worden aangeboden, waarin wordt ingegaan op de budgetten die in de toekomst nodig zijn om onze visie op de openbare ruimte te realiseren.

De Visie openbare ruimte vormt de kapstok voor beleidskaders zoals het speelbeleid, het beleidskader Groen, het Bomenkader en het beleidskader Grootchalig onderhoud woonwijken en bedrijventerreinen, een actualisatie van het Bomenkader 2025-2026 en een door het college vastgesteld implementatiekader Civiel. In deze beleidskaders wordt de overkoepelende visie uitgewerkt voor de verschillende onderdelen van onze openbare ruimte.

Bij het uitvoeren van het speelbeleid 'Avontuurlijk spelen' uit 2019 is al langere tijd een kloof te zien tussen beleid en uitvoering. In de komende maanden wordt gewerkt aan voorstellen om de uitvoering, ambities en middelen voor de komende jaren weer beter op elkaar aan te laten sluiten.

Vastgestelde beheerniveaus

De gemeenteraad heeft met de rapportage Bestuursopdracht Beheer (2015) vastgesteld op welk beeldkwaliteitsniveau het onderhoud in de stad wordt uitgevoerd. Deze niveaus verschillen per element van de openbare ruimte en per functiegebied. In grote lijnen geldt dat hoofdinfrastructuur en woongebieden gemiddeld op B-niveau (basis) worden onderhouden. Voor bedrijventerreinen en buitengebieden wordt gemiddeld beeldkwaliteitsniveau C (laag) aangehouden.

Financiën

In de Programmabegroting 2024 is afgesproken om het budget voor groot onderhoud en vervangingen van de openbare ruimte stapsgewijs te laten groeien, doordat we het geld voor vervangingsinvesteringen voortaan niet in één keer betalen maar gespreid over de hele gebruiksduur.

Jaarlijks wordt in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen van de programmabegroting opgenomen welk bedrag de komende 10 jaar nodig is voor onderhoud en vervanging per onderdeel van de openbare ruimte.

Dit hebben we in de Programmabegroting 2024 voor het eerst gedaan. Onderstaande tabel geeft dit voor de komende jaren weer. In de gemeentebegroting geldt dat de kosten van vervangingsinvesteringen niet in een keer worden afbetaald, maar worden gespreid over de periode dat de investeringen meegaan. Onderstaande tabel geeft een optelsom weer van de vervangingsinvesteringen die worden geactiveerd en de kosten voor groot onderhoud per onderdeel.

bedragen x € 1 miljoen

Onderdeel openbare ruimte	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Groen	2,4	2,4	1,3	1,3	1,3	1,3
Spelen	2,0	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2
Verharding	4,9	5,2	5,2	5,2	5,2	5,3
Bruggen	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1
OVL en VRI	3,2	3,4	2,4	4,6	3,9	4,9
Water	1,4	1,2	1,3	1,5	1,8	1,8
Wijken en bedrijventerreinen	11,1	13,5	15,8	28,2	19,4	20,5
Totaal	29,2	32,0	32,4	37,2	38,0	40,1

Momenteel werken we aan een data-gedreven meerjarenraming voor de komende tien jaar. Hiermee kunnen we beter en betrouwbaarder vooruitkijken. De huidige inzichten laten zien dat de beheerbudgetten verder moeten groeien. Bij het opstellen van de Programmabegroting 2027 waren er echter nog te veel onzekerheden in de berekeningen om dit voldoende te kunnen onderbouwen. De stappen die nodig zijn om dit verder uit te werken, zijn opgenomen in de ambitieteksten. Daarbij kijken we ook welke keuzes er nog gemaakt kunnen worden om de kosten te beperken en welke gevolgen dit heeft voor de stad.

Hierdoor zijn we genoodzaakt keuzes te maken in het geplande onderhoud. Een deel van de werkzaamheden die volgens de beheercyclus uitgevoerd hadden moeten worden, moet daarom worden uitgesteld. De gevolgen hiervan, zoals oplopende onderhoudsachterstanden en de effecten voor inwoners, worden de komende maanden verder in beeld gebracht.

Staat van de openbare ruimte

Onderhoudsstaat van het groen

Voor de bomen en bossen in onze openbare ruimte geldt dat we tot en met 2030 met een inhaalslag bezig zijn om deze op het afgesproken onderhoudsniveau te krijgen. De basis hiervoor vormen gerichte inspecties die we nu structureel uitvoeren. Anders is de kans groot dat we op termijn achteruitgaan in ons bomenbestand en in boomkroonvolume wat met de Europese wetgeving "Europese Natuurherstelverordening" niet is toegestaan. Er zijn veel bomen en boomstructuren die door een onjuiste groeiplaats niet verder kunnen groeien of hun einde levensduur bereiken. Grote vervangingen en groeiplaatsverbeteringen zijn nodig. Het is belangrijk om bij sommige boomstructuren al een gefaseerde aanpak op te starten zodat een kaalslag voorkomen kan worden. Daarnaast is compensatie een steeds belangrijker thema om de doelen te bewerkstelligen. Hiervoor wordt gewerkt aan een vergroeningsfonds wat de tweede helft 2026/ begin 2027 vorm zal moeten krijgen.

Het vervangen van plantvakken moet op termijn worden opgevangen binnen het grootschalig onderhoud van woonwijken. De komende jaren is dit geld nog nodig, omdat het programma 'Grootschalig Onderhoud Woonwijken' forse vertraging heeft opgelopen in de uitvoering. De beplanting is meer (bio)divers, zodat wijken beter toegerust zijn op het veranderende klimaat, minder gevoelig zijn voor ziektes en plagen. Ook hebben insecten en andere wilde dieren langer voedsel en schuilgelegenheid hierdoor.

Het is voor deze levende assets relatief moeilijk om vooruit te kijken. De onderhoudskosten voor de plantvakken zullen op termijn verplaatsen naar het GOW, maar de andere grote groenopgaven zullen blijven bestaan. Daarnaast zullen ziektes en plagen altijd onderdeel blijven van het leven. Naast ziekten en plagen hebben we in Almere ook te maken met invasieve exoten. Dat zijn (in Almere met name) planten die hier niet van nature voorkomen, maar door de mens in ons land terecht zijn gekomen. De aanpak van deze invasieve exoten, zoals de Japanse duizendknoop, reuzenberenklauw en hemelbomen, vergt een structurele aanpak waarin op dit moment nog niet (volledig) is voorzien in de financiële kaders.

Onderhoudsstaat van speeltoestellen

Naar aanleiding van de recente actualisatie van de staat van het areaal zijn inspectie en onderzoeken uitgevoerd. Dit leidt tot het inzicht dat een groot aantal toestellen het einde van de levensduur heeft bereikt. In eerste instantie vormen de houten speeltoestellen het grootste risico. Deze toestellen worden conform het huidige beleid verwijderd. Bij het uitvoeren van dit speelbeleid 'Avontuurlijk spelen' uit 2019 is al langere tijd een kloof te zien tussen beleid en uitvoering. In de komende maanden wordt gewerkt aan voorstellen om de uitvoering, ambities en middelen voor de komende jaren weer beter op elkaar aan te laten sluiten.

Staat van de infrastructuur

Wegen en bruggen zijn relatief dure kapitaalgoederen, waarbij reparaties en vervangingen vaak gepaard gaan met hoge kosten. Tegelijkertijd is achterstallig onderhoud niet altijd direct zichtbaar bij deze assets en vaak pas merkbaar op het moment dat de veiligheid in het geding komt. En dan zijn de herstellkosten inmiddels fors hoger uitgevallen.

Asfalt

In de afgelopen jaren zijn aanvullende gelden incidenteel vrijgemaakt om het acute onderhoud op asfalt te kunnen uitvoeren. De recentste inspecties 2024 maken inzichtelijk dat er een structureel tekort is, maar deze moeten in de komende periode met een meer datagedreven meerjarenraming worden onderbouwd. In de tweede helft van 2026 zullen de nieuwe inspecties zijn uitgevoerd, waarmee weer een geactualiseerd beeld van de hoofdwegen asfalt wordt verkregen.

Waar in 2026 de wegen vallend in categorie D zijn opgepakt, zal de focus in 2027 met name liggen op wegen vallend in categorie C. De middelen die voor dit jaar nodig zijn worden gezocht binnen de gehele begroting van Stadsruimte. Hierdoor zijn we genoodzaakt keuzes te maken in het geplande onderhoud. Een deel van de werkzaamheden die volgens de beheercyclus uitgevoerd hadden moeten worden, moet daarom worden uitgesteld. De gevolgen hiervan, zoals oplopende onderhoudsachterstanden en de effecten voor inwoners, worden de komende maanden verder in beeld gebracht.

Een aantal houten bruggen voor fietsers en voetgangers is aan het einde van de levensduur en verkeert in slechte staat en komt de veiligheid in het geding (herstelwerkzaamheden zijn daardoor niet meer rendabel en vervanging is de enige optie). Daarnaast zijn er een aantal bruggen die – als er geen extra financiering voor gevonden wordt buiten de beheer begroting – worden verwijderd als gevolg van een raadsbesluit in het kader van de bestuursopdracht beheer uit 2015. Daarbij is rekening gehouden met de aanwezigheid van voldoende alternatieve routes voor inwoners.

Naast de houten fiets- en voetgangersbruggen zijn er ook diverse verkeersbruggen waar, door verkeerde keuzen in het verleden, nu groot onderhoud uitgevoerd moet worden door aantasting van het betonoppervlak. Bij veel civiele kunstwerken zijn de voegovergangen versleten, waardoor dooizouten de betonnen onderbouw aantasten. Hierdoor zal de komende jaren meer aandacht uitgaan naar het herstel en vernieuwen van de voegovergangen. En waar noodzakelijk ook het betonherstel meegenomen wordt.

Staat van de openbare verlichting en de verkeersregelininstallaties

Het beheer van de openbare verlichting en verkeersregelininstallaties is goed op orde. De groot onderhouds- en vervangingsopgave is goed in beeld en het budget zat de afgelopen jaren al op het benodigde volume. De voornaamste opgave is het verduurzamen van de verlichting wat in 2028 volledig moet zijn afgerond. Stapsgewijs is geïnvesteerd in ledverlichting en is de verlichting steeds 'slimmer' gemaakt. Daarnaast wordt op sommige plaatsen gekozen voor diervriendelijke verlichting. In het kader van de laatste bezuinigingsopgave is besloten om openbare verlichting minder vaak te herstellen, waardoor lantaarnpalen in de praktijk meer vervuiling zullen vertonen en langer scheef zullen staan voor ze worden hersteld. We zullen openbare verlichting wel vervangen als het tot onveilige situaties of gevoelens kan leiden.

Staat van het oppervlaktewater in de openbare ruimte

De afgelopen jaren is er op het gebied van oppervlaktewater een inhaalslag gemaakt, waardoor het beheer nu een meer planmatige aanpak heeft. De achterstand op baggeren en overdracht van wateren naar het waterschap is in de afgelopen jaren grotendeels weggewerkt, waardoor we nu kunnen focussen op onze eigen wateren. De komende jaren wordt gewerkt aan vervangingsopgave met betrekking tot de steigers. Voor onze sloten, greppels en duikers is een vijf jarig traject opgestart voor het baggeren, zo verbeteren we de robuustheid van het systeem bij extreem weer, de doorstroming en de waterkwaliteit. Voor onze recreatieve voorzieningen (o.a. sluizen en steigers) is het beheerplan geactualiseerd, voor het watersysteem (wateren, stuwen) wordt dit naar verwachting eind 2026 opgeleverd. De wens is nog wel om het Waterplan in de komende jaren te actualiseren tot een nieuw beleidskader. Er is o.a. actualisatie nodig op het gebied van waterkwaliteit. In 2026 heeft de raad ingestemd met een registratieplicht voor vaartuigen. Dit biedt kansen om in te zetten op het opruimen van verwaarloosde boten.

Staat van de wijken en bedrijventerreinen

Het grootschalig onderhoud van woonwijken en bedrijventerreinen staat voor een grote opgave. In de oudste delen van Almere moet voor het eerst het vuilwaterriool worden vervangen. Daarbij moeten rioolvervanging, ophoging van de wijk en groot onderhoud van de openbare ruimte tegelijk worden uitgevoerd. Iets waar we nog beperkt ervaring mee hebben. Dit vraagt om nieuwe kennis, een goede voorbereiding en toenemende noodzaak voor afstemming met andere opgaven, zoals klimaatadaptatie en de energietransitie. Hiermee zijn er steeds meer afhankelijkheden waarmee binnen de beheerprogrammering rekening moet worden gehouden. Dit zorgt voor een ingewikkelde spagaat. Enerzijds willen we om financiële redenen het onderhoud zo gericht mogelijk uitvoeren en moeten we soms besluiten om iets niet aan te pakken. Anderzijds willen we breed verkennen welke ambities op het gebied van duurzaamheid, klimaatadaptatie, leefbaarheid en toekomstbestendigheid je mee zou kunnen nemen, mocht er toch ergens extra budget te vinden zijn.

Door deze veelheid aan opgaven, het beleggen van eigenaarschap en het soms nog ontbreken van benodigde ambtelijke expertise zijn we de afgelopen jaren achter op schema geraakt. Als gevolg hiervan krijgen we veel extra meldingen van bewoners, moeten extra kosten worden gemaakt voor tussentijdse reparaties en gaat de staat van bedrijventerreinen en woonbuurten verder achteruit. In de komende jaren moet stap voor stap het tempo van het grootschalig onderhoud van woonwijken en bedrijventerreinen worden verhoogd. Begin 2027 zal het grootschalig onderhoud in De Hoven van start gaan en in 2028 zouden Muziekwijk Noord, Danswijk en De Marken moeten volgen. Hiervoor zullen in 2026 de ambtelijke project-opdrachten worden verstrekt. Dit is vastgelegd in een 10-jaar vooruitkijkende meerjarenprogrammering voor het grootschalig onderhoud woonwijken en bedrijventerreinen (GOWB).

Riolering

Samen met het waterschap spannen wij ons dagelijks in voor het goed functioneren van de waterketen. Daarvoor is een uitgebreide 'blauwe infrastructuur', van riolen tot zuiveringsinstallaties en van sloten tot gemalen. Alle onderdelen van deze blauwe infrastructuur hebben een levensloop- of groeicyclus. Ze vragen om beheer (zoals inspectie en onderhoud) en hebben een vervangingstermijn. Het goed uitvoeren van deze beheertaken vormt ons dagelijks werk.

Beleidskaders

In 2024 is het nieuwe Gemeentelijk rioleringsplan (GRP) vastgesteld door de raad. Hierin wordt het beleid beschreven voor het inzamelen en afvoeren van afvalwater, regenwater en het voorkomen van ongewenste grondwaterstanden. Ook is de Visie klimaatadaptatie vastgesteld, die raakt aan het rioleringsbeleid voor wat betreft het beperken van wateroverlast en droogte door het aanleggen van wadi's en andere vormen van bovengrondse waterberging. Met het waterschap stellen we een nieuwe overeenkomst op voor het beheer en onderhoud van zulke nieuwe vormen van waterbeheer.

De volgende algemene en wettelijke kaders zijn van toepassing op de riolering:

- De Omgevingswet, die gemeenten verantwoordelijk stelt voor de zorgtaak voor het inzamelen van stedelijk afvalwater, de zorgtaak voor een doelmatige inzameling en verwerking van afvloeiend hemelwater en de grondwatertaak voor het voorkomen van structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand.
- De Gemeentewet, die voorziet in een bekostigingssysteem (rioolheffing) voor kosten die voortvloeien uit de zorgtaak voor stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater.
- Wet informatie-uitwisseling bovengrondse en ondergrondse netten (Wibon), die het registreren van alle ondergrondse (riool)voorzieningen bij het kadaster voorschrijft.

Vastgestelde beheerniveaus

Voor riolering wordt gebruik gemaakt van de Europese inspectienorm NEN-EN 13508-2, waarmee een voor Almere specifiek basisniveau is bepaald op objectniveau. Op systeemniveau zijn beslisbomen opgesteld om te beoordelen of het basisniveau wordt gehaald. Hierbij verkeren de (technische) voorzieningen in goede staat, kan afvalwater grotendeels ongehinderd afstromen en is de bedrijfszekerheid van rioolgemalen voldoende gewaarborgd. Het basisniveau voor de riolering is vastgelegd in beheerplannen (2022).

Financiën

Het beheer en onderhoud van de riolering wordt betaald uit de rioolheffing.

Een overzicht van de kosten en opbrengsten per activiteit en een toelichting op afwijkingen ten opzichte van de begroting, is opgenomen in de Totaalbegroting onder het programma Openbare ruimte.

Staat van de riolering

De staat van het hemelwaterriool is over het algemeen goed. Er zijn verspreid over de stad wel locaties waar wateroverlast optreedt in een mate waardoor we niet voldoen aan de eisen uit het Gemeentelijk rioleringsplan. Deze locaties worden opgelost wanneer daar werkzaamheden plaatsvinden in de openbare ruimte.

Voor sommige knelpunten is echter meer nodig dan relatief kleinschalige ingrepen die door het koppelen aan andere werkzaamheden in de openbare ruimte kunnen worden uitgevoerd. Voor dit soort knelpunten zal een aparte strategie moeten worden uitgewerkt.

Het vuilwaterriool krijgt op steeds meer locaties problemen op systeemniveau met afstroming door ongelijke bodemdaling. Dit zorgt voor steeds vaker terugkerende verstopping en stankoverlast. Daarnaast is de kwaliteit van de oudere vuilwaterputten slecht. Daarom worden de oudste vuilwaterriolen vervangen, gelijk met het grootschalig onderhoud van de woonwijken en bedrijventerreinen. De eerste wijken waar het vuilwaterriool in de hele wijk nu wordt vervangen zijn De Hoven en De Marken. Voor de daarna te vervangen rioolstelsels is een meerjarenprogrammering opgesteld in combinatie met het programma voor het grootschalig onderhoud voor woonwijken en bedrijventerreinen

De oudste drainagesystemen naderen het einde van hun levensduur en worden tegelijk met het vuilwaterriool vervangen. Op locaties zonder vuilwaterriool wordt drainage vervangen wanneer er structurele grondwateroverlast is. Hiervoor wordt zoveel mogelijk aangesloten bij andere werkzaamheden (met name bij uitvoering van het programma 'grootschalig onderhoud woonwijken en bedrijventerreinen' in de openbare ruimte).

Gemeentelijk vastgoed

Almere is de jongste stad van Nederland, waar in de herfst van 1976 de eerste mensen zijn komen wonen. In de beginjaren is veel aandacht besteed aan het bouwen van voorzieningen die passen bij de behoeften van een jonge, groeiende stad. Om die nieuwe inwoners van Almere een goede start te geven in hun nieuwe leven heeft de gemeente gezorgd dat er maatschappelijke voorzieningen dichtbij aanwezig waren: van scholen, gymzalen, sporthallen, buurtontmoetingscentra, kinderdagverblijven tot bibliotheken, brandweerkazernes en zwembaden. Over een periode van 50 jaar is daarmee een gemeentelijke kernportefeuille opgebouwd van meer dan 360 gebouwen en objecten. Deze gemeentelijke gebouwen

stellen de inwoners van Almere in staat om onderwijs te volgen, te sporten, te recreëren, van cultuur te genieten en elkaar te ontmoeten. Deze gebouwen vormen daarmee een essentieel onderdeel voor een goed functionerende vitale stedelijke samenleving.

De vastgoedportefeuille

In onderstaande tabel is het gemeentelijk vastgoedbezit weergegeven (peildatum augustus 2026) in aantallen, de m2 bruto vloeroppervlak (BVO) x 1.000 en de waarden in € x 1.000.

	objecten	m2 bvo	boekwaarde 01-01-2026	WOZ waarde 2026	verzekerde waarde 2026
1 Vastgoed gemeentelijk gebruik	12	57.990	22.851	59.412	173.570
2 Onderwijs	121	332.736	233.285	361.572	863.997
3 Sport en recreatie	92	84.864	64.608	97.640	227.314
4 Kunst en Cultuur	15	44.347	53.601	53.971	114.943
5 Welzijn en zorg	29	19.359	5.744	17.530	51.846
6 Kinderopvang	15	4.989	706	5.505	12.177
7 Veiligheid	5	4.939	12.747	12.443	18.826
8 Parkeren	27	165.975	59.364	91.665	180.068
9 Wonen en (nood)opvang	3	9.602	10.475	1.153	29.612
10 Overig	42	38.157	20.467	30.928	91.900
Eindtotaal	361	762.958	483.847	731.819	1.764.253

Naast het vastgoed dat in gemeentelijk eigendom is, wordt ook vastgoed gehuurd van derden. Momenteel huren wij 12 panden of ruimten van derden. Van de gemeentelijke panden hebben 5 panden de status van gemeentelijk monument.

Beleidskader

Het beleidskader wordt gevormd door de Kadernota Vastgoedbeleid Almere 2021. Een Kadernota met een fundament voor maatschappelijke, bedrijfseconomische en strategische afwegingen rondom gemeentelijk vastgoed.

Meerjaren Perspectief Vastgoed Almere (MPVA)

Om zicht te houden op ontwikkelingen die van invloed zijn op de gemeentelijke vastgoedportefeuille maken wij jaarlijks een Meerjaren Perspectief Vastgoed Almere (MPVA). We analyseren de gebouwen en brengen de plannen van huurders en gebruikers in kaart. Daarbij houden we zicht op belangrijke (beleidsmatige) trends en ontwikkelingen. Met behulp van dit MPVA zijn we in staat om te sturen op het behoud van de waarde van ons vastgoed voor de stad.

Onderhoud

In de kadernota Vastgoedbeleid is vastgesteld dat het gemeentelijk vastgoed conditie gestuurd wordt onderhouden op niveau 3 conform de NEN 2767. Niveau 3 houdt in een redelijk onderhoudsniveau waarbij plaatselijke zichtbare veroudering mogelijk is maar waarbij de functieervulling van plaatselijke bouw- en installatiedelen niet in gevaar is. Ter vergelijking: niveau 1 is nieuwbouwniveau en niveau 6 heeft niveau slecht en is technisch gezien rijp voor de sloop.

Voorzieningen planmatig onderhoud

Om de kosten voor planmatig onderhoud te egaliseren wordt gewerkt met een tweetal voorzieningen voor planmatig onderhoud. Één voorziening wordt gebruikt voor gymzalen en tijdelijke onderwijshuisvesting. De andere wordt gebruikt voor maatschappelijk vastgoed, parkeren en overige gebouwen. De voorzieningen worden gevoed door dotaties.

In onderstaande tabel wordt het verloop van de voorziening planmatig onderhoud gymzalen en tijdelijke onderwijshuisvesting weergegeven.

bedragen x € 1.000

jaar	beginstand	dotatie	uitgaven	eindstand
2026	2.691	1.534	1.179	3.046
2027	3.046	1.534	1.356	3.225
2028	3.225	1.534	1.110	3.649
2029	3.649	1.534	902	4.280
2030	4.280	1.534	2.297	3.517
2031-2035	3.517	7.670	10.955	232

In onderstaande tabel wordt het verloop van de voorziening planmatig onderhoud voor het maatschappelijk vastgoed, parkeren en de overige gebouwen weergegeven.

bedragen x € 1.000

jaar	beginstand	dotatie	uitgaven	eindstand
2026	13.475	6.602	5.612	14.465
2027	14.465	6.281	7.264	13.482
2028	13.482	6.281	7.447	12.316
2029	12.316	6.281	5.416	13.181
2030	13.181	6.281	12.449	7.014
2031-2035	7.014	37.687	44.533	168

Verduurzaming gemeentelijk vastgoed

Vanaf 2050 moeten **alle** gebouwen in Europa emissievrij en energiezuinig zijn. Dat staat in de Energy Performance of Buildings Directive IV (EPBD IV), de vernieuwde Europese richtlijn voor de energieprestatie van gebouwen. Gemeenten spelen een belangrijke (voorbeeld)rol in de overstap naar duurzame energie en het behalen van de klimaatdoelen. Vanaf 2026 moeten zij minder energie gaan gebruiken in hun gebouwen, processen en vervoer. Ook moeten ze hun gebouwen verduurzamen of renoveren. Dit vloeit, naast de Europese Richtlijn Energieprestatie van gebouwen (EPBD IV), ook voort uit de Europese Energie-Efficiëntie Richtlijn (EED). Nieuwe overheidsgebouwen moeten per 2028 "zero emission buildings" (ZEB) worden, vergelijkbaar met energieneutrale gebouwen. Bestaande gebouwen moeten per 2050 emissievrij zijn. Om dat laatste te bereiken gaat onder andere gewerkt worden met minimale energieprestatieniveaus. Stapsgewijs zullen steeds strengere eisen gesteld gaan worden aan de bestaande gebouwen, vergelijkbaar met een label C verplichting voor kantoren die nu al geldt.

Stand van zaken

Al meer dan 10 jaar worden maatregelen genomen om de gemeentelijke gebouwen duurzamer te maken. In de Routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed Almere zijn we uitgegaan van de verduurzaming van 144 objecten, exclusief onderwijshuisvesting omdat daar de schoolbesturen voor verantwoordelijk zijn. De stand van zaken is dat we nog 107 gebouwen tussen nu en 2050 moeten verduurzamen en van het gas afhalen. Dat zijn ongeveer 5 gebouwen per jaar die tussen nu en 2050 verduurzaamd moeten worden.

Renovatie of vervanging van oudere gebouwen

Onze gebouwen worden steeds ouder. Daarmee komen steeds meer gebouwen in een fase dat ze of gerenoveerd moeten worden of dat vervangende nieuwbouw nodig is. De renovatie en/of vervangingsopgave is een forse financiële uitdaging omdat in het verleden niet is gespaard voor vervanging en omdat veel vastgoed met eenmalige middelen is gefinancierd. De mogelijkheid wordt onderzocht om te komen tot een investeringsfonds voor maatschappelijk vastgoed dat gevoed wordt uit winstafdrachten van het grondbedrijf. Er zal een investeringsplan worden opgesteld voor die gebouwen die gerenoveerd of vervangen moeten worden.

Leegstand

De leegstand in onze portefeuille bedraagt 1,5%. De leegstand doet zich voor in delen van De Voetnoot, voormalige Popzaal/Casino, voormalige TOH Prozastraat 121A en de strategische ruimte van de bibliotheek. Deze beperkte leegstand brengt met zich mee dat er slechts een beperkte mate van flexibiliteit is om nieuwe huisvestingsvragen op te vangen.

Verkoop

Verkoop van vastgoed is aan de orde als een pand leeg is gekomen en de afwegingen – zoals genoemd in de kadernota Vastgoedbeleid – zijn doorlopen. Als er geen reden meer is om het pand te behouden, dan wordt het pand verkocht. In de kadernota is vastgelegd dat gebouwen worden verkocht volgens de principes: transparant, openbaar en marktconform. De goedkeurende rol van de raad bij verkoop is nader vorm gegeven. Sinds 2014 wordt de lijst met potentiële verkoop panden jaarlijks bij de programmabegroting ter goedkeuring voorgelegd aan de raad. Afhankelijk van de marktomstandigheden komt verkoop al dan niet daadwerkelijk tot stand. Als verkoop niet lukt, dan kan gekozen worden voor verhuur. Het pand verdwijnt dan in het volgende jaar van de geactualiseerde verkooplijst.

object	voorgenomen verkoop
Sluis 3	2026 en verder
Parkeerplekken Marehof	2026 en verder

Het pand Sluis 3 in Almere Haven is al jarenlang in gebruik als restaurant. Er is voor ons geen reden om dit pand in bezit te houden, vandaar dat wij dit pand willen verkopen.

Als gemeente zijn wij eigenaar van 6 parkeerplekken in de parkeergarage onder het woon/winkelcomplex De Marehof. Deze werden verhuurd. Omdat er geen huurders meer zijn en het bezit geen enkel gemeentelijk beleidsdoel dient, willen wij deze verkopen.

Slooplijst

Sloop is aan de orde als een gebouw niet meer geschikt is voor (tijdelijk) hergebruik, te verouderd is, investeringen niet rendabel zijn en er geen belangstelling meer voor is. De volgende panden komen in aanmerking om op termijn gesloopt te worden als verhuur of verkoop geen optie meer is.

object	voorgenomen sloop
Gymzaal Sas Van Gentlaan	2026

De gymzaal aan de Sas van Gentlaan wordt in 2026 gesloopt.

5.9 Fonds Verstedelijking Almere

In 2013 is de Rijksstructuurvisie Amsterdam Almere Markermeer inclusief de Uitvoeringsovereenkomst Almere 2.0 vastgesteld. Hierin staan de regionale opgaven beschreven op het vlak van ecologie, bereikbaarheid en verstedelijking in de oostflank van de Metropoolregio Amsterdam. Ook zijn afspraken gemaakt onder welke condities Almere met 60.000 woningen kan groeien. Op 11 april 2025 is het Meerjarenprogramma Fonds Verstedelijking Almere (2025–2029) vastgesteld. Daarmee is de derde tranche van het fonds officieel van start gegaan.

Deze paragraaf bestaat uit het Jaarprogramma 2027, waarvan het concept op 23 juni 2026 aan uw raad is aangeboden. Met het vaststellen van deze programmabegroting door de gemeenteraad wordt het Jaarprogramma FVA 2027 vastgesteld. De uitvoering van projecten uit het jaarprogramma 2027 is onder voorbehoud van goedkeuring van de provinciale bijdrage door de Provinciale Staten van de provincie Flevoland. Zij nemen hierover bij de vaststelling van de provinciale begroting een besluit.

Inleiding Jaarprogramma 2027

Vorig jaar is het meerjarenprogramma Fonds Verstedelijking Almere 2025-2029 vastgesteld. Op basis van dit MJP is dit Jaarprogramma voor 2027 opgesteld. Om tegemoet te komen aan onder andere het verzoek van de gemeenteraad van Almere om voor 1 augustus het Jaarprogramma FVA 2027 te ontvangen (motie 25246.022 Herziening FVA procedure), is het concept jaarprogramma voor 1 augustus zowel aan de gemeenteraad van Almere als aan de Provinciale Staten van Flevoland toegestuurd.

Met dit Jaarprogramma 2027 van het Fonds Verstedelijking Almere (FVA) zetten wij – in lijn met het MJP – een volgende stap in de ontwikkeling van Almere als een gezonde, inclusieve, duurzame en economisch sterke stad. De inzet in 2027 is nadrukkelijk gericht op ontwikkeling, onderzoek, agendering en uitvoering en op het zichtbaar maken van mijlpalen en resultaten van de sleutelprojecten.

Het programma is opgebouwd rond drie samenhangende pijlers: de gezonde en sociale stad, de lerende en ondernemende stad en de groene en waterrijke stad. Deze pijlers versterken elkaar en dragen gezamenlijk bij aan een toekomstbestendige gezonde groei van Almere. De inzet van het fonds is daarbij niet alleen gericht op fysieke ontwikkelingen, maar juist ook op het versterken van netwerken, inclusiviteit en sociale cohesie, het stimuleren van innovatie op allerlei terreinen, het bereiken, opleiden en behouden van personeel in onder andere de zorg- en welzijnssector, ICT en Techsector, het versterken van het groen-blauwe-netwerk en de biodiversiteit en het voorsorteren op de energie- en voedseltransitie en de klimaatadaptatie.

Binnen de **pijler gezonde en sociale stad** staat in 2027 het realiseren en verder brengen van voorzieningen en netwerken centraal die bijdragen aan welzijn, ontmoeting en participatie. Maar ook wordt verder gewerkt aan het realiseren van zorg- en ontmoetingshubs, het doorontwikkelen van Zwitser en worden allerlei initiatieven aangejaagd om de cultuur, sport en gemeenschapsvoorzieningen te versterken voor Almere en de regio. Zo dragen onder andere de culturele coalitievorming, de programmering in de kustzone en het Huis van de Stad bij aan sociale samenhang, talentontwikkeling en een aantrekkelijk en divers stedelijk leefklimaat.

De **pijler lerende en ondernemende stad** richt zich in 2027 op het versterken van de economische structuur en het verbinden van onderwijs, arbeidsmarkt en innovatie. Belangrijke stappen worden gezet in de ontwikkeling van de studentencampus, de verdere uitbouw van programma's rond voedselinnovatie, digitale vaardigheden en circulaire bouw, en de positionering van Almere als hightech- en innovatiehub. Bovendien wordt ingezet op het versterken van het centrumgebied en het uitvoeren van projecten binnen de Regio Deal Nieuw Land. Tezamen dragen deze inspanningen bij aan talentontwikkeling, ondernemerschap en een duurzame economische groei van de stad en de regio.

Binnen de **pijler groene en waterrijke stad** ligt de focus in 2027 op het versterken van het groenblauwe netwerk en het vergroten van de kwaliteit, toegankelijkheid en beleving van natuur en landschap in relatie

tot recreatie en de verdere verstedelijking van Almere. Projecten richten zich op het ontwikkelen van unieke landschappen, het realiseren van natuur inclusieve verbindingen en het verder vormgeven van het Nationaal Park Nieuw Land. Daarnaast wordt gewerkt aan de vergroening van de stad, onder andere in het centrumgebied, waarmee wordt bijgedragen aan klimaatadaptatie, biodiversiteit en een gezonde leefomgeving.

Kenmerkend voor het jaarprogramma 2027 is de sterke inzet op samenwerking. Overheden, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven werken gezamenlijk aan de opgaven voor de stad. Daarbij is aandacht voor duurzame borging, het versterken van governance en het stimuleren van cofinanciering en participatie. Met dit jaarprogramma zetten we in 2027 concrete stappen naar een stad waarin groei hand in hand gaat met kwaliteit van leven, innovatie en duurzaamheid. De projecten en programma's dragen gezamenlijk bij aan de ambitie om Almere verder te ontwikkelen tot een veerkrachtige, inclusieve en toekomstbestendige stad.

Financiën

- De aangevraagde projecten (€ 11,3 miljoen) vallen binnen de beschikbare financiële ruimte (€ 16,8 miljoen). In 2027 is er een overschot van € 5,5 miljoen. Dit saldo wordt betrokken bij de dekking van de projecten in de komende jaren, conform het Meerjarenprogramma 2025-2029;
- Middelen uit voorgaande jaren: in 2027 worden naast de nieuwe middelen (€ 11,3 miljoen), ook de middelen uit voorgaande jaren (€ 17,9 miljoen) besteed. In 2027 zijn de totale bestedingen dus € 29,2 miljoen, waarvan 61% uit voorgaande jaren. Het is de vraag of deze jaarschijf volledig zal worden besteed. Uit de analyse van de jaarverslagen van de afgelopen jaren was de gemiddelde besteding 71%. Geadviseerd wordt om dit te blijven monitoren, zodat indien nodig passende maatregelen genomen kunnen worden;
- De aanvragen zijn getoetst op de continuïteit en hardheid van de investeringen. Geadviseerd wordt alle aanvragen 2027 (€ 11,3 miljoen) te honoreren, maar in een aantal gevallen (€ 3,1 miljoen) uitwerkingsvoorwaarden te verbinden aan het beschikbaar stellen van de bijdrage uit het FVA. In de bijlage van deze paragraaf FVA treft u een overzicht aan van deze projecten en de voorwaarden. De voorwaarden hebben voornamelijk betrekking op het feit dat de onderbouwing van de opgevoerde bedragen niet voldoende inzichtelijk zijn;
- Een aantal projecten zullen leiden tot structurele lasten voor beheer en onderhoud. Bij de vaststelling van het meerjarenprogramma 2025-2029 is besloten een structureel bedrag van € 0,4 miljoen te dekken uit de gemeentebegroting. Bij de toets is gebleken dat er geen belangrijke wijzigingen in de structurele beheerlasten zijn. De prognose is daarom niet gewijzigd. Maatregelen om de prognose te reduceren zijn niet nodig;
- Internationale school: In 2023 is er met middelen van het FVA een bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van de internationale school in Almere. Er was vanuit het Fonds nog een bedrag beschikbaar om een eventuele uitbreiding van het gebouw mogelijk te kunnen maken indien de leerlingenaantallen zouden toenemen. Uit recente gesprekken met de Almeerse Scholen Groep, waar de Internationale School onderdeel van is, blijkt dat deze uitbreiding voorlopig niet aan de orde is. Dit resterende bedrag zal daarom terugvloeien naar het Fonds Verstedelijking Almere en dit sleutelproject wordt beëindigd;
- Overprogrammering: Als de middelen – die bestemd zijn voor de uitbreiding van de internationale school – vrijvallen, kunnen deze bestemd worden voor het wegwerken van de overprogrammering naar nul.

In onderstaande tabel wordt de mogelijke eindstand van de overprogrammering geschetst:

bedragen x € 1 miljoen

vorige stand na de vrijval van het project optoppen	-2,5
meer inkomsten decentralisatie uitkering cumulatief 2026 t/m 2029	0,5
vrijval bij de jaarrekening 2025 (lagere proceskosten)	0,2
lagere kosten (stedelijke grondstofstromen, jaarlijks experiment, afrondingen)	0,5
<i>verwachte eindstand</i>	<i>-1,3</i>
vrijval project uitbreiding internationale school	1,3
saldo	0,0

Leeswijzer

Per pijler worden in de volgende hoofdstukken de activiteiten, mijlpalen en resultaten per sleutelproject nader toegelicht. In de tabellen worden waar mogelijk de mijlpalen en resultaten per kwartaal aangegeven inclusief de geraamde kosten voor 2027 en waar mogelijk ook de prognoses voor 2028 en 2029. In het hoofdstuk aanvullende projecten zijn alleen die projecten opgenomen die vanuit de tweede tranche ook in 2027 doorlopen: Geothermie en Slimme mobiliteit. Het project Circulair Ambachtscentrum wordt in 2026 afgerond en is niet meer opgenomen in dit jaarprogramma.

De gezonde en sociale stad

bedragen x € 1.000

jaarprogramma 2027	nieuwe middelen 2027	middelen voorgaande jaren	totaal middelen 2027
Pijler De gezonde en sociale stad			
Zorg- en ontmoetingshub	33	517	550
Zorgnetwerk	945	-170	775
Cultuurimpuls Almere	1.533	92	1.625
Kustzone Poort	0	1.665	1.665
Topsport	482	84	566
Huis van de stad	100	0	100
Pijler De gezonde en sociale stad	3.093	2.188	5.281

Zorg- en ontmoetingshub

Uitgangspunt bij het uitwerken en ontwikkelen van een zorg- en ontmoetingshub is dat deze aansluit bij bestaande ontwikkelingen en bij de vragen en behoeften in de wijk. In 2025 en in de eerste helft van 2026 zijn deze ontwikkelingen geïnventariseerd en is, met name binnen de gemeentelijke organisatie, uitgelijnd hoe deze zich tot elkaar verhouden en waar ze mogelijk geïntegreerd kunnen worden.

Dit maakt dit project tot een leer- en ontwikkelvraagstuk: hoe kan door (afdelingen binnen) de gemeente, samen met partners, op integrale en duurzame wijze een hub worden ontwikkeld? Het gaat hierbij om samenhang met de ontwikkeling van brede scholen, het concept Huiskamer in de Wijk, de Integrale Stedelijke Vernieuwing Haven en de programmering van maatschappelijke voorzieningen. Het doel is het creëren dan wel door ontwikkelen van sociale ankerpunten in de wijk.

Er is enerzijds sprake van een leer- en ontwikkelvraagstuk en anderzijds van een concrete fysieke realisatieopgave. Deze hangen met elkaar samen, goede uitlijning in deze fase kost weliswaar tijd, maar is noodzakelijk om daarna te kunnen versnellen.

De uitwerking vindt vooralsnog gefaseerd plaats, met de eerste focus op Haven. In 2026 is verkend welke van de huidige locaties en ontwikkellocaties de potentie hebben om tot een hub te kunnen worden omgebouwd. Ook is in dat jaar een brede verkenning uitgevoerd onder (maatschappelijke) partners in Haven (Havenverbond), om te inventariseren wat de knelpunten in de wijk zijn, waar behoefte aan bestaat en wat de mogelijkheden zijn. Daarnaast is inzichtelijk gemaakt waarvoor een zorg- en ontmoetingshub significant van toegevoegde waarde kan zijn.

Hieruit blijkt dat, zeker met het oog op de bevolkings- en woningbouwontwikkelingen in beide stadsdelen, behoefte bestaat aan een laagdrempelige voorziening om het sociaal weefsel in de wijken te versterken. Deze verkenningen leiden naar verwachting in 2027 tot een businesscase voor een zorg- en ontmoetingshub in Almere Haven die wordt gedragen door partners en aansluit bij de behoeften van bewoners in de wijk.

Essentieel hierbij is het draagvlak onder partners, vooral omdat zij gezamenlijk een combinatie van functies in deze hub gaan aanbieden. Daarom is langjarig commitment – om samen te werken en een gezamenlijk programma op te stellen en uit te voeren – van groot belang. Ook in het kader van het rendement van de fysiek-ruimtelijke investeringen.

Voor Almere Poort, de tweede beoogde locatie, wordt een vergelijkbaar traject doorlopen. Ook daar worden momenteel de inhoudelijke behoeften en de organisatorische en ruimtelijke mogelijkheden in kaart gebracht. Tegelijkertijd wordt gewerkt aan het vastleggen van een werkwijze voor het ontwikkelen van deze hubs.

Het is cruciaal om voor dit project een stevig projectteam in te zetten vanwege de integratie en uitlijning van min of meer parallelle trajecten en om met de opbrengsten van de verkenningen te kunnen versnellen. Dit team kan met kennis en ervaring van aanpalende ontwikkelingen in het sociaal domein (zoals onderwijshuisvesting, voorzieningenniveau en de vorming van Stevige Lokale Teams) deze hubs ontwikkelen. Dit projectteam is in 2026 van start gegaan en wordt in 2027 gecontinueerd en verder versterkt.

Door de integrale aanvierroute is de uitvoering belegd bij het programma Sociaal Stedelijke Ontwikkeling. De inhoudelijke sturing verloopt via de (gelijknamige) stuurgroep, met inachtneming van de vastgestelde kaders van het Fonds Verstedelijking Almere. Deze stuurgroep rapporteert periodiek aan de stuurgroep van de pijler Gezonde en Sociale Stad. Het bestuurlijk overleg stelt het programma, de verslagen, de rapportages en de investeringsvoorstellen – op basis van de businesscase per locatie – vast.

Naar verwachting kan eind 2027 een eerste investering in de aanpassing van een gebouw, ten behoeve van het realiseren van een hub, worden voorgesteld.

	Mijlpalen/Resultaten
Q1	• Oplevering brede verkenning Haven met businesscase locatie
Q2	• Voorstel/go-no go op grond van businesscase voor een Zorg- en Ontmoetingshub in Almere Haven
Q3 t/m Q4	• Oplevering brede verkenning Poort met businesscase locatie • Starten met realiseren van het aanpassen van een bestaande locatie voor een Ontmoetingshub in Almere Haven

Wat mag het kosten

bedragen x € 1.000

Zorg- en ontmoetingshub	2026	2027	2028	2029	totaal
programmamanagement	250	250	250	250	1.000
Onderzoek en aanpak	100	100	100	100	400
realisatie	0	200	1.670	1.722	3.592
totaal	350	550	2.020	2.072	4.992

Zorgnetwerk

Sinds 2025 wordt het 'Netwerk Leren en Werken in Zorg- en Welzijnssector Almere/Flevoland' (LWZW) opgetuigd. Dit netwerk bouwt voort op bestaande initiatieven en richt zich op het beter verbinden van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. Almere heeft veel potentieel: veel inwoners willen in de sector werken, terwijl tegelijkertijd sprake is van personeelsuitstroom en een groeiende zorgvraag door bevolkingsgroei. Het netwerk zet daarom in op instroom, doorstroom en behoud van medewerkers, met als ambitie dat Almere in 2029 dé plek is om te leren en werken in de zorg- en welzijnssector.

Het jaar 2027 wordt een belangrijk uitvoeringsjaar. Activiteiten die in 2026 zijn gestart worden verder uitgebreid en opgeschaald, en nieuwe initiatieven worden gelanceerd. De opgebouwde samenwerking begint zichtbaar resultaat op te leveren. Daarnaast wordt gemonitord om waar nodig tijdig passende maatregelen te treffen, bij te sturen en de samenhang tussen de verschillende activiteiten te versterken. Netwerkontwikkeling blijft een kernprioriteit. In 2027 wordt geïnvesteerd in communicatie en kennisdeling via nieuwsbrieven, sociale media, Webinars, werkconferenties, werkbezoeken en leernetwerken. Partners krijgen een steeds grotere rol, met het oog op duurzame samenwerking na 2029. Verantwoordelijkheden verschuiven stapsgewijs van het projectteam naar de samenwerkingspartners

Er wordt actief gewerkt aan betere afstemming tussen de verschillende activiteiten. Zo versterkt een gezamenlijke imagocampagne de communicatie van Zwitch Almere, en draagt de uitbreiding van stage- en opleidingsplekken bij aan het behalen van meerdere doelen binnen dit zorgnetwerk.

Zwitch Almere is het meest zichtbare onderdeel van het netwerk. Na een succesvolle start in 2026 wordt in 2027 gefocust op groei en verbreding. Het aantal deelnemende werkgevers en bezoekers neemt toe en het concept wordt uitgebreid, onder andere met een mobiliteitsfunctie. Ook wordt gestart met het werven van vrijwilligers. Daarnaast wordt een meerjarenplan tot 2030 vastgesteld, waarin het borgen van structurele bekostiging ook wordt meegenomen.

Duurzaamheid en borging staan centraal in alle activiteiten. In 2027 wordt gestuurd op grotere financiële en inhoudelijke bijdragen van partners, aangevuld met subsidies en fondsen. Dit draagt bij aan een toekomstbestendig netwerk.

Het doel voor 2027 is dat dit netwerk zich verder ontwikkelt tot een volwassen samenwerkingsstructuur waarin uitvoering, monitoring en gezamenlijke verantwoordelijkheid samenkomen, zodat gezamenlijk de personeelstekorten in de zorg- en welzijnssector in Almere en Flevoland worden aangepakt.

Mijlpalen/Resultaten	
Q1	• Stagepact zorg & welzijn Almere wordt ondertekend in samenwerking met de partners Positief Gezond Almere en start van eerste pilots; • Presentatie van 2 pilots van nieuw ecosysteem 'Samen leren – samen werken' vanuit onderwijs convenanten (ROC en Windesheim) met enerzijds Woonzorg Flevoland en Zorggroep Almere en anderzijds met het Flevoziekenhuis; • Deze pilots kunnen uitgebreid worden indien subsidie vanuit het ministerie van VWS wordt toegekend voor het inrichten van een Opleidingsstructuur voor Helpenden, Verzorgenden en Verpleegkundigen (IOHVV). Zoals het ontwikkelen van doorlopende leerlijnen, regionale leerwerkplaatsen en een hybride leeromgeving; • Start meerjarig leernetwerk (Fieldlab) als onderdeel van het Netwerk LWZW i.s.m. Windesheim/Lectoraat; • Start pilot regionale Flexpool voor zorg en welzijn in Almere met aantal koplopers; • Uitvoeringsplan gereed voor erkenning functies in zorg & welzijn in Almere als 'cruciale/vitale' beroepen en aantrekkelijke secundaire arbeidsvoorwaarden (bijvoorbeeld voorrang bij huisvesting); • Evaluatie van Zwitch Almere (6 maanden open) en op basis hiervan bepalen wat de mogelijkheden zijn voor het verder uitrollen van Zwitch binnen Flevoland.
Q2	• Zwitch bereikt het aantal van 25 deelnemende zorg- en welzijnswerkgevers¹ • Start uitrol 1e onderdeel campagne voor positiever en realistischer beeld van werken in zorg en welzijn in Almere in samenwerking met de partners van Positief Gezond Almere; • Tweede werkconferentie georganiseerd; • Overeenstemming over een meerjarenplan voor een brede en verdiepende oriëntatie en een voorschakeltraject voor zorg en welzijn in Almere en Lelystad • Tussenevaluatie sleutelproject Zorgnetwerk op basis van de eerste monitorresultaten.

¹ Vaststelling KPI's en smart-doelstellingen van dit sleutelproject Zorgnetwerk zijn onderdeel van nulmeting en onderzoek. In augustus 2026 zijn deze bekend. Dit komt terug in volgende rapportage en daarin ook verdere invulling van mijlpalen/resultaten.

- Q3
- Eerste studenten starten bij Windesheim met flexibele loopbaanpaden tot HBO-professional in samenwerking met het Flevoziekenhuis en het project van de Metropool Regio Amsterdam en de Hogeschool van Amsterdam. Een Almeerse blauwdruk wordt ontwikkeld;
 - Presentatie van het gebiedsgerichte plan voor het werven van vrijwilligers en het scholen van vrijwilligers. Maar ook gericht op professionals om de (in)formele samenwerking tussen zorg en welzijn te bevorderen. Hierbij wordt aangesloten bij de gebiedsgerichte aanpak van gemeente in samenwerking met de partners van Positief Gezond Almere.
- Q4
- Doelstellingen Zwitich Almere voor 2027 zijn behaald²;
 - Plan voor Zwitich voor overige regio's in Flevoland is gereed;
 - Publicatie jaarevaluatie sleutelproject Zorgnetwerk mede op basis van de monitorresultaten.

Wat mag het kosten

bedragen x € 1.000

Zorgnetwerk	2026	2027	2028	2029	totaal
Onderzoek	55	50	70	70	245
Realisatie	742	470	270	200	1.682
Beheer en/of exploitatie	10	30	50	50	140
Projectorganisatie	280	225	150	150	805
totaal	1.087	775	540	470	2.872

Uitvoering van activiteiten, inclusief communicatie en investering in netwerk

Cultuurimpuls Almere

Cultuurimpuls Almere werkt aan een aantrekkelijke stad waarin inwoners zowel culturele als sportieve activiteiten kunnen ondernemen. We investeren daarom in uitingen van The Culture, beeldende kunst en educatie. Uit onderzoek is gebleken dat deze disciplines aansluiten op de behoefte van Almeerders. Hiermee bereiken we met name jongeren en studenten en behouden we jong en professioneel talent voor de stad. 'The Culture' is een groeiende, gemeenschap gedreven beweging die nauw verbonden is met de leefwereld van inwoners van Almere. Zij vormt een belangrijke motor voor creativiteit, identiteitsvorming en sociale verbinding. Het afgelopen jaar is het netwerk van 'the Culture' in kaart gebracht en versterkt³. Vanuit nieuwe samenwerkingen met de makers, instellingen en grassroots-initiatieven (lokale initiatieven) ontwikkelden we aanvullende programmering om talentontwikkeling te stimuleren.

Het jaar 2027 staat in het teken van het aanbrengen van structuur, met als belangrijkste stap de oprichting van een culture die samen een coalitie gaat vormen; een Verenigde Culture coalitie. Deze coalitie brengt makers, initiatieven, instellingen en partners samen en vergroot de slagkracht, zichtbaarheid en organisatiegraad van het veld. Een centrale doelstelling van de coalitie is het aantrekken van aanvullende middelen uit nationale en Europese fondsen, waar momenteel toenemende aandacht is voor 'the Culture', talentontwikkeling en inclusieve cultuurpraktijken. Daarnaast versterken we de banden met andere sectoren als onderwijs, welzijn en brede welvaart. Ook ontwikkelen we plekken voor de nieuwe generatie makers. Samen met actieve gemeenschappen en inspirerende rolmodellen werken we zo toe naar een sterke, innovatieve en inclusieve cultuursector.

De rapportage van de eerste onderzoeksfase voor de doorontwikkeling van de popvoorziening is in 2026 opgeleverd. Dit rapport omvat het profiel voor het poppodium, een programma van eisen en een locatietoets. In 2026 vindt verdiepend onderzoek plaats naar de locatie en wordt onderzocht welke

² Doelen voor Zwitich Almere 2027 worden nu door partners aan gewerkt en zijn in juni 2026 bekend. Dit komt terug in volgende rapportage en daarin ook verdere invulling van mijlpalen/resultaten.

³ UNESCO definieerde 'the Culture' in 2023 als volgt: "een diasporische leefwereld van waaruit waardencreatie ontstaat. Het omvat verschillende culturele uitingen die sterk beïnvloed zijn door postkoloniale migratie en sterk geworteld in (afro-)diasporische culturele producties."

organisatiestructuur/governance wenselijk is. In 2027 zal het onderzoek worden voortgezet en naar verwachting worden afgerond.

Het afgelopen jaar heeft *Jij bent M.* zich met het programma voor beeldende en landschapskunst ontwikkeld tot een belangrijke culturele speler in de stad. Door de verhuizing naar het stadscentrum en nieuwe samenwerkingen is het programma nu makkelijker bereikbaar en toegankelijker voor inwoners uit de stad en regio. Het interactieve educatieprogramma stimuleert de creativiteit van de deelnemers van alle leeftijden.

Waarom in 2027?

Het centrum van Almere staat de komende jaren voor een grote transitieopgave. In 2030 komen er 6.500 nieuwe woningen bij, en in 2028 opent de onderwijscampus haar deuren. Een culturele impuls is essentieel om een vitaal en sociaal leefklimaat te creëren. Kunst en cultuur verbinden bewoners, studenten en medewerkers van bedrijven met de groeiende stad en versterken zo de gemeenschapszin.

Uit de verkenningen in 2026 blijkt daarbij dat inwoners van Almere en makers een groeiende behoefte hebben om van kunst en cultuur te kunnen genieten in de eigen stad. Tegelijkertijd blijkt een creatief potentieel aanwezig te zijn in de stad dat nu niet de ruimte krijgt om zich optimaal te ontwikkelen. Het culturele aanbod blijft nog steeds achter bij de groei van Almere. Dit maakt dat het van groot belang is om bovenstaande stappen komend jaar te zetten.

Door in de komende jaren consequent te investeren, versterken we de identiteit en de levendigheid van de stad. Zo kunnen jongeren zich hier blijven ontwikkelen en daarmee het publiek blijven verrassen met het culturele aanbod in de stad. Daarnaast worden gemeenschappen duurzaam versterkt, door versnippering om te zetten in samenwerking en incidentele initiatieven te verbinden aan structurele financiering. Met de oprichting van een culture die samen een coalitie gaat vormen en gerichte investeringen, leggen we de noodzakelijke basis voor een samenhangend ecosysteem.

The Culture

Mijlpalen/Resultaten	
Q1	- Oprichten van een culture die samen een coalitie gaat vormen; - Start coalitie-gedreven programmering; - Verdere verkenning makers- en pop-up plekken.
Q2	- Samenwerkingsafspraken met welzijn, jeugdwerk en onderwijs; - Uitvoeren programmering van de culture coalitie, zoals the Culture Pitch Bliss, Panna Knock Out; - Verbinden van nieuwe makers en initiatieven aan coalitie; - Indienen gezamenlijke fondsaanvragen.
Q3	- Talentontwikkeling en activatie in enkele wijken; - Fysieke infrastructuur versterkt door makers plekken/pop-up; - Opschaling programmering de culture coalitie in stad en wijken.
Q4	- Borging van the culture; - Inventarisatie verdere behoeften fysieke plekken voor maken en pop up presentaties; - Plannen voorbereiden voor opschaling richting 2029.

Wat mag het kosten

bedragen x € 1.000

The Culture	2026	2027	2028	2029	totaal
Planuitwerking	941	950	950	950	3.791
Per kwartaal ingedeeld: Q1	350				
Q2	150				
Q3	291				
Q4	150				
totaal	941	950	950	950	3.791

Jij bent M

Mijlpalen/Resultaten	
Q1	• Expositie in de kunsthall Kunstlinie • Educatief programma op het gebied van landschapskunst en beeldende kunst • Land Art Thuis (doorlopend)
Q2	• Activiteitenprogramma beeldende kunst en land art § Educatief programma en presentatie RUUM • Pop up presentatie in de Openbare Ruimte in samenwerking met partners • Educatief programma op diverse festivals.
Q3	• Expositie in de Kunstlinie inclusief activiteitenprogramma beeldende kunst en land art • Educatief programma bij de expositie • Interactief pop up project digitale cultuur
Q4	• Activiteitenprogramma beeldende kunst en land art • Educatief programma waaronder digitale cultuur • Pop up digitale cultuur presentatie Alluminous

Wat mag het kosten

bedragen x € 1.000

Jij bent M	2026	2027	2028	2029	totaal
Cofinanciering BIS- Planuitwerking	692	600	600	600	2.492
totaal	692	600	600	600	2.492

Onderzoek Poppodium

Mijlpalen/Resultaten	
Q1 t/m Q3	Vervolgonderzoek;
Q4	Afronding onderzoek en communicatie richting de raad.

Wat mag het kosten

bedragen x € 1.000

Poppodium	2026	2027	2028	2029	totaal
Kansenstrategie poppodium- Onderzoek	75	75			150
totaal	75	75			150

Kustzone Poort

De afgelopen jaren is een uniek duinlandschap aangelegd over de dijk, met beplanting en goede fiets- en parkeervoorzieningen. Naast de watersportfaciliteiten in de haven bieden de nieuwe beachvolleybalvelden, het pannaveld en het 3 x 3 basketbalveld een goede basis voor sportactiviteiten. De slingerende wandel- en fietspaden over het strand nodigen uit om het hele strand te benutten.

In 2027 wordt de fysieke inrichting grotendeels afgerond. Op basis van de behoefte van bewoners worden op diverse plekken sport- en speeltoestellen geplaatst. ALMO wordt geopend en wordt een nieuwe plek om naar toe te wandelen, te ontmoeten en te genieten van het uitzicht.

Het nieuwe paviljoen van Poortdok, midden op strand, wordt in gebruik genomen en biedt tegelijkertijd openbare sanitaire voorzieningen voor strandgasten. Er wordt een inrichtingsplan opgesteld voor het evenementenstrand met een duinlandschap, wandelpad en nutsvoorzieningen voor de organisatoren.

Er wordt gestreefd naar het uitzetten van een horecatender voor de noordkant, maar dit is afhankelijk van of de netcongestie kan worden opgelost. De pop-up periode van het voormalige Strand LAB atelier wordt geëvalueerd en wordt of voortgezet of er komt een plan voor een nieuwe invulling.

Het afronden van de ruimtelijke procedure maakt 8 geluidsdragende dagen op het evenementenstrand mogelijk. In samenwerking met Almere City Marketing wordt het Evenementenstrand en het

Almeerderstrand op de kaart gezet als aantrekkelijke en onderscheidende evenementenlocatie. Zo wordt er verder gebouwd aan de strandtradities.

In 2026 zijn de Dutch Water Week en Summer BeachLife en het Open Strand Feestje samengevoegd in het Almeerderstrand festival. In 2027 wordt dit verder ontwikkeld tot een sportief en feestelijk weekend voor de inwoners van Poort, Almere en de regio. Daarnaast groeit Almere Speelt door tot een jaarlijkse onderscheidende theater- en muziektraditie voor de regio. Stad & Natuur programmeert een breed scala aan educatieve water en strand activiteiten voor de Almeerse jeugd. Het nieuwe Almeerderstrand wordt stevig op de kaart gezet via authentieke marketing en communicatiecampagnes. De jaarlijks groei van bezoekers wordt doorgezet.

Begin 2027 zijn het inrichtingsplan voor de nieuwe plek van het podium en de tribune van Vis a Vis en de ontwikkelkavels daar omheen gereed. Er is een plan ontwikkeld voor de kavels op basis van een (re)creatieve functie-mix. In 2027 wordt gestart met de ruimtelijke procedure, het bouwrijp maken van de grond voor Vis a Vis en met het voorbereiden van de tenderprocedure voor het aantrekken van nieuwe partners.

Mijlpalen/Resultaten	
Q1	- Opening ALMO (iconische bouwwerk voor ontmoeting); - Opening nieuwe alzijdige paviljoen Poortdok op het Almeerderstrand; - Inrichtingsplan inpassing Vis a Vis, ontwikkelkavels en duinlandschap; - Plan ontwikkelkavels, functie-mix, scenario's en kaders.
Q2	- Almeerderstrand festival in combinatie met Dutch Water Week en Summer BeachLife (beachsport); - Almere Speelt, theater- en muziekfestival in samenwerking met Almeerse culturele partners; - Organiseren diverse geluidsdragende (muziek)festivals; - Start jaarlijkse periodieke programmering Stad & Natuur; - Start jaarlijkse zomer communicatiecampagnes in samenwerking met Almere City Marketing; - Nieuwe invulling/huurder van het voormalige Strand LAB atelier (na pop-up periode); - Start ruimtelijke procedure inpassing Vis a Vis en ontwikkelkavels; - Start bouwrijp maken terrein Vis a Vis.
Q3	- Organiseren diverse geluid dragende (muziek)festivals; - Start tender 1e ontwikkelkavel rondom Vis a Vis; - Opleveren inrichtingsplan voor het evenementenstrand (duinen, bomen, wandelpad, fietsvoorzieningen) en duurzaamheidsmaatregelen; - Start tender horecapaviljoen noordkant (afhankelijk netcongestie).
Q4	Realisatie speel- en beweeglandschap.

Wat mag het kosten

bedragen x € 1.000

Kustzone Poort	2026	2027	2028	2029	totaal
Exploitatie Stadsduin voor actieve cultuur- Realisatie	325	325	325	145	1.120
Exploitatie Kustzone Poort Leisure- Realisatie	323	265	190	140	918
Investering Kustzone Almere Poort/Duin- Realisatie	645	25	444		1.114
Investering Kustzone aanleg Meerstrand- Realisatie	100	700	200	700	1.700
Investering Kustzone Poort Leisure- Realisatie	1.055	350	550	77	2.032
Investering Vis a Vis			2.000		2.000
totaal	2.448	1.665	3.709	1.062	8.884

Topsport

Met het organiseren van topsportevenementen wil Almere zich verder profileren als Sportstad. Het Topsportcentrum in Almere is een unieke locatie in Nederland, waar diverse sportbonden hun (inter)nationale wedstrijden en evenementen organiseren. Het Topsportcentrum is inmiddels 20 jaar oud en om een unieke positie te behouden onderzoeken we hoe, middels een impuls (investering/aanpassing), het topsportcentrum ook in de toekomst van betekenis blijft. We brengen inwoners van Almere en de regio in contact met (top)sport, waardoor zij ook zelf meer gaan bewegen en zo hun gezondheid verbeteren. Ook

watersport speelt hierin zowel in de gemeente Almere als in de provincie Flevoland een belangrijke rol. Water is onlosmakelijk verbonden met de identiteit van Almere en Flevoland. Het Watersportverbond organiseert jaarlijks de Dutch Water Week (DWW), een van de grootste water(top)sportevenementen ter wereld. Dit vindt plaats aan de kust van de provincie Flevoland bij Almere Poort.

Dutch water week

Mijlpalen/Resultaten	
Q2	Realisatie evenement Dutch water week

Wat mag het kosten

bedragen x € 1.000

Dutch water week	2026	2027	2028	2029	totaal
Dutch Water Week- Planuitwerking	200	200	200	200	800
totaal	200	200	200	200	800

Topsportcentrum

Mijlpalen/Resultaten	
Q2	• Investerings en aanpassingen Topsportcentrum zijn gerealiseerd.
Q3	• Er zijn (nieuwe) samenwerkingsafspraken met partners gemaakt.

Wat mag het kosten

bedragen x € 1.000

Topsportcentrum	2026	2027	2028	2029	totaal
Evenementen topsporthal- Realisatie	38	66	66	66	236
Optimaliseren topsporthal- Realisatie	160	300			460
NTC- Watersportverbond - Planuitwerking			795		795
Skillsgarden	519				519
totaal	717	366	861	66	2.010

Huis van de stad

Het Huis van de stad bevordert de samenwerking tussen verschillende maatschappelijke organisaties in Almere. Dit gebeurt op het multifunctionele beweegveld dat geschikt is voor diverse doelgroepen waaronder jongeren, ouderen en mensen met een beperking. Op dit beweegveld worden veelzijdig bewegen, motorische ontwikkeling en ontmoeting gestimuleerd en wordt ruimte geboden aan maatschappelijke interventies, innovatieve programma's en onderzoek. Het doel is ook om de sociale cohesie en verbondenheid tussen verschillende groepen Almeerders te versterken. Deze doelstellingen worden behaald door een duurzaam partnerschap tussen Almere City FC, maatschappelijke instellingen, het onderwijs, de zorg en het bedrijfsleven. Dit partnerschap is verankerd in de stichting Almere & the City. Voor de programmering (projectorganisatie) is tot en met 2029 een jaarlijkse bijdrage beschikbaar. Deze periode wordt gebruikt als opbouw- en transitiefase, waarin het programma wordt ontwikkeld en de structurele inbedding en financiering wordt geborgd. Het Huis van de stad is opgezet als een duurzame maatschappelijke samenwerking die ook na 2029 wordt gecontinueerd.

Mijlpalen/Resultaten	
Q1	• Maatschappelijke jaarkalender 2027 vastgesteld en gestart met de uitvoering van de activiteiten;
Q2	• Evaluatie 2026 en mogelijk bijstelling op basis van impactmetingen (oa deelnamecijfers en voortgang). Door ontwikkelen en opschalen succesvolle interventies.

Wat mag het kosten

bedragen x € 1.000

Huis van de stad	2026	2027	2028	2029	totaal
Realisatie	1.500				1.500
Projectorganisatie	200	100	100	100	500
totaal	1.700	100	100	100	2.000

De lerende en ondernemende stad

bedragen x € 1.000

jaarprogramma 2027	nieuwe middelen 2027	middelen voorgaande jaren	totaal middelen 2027
Pijler De lerende en ondernemende stad			
Studentencampus Windesheim		5.000	5.000
Food Pioniers	1.000	500	1.500
Internationale school			0
Innovatiecentrum duurzaam bouwen PRICE	761		761
ICT Tribe Almere	150		150
Economisch versterken Almere Centrum en Weerwatergebied	900		900
Cofinanciering Regio Deal Nieuw Land	1.423		1.423
Programma High Tech Almere	1.108		1.108
Groeiafstand Nieuw Land		117	117
Pijler De lerende en ondernemende stad	5.342	5.617	10.959

Studentencampus Windesheim

Almere wil een stad zijn die aantrekkelijk is voor studenten, ook ná hun afstuderen. Om hen aan de stad te verbinden, verbreden we het aanbod van hoger onderwijs en stimuleren we kennis, innovatie en ondernemerschap.

Het onderwijsaanbod van Hogeschool Windesheim is de afgelopen jaren fors uitgebreid. Dat heeft veel nieuwe studenten naar Almere getrokken en een ware instroom van kennis en talent ontketend, waar Almere op meerdere vlakken van profiteert.

We bouwen een studentencampus aan de Esplanade, op de plek van de Hospitaalgarage. De nieuwe hoofdlocatie van Windesheim wordt onderdeel van deze campus. Ook komen er voorzieningen als testlabs, werklocaties en een parkeergarage. Daarnaast gaat de campus huisvesting bieden aan zowel nationale als internationale studenten en wordt het een plek voor onderwijs gerelateerde activiteiten.

Vanuit het FVA is een bijdrage toegekend aan de exploitatie van de parkeergarage, behorende bij de campus. De gemeente Almere ontwikkelt de parkeergarage, en de woningcorporatie DUWO gericht op studentenhuisvesting ontwikkelt de campus. In 2026 is onderzoek gedaan naar de ontwikkeling van de garage en eind 2026 volgt een aanbesteding. We verwachten dat in 2027 de parkeergarage gebouwd gaat worden en dat deze in 2028 wordt opgeleverd.

Mijlpalen/Resultaten	
Q1	▪ Voorbereiding bouw parkeergarage;
Q2 t/m Q4	▪ Bouw parkeergarage.

Wat mag het kosten

bedragen x € 1.000

Studentencampus Windesheim	2026	2027	2028	2029	totaal
Realisatie		5.000			5.000
totaal		5.000			5.000

Foodpioniers

Food Pioneers (voorheen Flevocampus) ontwikkelt, verbindt en versterkt kennis met als doel zichtbare impact maken op het bord van de burger. De aanpak is multidisciplinair, praktijkgericht en met de nadruk op een sociaal-maatschappelijke meerwaarde, met Almere als experimentele omgeving. In de projecten van Food Pioniers staat de Quadruple Helix aanpak centraal⁴: Door multidisciplinaire kennis te combineren met praktijkgericht onderzoek en commerciële activiteiten ontstaat een unieke werkwijze.

De FVA-middelen worden in 2027 ingezet voor:

Food Labs – Onderzoek

Experimenteel (internationaal) onderzoek gericht op de voedseltransitie. Dit moet leiden tot concrete inzichten en praktische oplossingen. Activiteiten omvatten productontwikkeling, gedragsinterventies, campagnes en het ontwikkelen van prototype vaak in samenwerking met experts en ketenpartners. Daarnaast wordt onderzoek uitgevoerd in opdracht van publieke en private partijen.

Food Programs – Ondernemen

Dit onderdeel versterkt ondernemerschap in de voedselsector door startups te ondersteunen in hun groei en ontwikkeling. Tegelijkertijd worden netwerken actief verbonden en gestimuleerd. Samen met ondernemers wordt er binnen deze pijler gewerkt aan het verduurzamen van producten met Nederlandse gewassen en reststromen, wat bijdraagt aan minder verspilling, meer biodiversiteit en een versnelde eiwittransitie.

Food Campus – Onderwijs

Dit onderdeel verbindt het onderwijs met de praktijk. Studenten verrichten multidisciplinair onderzoek en werken aan vraagstukken rondom consumentengedrag en productontwikkeling. Ondernemers worden ondersteund met onderzoeks-vouchers en gekoppeld aan onderwijs- en praktijktoepassingen.

Focus 2027

In de periode 2026–2029 is FVA-financiering noodzakelijk om de verdere ontwikkeling en groei van Food Pioneers te ondersteunen. Tegelijkertijd wordt ingezet op het versterken van de financiële zelfstandigheid, onder meer door het benutten van aanvullende inkomstenbronnen en het intensiveren van samenwerkingen met regionale, nationale en internationale partners.

Food Pioneers verbreedt daarbij zijn aanpak door naast onderzoek, onderwijs en ondernemerschap ook zich te richten op sociaal-maatschappelijke activiteiten, bijvoorbeeld op het gebied van gezondheid. Sinds 2025 is de koers aangescherpt en dit heeft in 2026 geleid tot herprioritering van activiteiten en doorontwikkeling. In 2027 wordt de ingezette koers verder uitgebouwd en bestendigd.

Mijlpalen/Resultaten

Q1	• Openen Public Food Restaurant;• Stadslandbouw verder commercieel uitnuttend;• Food Pioneers Programma 8e jaargang;• Interventies uitgevoerd bij twee bedrijven in het MKB.
Q2	• Food Innovators 4e jaargang gestart;• Interventies uitgevoerd bij twee bedrijven in het MKB.,• De Food Pioneers Academy draait op volle toeren;• Goed Gemaakt heeft voet aan de grond gekregen;• Crowdfunding gestart voor Food Pioneers.
Q3	• In het primair onderwijs en het MBO zijn nieuwe lesprogramma's gestart;• Oogstdagen verder uitgebreid;• Interventies uitgevoerd bij 3 bedrijven in het MKB;• Zorginstellingen aangehaakt bij het proces om te komen tot voedselverandering;• Na onderzoek openen van een Shared Kitchen.
Q4	• Food Business Conference Event en Food Pioneers Pitch Event georganiseerd;• Interventies uitgevoerd bij 3 bedrijven in het MKB;

⁴ Samenwerking tussen overheid, bedrijfsleven, kennisinstellingen en onderzoek

- Investment ronde 2 toegekend aan nieuwe startups⁵;
- Erkend als opleidingspartner.

Wat mag het kosten

bedragen x € 1.000

Foodpioniers	2026	2027	2028	2029	totaal
Planuitwerking	1.600	1.500	1.500	1.290	5.890
totaal	1.600	1.500	1.500	1.290	5.890

Innovatiecentrum Duurzaam bouwen PRICE

Sinds 2021 werkt Almere aan een krachtige versneller van de circulaire economie. Het Praktijk en Innovatie Centrum Circulaire Economie (hierna: PRICE). PRICE brengt overheid, onderwijs en ondernemers samen om niet alleen plannen te maken, maar vooral om concreet te bouwen aan een duurzame toekomst. Hier krijgt circulair denken direct vorm in materialen, gebouwen en vaardigheden. PRICE laat zien dat de circulaire economie geen verre ambitie is, maar nu al werkelijkheid kan zijn.

De regio staat voor grote uitdagingen, zoals het versnellen van woningbouw, het verminderen van CO₂-uitstoot, het omgaan met schaarste aan grondstoffen en het versterken van de arbeidsmarkt. Waar veel organisaties nog zoeken naar oplossingen, zet PRICE al concrete stappen. Dit gebeurt via challenges, hackathons en living labs, waarin studenten, bedrijven, docenten en beleidsmakers samen werken aan echte vraagstukken uit de praktijk. Jaarlijks organiseert PRICE ongeveer 25 van deze events. Daarmee stimuleert het onderwijs het ontwikkelen van vaardigheden in de regio, worden innovaties bevorderd in het bedrijfsleven en vervult de overheid de rol van aanjager voor het mobiliseren van de markt.

In 2026 en 2027 wordt deze aanpak verder uitgebreid, in samenwerking met onderwijsinstellingen uit Flevoland en de Metropoolregio Amsterdam.

Ook de I AM MATERIAL-bijeenkomsten van PRICE spelen hierin een belangrijke rol. Deze bijeenkomsten brengen meerdere keren per jaar partijen bij elkaar om kennis te delen, innovaties te presenteren en nieuwe samenwerkingen te starten. Zo groeit het netwerk en wordt de circulaire beweging verder versterkt.

Daarnaast werkt PRICE aan het Centrum voor Vakmanschap, samen met regionale opleiders en kennispartners. Hier wordt praktijkgericht lesmateriaal ontwikkeld voor iedereen in de bouwketen. Denk aan nieuwe bouwmethoden, biobased materialen en circulaire toepassingen. Hiermee worden professionals voorbereid op de toekomst van de bouwsector. Een belangrijk speerpunt is het Houtbouwpact, waarin Almere de ambitie heeft om 20% van de nieuwbouw in hout te realiseren. PRICE zorgt ervoor dat deze ambitie ook daadwerkelijk wordt omgezet in concrete projecten en wordt toegepast in de uitvoeringspraktijk.

Een van de meest zichtbare initiatieven is de Primair Circulair Bouw Expo 26/30. In 2026 is de voorbereiding gestart en in 2027 vindt de tijdelijke expo plaats. Hier worden innovatieve en circulaire woonconcepten (nieuwe productinnovaties en demonstratiewoningen) tentoongesteld. Naast techniek is er ook aandacht voor sociale en organisatorische innovatie.

Daarnaast draagt PRICE bij aan onderzoek naar slimme energieoplossingen binnen bouwprojecten, zoals energieopslag en het delen van energie. Ook speelt het een actieve rol in het realiseren van regionale samenwerking rond circulair bouwen (de uitvoering van de Groeiagenda 1.1). PRICE is daarmee meer dan een experimenteerruimte: het is een versneller van verandering. Met vier samenhangende actielijnen — innovatie, leren en werken, opschaling en materialen — vormt het de basis voor een toekomstbestendige bouwsector. Hier wordt de circulaire toekomst niet alleen bedacht, maar ook gerealiseerd.

⁵ Food Pioneers heeft een (2de) BV opgericht i.s.m. een investeringsmaatschappij om middels (durf) kapitaal startups financieel te kunnen ondersteunen en te laten groeien.

De ambities van PRICE zijn samengebracht in vier actielijnen die tezamen het fundament vormen voor de regionale circulaire bouwtransitie:

1. Showcase & Innovatiezone – Circulair bouwen tastbaar gemaakt
2. Circulair Leren & Werken – Vaardigheden voor de transitie
3. Opschaling – Van pilot naar gebiedsontwikkeling
4. Materialenprogramma – De keten in beweging

Mijlpalen/Resultaten	
Q1 t/m Q4	• Ontwikkeling Primair Circulair Bouw Expo 26/30; • Meebouwen aan nieuw Centrum voor Vakmanschap i.s.m. Techniek Opleidingen Flevoland en Nationaal Kenniscentrum Biobased Bouwen; • Actieve rol in ecosysteem/triple helix Circulaire Bouw; • Verder uitrollen van het Houtbouwcompact; • Organiseren van 25 markt gestuurde challenges en hackatons; • Viermaal per jaar succesvolle I AM Material bijeenkomsten organiseren; • Deelnemen aan Innovatiecall Netbewust Bouwen, waarin wordt onderzocht hoe energieopslag, energiedelen en het voorkomen van piekbelasting samenkomen in wooncomfort en leefbaarheid; • Deelnemen in High Impact PPS (HIP) Circulair & Digitaal.

Wat mag het kosten

bedragen x € 1.000

Innovatiecentrum Duurzaam bouwen PRICE	2026	2027	2028	2029	totaal
Planuitwerking	690	761	761	760	2.972
totaal	690	761	761	761	2.972

ICT Tribe

ICT Tribe zet in 2027 praktijkgerichte activiteiten voort rondom de IT-talentontwikkeling in Almere en Flevoland. De inzet van de FVA-bijdrage in 2027 is gericht op omscholing, bijscholing, duurzame inzetbaarheid van mensen in de ICT-sector en makelen van deelnemers naar werk, stage en vervolgonderwijs. Daarmee draagt ICT-Tribe bij aan het verkleinen van de mismatch op de regionale arbeidsmarkt en het versterken van digitale vaardigheden in de regio.

De FVA-middelen worden in 2027 primair ingezet voor:

- Scholingsactiviteiten;
- Employability-programma's;
- Matching met werkgevers;
- Operationele coördinatie.

In 2027 wordt gefocust op de verdere toename van de instroom van deelnemers, het versterken van de samenwerking met het onderwijs en het bedrijfsleven en het uitbreiden van de bijscholingsactiviteiten op het gebied van digitale vaardigheden en AI.

De FVA-subsidie voor de ICT Tribe wordt de aankomende jaren afgebouwd. En het aandeel eigen inkomsten zal de aankomende jaren groeien.

Mijlpalen/Resultaten	
Q1	• Start omscholings- en bijscholingstrajecten IT-support, data en digitale vaardigheden; • Uitvoeren informatiesessies en intake activiteiten;
Q2	• Uitrol nieuwe bijscholingsactiviteiten AI en digitale vaardigheden; • Eerste uitstroom richting werk, stage en vervolgonderwijs;
Q3	• Opschaling scholingstrajecten en verdere uitbreiding samenwerking met bedrijven en onderwijs;
Q4	• Afronden trajecten, realiseren uitstroom naar werk en evaluatie; • Evaluatieresultaten gebruiken bij het door ontwikkelen van de activiteiten van de ICT-Tribe voor 2028.

Wat mag het kosten

bedragen x € 1.000

ICT tribe	2026	2027	2028	2029	totaal
Planuitwerking	250	150	50	50	500
Subtotaal FVA	250	150	100		500
Inkomsten diensten/producten	190	310	400	500	1.400
Aanvullende subsidies / fondsen	190	150	125	100	565
totaal	630	610	575	650	2.465

Economisch versterken Almere Centrum en Weerwatergebied

Dankzij een intensieve samenwerking tussen ondernemers, vastgoedeigenaren, bewoners, instellingen en de gemeente en door investeringen vanuit het Fonds Verstedelijking Almere (FVA) in het stationsgebied, de openbare ruimte en het Rondje Weerwater, heeft het centrum van Almere zich in de afgelopen jaren ontwikkeld tot een aantrekkelijk gebied voor Almere en de regio. Het stadscentrum beschikt steeds meer over een levendige functiemix van wonen, werken, studeren en ondernemen gecombineerd met een aantrekkelijke openbare ruimte en (culturele) programmering.

Naast grote fysieke investeringen (door middelen uit de eerste en tweede van het FVA) is er in de afgelopen jaren ingezet op actieve programmering van de openbare ruimte, en in het bijzonder voor de hoofdroute naar en van het Weerwater. Voorbeelden zijn het Lichtkunstfestival Alluminous, Urban Sports Games, Almere Floats en diverse placemakingtrajecten.

Programmering van het gebied en de regie daarop is een belangrijke drager voor het centrumgebied en daarmee het behalen van de doelstellingen zoals geformuleerd in het meerjarenprogramma Fonds Verstedelijking Almere. Het creëren van levendigheid omvat meerdere elementen zoals het faciliteren van ondernemers, het zorgdragen voor programmering (software) en het aanjagen van bebouwing (hardware) ten behoeve van een sterk centrum. Daarnaast is het aanjagen van de verschillende culturele disciplines (op basisniveau) van belang voor een goed functionerend centrum.

Zoals aangegeven wordt er intensief samengewerkt door diverse partijen. De noodzakelijk programmering voor het gebied wordt voornamelijk gefinancierd vanuit de marktpartijen. De middelen van het FVA dienen vooral als aanjaaggeld.

Mijlpalen/Resultaten	
Q1	• Vaststellen gezamenlijke activiteiten en evenementenkalender 2027;
Q2	• Uitvoeren kalender 2027 en toetsen nieuwe activiteiten door de initiatiefnemers;
Q3	• Uitvoeren kalender 2027 en toetsen nieuwe activiteiten door de initiatiefnemers;
Q4	• Uitvoeren kalender 2027 en opstellen kalender 2028.

Wat mag het kosten

bedragen x € 1.000

Economisch versterken Almere Centrum en Weerwatergebied	2026	2027	2028	2029	totaal
Programmering	800	900	750	865	3.315
totaal	800	900	750	8.665	3.315

Cofinanciering Regiodeal Nieuw Land

Met de Regio Deal Nieuw Land versterken we de economische kansen op het gebied van energie, technisch onderwijs, innovatie en duurzame bouw in Flevoland. Het doel van de Regio Deal is om de aantrekkelijkheid van de regio Almere-Lelystad te vergroten voor nieuwe en bestaande bedrijven. En ook de aantrekkelijkheid van de regio voor talent te vergroten. Zo willen we uitgroeien tot een duurzame economie die toonaangevend is op het gebied van Tech en Transitie.

Via subsidies en inkoop geeft de Regio Deal Nieuw Land een financiële impuls aan projecten in Almere en Lelystad. De looptijd van de Regio Deal Nieuw Land is tot en met 2028. Daarna moeten regiodealprojecten zelfstandig verder. De Regio Deal Nieuw Land is een SPUK-uitkering van het Rijk. Voor elke euro die het Rijk inlegt is een euro cofinanciering nodig.

Vanuit het FVA is een bedrag van 9 miljoen euro gereserveerd voor (een deel van) de benodigde cofinanciering. Daarnaast is een bedrag van € 1,5 miljoen gereserveerd voor een eventueel vervolg op de Regio Deal Nieuw Land, vanaf 2029. De projecten die voor de periode 2025-2028 een cofinancieringsbijdrage uit het Fonds gekregen hebben zijn:

1. Het Ontwikkelfonds Flevoland Leert (Provincie Flevoland)
2. Krachtig Beroepsonderwijs voor Tech en Transitie (Windesheim)
3. Meer talent voor Techniek (ROC Flevoland)
4. Almere High Tech Talent Hub (Aeres)
5. Digitale Talenten Doorstroom Almere-Lelystad (Hackshield Future Cyber Heroes)
6. Tech x Art x Light (Ondernemersvereniging Stadscentrum Almere)
7. Programma High Tech Almere (gemeente Almere)

Vanuit de middelen van dit sleutelproject financieren we ook programma- en communicatiekosten die nodig zijn voor de uitvoering van de Regio Deal. Als ook de programmakosten voor het programma High Tech. Vanwege de bestuurlijke en maatschappelijke relevantie van het programma High Tech voor de stad Almere, zijn de financiële paragrafen van dit programma, ondergebracht in de volgende paragraaf.

Mijlpalen/Resultaten	
Q1 t/m Q4	- Uitvoering projecten van de Regio Deal; - Governance geborgd in de Regio Deal programma-organisatie.

Wat mag het kosten

bedragen x € 1.000

Cofinanciering Regiodeal Nieuw Land	2026	2027	2028	2029	totaal
Programma-ondersteuning	316	252	254		822
Co-financiering werkpakketen regiodeal	992	723	525		2.240
Nog nader te verdelen	569	448	555	1.760	3.332
totaal	1.877	1.423	1.334	1.760	6.394

Programma High Tech Almere

De ambitie van de Gemeente Almere om, naast gevestigde centra als Brainport Eindhoven en Delft, uit te groeien tot de vijfde hightech-hotspot van Nederland komt op het juiste moment. Almere beschikt namelijk over onderscheidende pluspunten zoals: ruimte, een jonge beroepsbevolking, toonaangevende bedrijven en een strategische positie binnen de Metropoolregio Amsterdam.

Door actief in te zetten op het ontwikkelen van een Green Hightech Campus op de Zuidoever van het Weerwater, creëert de gemeente niet alleen hoogwaardige werkgelegenheid en opleidingsmogelijkheden voor haar inwoners, maar vervult zij ook een belangrijke rol in de Nationale economische structuur. Almere biedt de essentiële uitbreidingsruimte voor deze sector. Het ontwikkelen van deze campus is daardoor meer dan alleen een vastgoedproject. Het is een strategische investering in de toekomst van Almere en de Nederlandse kenniseconomie. De Green High Tech Campus wordt een duurzaam, innovatief en natuur inclusief stadsdeel dat aansluit op de technologieën van morgen. Vooruitlopend op de fysieke campus is het programmateam drukdoende om op allerlei niveaus draagvlak te creëren voor het realiseren van deze vijfde Hightech-Hotspot.

Mijlpalen/Resultaten

- Q1 Institutionalisering en Techniek Campus Verkenning, in het eerste kwartaal ligt de nadruk op het realiseren van de fundamenteën voor het ecosysteem:
- Beheer & Organisatie: De samenwerkings- en beheerorganisatie voor de positionering van High Tech Almere is (gedeeltelijk/volledig) operationeel en focust op community-vorming;
 - Verkenning Techniek Campus: Met onderwijspartijen werken we aan een Techniek Campus die dicht op de industrie zit. Centraal staat talentontwikkeling op basis van actuele vraagstukken in de industrie en maatschappij en ongeacht vooropleiding toegankelijk voor iedereen. Vanuit het Waaier-principe⁶ op elk onderwijsniveau en waarin het ontwikkelen van vaardigheden en het LLO (leven lang ontwikkelen) een duidelijke plek krijgen;
 - IAMM Ondersteuning: Voortzetting van de specialistische personele inzet ter ondersteuning van de businesscase en ter ondersteuning van de eerste exploitatieperiode van het onderzoeksinstituut IAMM.
- Q2 Internationale Acquisitie en Modulair Onderwijs, in het tweede kwartaal ligt de nadruk op internationale groei en de onderwijsconcepten:
- Acquisitie: Uitvoering van de internationale acquisitiestrategie om relevante High Tech R&D-bedrijven aan de Zuidoever Weerwater te binden;
 - Onderwijsontwikkeling: Verdere uitwerking van de Techniek Campus met een focus op modulair opgebouwd onderwijs dat aansluit bij de behoeften van zowel jongeren als werkenden. Regionale Connectie: Intensiveren van de samenwerking binnen de corridor Amsterdam-Almere-Eindhoven via gezamenlijke programmering;
- Q3 Innovatiestimulering via Innovally, het najaar staat in het teken van de verbinding tussen technologie en de regio:
- Innovally: Met behulp van een regionaal uitvoeringsprogramma wordt de positionering van Innovally als Innovatie hub High Tech verstevigd;
 - Open Innovatie: Bevorderen van samenwerking tussen het MKB en innovatieve bedrijven binnen Tech & AI;
 - International Talent Center: Continueren inzet werkbudget om internationale kenniswerkers en hun partners via programmering optimaal te kunnen laten landen in de Almeerse samenleving.
- Q4 Resultaatmeting en Realisatie, het jaar wordt afgesloten met concrete resultaten en contractering:
- Vestiging: Realiseren van kavel- en huisvestingscontracten en van gezamenlijke faciliteiten op de campus;
 - Marketing: Voortzetten van de overkoepelende Marketing & Communicatie om de High Tech sector in Almere landelijk en internationaal op de kaart te zetten;
 - Toekomstvisie: Evaluatie van de verkenning Techniek Campus en de impact op de lokale arbeidsmarkt, gericht op een beoogde groei naar 3200 banen in de keten.

Wat mag het kosten

bedragen x € 1.000

High Tech Almere	2026	2027	2028	2029	totaal
Co-financiering werkpakket 2c Regiodeal	318	508	508	684	2.018
Programma High tech	250	250	250	250	1.000
Institute for Advanced Materials & Metrology (IAMM)	350	350			700
totaal	918	1.108	758	934	3.718

Groeiagenda Nieuw Land

Deze agenda is een strategische economische samenwerkingsagenda van de regio Nieuw Land (Almere-Lelystad). Voor een regio die sterk groeit qua inwoners, banen en maatschappelijke opgaven, is een samenhangende en toekomstgerichte economische koers essentieel. De Groeiagenda brengt de inzet van partners in de stad en de regio in beeld, schetst een gezamenlijke ambitie en is de basis voor een langjarige uitvoeringsagenda. Daarmee versterkt deze agenda niet alleen de economische ontwikkeling van de regio Nieuw Land, maar bevordert ook de netwerksamenwerking en lobbykracht van de regio. Deze agenda stimuleert de triple helix samenwerking op economische clusters zoals Innovatieve Bouw, Energie en Voedsel, zodat partijen elkaar op inhoud en uitvoering kunnen vinden en eigenaarschap tonen.

⁶ Het Waaier-principe is een onderwijsconcept dat staat voor gelijkwaardigheid, doorstroom en flexibiliteit tussen de verschillende onderwijsniveaus. In plaats van onderwijs te zien als een verticale ladder (waarop de hoogste trede het 'hoogst' haalbaar is), ziet dit principe het onderwijs als een horizontale waaier. Voor de Techniek Campus betekent dit concreet dat een mbo-student, een hbo-stagiair en een zij-instromer zonder specifieke vooropleiding zij aan zij aan hetzelfde industriële vraagstuk kunnen werken, ieder vanuit hun eigen unieke kracht.

In de afgelopen periode (2025–2026) is gefocust op het actualiseren en verder doorvertalen van de ambities in de Groeiagenda naar acties en uitvoering. De periode 2027-2029 zal in het teken staan van het monitoren van deze acties en het bij elkaar blijven brengen van partijen op de economische clusters van de groeiagenda. Daarnaast wordt toegewerkt naar het borgen van de Groeiagenda bij al bestaande Triple Helix organisaties in de regio.

Mijlpalen/Resultaten	
Q1 t/m Q4	- Bijeen brengen van partners op de economische thema's van de Groeiagenda; - Bespreken van de uitvoeringsagenda's: hoe loopt het, wie doet wat; - Continue reflectie: wat werkt, wat werkt niet, en welke acties uit de Groeiagenda zijn cruciaal voor maatschappelijke en economische impact.

Wat mag het kosten

bedragen x € 1.000

Groeiagenda Nieuw Land	2026	2027	2028	2029	totaal
Groeiagenda	119	119	118		356
totaal	119	119	118		356

De groene en waterrijke stad

Door een samenhangend groenblauw netwerk zijn in Almere parken, bossen en water voor iedereen dichtbij. De gemeente werkt samen met gebiedspartners aan de versterking van het groenblauwe netwerk en aan het verbeteren van de toegankelijkheid en het gebruik ervan. Soms gaat het om het realiseren van nieuwe gebieden. Vaker om de ontwikkeling van bestaande gebieden door bijvoorbeeld bomen te planten en natuurlijke oevers te creëren of door paden aan te leggen en activiteiten te organiseren. Zo zorgen we dat bij de groei van de stad – in evenwicht met de bouw van woningen – de ruimte groeit om buiten te sporten, te ontspannen, de natuur te beleven, verkoeling te vinden en dieren en planten blijvend een leefgebied te bieden. Dat draagt bij aan een gezonder leven voor mens en dier.

bedragen x € 1.000

jaarprogramma 2027	nieuwe middelen 2027	middelen voorgaande jaren	totaal middelen 2027
Pijler 3: groene en waterrijke stad			
Unieke Landschappen - Etalage	127	113	240
Unieke Landschappen – Stadsbos Almeerderhout Fase 2	0	641	641
Unieke Landschappen – Stadsbos Almeerderhout Fase 1	0	5.012	5.012
Natuurinclusieve stad - Natuurraamwerk Pampus	35	136	171
Natuurinclusieve stad - Natuurraamwerk Oosterwold	10	100	110
Natuurlijk verstedelijken Hart v.d. Stad - Stadsweteringpark	400	0	400
Natuurlijk verstedelijken Hart v.d. Stad - Groene dooradering	59	91	150
Almeersepoort Nationaal Park Nieuw Land - Westvaarders	0	60	60
Almeersepoort Nationaal Park Nieuw Land - Lepelaarplassen	0	1.400	1.400
Almeersepoort Nationaal Park Nieuw Land - Oostvaardersplassen	0	2.093	2.093
Almeersepoort Nationaal Park Nieuw Land - Bijdrage NP NL	0	125	125
Pijler 3: groene en waterrijke stad	631	9.771	10.402

Unieke landschappen

Almere is een unieke stad, met in haar omgeving bossen, deltanatuur en polderland. En Almere is een sterk groeiende stad. Er komen meer mensen wonen en werken. Zij willen in hun vrije tijd naar buiten om te ontspannen, bewegen en genieten. Dat vergt investeringen in de toegankelijkheid, de beleving en de ecologische basis van gebieden. Bovendien heeft een aantal gebieden regionale betekenis als toeristische en recreatieve bestemming. Het zijn unieke gebieden zoals Stadsbos Almeerderhout en De Etalage die mede de identiteit van Almere bepalen en dienen als visitekaartje voor de stad en nieuwe bewoners,

ondernemers en bezoekers trekken. Daarom wordt vanuit het FVA geïnvesteerd in de unieke landschappen Stadsbos Almeerderhout en De Etalage.

Etalage

De Etalage is de oostelijke groene long tussen Almere Buiten en Oosterwold. In de toekomst zal dit gebied herkenbaar zijn door de afwisseling van bos en natuur inclusieve landbouw, een zogenaamd voedsellandschap. Er wordt een toekomstperspectief op het gebied gevormd.

Begin 2026 is het plan van aanpak vastgesteld. Daarna is de participatie gestart en is ontwerp onderzoek gedaan. Dat leidt in het tweede kwartaal van 2026 tot gidsprincipes, die het uitgangspunt gaan vormen voor het toekomstperspectief.

De oplevering en besluitvorming van het toekomstperspectief worden verwacht in het eerste kwartaal van 2027. Het streven is om daarna in de zomer van 2027 een uitvoeringsprogramma en samenwerkingsovereenkomst af te ronden.

Mijlpalen/Resultaten	
Q1	▪ Oplevering en besluitvorming toekomstperspectief
Q2	▪ Afronding uitvoeringsprogramma
	▪ Afspraken organisatie voortzetting gebiedsproces

Wat mag het kosten

bedragen x € 1.000

Etalage	2026	2027	2028	2029	totaal
Planuitwerking	200	50	0	0	250
Realisatie	64	60	0	0	124
Beheer en/of exploitatie	0	0	4	16	20
Betrokkenheid, draagvlak	20	20	20	20	80
Projectorganisatie	130	110	90	75	405
Onvoorzien	0	0	47	46	93
totaal	414	240	161	157	972

Stadsbos Almeerderhout

Het Almeerderhout is hét centraal gelegen stadsbos van Almere en groeit mee met de stad. Het wordt verder ontwikkeld als een plek die uitnodigt tot bewegen, ontmoeten en verwonderen. Tegelijkertijd wordt de ecologische waarde versterkt door zonering. Om de samenhang te versterken wordt een boscircuit voor fietsers en voetgangers aangelegd. De bosbeplanting wordt omgevormd naar toekomstbestendig, vitaal bos via een bostransformatie. De beleving wordt versterkt door aantrekkelijke informatievoorziening en gevarieerde programmering.

In 2026 wordt de uitvoering en aanbesteding van de inrichtingsplannen van projectfase 1 voorbereid, zodat de werkelijke uitvoering van de aanleg van het nieuwe boscircuit, overige paden en beplantingen in 2027 kan plaatsvinden. In 2026 is daarnaast de planvorming van fase 2 gestart. De besluitvorming over de inrichtingsplannen en de aanbesteding van de uitvoering van fase 2 volgen in 2027. Communicatie en programmering worden voortgezet in 2027.

Mijlpalen/Resultaten	
Q1	• Gunning marktpartij aanleg boscircuit fase 1
	• Bostransformatie fase 2, deel 1
	• Nadere invulling van het boscentrum
Q2	• Start uitvoer boscircuit fase 1 en overige onderdelen van Inrichtingsplan fase 1
	• Kwaliteitsimpuls Museumbos
Q3	• Besluitvorming Inrichtingsplan fase 2
Q4	• Start aanbesteding fase 2

Wat mag het kosten

Het project kent twee fases. Deze hebben elk een eigen begroting. Wat betreft realisatie betreft het ruimtelijk verschillende deelgebieden.

bedragen x € 1.000

Stadsbos Almeerderhout fase 1	2026	2027	2028	2029	totaal
Planuitwerking	169	0	0	0	169
Realisatie	457	5.012	3.373	0	8.842
Beheer en/of exploitatie	0	0	1.923	0	1.923
Beheer bijdrage SBB	0	0	-1.923	0	-1.923
Betrokkenheid, draagvlak	67	0	0	0	67
Placemaking	73	0	0	0	73
totaal	766	5.012	3.373	0	9.151

bedragen x € 1.000

Stadsbos Almeerderhout fase 2	2026	2027	2028	2029	totaal
Planuitwerking	190	110	0	0	300
Realisatie	295	59	3.803	939	5.096
Betrokkenheid, draagvlak	126	126	126	126	504
Projectorganisatie	274	278	268	268	1.088
Placemaking	68	68	68	68	272
totaal	953	641	4.265	1.401	7.260

Natuurinclusieve stad

Almere is een groene en waterrijke stad, met natuurgebieden in en om de stad. Het is belangrijk om deze natuur te verbinden, zodat er op een veilige manier uitwisseling kan plaatsvinden tussen populaties en tussen gebieden waar dieren voedsel vinden. Dit project zorgt ervoor dat nieuwe natuur wordt aangelegd om bestaande gebieden te verbinden. Daarbij worden ook recreatieve verbindingen verbeterd.

Natuurraamwerk Pampus

In Pampus wordt de ecologische verbinding versterkt, onder andere door verbreding, zodat ook na woningbouw in de omgeving de verbinding sterk is. Er worden natuurcorridors en stapstenen van voldoende omvang gecreëerd. Daarnaast wordt een recreatieve bufferzone aangelegd rondom de ecozone waarbinnen natuur en recreatie samen kunnen gaan.

De verwachting is dat in 2026 voor projectfase 1 de uitvoering start van de inrichting van de basis van de corridor Da Vincipad en de stapstenen in Pampushout. Voor projectfase 2 is de inzet om in 2026 de grond voor de verbreding van de corridors beschikbaar te krijgen voor natuurontwikkeling.

In 2027 ligt de nadruk op de oplevering van fase 1 en het opstarten van de uitvoering fase 2. Voor fase 1 gaat het om de inrichting van de corridor Da Vincipad en de stapstenen. Voor fase 2 gaat het om de verbreding van de corridors en de paardenvelden.

Mijlpalen/Resultaten	
Q1	• Oplevering Gouden Rand Hoge Wetering Zuid • Oplevering Stapstenen • Oplevering bruggen • Verwerving gronden • Programma van eisen inrichting verbreding corridors
Q2	• Oplevering corridor Da Vincipad • Oplevering paardenvelden • Aanbesteding ontwerpfasie inrichting verbreding corridors
Q3	• Oplevering ontwerpen verbreding corridors
Q4	• Aanbesteding realisatie verbreding corridors

Wat mag het kosten

bedragen x € 1.000

Natuurraamwerk Pampus	2026	2027	2028	2029	totaal
Planuitwerking	25	0	0	0	25
Onderzoek	7	8	0	0	15
Realisatie	82	133	76	67	358
Beheer en/of exploitatie	0	10	10	5	25
Betrokkenheid, draagvlak	2	0	1	0	3
Projectorganisatie	20	20	20	9	69
totaal	136	171	107	81	495

Natuurraamwerk Oosterwold

Het natuurraamwerk Oosterwold bestaat uit het ontwikkelen van een bosverbinding tussen Almeerderhout en Horsterwold langs de Hoge Vaart. De bosverbinding heeft zowel een ecologische als recreatieve functie.

In het eerste kwartaal van 2026 zijn een programma van eisen en schets opgeleverd. Daarna wordt het projectplan afgerond. In de zomer van 2026 wordt gestart met de ontwikkelstrategie waarin grondstrategie, financiën en fasering integraal worden uitgewerkt. Deze wordt in de loop van 2027 opgeleverd en opgevolgd door het maken van afspraken over de uitvoering, bijvoorbeeld een uitvoeringsovereenkomst. Daarna kan stapsgewijs de uitvoering volgen, waarbij per stap meer gedetailleerde uitvoeringsontwerpen worden gemaakt.

Mijlpalen/Resultaten	
Q2	• Oplevering ontwikkelstrategie
Q3	• Afspraken uitvoering

Wat mag het kosten

bedragen x € 1.000

Natuurraamwerk Oosterwold	2026	2027	2028	2029	totaal
Planuitwerking	75	25	0	0	100
Realisatie	0	0	500	1.500	2.000
Betrokkenheid, draagvlak	20	10	10	10	50
Projectorganisatie	75	75	50	0	200
Onvoorzien	0	0	50	150	200
totaal	170	110	610	1.660	2.550

Natuurlijk verstedelijken Hart van de stad

Het centrum van Almere wordt tot 2040 verder ontwikkeld met nieuwe woningen, werkplekken en culturele voorzieningen. Hierbij wordt veel aandacht besteed aan natuur door deze te beschermen, te versterken en te creëren. Door natuurlijke oplossingen toe te passen, zoals ruimte voor planten en dieren, wordt de stad beter bestand tegen klimaatverandering en ontstaat een gezondere plek om te wonen, te werken, te verblijven en te ondernemen. Voor het vergroenen van de binnenstad zijn BOL-middelen (BO Leefomgeving) beschikbaar gesteld, onder de voorwaarde van woningbouw en cofinanciering. De middelen van het Fonds Verstedelijking Almere worden ingezet om aan deze voorwaarde te voldoen.

Stadsweteringpark

Het Stadsweteringpark is een rondje van 3,5 km park in het centrum dat ontstaat door twee stadsweteringen met elkaar te verbinden. Het geeft ruimte aan groen, recreatie en cultuur. Er komen meer mogelijkheden voor wandelen, fietsen, sporten en waterrecreatie. Het project zorgt ervoor dat de stad ook in de toekomst een fijne plek blijft om te wonen en te bezoeken voor mens, plant en dier.

In 2026 is het definitief ontwerp vastgesteld en is er een projectleider realisatie aangesteld. De aanleg van het Stadsweteringpark zal naar verwachting zo'n 10 tot 15 jaar in beslag nemen, gekoppeld aan de gebiedsontwikkeling en beschikbare middelen en beheerwerkzaamheden.

Op dit moment zijn er nog geen mijlpalen/resultaten te benoemen. Er komt in de loop van 2026 meer duidelijkheid hierover.

Groene dooradering

Om de binnenstad van Almere leefbaarder te maken komt er meer groen, dat zorgt voor koeling, betere luchtkwaliteit en gezondere omstandigheden voor bewoners en bezoekers. Daarnaast komen er aantrekkelijke verbindingen tussen het centrum en het Stadsweteringpark, zodat het gebied toekomstbestendig wordt en de stad aantrekkelijk blijft voor bewoners en de lokale economie.

In 2028 staat groot onderhoud gepland voor de Grote Markt en het Stadhuisplein en worden de pleinen op basis van de vergroeningsambitie heringericht. Naar verwachting wordt in Q1 2027 het inrichtingsplan opgeleverd. Daarna volgen voorbereidende beleidsmatige en juridische werkzaamheden, bijvoorbeeld het aanpassen van de marktverordening en -reglement en het terrassenbeleid. Daarnaast wordt in 2026 bekeken welke andere koppelkansen en aanbevelingen er vanuit het bouwstenenboek opgepakt kunnen worden.

Mijlpalen/Resultaten	
Q1	- Vaststellen IP Grote Markt en Stadhuisplein - Uitwerken koppelkansen en aanbevelingen bouwstenenboek
Q2	- Uitwerken koppelkansen en aanbevelingen bouwstenenboek - Vorbereidende beleidsvraagstukken en werkzaamheden herinrichting Grote Markt en Stadhuisplein
Q3	- Uitwerken koppelkansen en aanbevelingen bouwstenenboek - Vorbereidende beleidsvraagstukken en werkzaamheden herinrichting Grote Markt en Stadhuisplein
Q4	- Uitwerken koppelkansen en aanbevelingen bouwstenenboek - Vorbereidende beleidsvraagstukken en werkzaamheden herinrichting Grote Markt en Stadhuisplein

Wat mag het kosten

bedragen x € 1.000

Natuurlijk verstedelijken hart van de stad	2026	2027	2028	2029	totaal
Stadsweteringpark	363	400	500	500	1.763
Groene dooradering	150	150	500	691	1.491
totaal	513	550	1.000	1.191	3.254

Almeersepoort Nationaal Park Nieuw Land

De provincie Flevoland heeft een uniek natuurgebied in Nederland en Europa: het Nationaal Park Nieuw Land. Het park bestaat uit de Oostvaardersplassen, de Lepelaarplassen, de Markerwadden en een deel van het Markermeer. Vooral het Oostvaardersplassengebied trekt veel binnen- en buitenlandse bezoekers.

Met het project Almeersepoort realiseren we ontvangstopplekken grenzend aan de natuur met voorzieningen zoals bezoekerscentra, uitkijkpunten, educatievoorzieningen, programmering, wandel- en fietsroutes, horeca, oplaadpunten, etc. Hiermee ontwikkelen we het gebied verder voor toerisme en recreatie, waarbij de beleving van de bezoekers centraal staat. Voorwaarde daarbij is het behouden en versterken van een gezonde natuur. Samen met onze partners; de provincie Flevoland, Staatsbosbeheer, het Flevo-landschap, Stad & Natuur en Almere City Marketing (ACM) werken we aan het verbeteren van de bekendheid, kwaliteit en aantrekkelijkheid van dit gebied.

Westvaarders (beleving Oostvaardersoever)

Met project Oostvaardersoever wordt een impuls gegeven aan de water- en natuurwaarden van het Markermeer en de binnendijkse moerassen. Het project draagt zo bij aan de doelen van de Kaderrichtlijn Water en Natura2000. Rijkswaterstaat, provincie Flevoland, Staatsbosbeheer, Waterschap Zuiderzeeland,

Stichting het Flevo-landschap en de gemeenten Almere en Lelystad werken hierbij nauw samen. Naast de doelstelling om te komen tot een toekomstbestendig zoetwater ecosysteem (TBES) is beleving daarvan ook een doelstelling. Daarom is binnen het Uitvoeringsprogramma Almeersepoort €2 miljoen gereserveerd voor de toeristische en recreatieve ontwikkeling van de locatie Westvaarders.

De plannen zullen tot en met 2027 verder uitgewerkt worden. De provincie Flevoland heeft €4 miljoen gereserveerd voor investeringen in beleving op de locaties Westvaarders en Kop Knardijk (Lelystad). Hiervan is circa 2,2 miljoen beschikbaar voor de ontwikkeling van de locatie Westvaarders. Er wordt een haalbaarheidsanalyse gedaan en in Q1 2027 wordt besloten of het project in uitvoering kan.

Mijlpalen/Resultaten	
Q1	• Opleveren haalbaarheid Westvaarders en besluit uitvoering (in BO Oostvaardersoever)
Q2	• Planvoorbereiding
Q3	• Planvoorbereiding
Q4	• Planvoorbereiding

Wat mag het kosten

bedragen x € 1.000

Westvaarders	2026	2027	2028	2029	totaal
Planvoorbereiding	50	50	0	0	100
Realisatie	0	0	400	1.460	1.860
Projectorganisatie	10	10	10	10	40
totaal	60	60	410	1.470	2.000

Lepelaarplassen

Het Lepelaarplassengebied omvat zowel de binnendijkse natuurgebieden (Lepelaarplassen, Natte Graslanden, Vaartsluisbos, Wilgenbos) als de voormalige werkeilanden bij de Blocq van Kuffeler. Het vernieuwen van het voormalige bezoekerscentrum De Trekvogel heeft prioriteit. Het is de bedoeling dat het bezoekerscentrum (inclusief een horecavoorziening) de poort van dit deel van het Nationaal Park wordt.

Mijlpalen/Resultaten	
Q1	• Voorbereiding realisatie bezoekerscentrum • Aanleg fietspad en struipaden zuidzijde Lepelaarplassen • Opstellen strategisch marketing- en communicatieplan
Q2	• Start bouw bezoekerscentrum
Q3	• Realisatiefase bezoekerscentrum
Q4	• Oplevering nieuw bezoekerscentrum

Wat mag het kosten

bedragen x € 1.000

Lepelaarplassen	2026	2027	2028	2029	totaal
Planvoorbereiding	50	0	0	0	50
Realisatie	500	1.250	0	0	1.750
Betrokkenheid, draagvlak	110	100	100	100	410
Projectorganisatie	50	50	50	25	175
totaal	710	1.400	150	125	2.385

Oostvaardersplassen

Het gebied Oostvaardersplassen omvat het Oostvaardersbos, Entreegebied, Kotterbos en de Vaartplaszone. In het najaar van 2025 is gestart met het uitvoeren van de 1^e fase in het Oostvaardersbos. Deze werkzaamheden lopen door tot eind 2027. De realisatie van het Observatorium start in 2026 en kan naar verwachting worden opgeleverd in Q1 2027. We continueren de uitvoering van Marketing, Communicatie en programmering van activiteiten.

Mijlpalen/Resultaten	
Q1	• Oplevering Observatorium
Q2	• Uitvoering werkzaamheden Oostvaardersbos
Q3	• Uitvoering werkzaamheden Oostvaardersbos
Q4	• Afronden en opleveren werkzaamheden 1e fase Oostvaardersbos

Wat mag het kosten

bedragen x € 1.000

Oostvaardersplassen	2026	2027	2028	2029	totaal
Planvoorbereiding	100	15	15	15	145
Realisatie	1.775	1.717	50	0	3.542
Beheer en/of exploitatie	116	116	116	116	464
Betrokkenheid, draagvlak	220	150	50	50	470
Projectorganisatie	95	95	95	95	380
Onvoorzien	120	0	0	0	120
totaal	2.425	2.093	326	276	5.120

Nationaal Park Nieuw Land (samenwerkingsverband)

De acht partners van Nationaal Park Nieuw Land hebben zich tot doel gesteld om Nationaal Park Nieuw Land te ontwikkelen tot een park van wereldklasse. Zij willen dit realiseren met drie speerpunten:

- Versterken en verbinden van natuur;
- Vergroten en versterken van de natuurbeleving;
- Verbinden van de natuur met de samenleving.

Via het uitvoeringsprogramma Almeersepoort wordt hier invulling aan gegeven. Daarbij wordt geparticipeerd in overkoepelende activiteiten van de partners op gebied van educatie, onderzoek, communicatie en marketing. In de toekenning van de 3^e tranche FVA zijn middelen beschikbaar gesteld om de participatie te continueren en waar nodig te versterken.

Mijlpalen/Resultaten	
Q1	• Participatie in samenwerkingsverband Nationaal Park • Realisatie bebording en bewegwijzering NP NL
Q2	• Participatie in samenwerkingsverband Nationaal Park
Q3	• Participatie in samenwerkingsverband Nationaal Park
Q4	• Participatie in samenwerkingsverband Nationaal Park

Wat mag het kosten

bedragen x € 1.000

Nationaal Park Nieuw Land	2026	2027	2028	2029	totaal
Betrokkenheid, draagvlak	100	125	125	100	450
totaal	100	125	125	100	450

Aanvullende projecten

bedragen x € 1.000

jaarprogramma 2027	nieuwe middelen 2027	middelen voorgaande jaren	totaal middelen 2027
Overige			
Energiesysteem van de toekomst			
• Geothermie	0	75	75
• Balanceren energienet	4	145	149
Slimme mobiliteit	200	97	297
Overige projecten	204	317	521

Energiesysteem van de toekomst - Geothermie

In 2016 is Almere begonnen met het project voor (ultra)diepe geothermie. Het project geothermie Almere-Diemen heeft tot doel om de restwarmte van de Diemercentrale op termijn te vervangen door een duurzame bron waaronder aardwarmte. Er wordt onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om aardwarmte aan te boren. Geothermie kan ongeveer 20% van de energievraag in Almere dekken. Hierdoor kan een groot deel van de basislast van het huidige warmtenet verduurzaamd worden.

De gemeente Almere, HVC en Vattenfall hebben samen van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat een vergunning gekregen om aardwarmte op te sporen in het onderzoeksgebied Almere-Diemen. Met deze vergunning hebben deze partijen vijf jaar lang het alleenrecht om te onderzoeken of de ondergrond in het gebied geschikt is voor het winnen van aardwarmte. In de komende tijd wordt gefocust op het verzamelen van nieuwe gegevens over de ondergrond. Dit is belangrijk omdat eerst duidelijk moet zijn of de bodem van Almere geschikt is om aardwarmte te winnen. Geothermie is belangrijk voor het realiseren van de warmtetransitie in Almere en voor het creëren van een CO₂-neutrale energievoorziening. Energie Beheer Nederland (EBN) zal in het najaar van 2026 besluiten of er een 3D seismische survey uitgevoerd zal worden in Almere. Hierdoor zal de ondergrond van Almere voor de komende tientallen jaren in beeld worden gebracht. De uitvoering zal naar alle waarschijnlijkheid in het najaar van 2027 plaatsvinden.

Mijlpalen/Resultaten	
Q1	• Voorbereidingen 3D seismische survey
Q2	• Onderzoek bovengrondse locatie geothermie
Q3	• Start 3D seismiek (als go in sept 2026 is gegeven)
Q4	• Uitwerken ontwikkelscenario's exploitatieput

Wat mag het kosten

bedragen x € 1.000

Energiesysteem van de toekomst: Geothermie	2026	2027	2028	2029	totaal
Onderzoek	164	50	500	851	1.565
Projectorganisatie	25	25	25	26	101
<i>Subtotaal FVA</i>	<i>189</i>	<i>75</i>	<i>525</i>	<i>877</i>	<i>1.666</i>
Onderzoek – externe financiering	0	1.500			1.500
totaal	189	1.575	525	877	3.166

Energiesysteem van de toekomst - Balanceren energienet

De beperkte capaciteit van het elektriciteitsnet remt de verduurzaming en de groei van de stad. Omdat uitbreiding tijd kost, zullen we voor de korte termijn, maatregelen moeten treffen om zo efficiënt mogelijk met het elektriciteitsnet om te kunnen gaan. Dit biedt ook kansen om het energiesysteem anders in te richten. Denk hierbij aan lokale regelbare energieopwekking en samenwerking tussen bedrijven en woonwijken. Omdat de gemeente afhankelijk is van externe partijen en de energiewereld met de week verandert, is flexibiliteit essentieel. Daarom worden de FVA-middelen vooral bestemd voor onderzoek,

samenwerkingsprojecten en het faciliteren van initiatieven. Dit stelt Almere in staat om tijdig in te spelen op de ontwikkelingen en om haar duurzaamheidsdoelstellingen te kunnen realiseren.

Mijlpalen/Resultaten	
Q1	• Evaluatie eerste half jaar Energy Hub De Vaart en signaleren kansen voor uitbreiding
Q2	• Uitwerking grootschalige regelbare opwek
Q3	• Onderzoek energieoplossing uit te geven gronden Stichtsekan
Q4	• Vervolgonderzoek balanswijk

Wat mag het kosten

bedragen x € 1.000

Energiesysteem van de toekomst – Balanceren Energienet	2026	2027	2028	2029	totaal
Onderzoek	50	120	120	92	382
Projectorganisatie	29	29	29	29	116
totaal	79	149	149	121	498

Slimme mobiliteit

Almere en Flevoland hebben een uitdagende woningbouwopgave met de daarbij behorende uitdagingen zoals de stikstofproblematiek, de energietransitie en de klimaatadaptatie. De druk op het ontsluiten van de woon- en werkgebieden neemt toe, evenals de druk op het bevorderen van de sociale inclusie van onze inwoners. Digitalisering en het ontwikkelen van nieuwe mobiliteitsconcepten zijn cruciaal om de verstedelijking in Almere in goede banen te kunnen leiden. Het ontwikkelen en gebruiken van Slimme mobiliteit toepassingen en het inzetten van data om het beleidsproces te ondersteunen is daarom van cruciaal belang.

Het DMI-ecosysteem programma van I&W bestaat uit 17 innovatie opdrachten, twee daarvan worden in samenwerking met gemeente Almere uitgevoerd.

- Digitale regie openbare ruimte (DRO). DRO is opgezet is om de leefbaarheid in steden te bevorderen door verlichting van de druk op de openbare ruimte en richt zich op vier hoofdthema's:
 - o Multi Modaal Mobiliteit Management (MMMM), creëren van ruimte door verschuiving in modal split;
 - o Prijs differentiëren en combinatie van laden en parkeren (PCLP);
 - o Multimodaal en voorspellend de verkeersruimte inrichten (MMVM);
 - o Mobiliteit en Arbeidsparticipatie (M&AP).
- Digitale tweeling as a service (DTaaS). Dit is opgezet om stedelijke digitale tweelingen te ontwikkelen die gebaseerd zijn op standaarden waardoor de afzonderlijke componenten los van elkaar ontwikkeld kunnen worden. Zodat een integraal en digitaal beeld van de stad gevisualiseerd kan worden. In de drie gebied ontwikkeltrajecten; Pampus, Stadscentrum en Hortus wordt dit toegepast om te ontdekken waar de inzichten die de Digitale tweeling genereert in het ontwikkelproces de grootste voordelen gaat opleveren.

Het programma Slimme mobiliteit werkt aan toepassingen die bijdragen aan het behalen van de ambities van de pijlers van de Oostflank-MRA en Almere. Deze ambities zijn:

- Bijdragen aan een prettig leefmilieu door mobiliteit op andere manieren toe te passen zodat het in balans is met de maatschappelijke waarden;
- Verzorgen van een goede aansluiting op de voorzieningen;
- Veranderingen in de samenleving faciliteren door het dynamisch inzetten van mobiliteitsmiddelen die afgestemd zijn op de vraag;
- Bereikbaar blijven, zelfs met een uitdagende woningbouwopgave;

Innovatieve manieren toepassen om mobiliteit klimaatbestendig en energieneutraal te laten verlopen.

Mijlpalen/Resultaten	
Q1	• DMI-projecten aansluiten bij Samenwerking Agenda Toekomstbestendige gebiedsontwikkeling (SA TBGO); • Doorontwikkeling naar stabiele producten; eerste bredere implementaties (o.a. vervoersarmoede, transparantietools, pilots in productie);
Q2	• Integraal plan voor het Stadcentrum opgeleverd. Plannen voor infrastructurele aanpassingen in het centrum kunnen met een digitale twin met elkaar vergeleken worden (Inzichtelijk wordt gemaakt hoe de kabels en leidingen, stadsverwarming, riool etc. zich tot elkaar verhouden en waar rekening mee gehouden moet worden); • Opschaling en standaardisatie binnen DMI; integratie van kennisproducten (Bluebook, Application Programming Interface (API's)⁷ en structurele toepassing in beleid
Q3	• Ontwikkelde Digitale Regie instrumenten voor de openbare ruimte worden toegepast in de beleidsprocessen van Almere; • Toepassing en de openbare ruimte is versneld. Verschillende kansgebieden verschaffen toegepaste informatie (multimodaal, veiligheid, inclusiviteit);
Q4	• Het ontwikkelde instrumentarium voor de Digitale regie in de openbare ruimte wordt toegepast in tactische & operationele processen in Almere; • Consolidatie en borging gerealiseerd, waardoor opschaling naar landelijk niveau mogelijk wordt, het verankerd kan worden in beleids- en beheerprocessen en toegepast kan worden in de organisatie en het DMI-ecosysteem.

Wat mag het kosten

bedragen x € 1.000

Slimme mobiliteit	2026	2027	2028	2029	totaal
FVA	209	297	200	200	906
<i>Subtotaal FVA</i>	<i>209</i>	<i>297</i>	<i>200</i>	<i>200</i>	<i>906</i>
Derden	100	100	75	0	275
totaal	309	397	275	200	1.181

Financiën

De bestedingen 2027 vanuit het Fonds Verstedelijking Almere zijn opgebouwd uit twee onderdelen:

- Proceskosten (Almere 2.0 en programmapijlers).
- Projectkosten (nieuwe aanvragen 2027 en reeds toegekende middelen uit voorgaande jaren).

bedragen x € 1.000

jaarprogramma 2027	nieuwe middelen 2027	middelen voorgaande jaren	totaal middelen 2027
Proceskosten			
Proceskosten Almere 2.0	1.100	0	1.100
Programmasturing pijlers	900	0	900
<i>Totaal proceskosten</i>	<i>2.000</i>	<i>0</i>	<i>2.000</i>
De gezonde en sociale stad			
Zorg en ontmoetingshub	33	517	550
Zorgnetwerk	945	-170	775
Cultuurimpuls Almere			
• The Culture	858	92	950
• Jij bent M	600	0	600
• Onderzoek Poppodium	75	0	75
Kustzone Poort	0	1.665	1.665

⁷ Bijv. een "What-if API":

- Krijgt een maatregel als input (bv. weg afsluiten)
- Rekent effecten door
- Geeft resultaten terug aan dashboards of andere systemen

👉 Kortom: een API is de brug tussen systemen en data.

jaarprogramma 2027	nieuwe middelen 2027	middelen voorgaande jaren	totaal middelen 2027
Topsport	482	84	566
Huis v.d. stad	100	0	100
<i>De gezonde en sociale stad</i>	<i>3.093</i>	<i>2.188</i>	<i>5.281</i>
De lerende en ondernemende stad			
Studentencampus Windesheim	0	5.000	5.000
Foodpioniers	1.000	500	1.500
Innovatiecentrum Duurzaam bouwen PRICE	761	0	761
ICT Tribe	150	0	150
Economisch versterken Almere Centrum en Weerwatergebied	900	0	900
Cofinanciering Regiodeal Nieuw Land	1.423	0	1.423
Programma High Tech Almere	1.108	0	1.108
Groeiaagenda Nieuw Land		117	117
<i>Pijler 2: lerende en ondernemende stad</i>	<i>5.342</i>	<i>5.617</i>	<i>10.959</i>
Pijler 3: groene en waterrijke stad			
Unieke landschappen			
• Etalage	127	113	240
• Stadsbos Almeerderhout	0	5.653	5.653
Natuurinclusieve stad			
• Natuurraamwerk Pampus	35	136	171
• Natuurraamwerk Oosterwold	10	100	110
Natuurlijk verstedelijk Hart van de stad			
• Stadswetering	400	0	400
• Groene dooradering	59	91	150
Almeersepoort Nationaal Park Nieuw Land			
• Westvaarders	0	60	60
• Lepelaarsplassen	0	1.400	1.400
• Oostvaardersplassen	0	2.093	2.093
• Nationaal park Nieuw Land	0	125	125
<i>Pijler 3: groene en waterrijke stad</i>	<i>631</i>	<i>9.771</i>	<i>10.402</i>
Aanvullende projecten			
Energiesysteem van de toekomst			
• Geothermie	0	75	75
• Balanceren energienet	4	145	149
Slimme mobiliteit	200	97	297
<i>Aanvullende projecten</i>	<i>204</i>	<i>317</i>	<i>521</i>
Totale kosten	11.270	17.893	29.163

Voeding van het fonds en verdeling over de overheden

Het Fonds wordt gevoed door de gemeente, de provincie en het Rijk. De totale beschikbare middelen van het Fonds voor 2027 is € 16,8 miljoen. De geplande uitgaven komen op € 11,3 miljoen uit. Volgens het huidige overzicht ontstaat daarom een saldo van € 5,7 miljoen in 2027. Dit saldo wordt betrokken bij de dekking van de projecten in de komende jaren, volgens het Meerjarenprogramma 2025-2029.

Bij de verdeling van de middelen over de diverse overheden worden de volgende afspraken gehanteerd:

- De kosten voor de programmaorganisatie Almere 2.0 komen ten laste van de bijdrage van de gemeente Almere.
- Het Rijk draagt haar hele bijdrage bij.

- De overige uitgaven worden door de gemeente en provincie gedeeld.

Gemeentelijke bijdrage

De gemeentelijke bijdrage bestaat uit een decentralisatie-uitkering zonder nadere bestedingsvoorwaarden (€ 10,1 miljoen). Deze uitkering loopt via het gemeentefonds. Dit bedrag is exclusief de indexatie voor loon- en prijsontwikkeling 2027.

Provinciale bijdrage

Vanaf 2021 draagt de provincie jaarlijks € 6,7 miljoen bij.

Rijksbijdrage

De Rijksbijdrage bestaat uit de gerealiseerde opbrengst bij verkoop van Rijksgrond in Almere Oosterwold (7.000 kavels) en, op termijn, Almere Pampus voor 8.000 woningen.

Van de in 2025 verkochte gronden, wordt de opbrengst in 2027 ingebracht in het FVA. De bijdrage aan het FVA is in 2027 nul, omdat de kosten voor het pachtvrij maken van de gronden hoger zijn dan de verkoopopbrengsten. Met het RVB is afgesproken dat zij de komende jaren de kosten, die niet in het desbetreffende jaar verrekend kunnen worden, daarom eerst in mindering brengen op de toekomstige afdracht.

bedragen x € 1.000

verdeling jaarprogramma 2027	totaal	gemeente	provincie	Rijk
bijdrage Almere	10.134	10.134		
bijdrage Provincie	6.700		6.700	
bijdrage Rijk, grondverkoop Oosterwold	0			0
totaal beschikbaar	16.834	10.134	6.700	0
Proceskosten				
Proceskosten Almere 2.0	1.100	1.100		
Programmasturing pijlers	900	900		
Totaal proceskosten	2.000	2.000	0	0
Pijler 1: gezonde en sociale stad				
Zorg en ontmoetingshub	33	18	15	0
Zorgnetwerk	945	518	427	0
Cultuurimpuls Almere				
• The Culture	858	470	388	0
• Jij bent M	600	329	271	0
• Onderzoek Poppodium	75	41	34	0
Kustzone Poort	0	0	0	0
Topsport	482	264	218	0
Huis v.d. stad	100	55	45	0
Pijler 1: gezonde en sociale stad	3.093	1.696	1.397	0
Pijler 2: lerende en ondernemende stad				
Studentencampus Windesheim	0	0	0	0
Foodpioniers	1.000	548	452	0
Innovatiecentrum Duurzaam bouwen PRICE	761	417	344	0
ICT Tribe	150	82	68	0
Economisch versterken Almere Centrum en Weerwatergebied	900	494	406	0
Cofinanciering Regiodeal Nieuw Land	1.423	780	643	0
Programma High Tech Almere	1.108	608	500	0
Groeiaagenda Nieuw Land	0	0	0	0
Pijler 2: lerende en ondernemende stad	5.342	2.929	2.413	0

verdeling jaarprogramma 2027	totaal	gemeente	provincie	Rijk
Pijler 3: groene en waterrijke stad				
Unieke landschappen				
• Etalage	127	70	57	0
• Stadsbos Almeerderhout	0	0	0	0
Natuurinclusieve stad				
• Natuurraamwerk Pampus	35	19	16	0
• Natuurraamwerk Oosterwold	10	5	5	0
Natuurlijk verstedelijk Hart van de stad				
• Stadswetering	400	219	181	0
• Groene dooradering	59	32	27	0
Almeersepoort Nationaal Park Nieuw Land	0	0	0	0
<i>Pijler 3: groene en waterrijke stad</i>	<i>631</i>	<i>346</i>	<i>285</i>	<i>0</i>
Aanvullende projecten				
Energiesysteem van de toekomst				
• Geothermie	0	0	0	0
• Balanceren energienet	4	2	2	0
Slimme mobiliteit	200	110	90	0
<i>Aanvullende projecten</i>	<i>204</i>	<i>112</i>	<i>92</i>	<i>0</i>
Totale kosten	11.270	7.083	4.187	0
Saldo Fonds 2027	5.564			

Risicoreservering

Voor de derde tranche is ervoor gekozen om geen bredere algemenere risico reserve op te nemen.

Bij het begin van de derde tranche dienen de mogelijke risico's en de financiële gevolgen daarvan in eerste instantie binnen het project te worden opgevangen.

Een tweede afweging kan zijn om binnen de programmapijler afwegingen te maken hoe mogelijke financiële gevolgen kunnen worden opgevangen. De projecten en de programma's kunnen in ieder geval dus geen beroep doen op een bredere risico reserve op het niveau van het integrale programma door het ontbreken hiervan. Op basis van de integrale risico-inventarisatie zal eind 2026 worden beoordeeld of de nu voorgestelde werkwijze kan worden gecontinueerd of dat er andere keuzes dienen te worden gemaakt.

Bijlagen

Voorwaarden Fondsbeheer

De Fondsbeheerder beheert het FVA namens de drie deelnemende overheden. De Fondsbeheerder toetst alle aanvragen voor het jaarprogramma op hardheid en continuïteit. Voor enkele projecten geldt dat bij het moment van aanvragen (voorjaar 2026) nog niet alle informatie beschikbaar is om de hardheid en/of continuïteit van projecten te onderbouwen. De middelen voor deze projecten worden daarom onder voorwaarden opgenomen in dit jaarprogramma. Indien de aanvullende informatie beschikbaar is, kunnen de middelen na instemming van de Fondsbeheer worden vrijgegeven.

In 2027 wordt bij een aantal projecten voorwaarden opgelegd. Deze projecten worden in de loop van 2026 verder uitgewerkt, maar zijn nu nog onvoldoende hard. De voorwaarden hebben voornamelijk betrekking op het feit dat de onderbouwing van de opgevoerde bedragen niet voldoende inzichtelijk zijn.

bedragen x € 1.000

project	beschikbaar onder voorwaarden	voorwaarden besteding
Foodpioniers	1.000	Nadere planuitwerking
Innovatiecentrum Duurzaam bouwen PRICE	761	Nadere planuitwerking
Economisch versterken Almere Centrum en Weerwatergebied	900	Detailbegroting en zekerheid cofinanciering
Stadswetering	400	Detailbegroting
Groene dooradering	59	Detailbegroting
totaal	3.120	

Prognose beheerlasten

bedragen x € 1.000

	bijdrage FVA	investering fysieke ruimte	toegestane structurele beheerlast 3%	prognose beheerlasten
Almeerderhout,				
• Inflatie fase 1	1.649	1.649	49	49
• Fase 2	7.260	4.846	145	145
Etalage	1.000	124	4	4
Natuurinclusieve stad				
• Pampus	495	358	11	11
• Oosterwold	2.550	2.000	60	60
Groene dooradering Centrum	1.500	1.000	30	30
Kustzone Poort	2.250	1.000	30	30
totaal	63.904	11.177	335	335
Onvoorzien 19%			65	65
% van het Totaal	100%	0	400	400

Er zijn geen belangrijke wijzigingen in de structurele beheerlasten. De prognose is daarom niet gewijzigd. Maatregelen om de prognose te reduceren zijn niet nodig.

6 Bijlagen

6.1 Opvolging aanvaarde moties

Programmabegroting 2025

24234.046 Sober borrelen in een gezellig en gevuld stadhuis

Samenvatting:

Deze aangenomen motie vraagt het college om alle netwerkbijeenkomsten voortaan op een eenvoudige manier in het stadhuis of gemeentelijke gebouwen te organiseren met eigen catering. En om zoveel mogelijk subsidiepartners te huisvesten in het stadhuis of gemeentelijk vastgoed. De kostenbesparing en huurinkomsten die dit oplevert in de volgende begroting te verwerken. En de raad over dit alles te informeren in het eerste kwartaal van 2025.

Op 16 december 2025 heeft de raad de raadsbrief [274 - Sober borrelen en huisvesten partners in het stadhuis](#) ontvangen. De bezuiniging die gepaard ging met deze motie is behaald en dit deel van de motie is daarmee eerder al uitgevoerd. De bezuiniging op partners huisvesten in het stadhuis (deel 2 van deze motie) wordt teruggedraaid in deze begroting (zoals ook in het Hoofdlijnenakkoord vermeld). Deze besparing is niet haalbaar.

Hiermee doen we de motie af.

24234.063 Actief uitnodigen graffitikunstenaars

Samenvatting:

Deze aangenomen motie vraagt het college om actief graffiti-artisten uit te nodigen. De focus ligt op plekken die gevoelig zijn voor graffiti. U roept ons op € 50.000 uit het initiatievenbudget voor enkele toonaangevende muurschilderingen te reserveren. En bij het aanbrengen van de schilderingen rekening te houden met het thema 'Almere 50 jaar'. Informeer de raad hierover met een raadsbrief halverwege 2025.

Samen met betrokken kunstenaars is gekeken naar geschikte locaties. Een belangrijk aandachtspunt is dat een groot deel van de voorgestelde locaties niet van de gemeente is, maar van onder andere ProRail en NS. Voor deze locaties zijn toestemmingen en goedkeuringen nodig van de eigenaar, eventuele vergunningen en goedkeuring van het ontwerp. Hierdoor duurt het proces langer dan aanvankelijk voorzien.

Voor de muur bij station Almere Poort zijn inmiddels belangrijke stappen gezet. De locatie is zo goed als definitief akkoord. We zijn nu in de fase waarin het ontwerp van de kunstenaars wordt beoordeeld door de betreffende commissie en het contract wordt opgesteld waarin ook afspraken omtrent beheer en onderhoud worden opgenomen.

Op basis van de huidige planning verwachten we dat de muurschildering in het vierde kwartaal van 2026 kan worden gerealiseerd. Na afronding informeren we de raad over het resultaat en de uitvoering van de motie.

De motie is in uitvoering.

Programmarekening 2024

25152.004 Visueel verantwoord

Samenvatting:

De indiener draagt in deze ingediende motie op om voortaan in alle financiële documenten (begroting, jaarrekening, kwartaalrapportages) standaard infographics op te nemen die de belangrijkste ontwikkelingen en cijfers weergeven en na vier jaar te evalueren of dit bijdraagt aan betere toegankelijkheid en begrijpelijkheid.

Bij de vorige begrotingen hebben wij al een infographic gepubliceerd om de begroting toegankelijker en begrijpelijker te maken voor de inwoners van Almere. Dit doen wij bij deze Programmabegroting opnieuw, in een nieuw format. Wij zullen dit vanaf de huidige begroting ook bij de Voorjaarsnota en Programmarekening doen. We blijven dit doorlopend, maar in ieder geval na 4 jaar, evalueren. Deze motie is uitgevoerd.

25152.007 Stop structurele overschrijdingen inhuurgrens

Samenvatting:

De indieners roepen het college op om uiterlijk in het vierde kwartaal van 2025 met een realistisch afbouwplan te komen voor externe inhuur, inclusief mogelijk en onmogelijkheden. Daarnaast uiterlijk in het vierde kwartaal van 2025 te komen met een overzicht per programma van de kosten voor de inhuur van adviesbureaus en dit plan en overzicht uiterlijk in het eerste kwartaal van 2026 aan de raad te presenteren.

Deze motie is afgehandeld middels de raadsbrief [136 - Afhandeling motie 25152.007 Stop structurele overschrijding inhuurgrens](#) d.d. 9 juni 2026. De motie is uitgevoerd.

Koersnotitie 2026

25159.002 Populatiefinanciering om grip te krijgen op de kosten binnen de jeugdzorg

Samenvatting:

Deze aangenomen motie draagt het college op om vanaf nu bij te ontwikkelen (inkoop)beleid de mogelijkheid van populatiefinanciering te onderzoeken en om populatiefinanciering mee te nemen als serieuze richting in de integrale afweging richting de Programmabegroting 2026.

Uitgaan van populatiefinanciering was bij het aannemen van deze motie niet meer mogelijk voor de begroting van 2026. Dit komt vooral omdat de huidige contracten (per 2025) uitgaan van een prijs x aantal (PxQ) bekostiging. Populatiefinanciering vraagt om een andere manier van inkopen. Populatiefinanciering wordt als serieuze mogelijkheid onderzocht, met name voor de inrichting van de Stevige Lokale Teams en de inkoop die daar voor 2027 danwel 2028 uit volgt.

Binnen de regionale context is het ingewikkelder om uit te gaan van populatiefinanciering. Om die reden is gekozen voor PxQ financiering. De motie is in uitvoering.

25159.003 Voorkom een opnamestop!

Samenvatting:

Deze aangenomen motie roept ons op om - budgetplafonds voor de betreffende percelen vroegtijdig in het jaar bekend te maken aan verwijzers en zorgverleners. En verwijzers en zorgverleners kaders mee te geven, waarbij in ieder geval is opgenomen dat:

- de meest kwetsbare kinderen worden ontzien;
- gezinnen en jongeren met de meest urgente problematiek als eerste hulp krijgen;
- een hardheidsclausule kan worden toegepast bij schrijnende situaties;
- naast een opnamestop eerdere afschaling uit de zorg en/of kortere trajecten tot de mogelijkheden behoren.

In de huidige werkwijze en contracten zit geen mechanisme van budgetplafonds of opnamestops. Voor het begrotingsjaar 2026 speelt dit dus niet. Voor ons is het vanzelfsprekend dat kwetsbare kinderen en gezinnen geholpen worden. Het afschalen van zorg (meer zorg thuis in plaats van opname met verblijf) en kortere trajecten of meer groepsgericht behandelen maakt wel onderdeel uit van de transformatie van de jeugdhulp, uiteraard met behoud van kwaliteit. Aanvullend hierop gaan we onderzoeken hoe we een maximum kunnen stellen aan het zorggebruik, zoals budgetplafonds, in eerste instantie voor lichtere zorgvragen. Dit onderzoek en een kader ontwikkelen waarbij de meest kwetsbare kinderen worden ontzien kost meer tijd. We willen in 2026 samen met de verwijzers en aanbieders hiermee aan de slag. De motie is in uitvoering.

25159.019 Een transitieaanpak tankstations

Samenvatting:

Deze aangenomen motie draagt ons op om het beleid voor uitgifte van tankstations te actualiseren met daarbij nadrukkelijke aandacht voor de energietransitie. Hierbij het Utrechtse model als input te gebruiken en de branche te consulteren. Dit alles zo snel mogelijk aan de raad voor te leggen met het oog op verlopende concessies.

Wij zullen geactualiseerd beleid naar verwachting in de eerste helft van 2027 aan u aanbieden. Wij combineren dit, gezien de samenhang tussen de onderwerpen, met de actualisatie van de laadvisie. De motie is in uitvoering.

Programmabegroting 2026

25246.003 Grofvuil, een noodzaak met kansen

Samenvatting:

Deze aangenomen motie draagt het college op om zo spoedig mogelijk te onderzoeken welke andere mogelijkheden er zijn voor het ophalen van grofvuil en noemt enkele opties die in elk geval meegenomen dienen te worden. Dit onderzoek dient uiterlijk voor de begroting 2027 met een voorstel naar de raad te komen. Hierbij wordt als dekking aangegeven de verminderde uitgaven door sluiting van het recycleperron Almere Haven.

Deze motie is middels de raadsbrief [182 – Afhandeling motie 25246.003 \[Grofvuil een noodzaak met kansen\]](#) d.d. 30 juni 2026 afgehandeld.

De motie is uitgevoerd.

25246.011 Gelijk beleid

Samenvatting:

Deze aangenomen motie draagt het college op om te onderzoeken of ondernemers gebruik kunnen maken van de gemeentelijke afvalstoffendienst en hier uiterlijk in het tweede kwartaal van 2026 met een voorstel voor te komen. En de bespaarde kosten in te zetten voor het verlagen van de algemene afvalstoffenheffing.

Deze motie is middels de raadsbrief [163 - Afhandeling motie 25246.011 \[Gelijk beleid\]](#) d.d. 23 juni 2026 afgehandeld.

De motie is uitgevoerd.

25246.046 Transparant mandaat

Samenvatting:

Deze aangenomen motie draagt het college op om uiterlijk 1 januari over te stappen van een 'omgekeerd mandaatbesluit' naar een 'standaard mandaatbesluit' en hierbij kritisch te onderzoeken welke taken gemandateerd kunnen worden, zonder grip te verliezen op uitvoering van de door de raad vastgestelde kaders, besluiten en budgetten. Hierover de raad in het eerste kwartaal van 2026 te informeren met een raadsbrief, inclusief een overzicht van taken die gemandateerd zijn aan de ambtelijke organisatie.

Om goed te kunnen bepalen hoe de mandaatregeling aangepast moet worden, zijn we zoals eerder gemeld gestart met een evaluatie van de huidige mandaatregeling, die we sinds 2018 hebben en niet eerder hebben geëvalueerd. Een neveneffect van de evaluatie is dat bestuurders, directie en management direct worden betrokken in het belang van een passende mandaatregeling, waardoor automatisch wordt gewerkt aan een groter bewustzijn op dit thema. Deze evaluatie is inmiddels afgerond. Zodra de resultaten besproken zijn wordt de raad hier ook over geïnformeerd. De motie is in uitvoering.

25246.047 Beperk kosten van extern onderzoek en advies

Samenvatting:

Deze aangenomen motie draagt, kort samengevat, het college op om:

- het mandaat voor goedkeuring van extern onderzoek en/of advies boven een vast te stellen bedrag naar het college te halen. Bij de beslissing om in te stemmen met extern onderzoek en/of advies het 'nee, tenzij' principe toe te passen.
- De kosten van extern onderzoek en/of advies inzichtelijk te maken voor de stad in de jaarrekening.

Wij kijken momenteel hoe en op welke wijze wij de raad hier een beter inzicht in kunnen geven in de kosten die wij maken voor inhuur van adviesbureaus. Ook onderzoeken we hoe we beter inzicht kunnen krijgen op de inhuur van adviesbureaus en of we hier nadere afspraken over kunnen en moeten maken.

De motie is in uitvoering.

25246.049 Maak Digitalisering & ICT volwaardig onderdeel van het programmaplan

Samenvatting:

Deze aangenomen motie draagt het college op om met ingang van de begroting 2027 'Digitalisering & ICT' als hoofdonderdeel aan het programmaplan toe te voegen, met eigen beleidsdoelen, indicatoren en financiële onderbouwing. Daarbij de meerjarige ICT-investeringsagenda integraal te verwerken. Hierover de raad uiterlijk in het eerste kwartaal van 2026 te informeren.

Digitalisering en ICT zijn inmiddels hoofdonderdelen van het programmaplan Bedrijfsvoering en Dienstverlening. Daarin zijn de acties en beleidsdoelen omschreven die we in 2027 op gebied van ICT gaan uitvoeren. De meerjarige ICT-investeringsagenda is integraal onderdeel van de begroting. Wel werken we in 2027 verder aan het beter inzichtelijk maken van deze investeringsagenda in de begroting. Tot dat we dit verbeterd hebben is deze motie in uitvoering.

25246.050 Structurele ICT paragraaf bij collegevoorstellen

Samenvatting:

Deze aangenomen motie draagt het college op om bij elk collegevoorstel (indien van toepassing) ICT mee te wegen in de financiële paragraaf en deze werkwijze vast te leggen.

Wij hebben de processen hiervoor ingericht, de werkwijze is vastgelegd. Vanaf half oktober zullen de eerste collegevoorstellen getoetst worden op ICT-effecten. De motie is uitgevoerd.

25246.052 Wees weerbaar bij veiligheidsdreiging en uitval van dienstverlening

Samenvatting:

Deze aangenomen motie draagt het college op om een integrale weerbaarheidsaanpak, inclusief kosten op korte en lange termijn, per maatregel zichtbaar te maken bij de eerstvolgende voorjaarsnota.

Uw raad is voorafgaand aan de zomer geïnformeerd over onze werkwijze rondom het weerbaar maken van organisatie en stad. Gedurende de zomermaanden heeft de pilot noodsteunpunten plaats gevonden. Deze wordt nu geëvalueerd. In afwachting van de actualisatie van de handreiking VNG werken wij conform de raadsbrief [142 - Ontwikkelingen weerbaarheid en pilot noodsteunpunt gemeente Almere](#) verder.

De motie is in uitvoering.

25246.067 De weesfiets is niet voor fietsnietjes

Samenvatting:

Deze aangenomen motie draagt het college op om de bezuiniging op het opruimen van weesfietsen terug te draaien in zoverre dat de winkelcentra volledig meegenomen worden in de opruimrondes en de benodigde € 25.000 te dekken uit de opbrengsten parkeerbelasting 2025.

Deze motie voeren we uit vanaf dit jaar. We dekken de kosten uit de opbrengsten van de gemeentelijke inzet op het onderwerp parkeren. Wij verhogen de begroting van inkomsten parkeerbelasting met € 25.000. Dit

hebben we in de eerste kwartaalrapportage gedaan. Door inzet van de scanauto is de verwachting dat de betalingsbereidheid zal stijgen, waardoor dit ook realiseerbaar is zonder de parkeertarieven hiervoor aan te passen. De motie is uitgevoerd.

25246.069 Naar een zelfstandige en flexibele handhavingsorganisatie

Samenvatting:

Deze aangenomen motie draagt het college op om te onderzoeken hoe de afdeling Vergunningen, Toezicht en Handhaving zo kan worden ingericht met een eigen financieringslijn en centrale aansturing waarin onze Boa's een centrale rol spelen. Daarbij een model te ontwikkelen waarin een flexibele schil wordt opgenomen voor tijdelijke, thematische en gebiedsgerichte inzet waarin Boa's flexibel kunnen worden ingezet. De raad hierover te informeren via een raadsvoorstel of raadsbrief en de wijzigingen te verwerken in de eerstvolgende begroting of financiële kwartaalrapportage.

Onze Boa's worden momenteel centraal aangestuurd binnen het team THOR (Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte). Voor onze afwegingen over de toekomstige aansturing is vooral het nieuwe Boa-bestel waaraan de Rijksoverheid werkt belangrijk. Dat er een nieuw stelsel komt is in het afgelopen jaar duidelijk geworden en aangekondigd voor het jaar 2028. Wij monitoren deze ontwikkeling en maken op basis daarvan op een later moment keuzes, omdat op dit moment nog onvoldoende duidelijk is wat de invloed van de ontwikkeling is op de gemeentelijke taakuitvoering.

In het hoofdlijnenakkoord Almere vooruit is opgenomen dat we inzetten op een wendbare en weerbare handhavingsorganisatie, waarin boa's flexibel kunnen worden ingezet en zijn toegerust op de toegenomen agressie op straat. Binnen de financiële middelen die beschikbaar zijn maken we keuzes over het tijdelijk thematisch en gebiedsgericht inzetten van Boa's. Een van de thema's waar (vooralsnog tijdelijk) extra inzet op wordt gepleegd is op basis van het hoofdlijnenakkoord het onderwerp afvaldumpingen. Over overige thema's maken we een keuze die we vastleggen in het Handhavingsuitvoeringsprogramma voor 2027. We informeren de raad hier uiterlijk in het eerste kwartaal van 2027 over met een raadsbrief. De motie is in uitvoering.

Programmarekening 2025

26088.002 Meten is weten: transparante verantwoording, geen verzamelpost

Samenvatting:

Deze aangenomen motie draagt het college op om vanaf de Programmabegroting 2027 de beleidsterreinen Diversiteit, Inclusie, Toegankelijkheid en Antidiscriminatie afzonderlijk financieel inzichtelijk te maken. Voor ieder van deze beleidsterreinen afzonderlijke doelstellingen, budgetten en meetbare prestatie-indicatoren op te nemen. Dit alles bij de Programmarekening jaarlijks inzichtelijk te maken. En daarbij de raad bij de Programmabegroting 2027 een nieuwe verantwoordingstructuur voor te leggen. Aanvullend de raad voor 1 december 2026 te informeren over de oorzaken van onderbestedingen binnen de toegankelijkheidsreserve en daarbij een uitvoeringsplan voor te leggen met concrete mijlpalen voor fysieke, digitale en sociale toegankelijkheid.

Bij deze begroting hebben we dit nog niet apart inzichtelijk kunnen maken. Met het nieuwe financiële systeem dat binnenkort wordt geïmplementeerd kunnen we deze splitsing wel inzichtelijk maken in onze totaalbegroting. Verantwoording bij de jaarrekening is wel mogelijk. Bij de jaarrekening kunnen we u dan ook de nieuwe verantwoordingsstructuur voorleggen. De oorzaken wat betreft onderbestedingen worden in deze begroting (zie onder financiën binnen het programmaplan Wmo, welzijn en gezondheid) wel verklaard. Er zal gewerkt worden aan een plan voor de besteding van de middelen vanuit toegankelijkheid. De motie is in uitvoering.

26088.003 Houd senioren in beweging op de woningmarkt: borg van Groot naar Beter

Samenvatting:

Deze aangenomen motie draagt het college op om bij de Programmabegroting 2027 integraal af te wegen om van 'Groot naar Beter' structureel te borgen op tenminste het niveau van 2025 en de raad jaarlijks te informeren over aantal gehonoreerde aanvragen en het aantal daardoor vrijgekomen woningen.

In deze Programmabegroting 2027 borgen we de regeling 'van Groot naar Beter' structureel. Wij doen dit voor het aantal mogelijke aanvragen op het niveau van 2025, namelijk 50. Voor de verhuisvergoeding (een deel van de totale regeling) stellen we € 1.250 per regeling beschikbaar, dat is op het niveau van 2024 en 2026. In 2025 was er sprake van een eenmalige verhoging. We gaan in 2027 de regeling evalueren, waarbij we gaan kijken wat de meest effectieve invulling is in de gehele breedte van de regeling, dus zowel aantal, subsidiebedrag, ondersteuning, etc. Wij zullen de raad hierover informeren. Ook informeren we de raad jaarlijks bij de programmarekening over het aantal gehonoreerde aanvragen en de verhuisbeweging die dat in gang heeft gezet.

De motie is in uitvoering.

26088.007 Voer de aangenomen moties over het Fonds Verstedelijking Almere eindelijk uit

Samenvatting:

Deze aangenomen motie draagt het college op om de aangenomen moties 25246.022 en de aangenomen motie over kpi's met voorrang uit te voeren en de raad uiterlijk voor de begroting zowel de nieuwe besluitvorming als de kpi's voor te leggen. In het register moties en toezeggingen de stand van zaken en de reden van vertraging van beide moties expliciet op te nemen en dit van toepassing te verklaren op het jaarprogramma FVA 2027.

Deze motie is op 27 augustus 2026 besproken op de politieke markt. De bespreking is afgerond.

Het college heeft aangegeven op welke wijze de moties worden uitgevoerd. Het college heeft verduidelijkt wat is beschreven in de raadsbrieven op 16 december 2025 Afhandeling motie 25015.011 en toezegging Meerjarenprogramma Fonds Verstedelijking Almere en 10 maart 2026 over Afhandeling motie 25246.022 (Herziening RRaam overeenkomst, uitvoeringsovereenkomst en nadere uitwerking FVA). Er zijn tijdens de bespreking op 27 augustus 2026 twee toezeggingen gedaan:

- om in november 2026 voor een consultatie over de herinrichting van het Fonds Verstedelijking Almere naar de raad te komen. Deadline voor de beantwoording van de toezegging: 30 november 2026.
- om voor de zomer 2027 met een conceptvoorstel voor de herinrichting van het Fonds Verstedelijking Almere (in aanloop naar Almere 3.0) naar de raad te komen. Deadline voor de beantwoording van de toezegging: 9 juli 2027

Deze toezeggingen komt overeen met het proces zoals dat is beschreven in de raadsbrief van 30 juni 2026 over het plan van aanpak Almere 3.0.

De motie is in uitvoering.

6.2 Uitgangspunten en eenheden

Ons financieel perspectief wordt sterk beïnvloed door de groei van de stad. De financiële vertaling daarvan vindt plaats aan de hand van vele kengetallen. Onderstaand treft u de belangrijkste kengetallen aan.

Woningproductie

Op 1 januari 2026 bedraagt het aantal woonruimten in Almere 95.473. In de tabel hebben we ook de woningen opgenomen die in de periode 2026 -2030 naar verwachting worden opgeleverd. Op basis van de meest recente scenario's gaan wij er vanuit dat de woningbouw in Almere gestaag voortgang zal vinden.

	2026	2027	2028	2029	2030
aantal woonruimten	95.473	96.673	97.973	99.373	100.873
aantal (verwachte) oplevering nieuwe woningen	1.200	1.300	1.400	1.500	1.700
oppervlakte land (in ha)	12.898				
oppervlakte binnenwater (in ha)	2.105				
oppervlakte buitenwater (in ha)	9.873				
oppervlakte bebouwd (in ha)	850				
oeverlengte (in hectometers)	6.263				
kernen	7				

Inwoners

Het inwonertal is op basis van de meest recente prognoses geactualiseerd.

	2026	2027	2028	2029	2030
inwoners	232.619	235.374	238.112	240.820	243.614
jeugdigen (van 0 t/m 17 jaar)	50.085	50.294	50.490	50.670	50.860
ouderen (75 en ouder)	11.990	12.721	13.465	14.220	14.995

Jongeren en ouderen

De bevolkingsopbouw van Almere naar leeftijd wijkt sterk af van het gemiddelde van Nederland. Almere heeft een relatief jonge bevolking. Hoewel Almere de komende jaren nog een stad blijft met een relatief jonge bevolking, zal de groep ouderen op termijn veel harder (gaan) groeien dan andere leeftijdsgroepen.

Onroerende zaakbelasting (Ozb)

In de onderstaande tabel is de verwachte ontwikkeling van de WOZ waarde weergegeven voor woningen en niet woningen (bedrijven). Dit is voor jaren 2026 en 2027 een combinatie van de verwachte waardestijging en de verwachte uitbreiding van het aantal woningen en bedrijven.

WOZ waarde onroerende zaakbelasting (indicatief na hertaxatie) bedragen x € 1 miljoen

	2026	2027	2028	2029	2030
WOZ waarde woningen	41.281	43.758	44.249	44.778	45.345
WOZ waarde niet woningen	4.930	5.088	5.145	5.208	5.268

Riool- en afvalstoffenheffing

Dit betreft een prognose van het aantal objecten dat wordt meegenomen bij de berekening van de riolheffing en de afvalstoffenheffing.

Objecten riolheffing - afvalstoffenheffing

	2026	2027	2028	2029	2030
objecten riolheffing	101.800	103.000	104.300	105.700	107.100
objecten afvalstoffenheffing	92.952	94.164	95.472	96.879	98.421
wv; eenpersoonshuishoudens	26.027	26.366	26.732	27.126	27.558
wv; meerpersoonshuishoudens	66.925	67.798	68.740	69.753	70.863

Loonprijsbijstelling

De onderstaande tabel laat de indexcijfers zien welke we gebruiken om onze uitgaven en onze lokale heffingen bij te stellen om te compenseren voor loon en prijsstijgingen.

waarvoor	publicatie	2027
Loongevoelige budgetten	CPB: Loonvoet sector overheid	4,10%
Prijsgevoelige budgetten	CPB: Prijs bruto binnenlands product	3,10%
Gesubsidieerde instellingen	CPB: Prijs bruto binnenlands product & correctie 2026	2,84%
Lokale heffingen	CPB: loonprijsgevoelige uitgaven gemeentelijk takenpakket	3,60%
Jeugdhulp en Wmo	https://vng.nl/artikelen/indexatie-jeugdwet-en-wmo-2027	3,59%

6.3 Overzicht incidentele en structurele baten en lasten

Het BBV schrijft voor dat er inzicht gegeven dient te worden in de incidentele baten en lasten per programma. In dit hoofdstuk maken we dit zichtbaar.

Kaders voor incidentele baten en lasten

Wij hebben in lijn met de regels uit het BBV de volgende kaders om te bepalen of een begrotingsactiviteit incidenteel is:

1. We kijken naar de aard van de begrotingspost. Als de activiteit die vanuit de begrotingspost wordt betaald tijdelijk is, dan zijn de lasten en baten als incidenteel opgenomen. Dit kan ook gaan om activiteiten die we voor lange periode uitvoeren. Te denken valt aan de grondexploitatie, het Fonds Verstedelijking Almere en de ontwikkeling van Oosterwold
2. We stellen per kostenplaats vast of de activiteit incidenteel of structureel is. Als er op een kostenplaats zowel incidentele als structurele baten en lasten zijn dan worden deze in principe als structureel meegenomen. Alleen als het structurele aandeel beperkt is ten opzichte van de incidentele aandeel dan zullen we de kostenplaats als incidenteel meenemen.
3. Uitzondering hierop zijn onttrekkingen (vrijval) aan voorzieningen. Deze oormerken wij altijd als incidenteel
4. Stortingen in en onttrekkingen aan reserves zijn conform het BBV in principe incidenteel. Hierop zijn een aantal uitzonderingen, deze staan hieronder apart beschreven.
5. We hanteren een ondergrens van € 0,5 miljoen aan incidentele baten of lasten per begrotingsactiviteit. Als de incidentele lasten of baten kleiner zijn nemen we deze niet (apart) op in het overzicht.

Kaders voor structurele stortingen in en onttrekkingen aan reserves

In het BBV is bepaald dat alleen stortingen in en onttrekkingen aan reserves voor kapitaallasten als structureel gekenmerkt mogen worden. Alle andere stortingen en onttrekkingen zijn incidenteel. Wij hebben dit vertaald in de volgende kaders

1. Onttrekkingen aan de kapitaallastenreserves ten behoeve van de dekking van kapitaallasten zijn **structureel**.
2. De rentetoevoeging (storting) aan de kapitaallastenreserves zijn **structureel**.
3. De storting in de reserve om de kapitaallasten van investeringen in latere jaren te kunnen dekken is **structureel** als het een structurele begrotingsactiviteit is. Vanaf 2024 zal dit minimaal zijn omdat de kosten van vervangingsinvesteringen openbare ruimte niet meer via de kapitaallastenreserve loopt.
4. De storting in de reserve om de kapitaallasten van investeringen in latere jaren te kunnen dekken is **incidenteel** als het een incidentele begrotingsactiviteit is (zoals het Fonds Verstedelijk Almere).
5. De vrijval (onttrekking) van kapitaallastenreserves is **incidenteel**.
6. Alle stortingen en onttrekkingen aan andere reserves zijn **incidenteel**.

Incidentele baten en lasten per programma

In de tabel hieronder zijn de incidentele baten en lasten per programma opgenomen. Lasten zijn met een – weergegeven, baten zijn met een + weergegeven:

bedragen x € 1 miljoen

	L 2026	B 2026	L 2027	B 2027	L 2028	B 2028	L 2029	B 2029	L 2030	B 2030
PR01 Wonen										
exploitatie										
Wonen	-2,6	2,4	-4,5	1,6	0,0					
Grondexploitaties	-90,1	131,7	-120,4	151,1	-102,9	220,5	-102,0	243,4	-79,3	232,8
Mutatie boekwaarde grondexploitaties	-21,5		-30,6		-117,5		-141,4		-153,4	
Oosterwold	-2,9	2,9	-6,0	6,0	-21,8	21,8	-21,9	21,9	-21,2	21,2
Particulier opdrachtgeverschap	-0,5	0,4	-0,5	0,4	-0,5	0,4	-0,5	0,4	-0,5	0,4
overige	-0,5	0,2	-0,2	0,2	-0,2	0,2	-0,2	0,2	-0,2	0,2
reserves	-23,9	43,6		0,5		0,5		0,5		0,5
Totaal	-141,9	181,3	-162,2	159,6	-242,9	243,3	-265,9	266,3	-254,6	255,0

	L 2026	B 2026	L 2027	B 2027	L 2028	B2028	L 2029	B 2029	L 2030	B 2030
PR02 Openbare ruimte										
exploitatie										
Groot onderhoud en vervangingen	-4,0		-1,3							
Unieke landschappen: Almeerderhout	-0,7		-6,1		-6,8		-1,6		0,0	
Ecologische verbindingen	-0,3		-1,1		-1,3		-1,7			
Riolering Oosterwold	-3,1		-6,5		-6,1		-2,5		-1,4	
groene waterrijke identiteit	-0,5		-0,1		-0,1					
Wijkgericht Werken en Almere 50 jaar	-0,6		-0,3							
overige	-0,9	0,1	-0,4	0,1	-0,3	0,1	-0,1	0,1	0,0	0,1
reserves	-1,4	3,6	-2,1	9,5	-2,0	10,3		3,3		0,0
<i>Totaal</i>	<i>-11,4</i>	<i>3,7</i>	<i>-18,0</i>	<i>9,6</i>	<i>-16,6</i>	<i>10,4</i>	<i>-5,9</i>	<i>3,3</i>	<i>-1,5</i>	<i>0,0</i>
PR03 Veiligheid, handhaving en toezicht										
exploitatie										
Veiligheidsbeleid	-0,8	0,1	-0,6							
Preventie met gezag	-2,1	2,1	-1,5	1,5	-1,5	1,5	-1,5	1,5	-0,1	0,1
overige	-1,1	0,2	-0,3	0,1	-0,1	0,1	-0,1	0,1	0,0	
reserves	-0,7	0,5								
<i>Totaal</i>	<i>-4,7</i>	<i>2,9</i>	<i>-2,5</i>	<i>1,7</i>	<i>-1,7</i>	<i>1,7</i>	<i>-1,7</i>	<i>1,7</i>	<i>-0,1</i>	<i>0,1</i>
PR04 Stedelijke en economische ontwikkeling en duurzaamheid										
exploitatie										
Economische ontwikkeling	-2,3	0,0	-1,5	0,0	-0,8		-0,7			
Regio Deal Nieuw Land	-2,5	0,8	-3,6	1,2	-3,0	1,1	-2,4			
Flevo Campus	-1,8		-1,4		-1,5		-1,3			
Almere Buiten-Centrum	-0,3		-1,9		-1,7		-1,1			
Bedrijventerreinen	-0,6		-1,0		-0,3		-0,3			
Binnenring Almere Haven	-2,2		-4,9		-0,4		-1,2			
Energietransitie	-4,3	3,6	-3,4	2,4	-0,5	0,5				
Leefkwaliteit	-1,4	0,1	-0,9							
Nationaal Park Nieuw Land - Almeerse Poort	-2,5		-4,5		-1,0		-2,0			
Procesk Cultuur, toerisme en sport	-1,9		-2,0		-1,9		-1,9			
Museale voorziening	-0,6		-0,7		-0,6		-0,6			
FVA circulaire economie	-2,2		-1,4		-1,5		-1,8			
FVA: ontwikkeling van de (Hart van) de stad	-3,8	0,1	-2,8	0,1	-3,1	0,1	-2,4		-0,5	
RSV Pampus	-0,6		-0,3							
FVA cultuur, recreatie en toerisme	-0,7		-0,5		-1,3		-0,2			
overige	-0,6		-0,1							
reserves	-6,6	25,9	-14,2	35,1	-2,2	18,1	-2,2	18,1		0,5
<i>Totaal</i>	<i>-34,8</i>	<i>30,4</i>	<i>-45,2</i>	<i>38,8</i>	<i>-19,7</i>	<i>19,8</i>	<i>-18,0</i>	<i>18,1</i>	<i>-0,5</i>	<i>0,5</i>
PR05 Jeugd en onderwijs										
exploitatie										
Sloopkosten	-0,2		-0,2						-0,2	
Eerste inrichting schoolgebouwen	-0,4		-0,5		0,0		0,0		0,0	
Positief Gezond Almere	-0,6									
Investeringsplan Jeugd	-2,3									
overige	-0,7	0,1	-0,1		0,0		0,0		0,0	
reserves		2,9		2,7						
<i>Totaal</i>	<i>-4,2</i>	<i>3,0</i>	<i>-0,8</i>	<i>2,7</i>	<i>0,0</i>		<i>0,0</i>		<i>-0,2</i>	

	L 2026	B 2026	L 2027	B 2027	L 2028	B 2028	L 2029	B 2029	L 2030	B 2030
PR06 Wmo, welzijn en gezondheid										
exploitatie										
Diversiteit en inclusie	-1,1		0,0							
Preventieve volksgezondheid	-1,7	1,6	0,0		0,0		0,0		0,0	
Positief Gezond Almere	-2,6	2,6	-2,8	2,8						
regionale Wmo uitbetaling overschot	-1,8									
Overschot GALA 2026	0,6									
FVA: Zorg en ontmoetingshub	-0,2		-0,7		-2,0		-2,1			
overige	-0,4	0,3	-0,5							
reserves		2,3		0,7		2,0		2,1		
<i>Totaal</i>	<i>-7,2</i>	<i>6,8</i>	<i>-4,0</i>	<i>3,5</i>	<i>-2,0</i>	<i>2,0</i>	<i>-2,1</i>	<i>2,1</i>	<i>0,0</i>	
PR07 Werk, inkomen en participatie										
exploitatie										
Wet sociale werkvoorzieningen	-0,8		-0,2		-0,1		0,0		0,0	
Hulp aan Oekraïners	-34,2	34,2	-34,9	34,9	-34,9	34,9	-0,7	0,7	-0,7	0,7
Bestedingsplan armoede	-0,6	0,1	-0,2		-0,2					
Re-integratie regionaal	-1,6	0,7	-3,8	0,0	-0,8					
POK bestedingsplan	-2,0		-3,9							
Hulp gedupeerde kinderopvang toeslag	-30,0	30,0	-23,0	23,0						
Forfaitaire LKS	-0,7		-0,4							
overige	-0,3	0,6	-0,3		-0,2					
reserves		0,6		0,6		0,3				
<i>Totaal</i>	<i>-70,2</i>	<i>66,3</i>	<i>-66,8</i>	<i>58,6</i>	<i>-36,2</i>	<i>35,2</i>	<i>-0,7</i>	<i>0,7</i>	<i>-0,7</i>	<i>0,7</i>
PR08 Sport, kunst en cultuur										
exploitatie										
FVA sport	-1,9		-0,9		-0,4		-0,4			
impulsgelden cultuur en bibliotheek	-0,3		-0,3		-0,3					
overige	-0,1									
reserves	-0,9	2,4		0,9		0,4		0,4		
<i>Totaal</i>	<i>-3,2</i>	<i>2,4</i>	<i>-1,2</i>	<i>0,9</i>	<i>-0,7</i>	<i>0,4</i>	<i>-0,4</i>	<i>0,4</i>		
PR09 Dienstverlening en bedrijfsvoering										
exploitatie										
stelpost investeringsreserve			-36,0							
ICT (projecten)	-6,8		-6,8		-3,9		-0,6		0,0	
Nieuw Financieel Systeem	-2,0									
FVA Overhead	-0,3		-0,3		-0,3		-0,3		-0,3	
overige	-0,6	0,1	-0,1	0,1	-0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
reserves	-0,7	1,2	0,0	0,4	0,0	0,4	0,0	0,3	0,0	0,3
<i>Totaal</i>	<i>-10,4</i>	<i>1,3</i>	<i>-43,2</i>	<i>0,5</i>	<i>-4,3</i>	<i>0,5</i>	<i>-0,9</i>	<i>0,3</i>	<i>-0,3</i>	<i>0,3</i>
PR10 Financiën										
exploitatie										
Bijdrage overheden FVA		16,8		16,8		16,8		16,8		16,8
Vennootschapsbelasting	-4,2		-0,9		-0,9		-0,9		-0,9	
Stelpost onvoorzien	-0,5		-0,5							
overige		0,4		0,1						
reserves	-122,3	90,4	-18,2	56,8	-16,8	11,8	-16,8	3,7	-16,8	2,1
<i>Totaal</i>	<i>-127,0</i>	<i>107,6</i>	<i>-19,7</i>	<i>73,8</i>	<i>-17,8</i>	<i>28,6</i>	<i>-17,8</i>	<i>20,5</i>	<i>-17,8</i>	<i>18,9</i>
Eindtotaal	-415,0	405,8	-363,5	349,7	-341,8	341,8	-313,4	313,4	-275,7	275,7

Toelichting incidentele baten en lasten per programma

Wonen

In 2027 staan kosten van de taskforce en maatregelen om vergunninghouders te huisvesten om aan de taakstelling te kunnen voldoen. Ook krijgen we € 1,6 miljoen van het Rijk voor de huisvesting van vergunninghouders in doorstroomlocaties.

Grondexploitaties / mutatie boekwaarde grondexploitatie

Dit gaat om het bouwen van woningen, bedrijventerreinen, kantoren en voorzieningen. Dit is een tijdelijke activiteit die zich over ongeveer tien jaar uitstrekt. De lasten en baten en winsten en verliezen zijn daarom ook incidenteel. In 2026 verwachten we een winst van € 39 miljoen, waarover ook VPB moet worden betaald. We houden geen rekening in de begroting met structurele winst uit het grondbedrijf. In 2027 verwachten we een afname van de boekwaarde van ruim € 30 miljoen.

Een uitgebreide toelichting is te vinden in de paragraaf grondbeleid en het MPGA.

Oosterwold

Dit zijn de inkomsten uit grondverkoop in Oosterwold, de exploitatiebijdrage voor het kostenverhaal en de ambtelijke inzet hiervoor. Net zoals de 'reguliere' gebiedsontwikkeling is de ontwikkeling van Oosterwold een incidentele activiteit. De inkomsten uit grondverkoop worden gestort in de reserve Fonds Verstedelijking Almere.

Particulier opdrachtgeverschap (PO)

Dit zijn de uitvoerings- en marketingkosten en grondopbrengsten voor PO kavels.

Reserve

In 2026 is dit per saldo voor € 19 miljoen een onttrekking aan het weerstandsvermogen van het grondbedrijf. Jaarlijks onttrekken we € 0,5 miljoen aan de reserves huisvestingsverordening, Ruimtelijke Ontwikkeling en weerstandsvermogen.

Openbare ruimte

Groot onderhoud en vervangingen

Dit zijn tijdelijke kosten voor onder andere de Gooimeerdijk in 2026 en het openbreken openbare ruimte door waterschade in 2027.

Fond verstedelijking Almere

De volgende activiteiten betreffen het FVA. Zie voor een nadere toelichting de paragraaf FVA

- Unieke landschappen: Almeerderhout
- Ecologische verbindingen
- Groene waterrijke identiteit

Riolering Oosterwold

Dit zijn kosten voor tijdelijke maatregelen riolering in Oosterwold.

Wijkgericht Werken en Almere 50 jaar

Dit gaat om activiteiten voor Almere 50 jaar en wijkgericht werken.

Reserve

Dit zijn vooral stortingen en onttrekkingen in de reserve FVA.

Veiligheid, handhaving en toezicht

Veiligheidsbeleid

Dit betreft de tijdelijk extra aanpak van georganiseerde criminaliteit en veilige wijken.

Preventie met gezag

Dit zijn de kosten van het programma preventie met gezag die (tijdelijk) via een specifieke uitkering van het Rijk worden betaald.

Stedelijke en economische ontwikkeling en duurzaamheid

Fond verstedelijking Almere

De volgende activiteiten betreffen het FVA. Zie voor een nadere toelichting de paragraaf FVA

- Economische ontwikkeling
- Regio Deal Nieuw Land
- Flevo Campus
- Nationaal Park Nieuw Land
- Almeerse Poort, Procesk
- Cultuur, toerisme en sport
- Museale voorziening
- FVA circulaire economie
- ontwikkeling van de (Hart van) de stad
- FVA cultuur, recreatie en toerisme

Almere Buiten-Centrum / Bedrijventerreinen / Binnenring Almere Haven

Dit betreft de stedelijke vernieuwingsopgave in deze gebieden. Hiervoor is incidenteel geld beschikbaar (Fonds Stedelijke Vernieuwing).

Energietransitie

We voeren projecten uit om het energieverbruik van woningen te verminderen en energiearmoede tegen te gaan. Het gaat hierbij onder andere om het beschikbaar stellen van vouchers voor isolatiematerialen en klusteams voor inwoners met een kleine beurs. De kosten worden betaald door het Rijk.

Leefkwaliteit

Dit is vooral de aanpak van asbestdaken.

RSV Pampus

Dit is de ruimtelijke Strategische Verkenning naar de ontwikkelmogelijkheden in Almere Pampus.

Reserve

De stortingen zijn stortingen in de reserves afschrijvingen voor investeringen. De onttrekkingen zijn vooral de reserves Fonds Verstedelijking en Stedelijke vernieuwing voor de dekking van bovenstaande projecten.

Jeugd en onderwijs

Sloopkosten

Dit zijn de sloopkosten van diverse (ex) onderwijsgebouwen.

Eerste inrichting schoolgebouwen

Dit zijn de kosten voor eerste inrichting en onderwijsleerpakketten van nieuwe schoolgebouwen.

Positief Gezond Almere

Dit is geld dat we in 2026 uitgeven aan het programma positief gezond Almere op dit programma.

Investeringsplan Jeugd

Dit zijn de verwachte kosten van het investeringsplan jeugd die onder dit programma staan.

Reserve

Dit is de onttrekking aan het investeringsfonds jeugd.

Wmo, welzijn en gezondheid

Diversiteit en inclusie

Dit zijn de kosten in 2026 voor het actieplan diversiteit en inclusie en toegankelijkheid van de openbare ruimte.

Preventieve volksgezondheid

Dit zijn de kosten in 2026 van Doorontwikkeling Zorgzaam Flevoland, Gezond in de stad en terugdringen gezondheidsachterstanden.

Positief Gezond Almere

Dit is geld dat we in 2026 uitgeven aan het programma positief gezond Almere op dit programma.

Regionale Wmo uitbetaling overschot

We betalen het overschot 2025 op de regionale Wmo uit aan de andere Flevolandse gemeenten.

Overschot GALA 2026

In 2026 dekken we kosten die normaal uit de reguliere begroting worden betaald uit het GALA omdat hierin ruimte zit. Hierdoor ontstaat er eenmalig voordeel in 2026.

FVA: Zorg en ontmoetingshub

Dit is onderdeel van het FVA. Zie voor een nadere toelichting de paragraaf FVA.

Reserve

Vanaf 2027 is dit de onttrekking uit de reserve FVA.

Werk, inkomen en participatie

Wet sociale werkvoorzieningen

Dit betreft de inzet van het impulsbudget sociale infrastructuur (Sociaal werkbedrijf) van het Rijk.

Hulp aan Oekraïners

We vangen Oekraïense vluchtelingen op. Voor de opvang en begeleiding hiervan krijgen we geld van het Rijk.

Bestedingsplan armoede

Dit is de inzet van tijdelijke middelen voor bijvoorbeeld het jeugdfonds sport en cultuur en de ontwikkeling van de stadspas.

Re-integratie regionaal

We hebben van het Rijk geld gekregen voor crisisdienstverlening en dichterbij dan je denkt. Het geld is voor de regio Flevoland. Dit geld is nog maar beperkt uitgegeven. Vanaf 2024 is er een nieuw bestedingsplan.

POK bestedingsplan

We hebben geld gekregen van het Rijk voor het helpen en ondersteunen van gedupeerden van de KOT affaire. Ook is er een POK bestedingsplan waarmee we onze eigen dienstverlening verbeteren.

Hulp gedupeerde kinderopvang toeslag

We krijgen geld van het Rijk voor het helpen en ondersteunen van gedupeerden van de KOT affaire.

Forfaitaire LKS

Dit zijn de (extra) kosten van forfaitaire loonkostensubsidie (LKS). Dit is een tijdelijke (overgangs)regeling van het Rijk.

Reserve

Dit is de onttrekking aan de reserve bestaanszekerheid.

*Sport, kunst en cultuur***FVA sport**

Dit is onderdeel van het FVA. Zie voor een nadere toelichting de paragraaf FVA.

Impulsgelden cultuur en bibliotheek

Dit zijn impulsgelden vanuit de begroting 2026 voor onze culturele instellingen. Deze impulsmiddelen worden in 3 jaar ingezet.

*Dienstverlening en bedrijfsvoering***Stelpost investeringsreserve**

Zolang er geen investeringsreserve is ingesteld reserveren we de winst van het grondbedrijf op stelpost.

ICT (projecten)

We voeren diverse ICT projecten uit zoals: Persoonlijk en gepersonaliseerd, Slim in de basis en Partner in vernieuwen. Hiervoor zijn tijdelijke middelen beschikbaar gesteld.

Nieuw Financieel Systeem

Dit zijn kosten voor de ontwikkeling en implementatie van het nieuwe financieel systeem.

FVA Overhead

Dit is onderdeel van het FVA. Zie voor een nadere toelichting de paragraaf FVA.

Reserve

De stortingen zijn stortingen in de reserves afschrijvingen voor investeringen. De onttrekkingen zijn onttrekkingen aan het Fonds Verstedelijking Almere.

*Financiën***Bijdrage overheden FVA**

We krijgen van het Rijk en de Provincie geld voor de uitvoering van het Fonds Verstedelijking Almere. De afspraken hierover en het programma dat we uitvoeren zijn tijdelijk van aard.

Vennootschapsbelasting

Over onze ondernemersactiviteiten moeten we vennootschapsbelasting betalen. De meeste VPB moeten we betalen over de fiscale winst van het grondbedrijf. Een deel van onze bedrijfseconomische winst reserveren we hiervoor. Omdat de grondexploitatie een incidentele activiteit is, is de vennootschapsbelasting die we betalen ook incidenteel

Stelpost onvoorzien

We reserve € 0,5 miljoen, € 2,25 per inwoner, in het lopende jaar en het begrotingsjaar voor onvoorziene uitgaven.

Reserve

De storting vanaf 2027 is vooral het storten van de bijdrage overheden in het Fonds Verstedelijking Almere. Verder zijn dit vooral stortingen en onttrekkingen van de algemene reserves (jaarresultaat 2025, op peil houden weerstandsvermogen en onttrekking van buffer voor incidentele baten en lasten).

Structurele stortingen in en onttrekkingen aan reserves

De stortingen en onttrekkingen aan de volgende reserves hebben we als structureel aangemerkt:

bedragen x € 1 miljoen

	2026	2027	2028	2029	2030
stortingen					
8 Afschrijvingen Investerings	-0,3	-0,3	-0,4	-0,4	-0,4
84 Afschrijving investeringen openbare ruimte	-2,4	-2,2	-2,3	-2,2	-2,2
70 Reserve MIPA	-1,2	-1,1	-1,1	-1,1	-1,1
<i>Totaal stortingen</i>	<i>-3,9</i>	<i>-3,6</i>	<i>-3,8</i>	<i>-3,7</i>	<i>-3,7</i>
onttrekkingen					
8 Afschrijvingen Investerings	0,8	1,0	1,0	1,0	1,0
84 Afschrijving investeringen openbare ruimte	6,5	6,9	7,2	7,5	7,9
<i>Totaal onttrekkingen</i>	<i>7,3</i>	<i>7,9</i>	<i>8,2</i>	<i>8,5</i>	<i>8,9</i>
begrotingssaldo na bestemming	3,4	4,3	4,5	4,7	5,3

- Storting in de reserves 8 en 84 betreffen rentetoevoegingen over de reserves.
- De storting in het MIPA betreft een structurele storting waarmee een jaarlijks investeringsprogramma wordt betaald. Voorheen hadden we deze als incidenteel aangemerkt.
- De onttrekkingen betreffen dekking voor kapitaallasten van reeds gedane investeringen

Structurele reëel evenwicht (SRE)

Het belangrijkste toetsingscriterium voor het financieel toezicht is een positief SRE. Deze moet in het begrotingsjaar 2027 positief zijn. Er mag ook geen sprake zijn van een jaarlijks naar achteren schuivend SRE. Wij voldoen aan de vereisten vanuit het toezicht. De Provinciaal toezichthouder zal op de onderbouwing van het SRE nog wel een toets doen. Het SRE is in onderstaande tabel per begrotingsjaar weergegeven:

bedragen x € 1 miljoen

	2026	2027	2028	2029	2030
exploitatie	-20,2	-76,9	-31,0	-14,0	8,6
reserve	20,2	76,9	27,2	13,9	-8,2
<i>begrotingssaldo na bestemming</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>-3,9</i>	<i>-0,1</i>	<i>0,4</i>
waarvan incidentele baten en lasten	-9,2	-13,9			
structureel reëel begrotingsresultaat (SRE)	9,2	13,9	-3,9	-0,1	0,4

De eerste twee jaren is er sprake van een positief SRE. In 2028 is het SRE negatief. Dit komt vooral door het tweede Ravijn ontstaat omdat gemeenten geen structureel geld hebben gekregen voor de jeugdhulp. Dit kost Almere ongeveer € 14 miljoen per jaar.

6.4 Neutrale bijstellingen

aanpassen begroting regionale Wmo door instellen SDFL

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
inkomsten	1.982	3.910	3.912	3.912	3.912
reserve Sociaal Domein	2.085	2.314	1.439	1.407	1.407
uitbetaling overschot 2025	-1.799				
uitbetaling overschot 2025: onttrekking reserve sociaal domein	1.799				
uitgaven	-4.067	-6.224	-5.351	-5.319	-5.319
totaal					

Per 2027 wordt, als college en raad instemmen, de Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Flevoland (GR SDFL) ingesteld. Hierdoor gaan de kosten van de regionale Wmo lopen via de administratie van SDFL.

De gemeente Almere blijft wel centrumgemeente voor de taken beschermd wonen, maatschappelijke opvang en vrouwenopvang. Wij blijven daarom de inkomsten vanuit het Rijk ontvangen. De afspraak is dat de inkomsten één op één worden doorgezet naar de GR SDFL via een inkomensoverdracht.

Wij hebben de gemeentelijke begroting hierop aangepast. Het betreft een neutrale wijziging zonder impact op het resultaat. Door de instelling van de GR komt de reserve sociaal domein per eind 2026 ook te vervallen. Deze reserve had vooral tot doel om het gerealiseerde resultaat in het boekjaar te reserveren en vervolgens uit te betalen aan de regiogemeenten.

aanpassing restwaarden parkeergarages

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
a. hogere kapitaallasten	-186	-186	-186	-186	-186
b. actualisatie parkeerexploitatie	186	186	186	186	186
totaal					

Volgens onze boekhoudregels moeten wij onze parkeergarages waarderen tegen marktwaarde. Wij hebben onderzocht of de huidige restwaarden van de parkeergarages in Almere nog passend zijn bij de marktwaarde. Uit het onderzoek blijkt dat een aantal parkeergarages verlieslatend is. Hierdoor is er geen sprake van een positieve marktwaarde. Het is daarom niet logisch om voor deze garages een restwaarde te hanteren. Dit geldt voor de parkeergarages in Almere Buiten en de Leerlinggarage in Almere Centrum. Voor de Flevogarage wordt voorgesteld om de restwaarde te verlagen naar 10%. Dit percentage sluit beter aan bij de laagste marktwaarde. Doordat de restwaarde lager wordt moeten wij meer afschrijven per jaar. Dit kost ons € 186.000 aan extra kapitaallasten per jaar. We verwachten dit tekort op te kunnen vangen binnen de parkeerexploitatie.

aanvulling reserve ruimtelijke ontwikkeling

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
reserve gerealiseerd weerstandsverogen	1.000				
reserve ruimtelijke ontwikkeling	-1.000				
totaal					

We vullen de reserve Ruimtelijke Ontwikkeling (RRO) aan met € 1,0 vanuit het gerealiseerd weerstandsvermogen van het grondbedrijf. Uit de RRO dekken we onder andere de (tijdelijke) kosten van strategische grondaankopen en niet te verhalen kosten van particuliere initiatieven. Dit zijn ontwikkelingen die plaatsvinden op grond die niet van de gemeente is. Deze kosten verhalen we op initiatiefnemers via zogeheten anterieure overeenkomsten. Soms blijkt dat niet mogelijk als initiatieven uiteindelijk niet doorgaan. Ook moeten wij van de verslaggevingsregels (BBV) de kosten die ouder zijn dan 5 jaar voorzien, omdat hiervan onzeker is of we deze nog kunnen verhalen.

Op basis van de nog te dekken kosten en risicoreserveringen ontstaat een tekort in de reserve van € 1,0 miljoen. Omdat deze kosten samenhangen met de gebiedsontwikkeling in Almere vullen we dit aan ten laste van het gerealiseerde weerstandsvermogen van het grondbedrijf.

actualisatie grondzaken

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
1a. verkoop erfpachtgrond	1.350				
1b. afboeken boekwaarde	-1.350				
2a. correctie kostensoort Meergronden	1.300				
2b. correctie kostensoort Meergronden - reserve afschrijvingen	-1.300				
2c. Meergrondengebied neutrale wijziging fasering					
3a. kosten anterieure overeenkomsten	-141				
3b. dekking reserve ruimtelijke ontwikkeling	141				
4a. kosten grondzaken	-66				
4b. dekking weerstandsvermogen	66				
totaal					

We hebben de begroting van de huur- en erfpachtgronden geactualiseerd. Daarnaast voeren we een aantal administratief neutrale wijzigingen door. Hierbij gaat het onder andere om de nog niet begrote verkoopopbrengst van erfpachtpacht, gelijk aan de boekwaarde (geen verkoopwinst). Per saldo is het financieel effect hiervan neutraal.

afwikkeling met oude exploitant dierenasiel

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
onttrekking risico reserve	331				
uitgaven	-331				
totaal					

De uitvoering van de dierenopvang is overgegaan naar de Dierenscherming. Om de afwikkeling met de oude exploitant netjes af te kunnen ronden hebben wij geld gereserveerd in ons weerstandsvermogen. Wij staan garant voor leningen die de oude exploitant is aangegaan voor het asiel. De leningen waar de gemeente garant voor stond van het Dierenasiel zijn door de gemeente afgelost. De kosten die hiermee samenhangen betalen we vanuit de risicoreservering die wij hebben gedaan in het weerstandsvermogen.

bijstelling regionale Wmo budgetten

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
inkomsten Rijk BW	48	2.587	5.375	7.860	10.897
inkomsten Rijk MO	31	31	31	31	31
inkomsten Rijk VO	547	520	62	62	62
uitgaven SDFL	-626	-3.138	-5.468	-7.953	-10.990
totaal					

Vanuit de septembercirculaire 2026 krijgen we als centrumgemeente extra geld voor de regionale taken: Beschermd Wonen, Maatschappelijke opvang en Vrouwenopvang. Het budget voor beschermd wonen is verhoogd voor volumestijging en loonprijsstijging. Ook ontvangen we via het budget vrouwenopvang extra geld voor het verbeteren van de kind- en gezinsbescherming. Het extra geld voor de regio Flevoland wordt overgemaakt naar SDFL die deze taken uitvoert.

burgerzaken

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
inkomsten				184	-816
uitgaven				-184	816
totaal					

Jaarlijks wordt de meerjarenbegroting van Burgerzaken aangepast op actuele ontwikkelingen. Tot 2028 is sprake van een paspoortpiek, doordat in 2014 de geldigheidsduur van reisdocumenten is gewijzigd van 5 naar 10 jaar. Hierdoor is er sprake van een golvende cyclus van 5 jaar toenemende vraag en 5 jaar afnemende vraag naar reisdocumenten. Vanaf 2029 geldt een afnemende vraag en is de begroting hier tot 2030 op bijgesteld. Voor de andere producten hebben wij bij Programmabegroting 2026 de opbrengsten naar boven bijgesteld (door hogere aantallen). Voor de meerjarenbegroting is deze bijstelling doorgezet naar 2030, aangezien de verwachting

is dat dit gelijk zal blijven.

Het resultaat is aangepast op het formatiebudget, omdat we minder formatie nodig hebben bij minder afgifte documenten.

impulsbudget sociale infrastructuur

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
inkomsten Rijk		4	4	4	4
uitgaven		-4	-4	-4	-4
totaal					

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de inrichting van de sociale infrastructuur en daarbij behorende doelen ten aanzien van het ondersteunen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Bij de septembercirculaire is de verdeling van dit budget bijgesteld, dit leidt tot een kleine bijstelling van €4.000. Bij ons wordt dit geld ingezet bij de Tomin Groep.

plan van aanpak oneigenlijk grondgebruik

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
inkomsten		250	250		
uitgaven		-250	-250		
totaal					

Op 27 augustus 2026 is de Beleidsregel Verkoop Groen- en reststroken 2026 door de raad vastgesteld (RV26044). Voor uitvoering van het hierbij opgenomen Plan van aanpak Oneigenlijk Grondgebruik is tijdelijk aanvullende capaciteit nodig. Met een budget van € 250.000 per jaar voor 2026 en 2027 kan een start worden gemaakt met de uitvoering. De systematiek is gelijk aan de reguliere tuinvergrotingen: dekking van de kosten vindt plaats vanuit de verwachte extra opbrengsten uit grondverkoop als gevolg van deze inzet. Dit verwerken we nu in de begroting.

De hoogte van deze opbrengsten is onzeker. We zullen periodiek monitoren hoe de kosten en opbrengsten zich tot elkaar verhouden. Als blijkt dat de opbrengsten ontoereikend zijn om de benodigde inzet te dekken zal er opnieuw een besluit worden gevraagd over de uitvoering na 2027.

prijscompensatie 2027

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
prijscompensatie		-14.696	-14.296	-13.959	-14.003
stelpost accres		14.696	14.296	13.959	14.003
totaal					

We stellen de budgetten van 2027 bij voor de loon- en prijsstijgingen. Dit betalen we vanuit het geld wat we hiervoor gereserveerd hebben op de zogenaamde stelpost accres.

resultaat jaarrekening 2025

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
onttrekking algemene reserve	45.340				
resultaat 2025	-45.340				
totaal					

Het resultaat van de jaarrekening 2025 is € 45,3 miljoen negatief. Volgens de BBV-regels wordt het resultaat pas in het jaar daarna verrekend met de algemene reserve. In 2026 wordt er daarom € 45,3 miljoen uit de algemene reserve onttrokken.

vaststellingsovereenkomst insteekhaven

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
onttrekking risico reserve	145				
uitgaven	-145				

totaal

We hadden een geschil over een te vervangen houten walbeschoeiing die ligt in een insteekhaven. Voor dit geschil hebben wij een risicobedrag opgenomen in het weerstandsvermogen. Wij hebben een schikking kunnen treffen over de kostenverdeling. Inmiddels zijn de werkzaamheden uitgevoerd en afgerond. De kosten hiervoor betalen wij uit het gereserveerde bedrag in het weerstandsvermogen.

Actualisatie kapitaallasten

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
kapitaallasten	177	202	112	111	61
onttrekking kapitaallastenreserve	-177	-202	-112	-111	-61
totaal					

De kapitaallasten zijn geactualiseerd op basis van de voortgang bestaande kredieten en nieuwe kredieten 2026.

Administratieve bijstellingen

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
lasten	-1.378	-625	-525	-525	-523
baten	1.378	625	525	525	523
totaal					

Bij de actualisatie van de meerjarenbegroting heeft een administratieve herordening van budgetten plaatsgevonden. Sommige budgetten verschuiven hierdoor over de raadsprogramma's heen. Het betreft een veelvoud aan wijzigingen met een administratieve oorzaak.

6.5 Wijzigingen vastgesteld door college

actualisatie begroting grondexploitatie

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
inkomsten	-16.404	-54.866	-6.393	41.935	31.333
uitgaven	16.404	54.866	6.393	-41.935	-31.333
totaal					

We hebben de meerjarenbegroting geactualiseerd op basis van het vastgestelde Meerjaren Perspectief Gebiedsontwikkelingen Almere 2026 (MPGA). Ook hebben we de budgetten 2026 bijgesteld op basis van de voortgang van de grondexploitatie in 2026.

actualisatie kostenverhaal Oosterwold

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
inkomsten		-5.948	12.397	10.588	10.571
storting voorziening Oosterwold		5.948	-12.397	-10.588	-10.571
totaal					

We hebben de meerjarenraming voor het kostenverhaal Oosterwold geactualiseerd op basis van de laatste stand van zaken. Via kostenverhaal betalen initiatiefnemers de ontwikkelkosten van Oosterwold. Het blijkt dat de inkomsten later binnen komen dan in de begroting was opgenomen. We verlagen de inkomstenraming in 2027 daarom met € 6,0 miljoen. De ontvangen bijdragen worden gestort in de voorziening. We storten dus ook minder geld in de voorziening. Uit deze voorziening betalen we vervolgens de kosten die zijn opgenomen in de door de Raad vastgestelde exploitatiebegroting Oosterwold. Voor de begroting is dit neutraal.

actualisatie parkeren

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
inkomsten		531	373	373	373
uitgaven		-531	-373	-373	-373
totaal					

We stellen de parkeertarieven trendmatig bij met 3,6% en corrigeren daarmee de lasten voor inflatie.

applicatiekosten communicatiedienst

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
budgetoverheveling structureel naar C&L Bedrijfsvoering	150	150	150	150	150
budgetverhoging tbv applicatie Communicatie en Contactcenter dienst	-150	-150	-150	-150	-150
totaal					

We gebruiken een nieuwe leverancier en dienst voor het communicatiesysteem. Deze hogere kosten kunnen worden betaald uit het structurele budget voor digitalisering.

bijstelling GALA en PGA

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
inkomsten	406	1.400			
uitgaven	-406	-1.400			
totaal					

In 2025 is er € 0,7 miljoen minder uitgegeven aan het Gezond en Actief Leefakkoord (GALA). Het GALA budget 2026 wordt hiermee verhoogd. Het GALA loopt in 2026 af en gaat in 2027 over in het AZWA.

Verder wordt in 2026 € 0,3 miljoen minder uitgegeven aan het PGA. Dit gaat vooral om welzijn op recept. Het geld blijft beschikbaar voor volgende jaren. Het PGA loopt in 2027 nog door, de kosten zijn € 2,8 miljoen. De begroting is hierop bijgesteld, deze was tot nu toe alleen voor het eerste halfjaar opgenomen.

Zowel GALA als PGA gaan qua financiering over in het AZWA. Via de nota gezondheidsbeleid wordt een besluit genomen over het bestedingsplan 2027-2029.

bijstelling lasten en baten gedupeerden Kinderopvangtoeslagaffaire

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
inkomsten	4.000				
uitgaven	-4.000				
totaal					

De ondersteuning en begeleiding van KOTA gedupeerden is in volle gang. Op basis van de verwachting voor de rest van 2026 worden de lasten en baten verhoogd.

Fasering begroting diverse rijksregelingen

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
inkomsten	-2.800				
uitgaven	2.800				
totaal					

Voor de rijksregelingen voorschoolse educatie, het doorstroompunt en volwasseneneducatie ontvangen we geld van het rijk. Deze bijdrage begroten we volledig in het lopende jaar. We passen deze begroting nu aan naar de realisatie over 2026. De niet bestede middelen mogen tot een maximum van 25% van de beschikking worden doorgeschoven naar 2027.

frictiekosten communicatie

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
dekking risicoreserve	546				
frictiekosten	-546				
totaal					

De bezuiniging op communicatie is volledig ingevuld, zoals is vermeld in de bezuinigingsmonitor. We hadden € 1,1 miljoen in de risicoreserve gereserveerd voor frictiekosten. De werkelijke kosten zijn € 546.000, dit verwerken we met deze wijziging. Het voordeel van € 554.000 valt vrij ten gunste van de algemene middelen.

Iza spuk opnemen

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
inkomsten	2.597				
uitgaven	-2.597				
totaal					

Vanuit het Rijk ontvangen wij een specifieke uitkering integraal zorgakkoord voor regionale taken. In het bestuurlijk overleg sociaal domein is het besluit genomen over het bestedingsplan. De lasten en baten worden nu ook in onze begroting opgenomen omdat we centrumgemeente zijn.

Proeftuin toekomstscenario

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
inkomsten	300				
uitgaven	-300				
totaal					

Vanuit het Rijk ontvangen wij een specifieke uitkering proeftuin toekomstscenario voor 2026 voor de regio. Het gaat om de regionale taak voor vrouwenopvang. In het bestuurlijk overleg sociaal domein is het besluit genomen over het bestedingsplan. De lasten en baten nemen we nu ook in onze begroting op omdat we centrumgemeente zijn.

Zonw subsidie zorgzaam flevoland

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
inkomsten	969				
uitgaven	-969				
totaal					

Vanuit ZONW ontvangen wij een subsidie voor de regio voor de periode 2025 en 2026. Conform het ingediende bestedingsplan wordt hier uitvoering aan gegeven. Deze wordt vervolgens opgenomen in de begroting van Almere ter uitvoering.

Administratieve bijstellingen

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
lasten	-72	-131	-129	-141	-24
baten	72	131	129	141	24
totaal					

Bij de actualisatie van de meerjarenbegroting heeft een administratieve herordening van budgetten plaatsgevonden. Sommige budgetten verschuiven hierdoor over programmaonderdelen of activiteiten. Het betreft een veelvoud aan wijzigingen met een administratieve oorzaak.

Tarieven

afvalstoffenheffing - aanpassing belastingen afval

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
inkomsten		800	812	823	837
uitgaven		-800	-812	-823	-837
totaal					

Vanuit de rijksoverheid worden heffingen op (rest)afval aangepast. Vooral de CO2-heffing gaat in 2027 flink omhoog. Dit is een eerste stap van een reeks bijstellingen tot en met 2030. Hierdoor worden de kosten per ton (rest)afval hoger. Ook krijgen we (in mindere mate) te maken met extra kosten door de vrachtwagenheffing. De kosten nemen hierdoor toe met € 0,8 miljoen. Om dit te betalen wordt het tarief van de afvalstoffenheffing aangepast. Het tarief voor een meerpersoonshuishouden wordt bijgesteld met € 8,67 en het tarief voor een éénpersoonshuishouden wordt bijgesteld met € 8,05. Zie de paragraaf lokale heffingen voor de overige wijzigingen voor de afvalstoffenheffing.

afvalstoffenheffing - hogere brandstofkosten afvalinzameling

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
inkomsten		170	173	175	178
uitgaven		-170	-173	-175	-178
totaal					

De brandstofkosten van de afvalinzamelvoertuigen zijn € 0,2 miljoen hoger. De verwachting is dat de dieselprijs ook op de lange termijn hoog zal blijven. Om dit te betalen wordt het tarief van de afvalstoffenheffing aangepast. Het tarief voor een meerpersoonshuishouden wordt bijgesteld met € 1,85 en het tarief voor een éénpersoonshuishouden wordt bijgesteld met € 1,71. Zie de paragraaf lokale heffingen voor de overige wijzigingen voor de afvalstoffenheffing.

afvalstoffenheffing - hogere inhuurkosten afvalinzameling

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
inkomsten		200	202	205	209
uitgaven		-200	-202	-205	-209
totaal					

Door veranderingen in de Wet allocatie arbeidskrachten door intermediairs (Waadi) betalen we meer voor ingehuurd personeel in de afvalinzameling. Dit kost ons € 0,2 miljoen extra per jaar. Om dit te betalen wordt het tarief van de afvalstoffenheffing aangepast. Het tarief voor een meerpersoonshuishouden wordt bijgesteld met € 2,16 en het tarief voor een éénpersoonshuishouden wordt bijgesteld met € 2,01. Zie de paragraaf lokale heffingen voor de overige wijzigingen voor de afvalstoffenheffing.

afvalstoffenheffing - loonprijsontwikkelingen

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
inkomsten		1.438	1.458	1.480	1.503
uitgaven		-1.438	-1.458	-1.480	-1.503
totaal					

We actualiseren de afvalstoffenheffing met 3,4% voor de reguliere loonprijsontwikkelingen. Voor deze inschatting is gebruik gemaakt van recente cijfers van het Centraal Planbureau. Het gaat om een bijstelling van € 1,4 miljoen aan lasten en baten, een bijstelling € 15,65 van het tarief voor een meerpersoonshuishouden en een bijstelling van € 14,52 van het tarief voor een éénpersoonshuishouden. Zie de paragraaf lokale heffingen voor de overige wijzigingen voor de afvalstoffenheffing.

afvalstoffenheffing - ophalen grofvuil gratis in 2027

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
inkomsten		300			
uitgaven		-300			
totaal					

Bij de Programmabegroting 2026 is het amendement "Eerste keer grofvuil ophalen blijft gratis, betere balans in service en kosten [25246.002]" aangenomen. Hierin staat onder ander de oproep om een tarief in te voeren voor het ophalen grofvuil van € 20 per keer, vanaf de tweede keer per kalenderjaar. Het college wil, conform het hoofdlijnenakkoord, het ophalen van het grofvuil volledig gratis houden en hiervoor de afvalstoffenheffing niet te verhogen. Dit is onderdeel van het pakket aan beleid waarvoor bij deze begroting nog geen dekking is. Dekking moet richting de Voorjaarsnota 2028 worden gevonden.

We willen voorkomen dat in 2027 wel geld wordt gevraagd voor het ophalen van grofvuil en het mogelijk in 2028 weer gratis wordt, zoals in 2026 en eerder ook het geval was. Daarom houden we het ophalen van grofvuil in 2027 volledig gratis en kiezen we ervoor de kosten eenmalig uit het tarief van de afvalstoffenheffing te dekken. De kosten nemen hierdoor toe met € 0,3 miljoen. Het tarief voor een meerpersoonshuishouden wordt bijgesteld met € 3,26 en het tarief voor een éénpersoonshuishouden wordt bijgesteld met € 3,02. Zie de paragraaf lokale heffingen voor de overige wijzigingen voor de afvalstoffenheffing.

hogere kosten markten betalen uit hogere leges markten

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
inkomsten		80	80	80	80
uitgaven		-80	-80	-80	-80
totaal					

De opstelkosten van de markten zijn € 80.000 hoger dan begroot doordat de aanbesteding van eind 2025 duurder is dan begroot. Om dit te betalen passen we de marktleges aan.

invoering reclame- en promotiegelden markt Almere Stad

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
inkomsten		16	16	16	16
uitgaven		-16	-16	-16	-16
totaal					

Op 2 juli 2026 is het raadsvoorstel 26103 (Invoering reclame- en promotiegelden markt Almere Stad) aangenomen. Hierin is onder andere besloten om voor de markt in Almere Stad vanaf 2027 een extra tarief in te voeren voor het uitvoeren van promotieactiviteiten. Dit geldt alleen voor de vaste standplaatsen en dus niet voor dagplaatsen (zogenaamde meelopers).

Het gaat hierbij om een tarief voor een vaste standplaats per kwartaal per marktdag van € 3,00 per strekkende meter. Waarbij een minimum lengte geldt van vier meter. Dit tarief komt dus bovenop het reguliere markttarief voor Almere Stad.

Omgevingswet leges - loonprijsontwikkelingen

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
inkomsten		434	434	434	434
uitgaven		-434	-434	-434	-434
totaal					

We actualiseren de kosten voor de Omgevingswet voor de loonprijsontwikkelingen. Ook de opbrengsten van de Omgevingswet leges passen we aan. Omdat dit tarief gebaseerd is op de waarde van de bouwprojecten stijgt dit mee met de inflatie.

onroerende zaakbelasting

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
inkomsten		2.675	2.672	2.667	2.666
uitgaven		-2.675	-2.672	-2.667	-2.666
verhoging eigenaren niet woningen		2.886	2.923	2.958	2.994
verlaging gebruikers niet woningen		-2.886	-2.923	-2.958	-2.994
totaal					

We actualiseren de onroerende zaakbelasting met 3,6% voor de reguliere loonprijsontwikkelingen. Deze opbrengsten gebruiken we om de kosten voor de loon- en prijsstijgingen van het totale gemeentelijke takenpakket te betalen.

Daarnaast is bij de Programmabegroting 2025 besloten om de onroerende zaakbelasting van huurders van bedrijfspanden geleidelijk in vijf stappen over te hevelen naar de eigenaren van bedrijfspanden. Dit betreft de derde stap van vijf.

Zie ook de paragraaf lokale heffingen voor een verdere toelichting.

rioolheffing - loonprijsontwikkelingen

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
inkomsten		953	965	978	991
uitgaven		-953	-965	-978	-991
totaal					

We actualiseren de rioolheffing met 3,4% voor de reguliere loonprijsontwikkelingen. Voor deze inschatting is gebruik gemaakt van recente cijfers van het Centraal Planbureau. Het gaat om een bijstelling van € 1,0 miljoen aan lasten en baten en een bijstelling van € 9,25 van de rioolheffing. Zie de paragraaf lokale heffingen voor de overige wijzingen voor de rioolheffing.

rioolheffing - vervanging rioolstelsel

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
inkomsten		698	707	715	725
storting in voorziening		-698	-707	-715	-725
totaal					

Sinds 2007 stellen we de rioolheffing jaarlijks bij met 2,5% om te sparen voor de vervanging rioolstelsel. In 2027 wordt het tarief van de rioolheffing hiervoor bijgesteld met €6,77. Zie de paragraaf lokale heffingen voor de overige wijzingen voor de rioolheffing.

6.6 Kredieten

Investerings economisch nut

bedragen x € 1.000

omschrijving investering	dekkingsbron	afschrijvingstermijn	bruto bijdrage investering	derden
Mobiele telefoons - 2026	Financiering Algemene Middelen	3 jaar	195	
Mobiele computers - 2028	Financiering Algemene Middelen	5 jaar	166	
2e tranche duurzaamheid - rompkrediet	Financiering Algemene Middelen	25 jaar	-215	
1e tranche duurz. - Billie Holidaystraat 17	VG exploitatie Maatsch	20 jaar	215	28
Maatschappelijke voorziening in de Meergronden	Subsidies	40 jaar	1.379	
Parkeerpocket Veluwe kant Oost	Algemene Middelen zonder L&P	20 jaar	430	
Camera's THOR Stad en Buiten	Financiering Algemene Middelen	6 jaar	1.200	
Camera's THOR Haven	Financiering Algemene Middelen	6 jaar	335	
Camera's THOR Almere City	Financiering Algemene Middelen	6 jaar	125	
Garage apparatuur Stad	Parkeergelden	8 jaar	1.430	
Garage apparatuur Buiten	Parkeergelden	8 jaar	635	
Voorbereidingskrediet renovatie Stadhuis	Financiering Algemene Middelen	40 jaar	600	
RIO VV Gemaal Ouverture 228_0	Rioleringsplan Exploitatie	60 jaar	415	415
INV-RIO vervangen riool Olstgracht	Rioleringsplan Exploitatie	60 jaar	-236	-236
INV-RIO Klimaatmaatregelen Muziekwijk Zuid	Rioleringsplan Investerings	60 jaar	-29	-29
RIO - AFW Afwatering verbeteren dreven busbanen 2025	Rioleringsplan Exploitatie	50 jaar	-144	-144
RIO - VV gemaal 225_2 Klein Brandt Sportpark Muziekwijk	Niet van Toepassing RP11	60 jaar	364	364
RIO - VV persleidingen Overgooi	Niet van Toepassing RP11	50 jaar	-25	-25
Pompgemaal Almere City FC	Rioleringsplan Investerings	30 jaar	100	100
RIO - KNP Plaatsen Vacuumgemaal Almeerderstrand	Niet van Toepassing RP11	60 jaar	-149	-149
RIO - Vervangen rioolgemaal gemaal 275_0	Rioleringsplan Investerings	60 jaar	150	150
Integratie Circulair Ambachtcentrum en Upcyclecentrum - FVA	Afvalstoffenheffing	30 jaar	2.700	
RvIG apparatuur	Afgifte documenten	5 jaar	50	
Scanauto Skoda Elroq 2	Parkeergelden	6 jaar	77	
Vervanging open voertuig 54-BPD-5 voertuignr 85	Afvalstoffenheffing	8 jaar	600	
Vervanging open voertuig 60-BRB-5 voertuignr. 89	Afvalstoffenheffing	8 jaar	600	
Vervanging container voertuig 23-BNR-5 voertuignr. 222	Afvalstoffenheffing	8 jaar	650	
Vervanging container voertuig 24-BNR-5 voertuignr. 223	Afvalstoffenheffing	8 jaar	650	
Vervanging service wagen VGV-76-T voertuignr. 463	Afvalstoffenheffing	8 jaar	65	
Vervanging waswagen 33-BKS-7 voertuignr. 79	Afvalstoffenheffing	8 jaar	1.100	
Monteurswagen	Afvalstoffenheffing	8 jaar	250	
Uitbreiding voertuig ophalen grofvuil	Afvalstoffenheffing	8 jaar	650	
Uitbreiding voertuig ophalen dumping - bladkorven	Afvalstoffenheffing	8 jaar	650	
Uitbreiding kraan voertuig stadsdeel centrum	Afvalstoffenheffing	8 jaar	450	
Uitbreiding open voertuig stadsdeel centrum	Afvalstoffenheffing	8 jaar	600	
Uitbreiding kraan voertuig OID	Afvalstoffenheffing	8 jaar	650	
Uitbreiding kraan voertuig OID	Afvalstoffenheffing	8 jaar	650	
Vervanging bestelauto VDN-96-L voertuignr. 442	Financiering Algemene Middelen	8 jaar	50	
Roll-over buiten	Afvalstoffenheffing	10 jaar	180	
Containers perron	Afvalstoffenheffing	10 jaar	400	
Reservering voor infra/stroom voor opladen	Afvalstoffenheffing	10 jaar	100	
totaal			18.064	474

Investerings maatschappelijk nut

bedragen x € 1.000

omschrijving investering	dekkingsbron	afschrijvingstermijn	bruto investering	bijdrage derden
INV-VV&VRW.Bomen-Essen-973	Financiering Algemene Middelen	50 jaar	315	
Infrastructurele maatregelen Almere Centrum	Niet van Toepassing RP11	35 jaar	58	258
Placemaking Schrijverstraat/Bankierbaan	Financiering Algemene Middelen	35 jaar	240	142
Groene dooradering	Niet van Toepassing RP11	35 jaar	-200	
totaal			413	400

Actualisatie onderwijshuisvesting

bedragen x € 1.000

	VJN2027	Mutaties	PB2027
2026			
TOH Nobelhorst - 7 kl verplaatsing	675	0	675
IHP Stedenwijk › Sporthal	387	0	387
Extra grondaankoop Sporthal Haven	152	0	152
BBS Zuid (wissellocatie)	106	0	106
TOH Nobelhorst - 14 kl aankoop en verplaatsing	1.675	0	1.675
TOH Nobelhorst - 10 kl verplaatsing	181	0	181
<i>Subtotaal 2026</i>	<i>3.176</i>	<i>0</i>	<i>3.176</i>
2027			
IHP Molenbuurt TOH (wissellocatie)	254	0	254
BBS Noord	37	0	37
BBZ Zuid*	11.894	0	11.894
5e fase Nobelhorst incl gymlokaal	0	0	0
2e bs Oosterwold, Vrijeschool	12.350	0	12.350
2e gymlokaal Oosterwold, Vrijeschool	2.308	0	2.308
3e bs Oosterwold, ASG	12.451	0	12.451
3e gymlokaal Oosterwold, ASG	2.308	0	2.308
Sporthal Almere Haven	3.546	0	3.546
<i>Subtotaal 2027</i>	<i>45.148</i>	<i>0</i>	<i>45.148</i>
2028			
BBS Noord	10.123	0	10.123
BBS Noord › Shri Ganesha	3.994	0	3.994
BBS Noord › kinderopvang	2.009	0	2.009
<i>Subtotaal 2028</i>	<i>16.126</i>	<i>0</i>	<i>16.126</i>
2029			
IHP Molenbuurt › Het Kompas en De Tjasker	9.585	905	10.490
IHP Molenbuurt › 2 gymlokalen	4.156	0	4.156
Europakwartier Oost incl gymlokaal	12.074	0	12.074
IHP Meergronden	44.218	-44.218	0
IHP Almere Haven › Flierefluiter	9.395	0	9.395
5e fase Nobelhorst	12.731	0	12.731
5e fase Nobelhorst › kinderopvang	0	2.308	2.308
<i>Subtotaal 2029</i>	<i>92.159</i>	<i>-41.005</i>	<i>51.154</i>
2030			
IHP Baken Stad College	36.780	0	36.780
IHP Molenbuurt › De Kring	8.172	1.427	9.599
IHP Almere Haven › Ark/Polderhof	10.738	0	10.738
IHP Meergronden	0	44.218	44.218
<i>Subtotaal 2030</i>	<i>55.690</i>	<i>45.645</i>	<i>101.335</i>
2031			
4e fase Nobelhorst	12.731	0	12.731
IHP Almere Haven › Klaverweide, De Regenboog, Sterrenzee	22.472	0	22.472
<i>Subtotaal 2031</i>	<i>35.203</i>	<i>0</i>	<i>35.203</i>
Totaal t/m 2031	247.502	4.640	252.142

6.7 Onderuitputting kapitaallasten

Onderuitputting kapitaallasten is een vorm van projectvertraging. Het gaat hierbij specifiek om investeringen. Als investeringen later worden opgeleverd dan gepland, dan houden we het budget voor kapitaallasten en exploitatielasten eenmalig over. Dat valt vrij dan achteraf vrij ten gunste van de algemene middelen.

Het is vanaf deze begroting toegestaan om op voorhand al rekening te houden met deze onderuitputting. Dit kan door een stelpost onderuitputting kapitaallasten op te nemen. Wij hebben een globale analyse gemaakt van de omvang van deze onderuitputting over de periode 2021-2025. Dat geeft het volgende beeld:

bedragen x € 1 miljoen

Programma (indeling 2022-2026)	2021	2022	2023	2024	2025
RP01 Wonen			0,1	0,5	
RP02 Openbare ruimte		0,2		0,3	
RP03 Veiligheid en handhaving		0,0			-0,1
RP04 Dienstverlening en samenwerking met de stad	-0,1	-0,1			
RP07 Onderwijs	1,6	2,1	2,2	2,9	3,6
RP08 Gezondheid				0,5	0,4
RP09 Sociale voorzieningen en zorg	-0,1	0,7	-0,1	-0,1	-0,1
RP14 Sport	0,5	0,4			0,7
RP15 Kunst en cultuur	0,2		0,1	0,1	0,0
RP17 Overhead en bedrijfsvoering	0,0	-0,1	0,3	0,2	-0,1
RP18 Financiën				0,1	
Diverse (stelpost reservering kapitaallasten)			0,4	1,8	3,1
Eindtotaal	2,3	3,4	3,1	6,2	7,5

Dit is de onderuitputting van de afgelopen jaren, die we eenvoudig uit onze administratie hebben kunnen halen. Er is waarschijnlijk nog meer onderuitputting geweest die niet direct te herleiden was. Bij een diepere analyse zullen de bedragen nog hoger worden. We hebben in 2023 een nieuwe activamodule (ICT systeem), waarmee we dit nu ook beter registreren. Verder hebben we te maken met oplopende investeringsvolumes en inflatie, waardoor het bedrag voor de komende jaren automatisch stijgt.

Hierin zit niet de onderuitputting op uitgaven ten laste van reserves. Dit komt omdat vertraging bij investeringen die betaald worden uit reserves niet tot voordelen leidt in de begroting. Het geld blijft namelijk in de reserve zitten. Bij het Fonds verstedelijking Almere schuiven we in deze begroting ongeveer € 20 miljoen aan investeringsbudgetten door naar latere jaren. Bij het Stadsvernieuwingsfonds gaat het om € 8,4 miljoen. Ook deze reserves laten dus een aanzienlijke onderuitputting zien.

Voor de begrotingsjaren 2028-2030 is de volgende onderuitputting gerealiseerd

bedragen x € 1 miljoen

	2028	2029	2030
stelpost onderuitputting	5,0	5,0	5,0
gerealiseerd in deze begroting	1,6	0,9	2,6
	3,4	4,1	2,4

Wij vinden een stelpost onderuitputting van € 5 miljoen vanaf 2028 realistisch

Dit op basis van de analyse over de jaren 2021-2025 en omdat een behoorlijk deel hiervan nu al is ingevuld. Voor 2028 hebben we nog twee jaren aan realisatie van investeringen te gaan. Een groot deel van de projectvertraging vindt in deze jaren voor oplevering plaats. Ter vergelijking: in de tweede kwartaalrapportage was er een onderuitputting van € 3,5 miljoen in het lopende jaar 2026 en van € 4,7 miljoen in 2027.

Nadere analyse is gewenst

We zien de omvang van de onderuitputting toenemen. Verder zien we dat latere oplevering van scholen de helft van de onderuitputting veroorzaakt. We willende periode tot de voorjaarsnota gebruiken om nader te onderzoeken waardoor dit wordt veroorzaakt. Kunnen we obstakels wegnemen, die de voortgang van onze plannen belemmeren, of moeten we realistischer plannen. Dat soort vragen willen we proberen te beantwoorden.

6.8 Reserves

Overzicht reserves

bedragen x € 1.000

naam reserve	saldo per 01-01-2026	bij: overig	bij: rente	af	saldo per 31-12-2026	bij: overig	bij: rente	af	saldo per 31-12-2027
<i>Algemene Reserves</i>	<i>211.561</i>	<i>56.689</i>		<i>-92.068</i>	<i>176.182</i>	<i>1.365</i>		<i>-56.823</i>	<i>120.723</i>
002 Saldireserve	77.876	20.689		-20.389	78.175	1.365		-15.786	63.754
086 Buffer	133.685	36.000		-71.679	98.007			-41.037	56.969
<i>Algemene Reserves-grondbedrijf</i>	<i>112.522</i>	<i>23.213</i>		<i>-43.056</i>	<i>92.679</i>			<i>-100</i>	<i>92.579</i>
003 Voorlopige resultaten GREX	111.604	18.240			129.844				129.844
004 Gerealiseerd weerstandvermogen	918	4.973		-43.056	-37.164			-100	-37.264
<i>Bestemmingsreserves</i>	<i>212.722</i>	<i>32.756</i>	<i>2.398</i>	<i>-45.377</i>	<i>202.360</i>	<i>34.312</i>	<i>2.521</i>	<i>-58.064</i>	<i>180.991</i>
008 Afschrijvingen investeringen	15.411	1.719	308	-627	16.671	6.250	310	-869	22.224
070 Reserve MIPA (v/h VSBA)	5.063	1.204		-905	5.362	1.097			6.460
074 Fonds Verstedelijking Almere	47.670	16.834		-25.536	38.968	16.834		-38.255	17.547
075 Reserve programmabudget raad	586	25		-100	511	25		-101	435
076 Reserve beheer en onderhoud	1.679	300		-332	1.647				1.647
077 Reserve sociaal domein	1.886			-1.886					
084 Afschrijving investeringen openbare ruimte	104.506	6.886	2.090	-6.512	106.970	10.106	2.211	-6.909	112.377
088 Reserve huisvestingsverordening	2.363			-160	2.203			-173	2.030
089 Fonds Stedelijke Vernieuwing	13.524	4.788		-4.992	13.319			-7.806	5.514
090 Reserve Ruimtelijke Ontwikkeling	2.816	1.000		-318	3.498			-177	3.322
091 Fonds Bestaanszekerheid	1.495			-561	934			-642	292
092 Reserve toegankelijke openbare ruimte	2.932			-332	2.600				2.600
093 Reserve Energietransitie	4.492			-216	4.276			-432	3.844
094 Investeringsfonds jeugd en gezin	8.300			-2.900	5.400			-2.700	2.700
<i>Resultaat</i>	<i>-45.340</i>	<i>45.340</i>							
001 Saldo van rekening	-45.340	45.340							
totaal	491.465	157.997	2.398	-180.501	471.221	35.677	2.521	-114.987	394.294

6.9 Voorzieningen

Overzicht voorzieningen

naam voorziening	saldo per 01-01-2026	bij: overig	bij: inflatie correctie	af	saldo per 31-12-2026	bij: overig	bij: inflatie correctie	af	saldo per 31- 12-2027
<i>VZ Arbeidskosten gerelateerd</i>	17.661	941	121	-712	17.965	870	125		18.919
201 Wachtgeld voormalig wethouders	770	247		-252	765	211			976
202 Pensioen voormalig wethouders	11.816	694	121	-460	12.126	659	125		12.869
259 Verlofsparen	5.074				5.074				5.074
<i>VZ Onderhoud & Vervanging</i>	55.979	15.280		-15.140	59.404	15.402		-9.855	69.072
215 Groot onderhoud onderwijsgebouwen	2.691	1.417		-1.218	3.128	1.417		-1.566	3.144
217 Vervanging riolering	37.914	6.066		-3.740	41.842	6.189			50.587
218 Riolherstelprojecten	1.898	2.492		-4.599	-64	2.491			2.695
239 Groot onderhoud gebouwen niet-onderwijs	13.475	5.305		-5.583	14.498	5.305		-8.289	12.646
<i>VZ Bijdragen, Risico's & Verpl</i>	10.969	-271		-6.893	6.935	-441		-11.159	1.804
246 Parkeren stadscentrum oost	4.300				4.300				4.300
252 Kostenverhaal Oosterwold	4.236	-271		-6.893	202	-441		-11.159	-4.929
253 Grondopbrengst Oosterwold	402				402				402
258 Boscompensatie natuurbescherming	961				961				961
262 Parkeren Hortus	516				516				516
263 Fonds Bovenwijks	554				554				554
totaal	84.608	15.950	121	-22.746	84.305	15.831	125	-21.014	89.795

6.10 Afkortingen

ABA	Amsterdam Bay Area
ACM	Almere City Marketing
AGGA	Aanpak gezond gewicht Almere
AiB	Amsterdam in business
AKT	Almere Kenniscentrum Talent
AMIF	Asiel, migratie en integratiefonds
A+O	Arbeidsmarkt- en opleiding
APV	Algemene plaatselijke verordening
ARBO	Arbeidsomstandigheden
ASG	Almeerse Scholen Groep
AVA	Algemene Vergadering van Aandeelhouders
AVG	Algemene verordening gegevensbescherming
BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
Bbz	Besluit bijstand zelfstandigen
BENG	Bijne Energieneutrale Gebouwen
BIS	(Culturele) basisinfrastructuur
BIZ	Bedrijven-investeringszones
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
btw	Belasting toegevoegde waarde
BUIG	Gebundelde uitkering
BV	Besloten vennootschap
BVO	bruto vloeroppervlakte
B&W	Burgemeester & Wethouders
BZK	Ministerie van Binnenlandse zaken
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CIO	Chief Information Officer
COA	Centraal Orgaan opvang asielzoekers
CO2	Koolstofdioxide
CPB	Centraal Plan Bureau
CV	Commanditaire vennootschap
DigiD	Digitale Identiteit
DIV	Digitale informatie voorziening
DNA	Desoxyribonucleïnezuur
DO	Definitief Ontwerp
ECB	Europese Centrale Bank
EMU	Economische en Monetaire Unie
etc.	et cetera
EZ	Economische zaken
FC	Football Club
FIDO	Financiering decentrale overheden
FSV	Fonds Stedelijke Vernieuwing
fte	fulltime-equivalent
FVA	Fonds Verstedelijking Almere
GBA	Gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens
GDI	Generieke Digitale Infrastructuur
G40	Netwerk van gemeenten met meer dan 100.000 inwoners
Gft	Groente-, fruit- en tuinafval
GGD	Gemeentelijke (Gemeenschappelijke, Gewestelijke); Gezondheidsdienst Dienst voor Openbare (overheids) gezondheidszorg van één of meerdere samenwerkende gemeenten
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio
GIDS	Gezond in de stad
GR	Gemeenschappelijke regeling
GRGO	Gemeenschappelijke Regeling Gebiedsontwikkeling Oosterwold

GreX	Grondexploitatie
GREX	Grondexploitatie
havo	Hoger algemeen voortgezet onderwijs
Hbo	Hoger beroepsopleiding
HR	Human resource
HRM	Human resource management
HVC	Huisvuilcentrale
IbbA	Ik bouw betaalbaar in Almere
IBT	Interbestuurlijk Toezicht
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
IFA	Investeringsprogramma Flevoland-Almere
IHP	Integraal Huisvestingsplan
IKC	Integraal Kind Centrum
IND	Immigratie- en Naturalisatiedienst
I&P	Informatie en processen
IPS	Individuele Plaatsing en Steun
IRS	Interest Rate Swape
jGGZ	jeugd geestelijke gezondheidszorg
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
KAF	Kunstlinie Almere Flevoland
Kca	Klein chemisch afval
KCC	Klantcontactcentrum
KING	Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten
KOT	Kinderopvangtoeslag
LFGC	Low Food Gastronomy College
LHBTI	Lesbische, homoseksuele, biseksuele, transgender en intersekse
LHBTIQ	lesbisch, homoseksueel, biseksueel, transgender, intersekse, queer en andere (non-binnaire) seksuele en
+	genderidentiteiten
LIOR	Leidraad inrichting openbare ruimte
LTA	Landelijk Transitie Arrangement
MAP	Module Arbeid en Participatie
mbo	Middelbaar beroepsonderwijs
MB0	Middelbaar beroepsonderwijs
m.b.t.	met betrekking tot
MIPA	Meerjaren infrastructuurprogramma Almere
MIRT	Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte & Transport
M0- platform	Maatschappelijke ondersteuningsplatform
Mo/Vo	Maatschappelijke opvang en vrouwenopvang
MPBA	Meerjarenperspectief Beheerexploitaties Almere
MPGA	Meerjaren Perspectief Grondexploitaties Almere
MPVA	Meerjaren Perspectief Vastgoed Almere
MRA	Metropoolregio Amsterdam
MS	Microsoft
MT	Management team
MVA	Materiële Vaste Activa
NEN	Nederlandse norm
NS	Nederlandse Spoorwegen
NV	Naamloze Vennootschap
o.a.	onder andere
OAB	Onderwijsachterstandenbeleid
OAT	Ondergronds Afvaltransportsysteem
OBS	Openbare basisschool
OC	onafhankelijke clientondersteuning
OCO	onafhankelijke clientondersteuning
OFGV	Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek
OGGZ	Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
OJA	Onderwijs jeugdhulp arrangementen

OLP	Onderwijsleerpakketten
OMALA	Ontwikkelingsmaatschappij Airport Lelystad Almere
OMS	Openbaar meldsysteem
OOV	Openbare orde en veiligheid
OW	Omgevingswet
Ozb	Onroerendezaakbelasting
PGB	Persoonsgebonden budget
pm	Pro memorie
Pmd	Plastic verpakkingen, blik/metaal en drankenkartons
PO	Particulier Opdrachtgeverschap
POK	Planontwikkelkosten
PVT	Participatie verklaringstraject
RAV	Regionale Ambulance Voorziening
RES	Regionale Energie Strategie
RG	Raadsgriffie
RIEC	Regionaal Informatie- en Expertise Centrum
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
ROC	Regionaal opleidingscentrum
RRAAM	Rijksstructuurvisie Amsterdam Almere Markermeer
RVB	Rijksvastgoedbedrijf
RvC	Raad van Commissarissen
RV	Raadsvoorstel
RVS	Regionale Veiligheidsstrategie
RWF	Regionaal Werkbedrijf Flevoland
SAF	Samenwerking Afvalketen Flevoland
SBAB	Samen Bouwen aan Bereikbaarheid
SiSa	Single information, Single audit
SROI	Social Return On Investment
SVn	Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten
SVN	Stichting Volkshuisvesting Nederlangs
SWPA	Stedelijk woningbouwprogramma
TAS	Toekomstbestendig afvalinzamelsysteem
Tozo	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VMCA	Vrijwilligers en Mantelzorg Centrale Almere
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VON	Vrij op naam
Vpb	Vennootschapsbelasting
VRF	Veiligheidsregio Flevoland
VTH	Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
Vso	Vaststellingsovereenkomst
VTU	Vorbereiding, toezicht en handhaving
VV	Vereniging voor Vreemdelingenverkeer
vwo	Vorbereidend wetenschappelijk onderwijs
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
WGA	Wet gedeeltelijk arbeidsgeschikten
Wion	Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten
Wkb	Wet Kwaliteitsborging
WLF	Woonlastenfonds
Wlz	Wet langdurige zorg
Wmo	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WOAB	Woningabonnement
WOZ	Waardering Onroerende Zaken
Wsw	Wet sociale werkvoorziening
Wvggz	Wet verplichte gezondheidszorg
ZKV	Ziektekosten verzekering
ZLF	Zelfstandigenloket Flevoland
ZPO	Zelfstandige programmaorganisatie

zzp Zelfstandige zonder personeel